

56

יהושע בן נון יזחירו כזוהר הרקיע

מאמרי
ברית
מילה
מלוקטים מספר
הזֶהר הַקָּדוֹשׁ
עם פירוש הנפלא
מתוך מדבש

כולל בתוכו
הוספות חשובות לבעל ברית

בעזרת השם יתברך

קונטרס מאמרי ברית מילה

שנהגו ישראל קדושים לאמרם וללומדם
בליל ברית יצחק
הנקרא ליל "הוואך נאכט", שלפני הכנסת התינוק
בבריתו של אברהם אבינו ע"ה

מספר

חזיתר הקדוש

עם ביאור הנפלא

מתוך מדבש

המפרש כל מלה ומלה בדרך קל וקצר

מאת הגאון הקדוש המקובל
רבי דניאל פריש זצוקללה"ה

כולל תפילות והוספות חשובות
ונחוצות מאד לעניני ברית

נר ה' נשמת אדם

לעילוי נשמות אבי מורי

הר"ר **דוב בער** ב"ר **מרדכי** ז"ל

נלב"ע יום הקדוש תשע"ב

ואמי מורת

מרת **שרה** בת **מאיר פייבל** ע"ה

נלב"ע ד' אלול תשע"ה

הונצח ע"י

בנם ידידינו הנגיד הר"ר **דוד סלבין** שליט"א

תשית לראשו עטרת פז

לידידנו הנגיד החשוב המפואר אשר שמו כולם מפארים

פטרון המפעל הגדול "מרכז מתוק מדבש"

הר"ר **ישי שלמה** בן **אסתר חסיה רוזנטאל** שליט"א

ורעייתו מרת **אסנת** בת מרת **לאה** תחי'

להצלחתם ולהצלחת בניהם היקרים והנעימים ה"ה

מרת חן **לאה** ובעלה ר' **נתנאל**, דב, נעמה **צפורה**, יואל **חיה**, הדסה,

ועטרת ברכות להוריו החשובים

אביו מר **אהרן** בן **חיה וויטל** שליט"א

אמו מרת **אסתר חסיה** בת **צפורה** תחי'

ולאחיו בנימין, חגי **מאיר** הי"ו

תשית לראשו עטרת פז

לידידנו הנגיד החשוב והמפואר אשר שמו כולם מפארים

הר"ר **שלמה זבינסקי** שליט"א

ורעייתו החשובה מרת **אלונה** תחי'

ובניהם היקרים והנחמדים בנימין, אלעד שיחיו

ולעילוי נשמות אביו המנוח

רבי **אברהם** ב"ר **זאב** ז"ל נלב"ע י"א אייר תשנ"ח

ולעילוי נשמת אמו המנוחה

מרת **מרים** ע"ה ב"ר **אברהם** ז"ל נלב"ע כ"ה שבט תשע"א

ת.נ.צ.ב.ה

ואתנה בריתי ביני ובינך

אלו דברים המפורשים בתורתנו הק' במאמרו של הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה כאשר צוהו על מצות ברית המילה (בראשית יז ב). ופירש רש"י שם ואתנה בריתי. **ברית של אהבה**. בזה יובן מאמר רז"ל (פרקי דרבי אליעזר פרק כט) ישראל שהן נמולין תפלתן נכנסת לפני הקב"ה, כלומר שהמילה נותנת ברית האהבה בין ישראל לאביהם שבשמים. וזהו שתקנו לנו רז"ל בנוסח הברכה שבברית המילה (שבת קלז:) להציל ידידות שארינו משחת דהיינו מגיהנם כפרש"י שם, וכמובא בגמ' (עירובין יט.) שאברהם אבינו מציל מדינא של גיהנם את בני ישראל שבאו בברית המילה.

והנה איתא בגמ' (שבת קל.) תניא רשב"ג אומר כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב, עדיין עושין אותה בשמחה, ופירש רש"י שש אנכי על אמרתך, אמירה יחידה שקדמה לשאר אמירות – כלומר מצוה הראשונה – והיא מילה שישראל עושין ושושים עליה, דכל שאר מצות אינן מוכיחות כל שעה – על האדם שהוא עכשיו מקיים מצות בוראו – כגון תפילין ומזוזה וציצית דאינן כשהוא בשדה וערום בבית המרחץ אבל – מצוה – מצוה – זו מעיד עליהם לעולם, כדאמרין במנחות בדוד שראה עצמו בבית המרחץ ונצטער אמר אוי לי שאני ערום מכל מצות, כיון שנזכר במילה נתיישרה דעתו. ומכיון שמצוה זו היא תמידית באדם ומקושר בה בבוראו בברית אהבה, לכך קיבלוה ישראל עליהם בשמחה, וכפרש"י שעושין משתה. והוא מכוון לדברי המדרש (תנחומא ריש פרשת תזריע) בא וראה כמה ישראל מחבבין את המצות שהן מוציאות הוצאות כדי לשמור את המצות ולשמח בהם, אמר הקב"ה **אתם משמרים את המצות ותשמחו בהן אני מוסיף לכם שמחה** שנאמר ויספו ענוים בה' שמחה.

והיה לאות ברית ביני וביניכם

בספר חרדים (פ"ט אות מד) כתב: אחרי שצוה לאברהם על המילה, חזר ואמר לו והיה לאות ברית ביני וביניכם, **היא מצוה שנית תלויה**

בלב, שיעלה האדם כל יום על לבו שהוא עבד חתום למלכו של עולם, ולא ימרוד בו "ויחזיק עצמו לבן חורין", וכן מנהג העולם שהאדון חותם את עבדו כדי שתהא אימתו עליו כדאיתא במס' שבת. ורבינו בחיי כתב בפירוש כתוב זה, והיה לאות ברית, כי המצוה היא אות קבוע בבשר והיה הבשר לאות ברית, כלומר שבשר האדם נתקדש בכך להיות לברית בין השי"ת וישראל. ולעיל שם כתב בטעם המילה להיותה אות קבוע בבשר על אמונת השי"ת ויחודו, לא ישתנה ולא יסור ממנו.

על דרך זה מובא בספר החינוך (מצוה ב): שרצה השי"ת לקבע בעם אשר הבדיל להיות נקרא על שמו, אות קבוע בגופם להבדילם משאר העמים בצורת גופם כמו שהם מובדלים מהם בצורת נפשותם כי כאשר תשלום צורת גופו על ידו. כן בידו להשלים צורת נפשו בהכשר פעולתיו.

במו כן כתב הספורנו, לאות ברית, זכרון תמידי ללכת בדרכיו בהיותם כחותם האדון בעבדו. וכיוצא בזה העלה הרמב"ן בטעם המילה ששם השי"ת זכרון באבר האדם למנוע עצמו מהחטא והחמדה ולהשתמש בגופו רק במצוה ובמותר. והרחיב בענין הכלי יקר במ"ש זאת בריתי אשר תשמרו ביני וביניכם שתכלית מצות המילה לדורות היא להביאם לידי מילת ערלת הלב, דבר המסור ביני וביניכם לבד, והמילה החיצונית היא אות נגלה על הברית הפנימי המסור ללב אשר ביני וביניכם.

והן הן הדברים שהביא בספר רב ייבי בשם מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע על מאמר הגמ' במנחות שהובא לעיל דבשעה שנכנס דוד למרחץ וראה עצמו ערום, אמר אוי לי שאני עומד בלא מצוה, דהכונה היא על ענין מרחץ רוחני שנכנס לעיין ולרחוץ נפשו, וראה עצמו ערום, כי אין מצוה שלא יוכל למצוא בה איזו פניה חיצונית, וכשנוכר במילתו שמח בה שהרי מצוה זו נתקיימה בו בהיותו תינוק ללא דעת והבחנה בשום פניה, וגם בהמשך היא כך בצניעות, לזה שמח בה, וכמאמר הצדיקים שזו היא הכונה בברכה לתינוק כשם שנכנס לברית בלא פניה, כן ממש ישאר זך ונקי להכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים.

ואתנה בריתי ביני ובינך

ה

והיה תמים

האור החיים הקדוש בפ' תזריע על הכתוב וביום השמיני ימול, כתב בתוך דבריו: אשכילך בדבר האלהים, לפי מה שקדם לנו מדבריהם, כי בחינת הערלה היא בחינת הרע, כי מעשה הערלה הוא יגיד על בחינות נעלמות, כי כל הגוף אינו אלא נרתיק לנפש, והנרתיק יודיע את מה שבתוכו, ואמר ה' כי ישראל כשימולו הערלה, הנה הם מושללים מבחינת הרע שהערלה סימן לה וכו', כי כל המצות שנתן ה' לישראל אינם אלא לצרף ולנקות את הסיגים אשר סבבו החטא הקדמון כי כל מצות לא תעשה להסיר תחלואי הנפש, וכל מצות עשה להאיר לבחינת הנפש, לצד שעל ידי חטא קדמון החשכו מאורי הנפש, וע"י שמירת מצות לא תעשה יוסר הפגם, ובעשות מצות עשה יאיר אורה וצוה ה' לאיש ישראל לכרות מגופם בחינת הרע שבוה מתמרק בחינת הרע מהנפש, וטהרה.

ובספר באר מים חיים (בפ' שופטים על פסוק ע"פ שנים עדים) הביא בשם האר"י הקדוש זי"ע: כי הילד בעת שנמול, על ידי מצות המילה נותנים לו לבוש מן השמים להתלבש בו, והוא לבוש אורה לנשמתו מאור קדושתו יתברך שיסייעו לעבודת בוראו, וזה הלבוש מתקיים בו כל עוד שאינו פוגם בו. כמו כן כתב בפ' לך על הכתוב ואתנה בריתי ביני וביניך: ועל כן הבטיחו הקב"ה אשר על ידי חותם הברית בבשרו יזכה להפוך הגשמיות לרוחניות, והיצר הרע ליצר טוב, והוא בחינת מעלת הנבואה והתפשטות הגשמיות בביטול המציאות לשמו יתברך.

י"ג מדות הרחמים

שנינו במס' נדרים (לא:): גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות. ובגמ' שם איתא (לב): גדולה מילה ששקולה כנגד כל המצות שבתורה.

וכתב על זה הרמב"ם בסוף הלכות מילה: וכל מצות התורה נכרתו עליהן שלש בריתות, ועל המילה נכרתו שלש עשרה בריתות עם אברהם אבינו, ומונה והולך שם את כולם במספר.

ואתנה בריתי ביני ובינך

עלינו לציין כאן מדברי התוספת יו"ט במשנה זו שבמס' נדרים (פ"ג משנה י"א): למאי נפקא מינה כרת ה' י"ג בריתות דכיון דהחזיק דבריו בברית אחת כבר נתקיים ומה לי עוד יותר. לכך נראה לי שבאו במספר י"ג לומר לך שזאת המצוה שקולה וגדולה וברית כרותה עליה כמו שנכרת ברית על הי"ג מדות שנאמרו למשה רבינו ע"ה, והוא מוסב על כל מדה ומדה שאין שום אחת מהן חוזרת ריקם, ברית לכל מדה ומדה, וזהו שנכפלו הבריתות במילה י"ג פעמים, להורות שגדולה היא ואינה חוזרת ריקם כמו כל הי"ג מדות שהברית על כל אחת ואחת והן י"ג.

ונחתום בדברי השפת אמת (בפ' לך) שעל ידי י"ג בריתות שבמילה מתקשר האדם לי"ג מידות – הרחמים – של השי"ת ובוה מתאחד בקיום הכתוב והלכת בדרכיו, וזה שאמר הכתוב התהלך לפניי והיה תמים שעל ידי ההליכה בדרכי השי"ת מגיע האדם לשלימות, והוא על ידי קיום מצות מילה המשפעת ענין תיקון הנפש בקיום והליכה בדרכי ה' שבכך מעורר עליו רחמי השי"ת, מהי"ג מכילין דרחמי, לכן שקולה מצוה זו כנגד כל מצות התורה, שכחה רב להאיר הנפש מתוך חשיכה, ועל ידי זה יהא חסד אל חופף עלינו כל היום בישועת הכלל והפרט בבא לציון גואל ברנה בקרוב ובמהרה דידן אמן.

מערכת מתוק מדבש

פרוס ל"ג בעומר תשע"ו

התעוררות הקדושה

מגודל ענין הלימוד כליל הוואך נאכט כתב צסידור צית יעקב שלימוד זה מסוגל להמשיך קדושה רצה על הנימול ולכל המתעסקים צמלוא וז.

ובספר מטה משה הלכות מילה (פ"ד) כתב צטעם המנהג להיות נעורין כליל שקודם הצרית, מלאתי כתוב שהשטן מכוון להזיק לנער ולמונעו ממלוא מילה, לפי שקשה לו שישראל מקיימין המלוא שצוכותה ניולין מדינה של גיהנם, וסמך לדבר ואמה את צריתי תשמור שצשעת הצרית לריך שמירה.

בליל הברית קודם הלימוד יאמר בכוונת הלב

יְהִי רָצוֹן מִקְּדָשֶׁיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ^{יאהדונוהי} ^{היה זה ויהיה} ^{אדון הכל} אֱלֹהֵינוּ ^{תקוף ובעל היכולת} ^{ובעל הכוחות כולם}

וְאֱלֹהֵי ^{תקוף ובעל היכולת} ^{ובעל הכוחות כולם} אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּאַבְרָהָם אֹהֵבוֹ

וּבְיִצְחָקוֹ אֲחֵרָיו, שֶׁתִּפָּן בְּרוּחַמִּים אֶל לְמוּדֵנוּ, וְתַמְשֵׁךְ

חַיִּט שֶׁל חֶסֶד עַל הַיֶּלֶד הַזֶּה לְהִיט וְחֶסֶד וְחֶסֶד וְחֶסֶד, כִּדִּי

לְהַכְזִיסוֹ לְבְרִית מִצְוֹת מִיְכָלָה בְּזִמְנוֹ, וְתַזְכֶּה אוֹתוֹ לְהִיט

זִמּוּל כְּהֶגֶץ וּכְשׂוֹרָה וּבְכֹנֶה הָרְאוּיָה. וְתֵהָא וְיִשְׁוֹבָה

וּמִרְצָה מִצְוֹת זֶה לְפָנֶי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ פְּקָרְבָן עַל מִזְבִּיחֶךָ

וּכְעֶלְמֶיךָ יִצְחָק. וְלֹא יִסְכֵּן, וְחֵס וְשָׁלוֹם, מִזְמַת הַמִּיכָלָה.

וְתִשְׁלַח רְפוּאָה וְחַיִּים לְיֶלֶד הַזֶּה וּלְאִמּוֹ, כְּרְפוּאָת

יְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יִהוּדָה מִזְלֵיו, וּכְמִרְיָם הַנְּבִיאָה

מִצְרַעְתָּהּ, וּכְנִעֲמָן מִצְרַעְתּוֹ, וּכְמִי מָרָה עַל יְדֵי מִשֶּׁה

רִבְנוֹ, וּכְמִי יִרְיוֹזוּ עַל יְדֵי אֱלִישָׁע. וּכְשֶׁם שֶׁתַּכְזִּיס אוֹתוֹ

לְבְרִית, כֵּן תַּזְכֶּה אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ לְגִדּוֹלוֹ וּלְהַכְזִיסוֹ

לְתוֹרָתְךָ וּלְעִבּוּדְתְּךָ. וְקִדֵּשׁ שְׁמֶךָ עָלָיו, עַד כִּי יִרְאוּ

כָּל בָּשָׂר כִּי שֵׁם יְהוָה ^{יאהדונוהי} ^{היה זה ויהיה} ^{אדון הכל} זָקָרָא עָלָיו וַיִּירְאוּ

מִמֶּנּוּ. וְתֵהָא עִם פִּי בִלְעַת הַטִּיפּוֹ וְעִם יְדָיו בִּלְעַת מַעֲבָדוֹ,

וַיְהִי פָנָיו מִצְהִיבוֹת וְקוֹמָתוֹ זָאָה וְאִימָתוֹ מְטֻלָּת עַל

הַבְּרִיּוֹת, וַיְהִי אֶהוּב לְמַעַלָּה וְנִזְחָמֵד לְמַטָּה, וַיִּזְכּוּ

לְרֹאוֹת בְּשִׁמּוֹתָו וּבְשִׁמּוֹת בְּנֵי בָנָיו, שֶׁיְהִיו עוֹסְקִים

בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה

יְהוָה ^{יאהדונוהי} ^{היה זה ויהיה} ^{אדון הכל} לְמוֹדֵנוּ וְחֶסֶדְךָ.

(מספר שרביט הזהב)

מאמר המשכת נפש קדושה להתינוק

פְּקוּדֵי שְׁבִיעָה, לְמַגֵּזֵר לְתַמְנִיָּא יוֹמִין, וְלֹאֲעֲבָרָא זִוְהָמָא דְעֶרְלָתָא, בְּגִין דְּהֵיכִי חִיָּה אִיְהִי דְרָגָא תַּמְינָאָה לְכָל דְּרָגִין, וְהֵיכִי נָפֶשׁ דְּפִרְחָא מִינָהּ אֲצַטְרִיכָא לְאַתְחַזָּאָה קָמָה לְתַמְנִיָּא יוֹמִין, כְּמָה דְּאִיְהִי דְרָגָא תַּמְינָאָה, וּכְדִין אֲתַחֲזִי וְדֹאֵי דְאִיְהִי נָפֶשׁ חִיָּה, נָפֶשׁ דְּהֵיכִי חִיָּה קְדִישָׁא, וְלֹא מְסֻטְרָא אַחֲרָא,

מתוק מדבש

מאמר "המשכת נפש קדושה להתינוק", בו יבואר ענין וטעם הכונה להעביר זוהמת הערלה, שעל ידי זה נראה בוודאי שהדרך הנימול מקבל נפש חיה וקדושה.

(מקור המאמר בהקדמת הזר דף יג ע"א, ונציאורינו כך כ' עמ' קסג-קסד)

פְּקוּדֵי שְׁבִיעָה מצוה השביעית [הנרמזת בפסוקי מעשה בראשית], **לְמַגֵּזֵר לְתַמְנִיָּא יוֹמִין** למול ביום השמיני ללידת התינוק, **וְלֹאֲעֲבָרָא זִוְהָמָא דְעֶרְלָתָא** וצריך לכוין להעביר את זוהמת הערלה ממנו, והטעם שמלים לשמונה ימים **בְּגִין דְּהֵיכִי חִיָּה אִיְהִי דְרָגָא תַּמְינָאָה לְכָל דְּרָגִין** לפי שאותה החיה שהיא המלכות, היא ספירה שמינית לכל המדרגות, דהיינו מהבינה ולמטה שהיא אם הבנים, ור"ל כי הג' ראשונות [כתר חכמה ובינה] נכללות בבינה ונחשבות לבחינה אחת, ואז המלכות היא שמינית, **וְהֵיכִי נָפֶשׁ דְּפִרְחָא מִינָהּ** ואותה הנפש שפורחת אל הגוף מהמלכות, **אֲצַטְרִיכָא לְאַתְחַזָּאָה קָמָה לְתַמְנִיָּא יוֹמִין** צריכה להראות לפניו ביום השמיני כדי לקבל חיות משורשה שבמלכות, **כְּמָה דְּאִיְהִי דְרָגָא תַּמְינָאָה** כמו שהיא מדרגה השמינית כנ"ל, וכדי לקבל החיות צריך קודם למול ולהעביר את הזוהמא, ורק אז יכולה לקבל החיות מהמלכות, **וּכְדִין אֲתַחֲזִי וְדֹאֵי דְאִיְהִי נָפֶשׁ חִיָּה** ואז נראה ודאי שהיא נפש חיה, היינו **נָפֶשׁ דְּהֵיכִי חִיָּה קְדִישָׁא** נפש של המלכות, ור"ל כשנמול התינוק ונפשו מקבלת חיות משורשה, אז כל רואיו יכירו שהוא זרע ברך יהו"ה ויש לו נפש דקדושה, **וְלֹא מְסֻטְרָא אַחֲרָא** ואינו כהגויים שנפשותם מהסטרא אחרא,

וְדָא אֵיהּ יִשְׂרָאֵל הַמִּים, בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ, יִתְרַשְׁמוּן מִיָּא דְזִרְעָא
קְדִישָׁא רְשִׁימוּ דְנִפְשׁ חֵיָה, וְדָא רְשִׁימוּ דְאֵת יו"ד דְאִתְרְשִׁים
בְּבִשְׂרָא קְדִישָׁא, מִכָּל שְׂאָר רְשומִין דְעֻלְמָא.

מאמר אליהו נמצא בכל ברית

וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, דָּא אֵלֵיהּ דְטָאס כָּל עֻלְמָא בְּאֶרְבַּע
טָאסִין, לְמַהוּי תַּמָּן בְּהֵהוּא גְזִירוּ דְקִימָא קְדִישָׁא,

מתוק מדבש

וְדָא אֵיהּ וְזֵהּ מַה שְׁכָתוּב יִשְׂרָאֵל הַמִּים וּמִפְרֵשׁ בְּסִפְרָא דְחֲנוּךְ בְּסִפְרוֹ
שֶׁל חֲנוּךְ כְּתוּב, שְׁמֵלֵת יִשְׂרָאֵל פִּירוּשָׁהּ הוּא, כְּמוֹ יִתְרַשְׁמוּן מִיָּא דְזִרְעָא קְדִישָׁא
ר"ל הַמִּים רוֹמְזִים עַל זֶרַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִזְרַע הוּא כְּמִים, שִׁיהִיָּה נִרְשָׁם בְּאוֹת בְּרִית,
שִׁיצָא הִזְרַע הַקְדוּשׁ דְּרַךְ חוֹתֵם הַקְדוּשׁ, רְשִׁימוּ דְנִפְשׁ חֵיָה שְׁנִרְשָׁמִים בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מִנְפֵּשׁ חֵיָה שֶׁהִיא הַמְּלָכוֹת, וּמִפְרֵשׁ וְדָא רְשִׁימוּ דְאֵת י' וְזֵה
הַרוֹשֵׁם הוּא מַעֲטֵרֵת הַיְסוּד שֶׁהִיא בְּחִינַת אוֹת י' הַמִּתְגַּלָּה עַל יְדֵי הַמִּילָה,
דְּאִתְרְשִׁים בְּבִשְׂרָא קְדִישָׁא מִכָּל שְׂאָר רְשומִין דְעֻלְמָא שְׁנִרְשָׁמֵת בְּבִשְׂרָא
קוֹדֵשׁ שֶׁל הָאָדָם, וְנִשְׁאָר רוֹשְׁמָהּ לְעוֹלָם, וְעַל זֶה נֹאמַר "וַצַּאֲצֵאוּ חֲתָם בְּאוֹת
בְּרִית קוֹדֵשׁ", וְזֵה הַחוֹתֵם אֵינוֹ נִמְחָק לְעוֹלָם, אֲבָל שְׂאָר חוֹתֵמוֹת לִפְעָמִים נִמְחָקִים.

מאמר "אֵלֵיהּ נמצא בכל ברית", יתבאר בו ענין העדות של אליהו הנביא
שישראל מקיימים מצות ברית המילה, ושיש להזמין ולתקן לפניו כסא.

(מקור המאמר נלקח מזהר דף יג ע"א, וצטטורינו כך א' עמ' קסד-קסה)

ומה שכתוב וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ שְׁמורה על הרבה עפירות, דָּא אֵלֵיהּ
דְטָאס כָּל עֻלְמָא בְּאֶרְבַּע טָאסִין זֶה הוּא אֵלֵיהּ שְׁטֵם אֵת כָּל הָעוֹלָם
בְּאַרְבַּע טִיסוֹת (כְּמִצְוֵה נִמֵּס' נִכְוֹת דף ד ע"ג), וְר"ל אַרְבַּע פְּעָמִים נַח בְּאַמְצַע עֲפִיפּוֹתוֹ,
לְמַהוּי תַּמָּן בְּהֵהוּא גְזִירוּ דְקִימָא קְדִישָׁא לְהִיּוֹת שֵׁם כָּל מִילָה שֶׁל בְּרִית

וְאַצְטְרִיךְ לְתַקְנָא לִיה פּוֹרְסִיָא, וְלֹאֲדַפְרָא בְּפוֹמִיָה דָּא פְּרִסִיָא
דְּאַלְיָהוּ, וְאִי לָאו לָא שְׂאֲרֵי תַמָּן.

וַיִּבְרָא אֱלֹהִיִּם אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדוֹלִים, תַּרְיִן אֱלִין עֲרָלָה וּפְרִיעָה,
גְּזִירוֹ דְּעֲרָלָה, וּפְרִיעָה לְבִתָּר, וְאַנּוֹן דְּכֹר וְנוֹקְבָא.

וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרוּמָשָׁת, דָּא רְשִׁימוֹ דָּאֵת קְיִימָא קְדִישָׁא,
דְּאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה קְדִישָׁא כְּדַקְאֻמָּרְן.

מתוק מדבש

קודש, לפי שאמר (מ"א יט י) קנא קנאתי ליהו"ה אלה"י צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל, לכן הוא צריך להיות בכל ברית מילה שיעשו ישראל, ויעיד שישאל מקיימים בריתו של הקב"ה (כמנזר נפ' לן לך דף נג ע"א), וְאַצְטְרִיךְ לְתַקְנָא לִיה פּוֹרְסִיָא וצריך לתקן ולהכין לו כסא, כדי שימצא שם אליהו מקום להיות מרכבה להשכינה הבאה אל הברית, וְלֹאֲדַפְרָא בְּפוֹמִיָה דָּא פְּרִסִיָא דְּאַלְיָהוּ וצריך להזכיר בפיו "זה הכסא של אליהו", וְאִי לָאו לָא שְׂאֲרֵי תַמָּן ואם אינו מזכיר, לא בא ואינו שורה שם, כי כשמזכירים את שמו מעוררים אותו לצאת ממקומו ולבא שמה.

ומה שכתוב וַיִּבְרָא אֱלֹהִיִּם אֶת הַתַּנִּינִים הַגְּדוֹלִים דורשו כאן על הס"מ ונוקביה שהם זכר ונקבה דקליפה הנקראים תנינים, תַּרְיִן אֱלִין אלו השנים עֲרָלָה וּפְרִיעָה הם סוד ערלה ופריעה, דהיינו גְּזִירוֹ דְּעֲרָלָה וּפְרִיעָה לְבִתָּר תחילה חתוך הערלה, ואחר כך הפריעה, כי הערלה היא במלכות דקליפה, ופריעה היא בזכר דקליפה, וזה שאמר וְאַנּוֹן דְּכֹר וְנוֹקְבָא והם זכר ונקבה דקליפה, ועל ידי המילה והפריעה מעבירים אותם מהתינוק.

ומה שכתוב וְאֵת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרוּמָשָׁת פירושו דָּא רְשִׁימוֹ דָּאֵת קְיִימָא קְדִישָׁא זה הוא הרושם של אות ברית קודש, ור"ל היא עטרת היסוד של התפארת, דְּאִיהִי נֶפֶשׁ חַיָּה קְדִישָׁא כְּדַקְאֻמָּרְן שהיא נפש חיה הקדושה כמו שאמרנו, ור"ל שמעטרת היסוד של התפארת נשפעות הנפשות להמלכות הנקראת חיה קדישא.

אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם, מִיֵּין עֲלָאִין דְּאִתְּמַשְׁכוּ לְגַבְהָ דְּאֵת רְשִׁימוּ דָּא, וּבִגִּין דָּא אִתְּרְשִׁימוּ יִשְׂרָאֵל בְּרְשִׁימוּ קְדִישָׁא וְדִכְיוּ לְתַתָּא.

כְּגֻוְנָא דְּאִנּוּן רְשִׁימִין קְדִישִׁין, לְאִשְׁתַּמּוּדְעָא בִּין סְטָרָא קְדִישָׁא לְסְטָרָא אַחְרָא דְּמִסְאָבוּ, אוּף יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין, לְאִשְׁתַּמּוּדְעָא בִּין קְדוּשָׁה לְעַמִּין דְּאִתִּיין מִסְטָרָא אַחְרָא דְּמִסְאָבָא כְּמָה דְּאִתְּמַר. וּכְמָה דְּרְשִׁים לֹון, הָכִי רְשִׁים בְּעִירִי וְעוֹפִי דְּלֵהוּן, לְבְּעִירִי וְעוֹפִי דְּעַמִּין, זַפָּאָה חוּלְקֵהוּן דִּישְׂרָאֵל.

מתוק מדבש

ומה שכתוב אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם שפירושו מִיֵּין עֲלָאִין שהם מים העליונים מימי החדס, דְּאִתְּמַשְׁכוּ לְגַבְהָ דְּאֵת רְשִׁימוּ דָּא שנמשכו אל אות רושם הזה, דהיינו לעטרת היסוד, וּבִגִּין דָּא אִתְּרְשִׁימוּ יִשְׂרָאֵל בְּרְשִׁימוּ קְדִישָׁא וְדִכְיוּ לְתַתָּא ומשום זה נרשמו ישראל ברושם קדוש וטהור למטה, ור"ל על ידי החדס נרשמו ישראל ברושם קדוש וטהור, דהיינו שהם נקראים קדוש לפי שמקדשים עצמם במותר, ונקראים טהור לפי שמטהרים עצמם מטומאת פגם היסוד.

ואמר עוד כְּגֻוְנָא דְּאִנּוּן רְשִׁימִין קְדִישִׁין כמו המלאכים שהם נרשמים בקדושה, לְאִשְׁתַּמּוּדְעָא בִּין סְטָרָא קְדִישָׁא לְסְטָרָא אַחְרָא דְּמִסְאָבוּ כדי שיהיה היכר בין מלאכים שמצד הקדושה לבין המלאכים שמצד הסטרא אחרא, אוּף יִשְׂרָאֵל רְשִׁימִין כמו כן ישראל רשומים באות ברית קודש, לְאִשְׁתַּמּוּדְעָא בִּין קְדוּשָׁה לְעַמִּין דְּאִתִּיין מִסְטָרָא אַחְרָא דְּמִסְאָבָא, כְּמָה דְּאִתְּמַר כדי שיהיה היכר בין קדושת ישראל לבין העמים הבאים מצד אחר הטמא, כמו שכבר למדנו.

וּכְמָה דְּרְשִׁים לֹון כמו שרשם הקב"ה את בני ישראל להיותם נבדלים מן העמים, הָכִי רְשִׁים בְּעִירִי וְעוֹפִי דְּלֵהוּן לְבְּעִירִי וְעוֹפִי דְּעַמִּין כמו כן עשה הקב"ה רושם והבדלה בין הבהמות והעופות שלהם לבהמות והעופות של הגוים, כי הבהמות והעופות הטהורות של ישראל הם מצד הטוב שבקליפת נוגה, והבהמות והעופות הטמאות של הגוים הם מג' קליפות הטמאות, זַפָּאָה חוּלְקֵהוּן דִּישְׂרָאֵל אשרי חלקם של בני ישראל שהקב"ה הבדילם מן הגוים בכל עניניהם.

מאמר כל הנימול נקרא צדיק

פֶּתַח רַבִּי אָבָא וְאָמַר, (ישעיה ס כ"א) וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים וְגו', מִלָּה דָּא הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרַיָא, מַאי טַעְמָא פְּתִיב וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים, וְכִי כָּלְהוּ יִשְׂרָאֵל צְדִיקֵי נִינְהוּ, וְהָא פֶּמָּה חֲזִיבִין אֵית בָּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, פֶּמָּה חֲטָאִין וְכִמָּה רְשִׁיעִין דְּעֵבְרִין עַל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, אֵלָּא הָכִי תֵּנָא בְּרִזָּא דְּמִתְנִיתִין, זַפְּאִין אֲנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּעֵבְדִין קֶרְפְּנָא דְּרַעְוָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּמִקְרִיבִין בְּנִייהוּ לְתַמְנִיָּא יוֹמִין לְקֶרְפְּנָא, וְכֹד אֶתְגַּזְרוּ עָאלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא טָבָא

מתוק מדבש

מאמר "כל הנימול נקרא צדיק", יבואר בו שבחם של ישראל שכובשים רחמנותם מבנם הרך לקיים בו מצות מילה, שנחשב להם כחקרבת קרבן לרצון לפני השי"ת, ואז נכנס הבן לחלק הטוב של הקב"ה בבחינת היסוד ונקרא צדיק.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נ"ג ע"א, וצנזאוריו כך ז עמ' שפה-שפח)

פֶּתַח רַבִּי אָבָא וְאָמַר כְּתִיב וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים וְגו' הִנֵּה מִלָּה דָּא הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרַיָא דְּבַר זֶה כְּבַר הַעֲמִידוֹ וּפִירוּשׁוֹ הַחֲבָרִים, מַאי טַעְמָא פְּתִיב וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים כִּי לִכְאוּרָה קִשָּׁה וְכִי כָּלְהוּ יִשְׂרָאֵל צְדִיקֵי נִינְהוּ וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל הֵם צְדִיקִים, וְהָא פֶּמָּה חֲזִיבִין אֵית בָּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל וְהָרִי כְּמָה חֲזִיבִים יִשְׂרָאֵל, פֶּמָּה חֲטָאִין וְכִמָּה רְשִׁיעִין דְּעֵבְרִין עַל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא וְכִמָּה חוּטָאִים וְרִשְׁעִים שְׁעוּבִים עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְאִיךְ יִכְלֹלם בְּשֵׁם צְדִיקִים, אֵלָּא הָכִי תֵּנָא בְּרִזָּא דְּמִתְנִיתִין אֵלָּא כֹךְ לְמַדְנוּ בְּסוּד הַמִּשְׁנָה, זַפְּאִין אֲנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּעֵבְדִין קֶרְפְּנָא דְּרַעְוָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁמִקְרִיבִים קֶרְבֵּן שִׁיחִיָּה לְרִצּוֹן לְהַקְבִּיָּה, וְהֵינּוּ דְּמִקְרִיבִין בְּנִייהוּ לְתַמְנִיָּא יוֹמִין לְקֶרְפְּנָא שְׁמִקְרִיבִים אֵת בְּנֵיהֶם לְשִׁמּוֹנָה יָמִים לְקֶרְבֵּן, כִּי מִי לֹא יַחְמוּל עַל פְּרִי בִטְנוֹ וְיוֹצֵא חֲלָצִיו לְתַתּוֹ בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי לְלִידָתוֹ לְכָרוֹת אֵת בָּשָׂר עֲרֻלָּתוֹ, וּבְכָל זֹאת אֲמוֹ וְאֲבִיו שְׁמַחִים וְטוֹבֵי לֵב בְּתַתּוֹ אוֹתוֹ לְקֶרְבֵּן לְאֲבִיו שְׁבַשְׁמִים, וּבַעֲבוּר הַמִּצְוָה הַזֹּאת שְׁכוֹלֵם מִקְיָיִמִים אוֹתָהּ רְאוּי שִׁיקְרָאוּ כּוֹלֵם צְדִיקִים, וְכֹד אֶתְגַּזְרוּ עָאלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא טָבָא דְּקַדְשָׁא

דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָתִיב (משלי י כה) וְצִדִּיק יְסֹד עוֹלָם, וְכִיּוֹן
 דְּעָאֵלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא דְּצִדִּיק אֶקְרוּן צִדִּיקִים, וְדָאֵי כָּלָם צִדִּיקִים,
 וְעַל כֵּן לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, כְּדָכְתִּיב (מלכים א יט) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי
 צֶדֶק אָבָא בָּם, וְכָתִיב (שם פסוק כ) זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צִדִּיקִים יָבֹאוּ
 בו, אֲנֹן דְּאֶתְגְּזְרוּ וְאֶקְרוּן צִדִּיקִים.

נֶצַר מְטַעֵי, נֶצַר מְאִינוֹן נְטִיעִין דְּנִטְע קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא
 דְּעֵדֶן, הָאֵי אֶרֶץ חַד מְנִיָּהּ, וְעַל כֵּן אֵית לָהּ לְיִשְׂרָאֵל

מתוק מדבש

בְּרִיךְ הוּא וכשנמולים ונפרעים כדין אז הם נכנסים באותו חלק הטוב של
 הקב"ה שהוא מדת היסוד, דְּכָתִיב וְצִדִּיק יְסֹד עוֹלָם הרי שהיסוד נקרא
 צדיק, וְכִיּוֹן דְּעָאֵלוּ בְּהָאֵי חוּלְקָא דְּצִדִּיק אֶקְרוּן צִדִּיקִים וכיון שעל ידי
 ברית נכנסו בזה החלק של היסוד הנקרא צדיק, הם נקראים צדיקים, וְדָאֵי כָּלָם
 צִדִּיקִים לכן ודאי כל ישראל שהם נמולים אפילו הרשעים נקראים צדיקים,
 וְעַל כֵּן כתוב אחר כך לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ היינו ארץ העליונה שהיא השכינה,
 כי על ידי המילה נכנסים במלכות ועל ידי הפריעה נכנסים ביסוד, כְּדָכְתִּיב
 פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבָא בָּם כי תחילה עולים במלכות הנקראת צדק על
 ידי המילה, וְכָתִיב זֶה הַשַּׁעַר לַיהוָה צִדִּיקִים יָבֹאוּ בו רצה לומר כי
 אֲנֹן דְּאֶתְגְּזְרוּ וְאֶקְרוּן צִדִּיקִים אלו שנמולו ונפרעו ונקראים צדיקים הם
 עולים מהמלכות אל היסוד.

ומה שכתוב אחר כך נֶצַר מְטַעֵי פירוש שמה שכתוב "לעולם יירשו ארץ",
 אותה הארץ היא נֶצַר מְאִינוֹן נְטִיעִין דְּנִטְע קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִנְתָּא
 דְּעֵדֶן הָאֵי אֶרֶץ חַד מְנִיָּהּ המלכות שהיא סוד הארץ העליונה היא ענף
 אחד מאותם הנטיעות שנטע הקב"ה בגן עדן, ורצה לומר הנטיעות הם הט'
 ספירות של התפארת שנטע אבא [בחינת החכמה] הנקרא הקב"ה באימא [הבינה]
 שהיא סוד גן עדן העליון, והמלכות נתקנת מהמלכיות של כל הט' ספירות של
 התפארת ונעשית ספירה עשירית להם. ואמר וְעַל כֵּן בהכנסם בברית אֵית
 לָהּ לְיִשְׂרָאֵל חוּלְקָא טָבָא בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי יש להם לישראל חלק טוב

חולקא טבא בעלמא דאתי, וכתיב (שם לו כט) צדיקים יירשו ארץ, (ישעיה ס כה) לעולם יירשו ארץ, מהו לעולם, כִּמָּה דאוקימנא במתניתא דילן והא אתמר האי מלה בין חברייא.

תא חזי קדשא בריך הוא לא קרא לאברהם אברהם עד השתא, מאי טעמא, אלא הכי אוקימנא, דעד השתא לא אתגזר וכד אתגזר אתחבר ביה האי ה' ושריא ביה, וכדין אקרי אברהם, והינו דכתיב (בראשית ג ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ותאנא בה' בראם, ותאנא באברהם, מאי קאמרי, אלא

מתוק מדבש

בעולם הבא, ומפרש כי וכתיב צדיקים יירשו ארץ פירוש הנמולים יירשו הארת המלכות הנקראת ארץ, ועוד כתיב לעולם יירשו ארץ, ומפרש מהו לעולם מתי הצדיקים יורשים הארת המלכות, ואמר כִּמָּה דאוקימנא במתניתא דילן, והא אתמר האי מלה בין חברייא כמו שכבר פירשנו במשנה שלנו וכן נאמר דבר זה בין החברים, שלעולם הבא שהוא סוד הבינה הנקראת עולם אז יירשו הצדיקים את הארת המלכות שהיא סוד ארץ העליונה, נמצא שיש להנמולים שהם הצדיקים חלק טוב בעולם הבא שהוא הארת המלכות.

תא חזי קדשא בריך הוא לא קרא לאברהם אברהם עד השתא בא וראה שלא קרא הקב"ה לאברהם בשם אברהם עד שהיה בן תשעים ותשע שנים, מאי טעמא הלא היה יכול לקראו הכתוב אברהם מתחילה על שם סופו, אלא הכי אוקימנא דעד השתא לא אתגזר אלא כך העמדנו, לפי שעד עתה לא היה נמול, וכד אתגזר אתחבר ביה האי ה' ושריא ביה וכדין אקרי אברהם וכשנמול נתחברה בו השכינה שהיא בעלת הברית והיא סוד אות ה' אחרונה של השם הוי"ה ושרתה עליו, ועל ידי כן נתוספה ה' בשמו ונקרא אברהם, והינו דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ותאנא בה' בראם ולמדנו שבראם באות ה', ותאנא באברהם ובמקום אחר למדנו שבראם באברהם, ומקשה מאי קאמרי מה אומרים ובמה חולקים אלו התנאים, אלא דא חסד אלא אברהם הוא מדת החסד שבה נברא העולם כמו

דָּא חֶסֶד, וְדָא שְׂכִינְתָּא, וְכֹלָא נְחִית פְּחָדָא וְלֹא קִשְׁיָא מְלָה,
וְהָאִי וְהָאִי הָיִי.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אַבָּא, הָאִי ה' דְּהִבְרָאָם זַעֲרָא וְה' דְּהִלְהוּ"ה רַבְרָבָא, מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי, אָמַר לִיה דָּא שְׁמִיטָה וְדָא יוֹבְלָא, וּבִגִּין כֶּךָ זְמַנִּין דְּסִיְהָרָא קִיִּימָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא וְזְמַנִּין בְּפִגְמּוּתָא, וּבִאֲנַפְהָא אֲשַׁתְּכַח וְאַשְׁתְּמוּדַע וְכֹלָא שְׁפִיר, וְהָאִי אִיהוּ בְּרִירָא דְּמְלָה.

מתוק מדבש

שכתוב "עולם חסד יבנה", וְדָא שְׂכִינְתָּא וְה' היא השכינה, ובזה חולקים התנאים, מר סבר שעל ידי החסד נברא העולם, ומר סבר שעל ידי המלכות נברא, אבל באמת וְכֹלָא נְחִית פְּחָדָא כולם החסד והשכינה ירדו לברוא את העולם כאחד, רצה לומר שהשכינה בראה את העולם במדת אברהם, לכן וְלֹא קִשְׁיָא מְלָה וְהָאִי וְהָאִי הָיִי ולא קשה הדבר כי זה וזה היה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב לְרַבִּי אַבָּא, הָאִי ה' דְּהִבְרָאָם זַעֲרָא אות ה' דִּבְרָאָם באה במסורה קטנה, וְה' דְּהִלְהוּ"ה רַבְרָבָא ואות ה' דִּהִלְהוּ"ה תגמלו זאת שבפרשת האזינו באה במסורה גדולה, מַה בֵּין הָאִי לְהָאִי מה ההבדל ביניהם, אָמַר לִיה דָּא שְׁמִיטָה ה' קטנה היא המלכות הנקראת שמיטה, וְדָא יוֹבְלָא וְה' גדולה היא בינה הנקראת יובל, והמלכות תלויה בבינה וּבִגִּין כֶּךָ זְמַנִּין דְּסִיְהָרָא קִיִּימָא בְּאַשְׁלֻמוּתָא ולכן לפעמים כשהמלכות מקבלת הארות מבינה היא עומדת במלואה ובשלימותה, וְזְמַנִּין בְּפִגְמּוּתָא ולפעמים כשאין הבינה משפעת לה הארות היא עומדת בפגומתה וחסרונה, וּבִאֲנַפְהָא אֲשַׁתְּכַח וְאַשְׁתְּמוּדַע ובפניה נמצא וניכר ההפרש וההבדל, וְכֹלָא שְׁפִיר וְהָאִי אִיהוּ בְּרִירָא דְּמְלָה והכל טוב ויפה וזהו ברורו של דבר זה.

מאמר שומר הברית ניצול מגיהנום

אָמַר רַבִּי אַבָּא, זָפְאִין אֲנֹן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי
בְּהוֹן מְכָל שָׂאָר עַמִּין, וְיִהְיֵב לֹון אֶת קַיִמָּא דָּא, דְּכָל
מָאן דְּאִית בֵּיה הָאִי אַת, לֹא נְחִית לְגִיּהֶנָּם אִי אִיהוּ נָטִיר לִיה
בְּדָקָא יָאוּת, דְּלֹא עֵייל לִיה בְּרִשּׁוּתָא אַחֲרָא, וְלֹא מְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה
דְּמִלְכָּא, דְּכָל מָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּהָאִי כְּמָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּקִדְּשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, דְּכִתְיֵב (הושע ה' ו') בִּיהו"ה בְּגָדוּ פִי בָנִים זָרִים יִלְדוּ.

מתוק מדבש

מאמר "שומר הברית ניצול מגיהנום", בו יבואר שמאחבת הקב"ה לזרעו
של אברהם אבינו ע"ה, נתן להם מצות המילה, שהיא האות המצלת
מדינה של גיהנום.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נג ע"א, וצמאורינו כרך ז עמ' שפס-שפט)

אָמַר רַבִּי אַבָּא, זָפְאִין אֲנֹן יִשְׂרָאֵל דְּקִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתֵרְעִי בְּהוֹן
מְכָל שָׂאָר עַמִּין וְיִהְיֵב לֹון אֶת קַיִמָּא דָּא אֲשֵׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְבִּ"ה
בַּחַר בָּהֶם מְכָל שָׂאָר הָעַמִּים וְנָתַן לָהֶם אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ, רָצָה לוֹמַר כִּי מֵאֲהַבְתּוּ
לְזֶרַע אֲבִרָהֶם אוֹהֲבוּ נָתַן לָהֶם מִצְוַת הַמִּילָה, דְּכָל מָאן דְּאִית בֵּיה הָאִי אַת
לֹא נְחִית לְגִיּהֶנָּם שְׂכָל מִי שֵׁישׁ בּוֹ זֶה הָאוֹת אֵינוֹ יוֹרֵד לְגִיּהֶנָּם, וְאִם חָטָא
בְּשָׂאָר עֲבִירוֹת הִקְבִּ"ה גּוֹבֵה מִמֶּנּוּ בְּדַרְכִּים אַחֲרִים, אִי אִיהוּ נָטִיר לִיה בְּדָקָא
יָאוּת דְּלֹא עֵייל לִיה בְּרִשּׁוּתָא אַחֲרָא וְלֹא מְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּמִלְכָּא אִם
הוּא שֹׁמֵר אוֹתוֹ כְּרָאוּי וְלֹא הִכְנִיסוֹ בְּרִשּׁוֹת אַחֵר וְלֹא שָׁקֵר בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הִקְבִּ"ה,
דְּכָל מָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּהָאִי כְּמָאן דְּמְשַׁקֵּר בְּשִׁמְיָה דְּקִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
שְׂכָל מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּאוֹת בְּרִית נִחְשָׁב לוֹ כְּמִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּשֵׁמוֹ שֶׁל הִקְבִּ"ה הַנִּרְשָׁם
בְּבְרִית, דְּכִתְיֵב בִּיהו"ה בְּגָדוּ פִירוּשׁ בִּשְׁם ה' מִמֶּשׁ בְּגָדוּ, פִּי בָנִים זָרִים
יִלְדוּ פִירוּשׁ שְׁמֵנִשִּׁים זֵרוֹת יִלְדוּ בָנִים זָרִים, הָרִי לָנוּ שְׂכִיּוֹן שִׁילְדוֹ מִנְשִׁים זֵרוֹת
וּפְגָמוֹ בְּבְרִית נִחְשָׁב לָהֶם שְׁבָגְדוֹ בֵּה'.

מאמר אליהו מלאך הברית

תו אָמַר רַבִּי אָבָא, בְּזִמְנָא דְּבַר נָשׁ אָסִיק בְּרִיָּה לְאַעֲלִיָּה לְהָאֵי בְרִית, קָרִי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לְפַמְלִיָּא דִּילִיָּה וְאַמֵּר, חָמוּ מְאֵי בְרִיָּה עֲבָדִית בְּעֻלְמָא, בִּיָּה שְׁעָתָא אֲזִדְמָן אֵלִיָּהוּ, וְטָאס עֲלֻמָּא בְּאַרְבַּעָה טָאסִין וְאֲזִדְמָן תַּמָּן, וְעַל דָּא תְּנִינָן דְּבַעֲי בַּר נָשׁ לְתַקְנָא בְּרִסְיָא אַחֲרָא לִיקְרָא דִּילִיָּה, וְיִימָא דָּא בְּרִסְיָא דְּאֵלִיָּהוּ, וְאֵי לָאו לָא שְׂרִי תַּמָּן, וְהוּא סָלִיק וְאַסְהִיד קִמֵּי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא.

מתוך מדבש

מאמר "אליהו מלאך הברית", בו יתבאר שבעת קיום מצות הברית, קורא הקב"ה לפמליא של מעלה ואומר להם, ראו איזו בריה בראתי בעולמי, שאינו חס על בנו ומקריבו לפני לקרבן בשמחה, ואז מזדמן שם אליהו הנביא המעיד על כך, והשי"ת מתמלא ברחמים על ישראל.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נג ע"א, ונצי"אורינו כרך ז עמ' שפט-שס)

תו אָמַר רַבִּי אָבָא, בְּזִמְנָא דְּבַר נָשׁ אָסִיק בְּרִיָּה לְאַעֲלִיָּה לְהָאֵי בְרִית בזמן שהאדם מביא את בנו להכניסו בברית, קָרִי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא לְפַמְלִיָּא דִּילִיָּה וְאַמֵּר, חָמוּ מְאֵי בְרִיָּה עֲבָדִית בְּעֻלְמָא קורא הקב"ה למלאכי מעלה ואומר להם ראו איזו בריה בראתי בעולמי שאינו חס על פרי בטנו ומביאו בשמחה להקריבו לפני לקרבן, בִּיָּה שְׁעָתָא אֲזִדְמָן אֵלִיָּהוּ וְטָאס עֲלֻמָּא בְּאַרְבַּעָה טָאסִין וְאֲזִדְמָן תַּמָּן באותה שעה מזדמן אליהו שם בשעת הברית, ועף את כל העולם בד' עפיפות להיות שם, והם כנגד ד' אותיות שם הוי"ה שבו תלויה אות הברית, וְעַל דָּא תְּנִינָן דְּבַעֲי בַּר נָשׁ לְתַקְנָא בְּרִסְיָא אַחֲרָא לִיקְרָא דִּילִיָּה ועל כן למדנו שצריך האדם להכין כסא אחר לכבודו (מלמד הכסא שיושב עליו הסנדק ומפס את המינוק נשעת המילה), וְיִימָא דָּא בְּרִסְיָא דְּאֵלִיָּהוּ ויאמר בפיו זה הכסא של אליהו, וְאֵי לָאו לָא שְׂרִי תַּמָּן ואם לא אומר כך אינו שורה שם, כי אין הרוחני שורה על הגשמי אלא על ידי הכנה בפה, וְהוּא סָלִיק וְאַסְהִיד קִמֵּי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא והוא עולה אחר כך ומעיד לפני הקב"ה שישראל מקיימים אות הברית.

תא חזי בקדמיתא כתיב, (מ"א יט י) מה לך פה אליהו וגו', וכתיב קנא קנאתי ליהו"ה אלה"י צבאות פי עזבו בריתך בני ישראל וגו', אמר ליה חייך, בכל אתר דהאי רשימא קדישא ירשמון ליה בני בבשרהון, אנת תזדמן תמן, ופומא דאסהיד דישראל עזבו, הוא יסהיד דישראל מקיימין האי קיימא, והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קדשא בריך הוא, על דאמר דלטורא על בנוי.

מתוק מדבש

ועתה מפרש מה התועלת בעדותו של אליהו, ואמר תא חזי בקדמיתא כתיב בתחלה כתיב באליהו כשבא להר חורב, מה לך פה אליהו וגו', וכתיב ויאמר קנא קנאתי ליהו"ה אלה"י צבאות פי עזבו בריתך בני ישראל וגו' פירוש שלא מלו עצמם, אמר ליה חייך בכל אתר דהאי רשימא קדישא ירשמון ליה בני בבשרהון אנת תזדמן תמן אמר לו הקב"ה חייך בכל מקום שבני ישראל ירשמו רושם זה בבשרם אתה תזדמן שם, ופומא דאסהיד דישראל עזבו, הוא יסהיד דישראל מקיימין האי קיימא והפה שהעיד שישראל עזבו הברית, הוא יעיד שישראל מקיימים את הברית, ואם תאמר סוף סוף מה תועלת נמשך מזאת העדות, ואמר והא תנינן על מה אתענש אליהו קמי קדשא בריך הוא והרי למדנו למה נענש אליהו לפני הקב"ה (כפרש"י שם על הפסוק ואת אלישע תמשח לנביא מחמיק, אי אפשי ננביאותן מאחר שאתם מלמד קטגוריא על נביא), על דאמר דלטורא על בנוי לפי שאמר לשון הרע על בניו של מקום ב"ה, וכמו בהיותו מקטרג על ישראל נמשך ממנו עונש, כן על ידי עדות זו ולמוד זכות, הקב"ה מתמלא רחמים על ישראל.

מאמר לימוד תורה בליל שלפני הברית

אֲדַהֲכִי הָיָה אֲתִי נְהוֹרָא דְיוֹמָא וְהוּוּ אֲמַרִי מְלִי דְאוֹרֵייתָא, קָמוּ
לְמִיזֵל, אָמַר לָהּ הָהוּא גִבְרָא בְּמָה דְעֶסְקִיתוּ בְּהָאִי
לֵילֵיא אֲשִׁלִּימוּ, אֲמַרִי מַאי הוּא, אָמַר לָהּ דְתַחֲמוּן לְמַחַר אֲנַפּוּי
דְמַרְיָה דְקֵימָא, דְהָא דְבִיתָאִי בְּעָאֵת בְּעוֹתָא דָא מְנַיִיכוּ, וְגִזֹר
קֵימָא דְבָרִי דְאֲתֵיילִיד לִי, לְמַחַר לִיהוּי הֶלּוּלָא דִילֵיהּ, אָמַר רַבִּי

מתוק מדבש

מאמר "לימוד תורה בליל שלפני הברית", יסופר בו שלאחר שדרש רבי
אבא עד הבוקר, הודיעו בעל הבית כי למחר עומד הוא להכניס את בנו
לברית, וביקש מרבי אבא להתעכב אצלו, ולערב אסף בעל הבית את
אוהביו לעסוק בתורה כל הלילה, כדי שיהיה סימן טוב לולד.

(מקור המאמר נהר פרשת לך לך דף נג ע"א-ע"ב, וצנזורינו כרך 3 עמ' שז-שזא)

אֲדַהֲכִי הָיָה אֲתִי נְהוֹרָא דְיוֹמָא וְהוּוּ אֲמַרִי מְלִי דְאוֹרֵייתָא בֵּין כֵּךְ וּבֵין
כֵּךְ כְּשִׁגְמַר רַבִּי אַבָּא דְבָרִי הַתּוֹרָה הָאֵלּוּ הָאִיר הַיּוֹם וְהָיוּ אוֹמְרִים עוֹד
דְּבָרֵי תּוֹרָה, וְרָצָה לוֹמַר שְׁנַתְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה מִן חֲצוֹת הַלַּיְלָה עַד אוֹר הַבּוֹקֵר, קָמוּ
לְמִיזֵל אַחֵר כֵּךְ עֲמַדּוּ רַבִּי אַבָּא וּרְבִי יַעֲקֹב לֵלְכַת לְדַרְכֵּם, אָמַר לֵיהּ הָהוּא
גִּבְרָא בְּמָה דְעֶסְקִיתוּ בְּהָאִי לֵילֵיא אֲשִׁלִּימוּ אִמַּר לָהֶם אוֹתוֹ הַבַּעַל הַבֵּית
בְּמָה שְׁעַסְקֵתֶם בְּזֹה הַלַּיְלָה הַשְׁלִימוּ אֶת הַמְצוּה, וְרָצָה לוֹמַר כִּי הַקַּב"ה מַסְכִּים
עִם הַצַּדִּיקִים בַּהֲתַעֲסָקֶם בַּתּוֹרָה כִּי יִבּוֹאוּ דְּבָרֵיהֶם מִכוּוֹנִים אֶל הַנְּדוֹן בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
בְּלֹא יוֹדְעִים, כְּמוֹ כֵּן כָּאֵן מִי הִבִּיאֵם לְעֶסְקָא בְּסוּד הַבְּרִית אִם לֹא שְׁהַסְכִּים הַקַּב"ה
שִׁידְבְּרוּ בַּעֲנִין הַבְּרִית שֶׁהִיא עֲתִיד לִהְיוֹת שֵׁם לְמַחֲרַת כְּדִמְפָּרֵשׁ וְאִזֵּל, אֲמַרִי
מַאי הוּא שָׂאלוּ אוֹתוֹ מָה הִיא הַשְׁלַמַּת הַמְצוּה, אָמַר לֵיהּ דְתַחֲמוּן לְמַחַר
אֲנַפּוּי דְמַרְיָה דְקֵימָא אִמַּר לָהֶם שְׁתֵּרְאוּ לְמַחַר אֶת פְּנֵי בַּעַל הַבְּרִית שֶׁהוּא
אֵלֵיהּ הַנְּבִיא, דְהָא דְבִיתָאִי בְּעָאֵת בְּעוֹתָא דָא מְנַיִיכוּ כִּי אֲשֵׁתִי מִבְּקֶשֶׁת
בְּקֶשֶׁה זֹו מִכֶּם שְׁתִּשְׂאוּרוּ כָאֵן (לֹא רָצָה לְנַקֵּס עֲנָשׁוֹ כִּי שֶׁלֹּא לְמִינֵם לְהַשְׁאֵר שֵׁם אִם אֵין
רְנוֹס נֶכֶךְ), וְגִזֹר קֵימָא דְבָרִי דְאֲתֵיילִיד לִי לְמַחַר לִיהוּי הֶלּוּלָא דִילֵיהּ

אָפּא האַי פֿעוּתאַ דִּמְצוּה אִיהוּ, וּלְמַחְמֵי אִפִּי שְׂכִינְתָא גִיְתִיב,
אֹרִיכוּ כָּל הָהוּא יוֹמָא.

בְּהֵהוּא לִילְיָא פֻּנֵּשׁ הָהוּא גִּבְרָא כָּל אַנּוּן רְחִימוּי, וְכָל הָהוּא
לִילְיָא אֲשַׁתְּדָּלוּ בְּאוּרִייתָא, וְלֹא הָוָה מֵאן דְּנִיִּים,
אָמַר לָהּ הָהוּא גִּבְרָא בְּמָטוּ מַנְיִיכוּ כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלָה
חֲדָתָא דְּאוּרִייתָא.

מתוק מדבש

כי מילת ברית של בני שנולד לי תהיה למחר השמחה שלו, אָמַר רַבִּי אָפּא
הָאִי פֿעוּתָא דִּמְצוּה אִיהוּ הָרִי זֹו בַקְשָׁה לַהֲמִצָּא בַמְצוּה, וּלְמַחְמֵי אִפִּי
שְׂכִינְתָא וגם נזכה להקביל את פני השכינה, גִּיְתִיב לִכֵּן נִשְׁבַּ וְנִתְעַכֵּב כֵּאֵן עַד
מִחָר, אֹרִיכוּ כָּל הָהוּא יוֹמָא הַמְתִּינוּ שֵׁם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם עַד לַמַּחֲרַת שֶׁהִיָּה
יוֹם הַמִּילָה.

וממשיך ואמר בְּהֵהוּא לִילְיָא פֻּנֵּשׁ הָהוּא גִּבְרָא כָּל אַנּוּן רְחִימוּי בַּאוֹתוֹ
הַלִּילָה אִסַּף אוֹתוֹ הָאִישׁ אֶת כָּל אוֹהֲבָיו לִהְיוֹת סִימֵן טוֹב לִילֵד, וְכָל
הָהוּא לִילְיָא אֲשַׁתְּדָּלוּ בְּאוּרִייתָא וְכָל אוֹתוֹ הַלִּילָה עֲסָקוּ בַּתּוֹרָה, וְלֹא הָוָה
מֵאן דְּנִיִּים וְלֹא הָיָה מִי שִׁישֵׁן מֵהֶם, אָמַר לִיָּה הָהוּא גִּבְרָא בְּמָטוּ מַנְיִיכוּ
כָּל חַד וְחַד לִימָא מְלָה חֲדָתָא דְּאוּרִייתָא אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ הָאִישׁ אֲנִי
מִבְּקֵשׁ מִכֶּם שֶׁכֵּל אֶחָד יֹאמַר אִיזָה חִידוּשׁ בַּתּוֹרָה לִהְיוֹת סִימֵן טוֹב לִילֵד הַנּוֹמֹל
לַמַּחֲר (הַנֶּה נֹכְרִים לִקְנוֹן עֲשֵׂרָה מֵאֲמָרִים שֶׁאֲמָרוּ עֲשֵׂרָה אֲנָשִׁים (מִלְּנֵד רַנִּי אֲנִי) שֶׁהָיוּ נְעוּרִים שֶׁם
כָּל הַלִּילָה וגם לַמַּחֲרַת).

מאמר העולם קיים בזכות המילה

פֶּתַח חֵד וְאָמַר, (שופטים ה ב) בַּפְּרוֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ יְהו"ה, מֵאִי קָא חָמוּ דְבוּרָה וּבָרַק דְּפִתְחוּ בְּהָאֵי קָרָא, אֱלָא הָכִי תְנִינֵן לִית עֲלֵמָא מִתְקִימָא אֱלָא עַל הָאֵי בְרִית, דְּכָתִיב (ירמיה לג כה) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה וְגו', דְּהָא שְׂמִיָּא וְאַרְעָא עַל דָּא קִימִין, בְּגִין כֶּךָ כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל מְקִימִין הָאֵי בְרִית, נְמוּסֵי שְׂמִיָּא וְאַרְעָא קִימִין בְּקִיּוּמֵיהוּ, וְכָל זְמַנָּא דְחָס

מתוק מדבש

מאמר "העולם קיים בזכות המילה", בו מתבאר גודל ענין מצות המילה והפריעה, שהעולם קיים בזכות זה, ועל ידם נכנסו ישראל לארץ, וזכו לנצחונות ונסים גלויים.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף ג' ע"ב, ונצי"אורינו כרך ג עמ' שאל-ש"ג)

פירוש הפסוק המובא לקמן, בַּפְּרוֹעַ פְּרָעוֹת כשבאו פרצות בישראל שפרצו בהם הגוים על עזבם את ה', בְּהִתְנַדֵּב עִם ובהתנדבם מעתה לשוב בתשובה, ברכו ה' על התשועה שנעשה להם. (רש"י)

פֶּתַח חֵד וְאָמַר פתח אחד מהם לפרש מה שכתוב בַּפְּרוֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בָּרְכוּ יְהו"ה ושואל מֵאִי קָא חָמוּ דְבוּרָה וּבָרַק דְּפִתְחוּ בְּהָאֵי קָרָא מה ראו דבורה וברק שפתחו את שירתם בפסוק זה, רצה לומר שהיה להם להתחיל השירה והשבח בנס הנעשה להם במפלת סיסרא בפרטות, ולא בענין כללי, אֱלָא הָכִי תְנִינֵן לִית עֲלֵמָא מִתְקִימָא אֱלָא עַל הָאֵי בְרִית אלא כך למדנו שאין העולם מתקיים אלא על ברית המילה, דְּכָתִיב אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חקות שמים וארץ לא שמת, פירוש דְּהָא שְׂמִיָּא וְאַרְעָא עַל דָּא קִימִין כי השמים והארץ על הברית קיימים, בְּגִין כֶּךָ כָּל זְמַנָּא דִּישְׂרָאֵל מְקִימִין הָאֵי בְרִית נְמוּסֵי שְׂמִיָּא וְאַרְעָא קִימִין בְּקִיּוּמֵיהוּ ומשום כך כל זמן שישראל מקיימים ברית המילה, חקות שמים וארץ שהם מטר השמים ויכול הארץ מתקיימים כדרכם, וְכָל זְמַנָּא דְחָס

וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל מִבְּטָלִין הָאֵי בְרִית, שְׁמִיָּא וְאַרְעָא לָא מִתְקַיִּימִין,
וּבִרְכָּאן לָא מִשְׁתַּפְּחִין בְּעֵלְמָא.

תָּא חֲזִי לָא שְׁלִיטוֹ שְׁאָר עַמִּין עַל יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא כִּד בְּטִילוֹ
מִנֵּיהּ קִיַּימָא דָּא, וּמָה בְּטִילוֹ מִנֵּיהּ, דְּלֹא אֶתְפְּרַעַן
וְלֹא אֶתְגַּלִּיין, וְעַל דָּא כְּתִיב וַיַּעֲזֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה
וְגו', וַיִּמְכְּרוּ אוֹתָם בְּיַד סִיסְרָא, וַיַּעֲזֹבוּ אֶת יְהוָה מִמֶּשׁ, עַד
דְּאֵתַת דְּבוּרָה וְאֶתְנַדְּבַת לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּמִלָּה דָּא, כְּדִין אֶתְפְּנְעוּ
שְׁנֵאִיהוֹן תַּחֲוִיתִיהּ.

מתוק מדבש

וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל מִבְּטָלִין הָאֵי בְרִית שְׁמִיָּא וְאַרְעָא לָא מִתְקַיִּימִין וְכַל
זְמַן שַׁח"ו יִשְׂרָאֵל מִבְּטָלִים אֶת הַבְּרִית שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא מִתְקַיִּימִים, וּבִרְכָּאן לָא
מִשְׁתַּפְּחִין בְּעֵלְמָא וְאִין הַבְּרִית נִמְצְאוּת בְּעוֹלָם וְהַעֲדָר הַבְּרִית גּוֹרֵם הַכְּנַעַת
הַקְּרוּשָׁה וְהַתְּגַבְּרוּת הַקְּלִיפּוֹת, וְהֵינּוּ שְׁלִיטַת הָאוֹמוֹת.

תָּא חֲזִי לָא שְׁלִיטוֹ שְׁאָר עַמִּין עַל יִשְׂרָאֵל אֶלָּא כִּד בְּטִילוֹ מִנֵּיהּ
קִיַּימָא דָּא בֵּא וְרָאָה שְׁלֹא שְׁלִטוֹ שְׁאָר הָעַמִּים עַל יִשְׂרָאֵל אֵלָּא כַּאֲשֶׁר
בְּטָלוּ מֵהֶם אֶת הַבְּרִית, כִּי כַּאֲשֶׁר מִנִּיחִים אֶת הָעֲרֵלָה בְּבִשְׂרָם הֵנָּה הֵם מְשׁוּעָבִידִים
לְכַחוֹת הָעֲרֵלָה, וּמָה בְּטִילוֹ מִנֵּיהּ וּמָה בְּטָלוּ מֵהֶם, שַׁח"ו לֹמַר שְׁלֹא הָיוּ
מִלִּים כָּלֵל, דְּלֹא אֶתְפְּרַעַן וְלֹא אֶתְגַּלִּיין אֵלָּא הָיוּ מִלִּים וְלֹא הָיוּ פּוֹרְעִים וְלֹא
נִתְּגַלָּה בִּשְׂרָה הָעֲטָרָה, וְעַל דָּא כְּתִיב וַיַּעֲזֹבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוָה וְגו'
וַיִּמְכְּרוּ אוֹתָם בְּיַד סִיסְרָא פִּירוּשׁ וַיַּעֲזֹבוּ אֶת יְהוָה מִמֶּשׁ כִּי עַל יְדֵי
הַפְּרִיעָה מִתְּגַלָּה הָעֲטָרָה שֶׁהִיא סוּד אוֹת י' הַכוֹלֵלֶת אֶת כָּל הַשֵּׁם הַנִּרְשָׁם בְּבְרִית,
וְכִשְׁהֶם לֹא פָּרְעוּ נִמְצָא שְׁבִיטָלוֹ אֶת הַשֵּׁם הַנִּרְמָז בְּבְרִית, וְכִיּוֹן שְׁאִינֵם רְשׁוּמִים
בְּשֵׁם ה' שׁוֹלְטִים עֲלֵיהֶם כַּחוֹת הַטּוֹמָאָה וְלִכְךָ נִמְכְּרוּ בְּיַד סִיסְרָא, עַד דְּאֵתַת
דְּבוּרָה וְאֶתְנַדְּבַת לְכָל יִשְׂרָאֵל בְּמִלָּה דָּא עַד שְׁבָאָה דְּבוּרָה הַנְּבִיאָה וְהַתְּנַדְּבָה
עֲצָמָה לְכָל יִשְׂרָאֵל לְתַקֵּן אֲצִלָּם שִׁיעֲשׂוּ אֶת הַפְּרִיעָה, כִּי הִגִּידָה לָהֶם בְּנִבְאוּהָ כִּי
בְּעוֹד שְׁלֹא יִהְיוּ פּוֹרְעִים לֹא יִנְצְחוּ אֶת אוֹיְבֵיהֶם, וּבִכֵּן הַתְּנַדְּבוּ הָעַם לְפָרוּעַ, כְּדִין
אֶתְפְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוֹן תַּחֲוִיתִיהּ אַזְ נִכְנְעוּ שׁוֹנֵאִיהֶם תַּחֲתֵיהֶם, הָרִי שְׁעַל יְדֵי קִיּוֹם

וְהִינֵנוּ דִתְנִינֵן, דְּאָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לִיהוֹשֻׁעַ, וְכִי יִשְׂרָאֵל
 אָטִימִין אֲנֹן וְלֹא אֲתַפְּרְעוּ וְלֹא אֲתַגְלִיין וְלֹא קִימִין
 קִימָא דִּילִי, וְאֵת בְּעִי לֹאֲעֵלָא לְהוּ לְאַרְעָא וּלְאַכְנָעָא שְׁנֵאִיהוֹן,
 (יהושע ה' ב') שׁוּב מוֹל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית, וְעַד דְּאֲתַפְּרְעוּ וְאֲתַגְלִיֵּא
 הָאִי בְרִית לֹא עָאִלוּ לְאַרְעָא, וְלֹא אֲתַפְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוֹן, אוּף הָכָא
 פִּינֹן דְּאֲתַנְדְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי אֵת, אֲתַפְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוֹן תְּחוּתֵייהוּ,
 וּבִרְכָּאן אֲתַחְזְרוּ לְעֵלְמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב בְּפָרוּעַ פְּרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל
 בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרָכוּ יְהו"ה.

מתוק מדבש

הפריעה נעשה הנס והנצחון של מלחמת סיסרא לכן התחילו דבורה וברק את
 השירה בענין זה ואמרו בפרוע פרעות וגו'.

וְהִינֵנוּ דִתְנִינֵן דְּאָמַר קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לִיהוֹשֻׁעַ וּבְדוּמָה לִזֹּה לְמַדְנוּ שֶׁאִמַּר
 הַקֶּב"ה לִיהוֹשֻׁעַ, וְכִי יִשְׂרָאֵל אָטִימִין אֲנֹן וְלֹא אֲתַפְּרְעוּ וְלֹא אֲתַגְלִיין
 הָרִי יִשְׂרָאֵל הֵם אֲטוּמִים וְלֹא נִפְרְעוּ וְלֹא נִתְגַּלָּה בֶּשֶׁר הָעֵטְרָה, וְלֹא קִימִין קִימָא
 דִּילִי וְנִחְשָׁב כִּאִילוּ לֹא מְקִימִים כָּלֵל הַבְּרִית שְׁלִי, וְאֵת בְּעִי לֹאֲעֵלָא לְהוּ
 לְאַרְעָא וּלְאַכְנָעָא שְׁנֵאִיהוֹן וְאֵתָּה רֹצֵחַ לְהַכְנִיסם לְאַרְץ וְלִהְיוֹנֵי שׁוֹנְאִיהֶם
 בְּתַמְיָה, הָרִי כִי לֹא יִזְכּוּ בְּאַרְץ אֲלֵא בְּעֵלֵי בְרִית, וְכֵן לֹא יִכְלֹו לְנַצַּח אֶת הַשׁוֹנְאִים
 כַּנ"ל, וְלִכֵּן שׁוּב מוֹל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִית פִּירוּשׁ שְׁנִית הִיא הַפְּרִיעָה שֶׁאַחַר
 הַמִּלָּה, וְעַד דְּאֲתַפְּרְעוּ וְאֲתַגְלִיֵּא הָאִי בְרִית לֹא עָאִלוּ לְאַרְעָא וְלֹא אֲתַפְּנְעוּ
 שְׁנֵאִיהוֹן וְעַד שֶׁלֹּא עָשׂוּ אֶת הַפְּרִיעָה וְנִתְגַּלָּה בֶּשֶׁר הָעֵטְרָה לֹא נִכְנְסוּ לְאַרְץ וְלֹא
 נִכְנְעוּ שׁוֹנְאִיהֶם לְפָנֵיהֶם (הַגִּס שֶׁנֶּכַר עָבְרוּ אֶת הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ צָגֻלָּה, עַם כָּל זֶמֶת לֹא נִחְשָׁב עַדִּין שֶׁנִּכְנְסוּ
 לְאַרְץ כִּי לֹא הִגִּיעוּ עַדִּין לְאַרְץ מִיִּשְׂרָאֵל). אוּף הָכָא אִף כֵּאֵן בְּמִלְחַמַת סִיסְרָא, פִּינֹן
 דְּאֲתַנְדְּבִין יִשְׂרָאֵל בְּהָאִי אֵת, אֲתַפְּנְעוּ שְׁנֵאִיהוֹן תְּחוּתֵייהוּ כִּיֹּן שֶׁהִתְנַדְּבוּ
 יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הַפְּרִיעָה, נִכְנְעוּ שׁוֹנְאִיהֶם תַּחְתֵּיהֶם, וּבִרְכָּאן אֲתַחְזְרוּ לְעֵלְמָא
 וְהַבְּרֻכּוֹת חֲזָרוּ לָעוֹלָם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב בְּפָרוּעַ פְּרָעוֹת בִּישְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב
 עִם שֶׁהִתְנַדְּבוּ לְקִיִּים מִצּוֹת הַפְּרִיעָה, בְּרָכוּ יְהו"ה עַל הַבְּרֻכּוֹת שֶׁחֲזָרוּ לָעוֹלָם.

מאמר כח הנצחון תלוי בברית

קם אַחֲרָא וּפְתַח וְאָמַר, (שמות ד כד) וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ בַּמָּלֹךְ וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהו"ה וַיִּבְקֹשׁ הֶמִיתוֹ, לְמֶאֱן לַמֶּשֶׁה, אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכִי אַתְּ אָזִיל לְאַפְקָא יַת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְלֹא־כִנְעָא מִלְכָּא רַב וְשְׁלִיטָא, וְאַתְּ אֲנִשְׁיִית מִנֶּךָ קִיִּימָא, דְּבִרְךְ לָא אֲתַגְזֹר, מִיַּד וַיִּבְקֹשׁ הֶמִיתוֹ, תֵּאֲנָא נַחַת גְּבִרְיָאֵל בְּשִׁלְהוּכָא דְאַשָׁא לְאוּקְדִיָּה, וְאַתְרָמִיז חַד חִיּוּיָא מִתּוּקְדָּא לְשִׁאפָּא לִיה בְּגִיָּה, אֲמַאי חִיּוּיָא, אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַתְּ אָזִיל לְקַטְלָא חִיּוּיָא רַבְרָבָא

מתוק מדבש

מאמר "כח הנצחון תלוי בברית", יבואר בו סוד הענין מה שנמנע ממשה רבינו להכניע את פרעה כדי להוציא את ישראל ממצרים, לפי שהיה קודם מילת בנו.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נג ע"ג, ונצאורינו כרך ג עמ' שג-שגד)

קם אַחֲרָא וּפְתַח וְאָמַר קם איש אחר לפרש מה שכתוב אצל משה רבינו וַיְהִי בַּדֶּרֶךְ בַּמָּלֹךְ וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהו"ה וַיִּבְקֹשׁ הֶמִיתוֹ וּמִפְרֹשׁ לְמֶאֱן, לַמֶּשֶׁה הַמֶּלֶךְ רָצָה לַהֲרוֹג אֶת מֹשֶׁה, לֵאפּוּקִי מִמֶּנּוּ דִּאֲמַר בְּמִס' נִדְרִים דָּף לֵב ע"א, שְׂבִיקֵשׁ לַהֲרוֹג אֶת הַתִּינוֹק, וּמֵה שִׁכְתוּב וַיִּפְגְּשֵׁהוּ ה', רָצָה לֹמַר שְׂדִיכֵר עֲמוֹ, וְהִינֵנוּ כִּי אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכִי אַתְּ אָזִיל לְאַפְקָא יַת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם אֲמַר לוֹ הַקִּב"ה לַמֶּשֶׁה וְכִי אַתְּ הוֹלֵךְ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְלֹא־כִנְעָא מִלְכָּא רַב וְשְׁלִיטָא וְלַהֲכַנִּיעַ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְשְׁלִיט, וְאַתְּ אֲנִשְׁיִית מִנֶּךָ קִיִּימָא כְּשֶׁאַתָּה שִׁכַּח מִמֶּךָ מִצּוֹת מִלְּהָ, דְּבִרְךְ לָא אֲתַגְזֹר שְׁבִינֵךְ לֹא נִמּוֹל, מִיַּד וַיִּבְקֹשׁ הֶמִיתוֹ מִיַּד רָצָה הַמֶּלֶךְ לַהֲרוֹג, תֵּאֲנָא נַחַת גְּבִרְיָאֵל בְּשִׁלְהוּכָא דְאַשָׁא לְאוּקְדִיָּה לְמַדְנֵנוּ שִׁירָד מִלֶּאךְ גְּבִרְיָאֵל בְּשִׁלְהַבַּת אֵשׁ לְשַׂרְפוֹ לַמֶּשֶׁה, וְאַתְרָמִיז חַד חִיּוּיָא מִתּוּקְדָּא לְשִׁאפָּא לִיה בְּגִיָּה וְנִדְמָה הַמֶּלֶךְ לְנַחֵשׁ שֶׂרֶף אֶחָד וּרְצָה לְבָלוּעַ אוֹתוֹ בְּקִרְבוֹ, אֲמַאי חִיּוּיָא לְמָה נִדְמָה דּוּקָא לְנַחֵשׁ, וּמִתְרַץ כִּי אָמַר לִיה קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לַמֶּשֶׁה, אַתְּ אָזִיל לְקַטְלָא חִיּוּיָא רַבְרָבָא וְתִקְיָפָא אַתָּה הוֹלֵךְ לַהֲרוֹג אֶת פֶּרְעָה שֶׁהוּא דוּמָה

וְתִקְיָפָא, וּבִרְךְ לָא אֶתְגָּזֵר, מִיָּד אֶתְרַמִּיז לְחַד חַיּוּיָא לְקַטְלָא לִיה, עַד דְּחֻמַּת צְפוּרָה וְגִזְרַת לְבָרָה וְאַשְׁתְּזִיב, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְתִקַּח צְפוּרָה צוּר, מִהוּ צוּר אֱלָא אֲסוּוּתָא, וּמַאי אֲסוּוּתָא, דְּכְּתִיב וְתִכְרוֹת אֶת עֲרֵלַת בְּנֵה, דִּנְצִנְצָא בְּה רוּחַ קְדָשָׁא.

מאמר שומר הברית זוכה למלכות

קָם אַחֲרָא וְאָמַר, (בראשית מה ד) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר וְגו', וְכִי אֲמַאי קָרִי לָהּ וְהָא קְרִיבִין

מתוק מדבש

לנחש גדול וחזק, כי עליו נאמר (יחזקאל כט ג) הנני עליך פרעה מלך מצרים התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו, וּבִרְךְ לָא אֶתְגָּזֵר ובנך לא נמול, מִיָּד אֶתְרַמִּיז לְחַד חַיּוּיָא לְקַטְלָא לִיה כדי לרמוז על זה נדמה המלאך לנחש אחד להרגו, עַד דְּחֻמַּת צְפוּרָה וְגִזְרַת לְבָרָה וְאַשְׁתְּזִיב עד שראתה צפורה ומלה את בנה ועל ידי זה ניצל משה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְתִקַּח צְפוּרָה צוּר ומפרש מִהוּ צוּר, אֱלָא אֲסוּוּתָא פירושו מלשון צרי שהוא רפואה, כמו שכתוב (ירמיה מ כג) הצרי אין בגלעד, וּמַאי אֲסוּוּתָא ומה היתה הרפואה, דְּכְּתִיב וְתִכְרוֹת אֶת עֲרֵלַת בְּנֵה פירוש דִּנְצִנְצָא בְּה רוּחַ קְדָשָׁא שהתנוצץ בה רווח הקודש שעל ידי זה ניצל משה.

מאמר "שומר הברית זוכה למלכות", יבואר בו שיוסף הצדיק זכה למלכות, וכן בועז זכה ויצאה ממנו מלכות בית דוד, מפני ששמרו ברית הקודש.

(מקור המאמר מהר פרשת לך לך דף ג ע"ג, ונצי"אורינו כרך ג עמ' שצד-שצ"ה)

קָם אַחֲרָא וְאָמַר קָם איש אחר לפרש מה שכתוב וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אָחָיו גִּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגְשׁוּ וַיֹּאמֶר וְגו' ושואל וְכִי אֲמַאי קָרִי לָהּ וְכִי למה קרא אותם, וְהָא קְרִיבִין הוּא גִּפְיָה הִרִי הִיוּ קְרוּבִים אֵלָיו וְשׁוּמְעִים הִיוּ

הוּו גִּבְיָהּ, אֶלֶּא בִּשְׁעָתָא דְּאָמַר לֹון אָנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם תְּוֹוהוּ, דְּחִמּוּ לִיה בְּמַלְכוּ עֲלָאָה, אָמַר יוֹסֵף מַלְכוּ דָּא בְּגִין דָּא רְוֹחֲנָא לִיה, גָּשׁוּ נָא אֵלֵי וַיִּגָּשׁוּ, דְּאֲחֻזִּי לְהוּ הָאִי קִיִּימָא דְּמִילָהּ, אָמַר דָּא גְרַמַת לִי מַלְכוּ דָּא, בְּגִין דְּנִטְרִית לָהּ, מִפָּאן אֹלִיפָנָא מֵאן דְּנִטִּיר לְהָאִי אֶת קִיִּימָא, מַלְכוּ אֲתַנְטֵרֵת לִיה, מְנָלָן מִפְּעֹז, דְּכְתִיב (רוט ג יג) חֵי יְהוּ"ה שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר, דִּהּוּה מְקַטְרֵג לִיה יִצְרִיָּה, עַד דְּאֹמִי אֹמְאָה וְנִטִּיר לְהָאִי בְרִית, בְּגִין כֶּךָ זָכָה דְּנִפְקוּ מִנִּיה מַלְכִין שְׁלִיטִין עַל כָּל שְׁאָר מַלְכִין, וּמִלְפָּא מְשִׁיחָא דְּאֲתַקְרִי בְּשֵׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מתוק מדבש

דבריו ולמה יגשו עוד אליו, אֶלֶּא בִּשְׁעָתָא דְּאָמַר לֹון אלא בשעה שאמר להם אָנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם, תְּוֹוהוּ דְּחִמּוּ לִיה בְּמַלְכוּ עֲלָאָה תמהו על שראו אותו במלוכה עליונה שולט על כל גויי הארץ ולא ידעו מהיכן זכה לה, אָמַר יוֹסֵף, מַלְכוּ דָּא בְּגִין דָּא רְוֹחֲנָא לִיה מלכות זו בשביל זה הרווחתי אותה, גָּשׁוּ נָא אֵלֵי וַיִּגָּשׁוּ פירוש דְּאֲחֻזִּי לְהוּ הָאִי קִיִּימָא דְּמִילָהּ הראה להם אות ברית מילה, וזהו גָּשׁוּ, שיגשו להתבונן שהוא מהול, אָמַר דָּא גְרַמַת לִי מַלְכוּ דָּא בְּגִין דְּנִטְרִית לָהּ אמר זו גרמה לי המלוכה הזאת לפי ששמרתי אותה, מִפָּאן אֹלִיפָנָא, מֵאן דְּנִטִּיר לְהָאִי אֶת קִיִּימָא מַלְכוּ אֲתַנְטֵרֵת לִיה מכאן למדנו מי ששומר לאות ברית הזאת, מלוכה שמורה לו, מְנָלָן כלומר ראה לדבר מִפְּעֹז דְּכְתִיב חֵי יְהוּ"ה שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר פירוש דִּהּוּה מְקַטְרֵג לִיה יִצְרִיָּה שהיצר הרע היה מקשקש בקרבו, עַד דְּאֹמִי אֹמְאָה וְנִטִּיר לְהָאִי בְרִית עד שנשבע שבועה ושמר לאות ברית, בְּגִין כֶּךָ זָכָה דְּנִפְקוּ מִנִּיה מַלְכִין שְׁלִיטִין עַל כָּל שְׁאָר מַלְכִין ולפיכך זכה שיצאו מחלציו מלכים ששלטו על כל שאר מלכי עולם, והם דוד ושלמה שכבשו כל האומות, וּמִלְפָּא מְשִׁיחָא שישלוט על כל העולם, דְּאֲתַקְרִי בְּשֵׁמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שיהיה נקרא בשמו של הקב"ה, כמו שכתוב (ימיה כג ו) וזה שמו אשר יקראו ה' צדקנו.

מאמר שמירת הברית מכנעת האויבים

פֶּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר, כְּתִיב (ספלים כו ג) אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה וְגו',
הָכִי תֵאנָא בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטָח, מֵהוּ בְּזֹאת, דָּא אֶת קִימָא
דְּזַמִּינָא תְּדִיר גַּבִּי בַר נָשׁ, וְאַתְרִמִּיזָא לְעִילָא, וּבְגִינִי כֶּךָ אֶתְמַר
בְּזֹאת, כְּמָה דְּכְתִיב (בראשית ט יב) זֹאת אוֹת הַבְּרִית, (שם יז י) זֹאת
בְּרִיתִי, וְכֹלָא בְּחֹד דְּרִגָּא, וְתֵאנָא זֶה וְזֹאת בְּחֹד דְּרִגָּא אֲנוּן וְלֹא
מִתְפָּרְשׁן, וְאִי תִימָא אִי הָכִי הָא שְׁאָר בְּנֵי עַלְמָא הָכִי, אֲמַאי

מתוך מדבש

מאמר "שמירת הברית מכנעת האויבים", בו יתבאר שכל הנוהר בקדושתו בטוח הוא שלא לירא משום נזק, וגדול הוא ההפסד והעונש של הנמנע מזה.

(מקור המאמר צוהר פרשת לך לך דף נג ע"ב-נז ע"ה, וציטורינו ככך 3 עמ' ששה-שלו)

פֶּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר פתח איש אחר לפרש כְּתִיב אִם תַּחֲנֶה עָלַי מַחֲנֶה
וְגו' בְּזֹאת אֲנִי בּוֹטָח, הָכִי תֵאנָא כֶּךָ לַמְדֵּנוּ מַה שֶּׁכָּתוּב בְּזֹאת
אֲנִי בּוֹטָח וְשׁוֹאֵל מֵהוּ בְּזֹאת מֵהוּ הַדְּבַר אֲשֶׁר עָלִיו אָמַר דּוּד בְּזֹאת אֲנִי
בּוֹטָח שֶׁלֹּא יִגִּיעַנִי בַּעֲבוּרִי שׁוּם נֹזֶק בַּמִּלְחָמָה, וְאָמַר דָּא אֶת קִימָא
דְּזַמִּינָא תְּדִיר גַּבִּי בַר נָשׁ זֶה הִיא אוֹת הַבְּרִית שְׁמוּמֶנֶת וְקַבּוּעָה תָּמִיד
בְּבֶשֶׂר הָאָדָם, וְרָצָה לוֹמַר לִכֵּן נִקְרָאת "זֹאת" כִּי תָּמִיד הִיא מְזוּמֶנֶת לָאָדָם,
וְאַתְרִמִּיזָא לְעִילָא וְנִרְמַזְתָּ בַּמִּדָּת הַמַּלְכוּת שֶׁלֹּא מַעֲלָה שֶׁהִיא מְכַנֶּעֶת הָאוֹיְבִים,
וְלִכְךָ הִיָּה בְּטוּחַ בָּהּ שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ שׁוּם נֹזֶק, וּבְגִינִי כֶּךָ אֶתְמַר בְּזֹאת וְלִכֵּן
נֹאמַר בְּזֹאת כְּשֶׁמִּתְכוּיֵן לְבְרִית כְּמָה דְּכְתִיב זֹאת אוֹת הַבְּרִית וְכְתִיב זֹאת
בְּרִיתִי הִרִי שְׁזֹאת רוּמֵז עַל בְּרִית, וְכֹלָא בְּחֹד דְּרִגָּא זֹאת עִם בְּרִית שְׁנִיָּהם
הֵם בַּמִּלְכוּת, וְתֵאנָא זֶה וְזֹאת בְּחֹד דְּרִגָּא אֲנוּן וְלֹא מִתְפָּרְשׁן וְעוֹד
לַמְדֵּנוּ כִּי זֶה שְׁבִיִּסוּד וְזֹאת שְׁבַמִּלְכוּת הֵם בַּמְדְּרָגָה אַחַת וְאֵין פִּירוּד וְהַבְּדֵל
בֵּינֵיהֶם, וְאִי תִימָא אִי הָכִי הָא שְׁאָר בְּנֵי עַלְמָא הָכִי וְאִם תֹּאמַר
אִם זֹאת הִיא הַבְּרִית הִרִי כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּנֵי בְרִית, אֲמַאי דְּדוּד

דוד בלְחודוי וְלֹא אַחֲרָא, אֶלֶּא בְּגִין דְּאַחֲידָא בִּיה וְאַתְרְמִיזָא בִּיה
וְהִיא כְּתָרָא דְּמַלְכוּתָא.

תָּא חֲזִי בְּגִין דִּהֲאִי זֹאת לֹא נָטַר לִיה דְּדוד מְלָכָא פְּדָקָא חֲזִי,
מְלָכוּתָא אֲתַעְדִּי מִנִּיה כָּל הָהוּא זְמַנָּא, וְהָכִי אוֹלִיפְנָא, הָאִי
זֹאת אֲתַרְמִיזָא בְּמַלְכוּתָא דְלַעֲיִלָא, וְאַתְרְמִיזָא בִּירוּשָׁלַיִם קְרָתָא
קְדִישָׁא, בְּהָהוּא שַׁעְתָּא דְדוד עֲבַר עָלֶיהָ, נָפַק קָלָא וְאָמַר, דְּדוד
בְּמָה דְּאַתְקַטְרַת תְּשַׁתְּרִי, לָךְ טְרַדִין מִירוּשָׁלַיִם, וּמְלָכוּתָא אֲתַעְדִּי
מִינָךְ, מָנָא לָן דְּכְתִיב (ע"ז י"א) הִנְנִי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתֶךָ,

מתוק מדבש

בְּלְחודוי וְלֹא אַחֲרָא ולמה דוד לבדו התפאר בעצמו לומר בזאת אני
בוטח ולא איש אחר, אֶלֶּא בְּגִין דְּאַחֲידָא בִּיה וְאַתְרְמִיזָא בִּיה אלא לפי שמדת
המלכות אחוזה בו ונרמזת בו, כי היא נקראת בשם דוד, וְהִיא כְּתָרָא דְּמַלְכוּתָא
והמלכות היא כתר מלכות שלו, לכן היה בטוח בכח המלכות שינצח במלחמה.

תָּא חֲזִי בְּגִין דִּהֲאִי זֹאת לֹא נָטַר לִיה דְּדוד מְלָכָא פְּדָקָא חֲזִי בא וראה
לפי שאת הברית הנקראת זאת לא שמר דוד כראוי, כי אכל פגה
במעשה של בת שבע, לכן מְלָכוּתָא אֲתַעְדִּי מִנִּיה כָּל הָהוּא זְמַנָּא שנטרד
מהמלוכה כל אותו הזמן בברחו מפני אבשלום בנו, וְהָכִי אוֹלִיפְנָא, הָאִי
זֹאת אֲתַרְמִיזָא בְּמַלְכוּתָא דְלַעֲיִלָא וכך למדנו כי הברית הנקראת זאת נרמזת
במלכות שלמעלה, וְאַתְרְמִיזָא בִּירוּשָׁלַיִם קְרָתָא קְדִישָׁא ונרמזת בירושלים
עיר הקודש, כמו שכתוב (יחזקאל ה' ה') זאת ירושלם בתוך הגוים שמתיה, בְּהָהוּא
שַׁעְתָּא דְדוד עֲבַר עָלֶיהָ באותה שעה כשדוד עבר עליה במעשה של בת
שבע, נָפַק קָלָא וְאָמַר דְּדוד בְּמָה דְּאַתְקַטְרַת תְּשַׁתְּרִי יצא קול ואמר דוד
במדה הזאת שהיא המלכות שהיית קשור ואחוז בה, הותר אותו הקשר ממך,
לָךְ טְרַדִין מִירוּשָׁלַיִם אותך מגרשים מירושלים של מטה הנרמזת כנגד ירושלים
של מעלה, וּמְלָכוּתָא אֲתַעְדִּי מִינָךְ והמלכות הוסרה ונסתלקה ממך כי פגמת
במלכות למעלה שבה היתה מושרשת מלכותך, מָנָא לָן מאין לנו זה, דְּכְתִיב

מִבֵּיתְךָ דִּיִּיקָא, וְהָכִי הָיָה בְּמָה דַּעֲבָר בֵּיהּ אֲתַעֲנֵשׁ, וּמָה דְדוֹד
מִלְפָּא הָכִי, שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה.

מאמר מאות הברית יראים עליונים ותחתונים

פֶּתַח אֵידֶךְ וְאַמֵּר, (סהלס 75 ז') לוֹלִי יְהוּ"ה עֲזָרְתָה לִי כְּמַעַט
שְׁכָנָה דְּוָמָה נַפְשִׁי, תָּאנָא בְּמָה זָכָאן יִשְׂרָאֵל דִּלָּא נַחְתִּי
לְגִיהֶנָּם כְּשֶׁאָר עַמּוּן, וְלָא אֲתַמְסְרֵן בִּידוּי דְּדוּמָה, בְּהֵאֵי אַתְּ,

מתוק מדבש

הַנְּנִי מְקִים עֲלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ פִּירוּשׁ מִבֵּיתְךָ דִּיִּיקָא הוּא הַמְּלָכוֹת הַנִּקְרָאֹת
בֵּית שְׁבָה שׁוֹרְשָׁה וּבֵיתָה שֶׁל נֶפֶשׁ דּוֹד, וְהָכִי הָיָה, בְּמָה דַּעֲבָר בֵּיהּ אֲתַעֲנֵשׁ
וְכֵן הִיָּה כִּי בְּמָה שֶׁעֲבָר בּוֹ נַעֲנֵשׁ, שֶׁהַשְׁכִּינָה נִסְתַּלְקָה מִמֶּנּוּ וְנִתְּגַרֵּשׁ מִירוּשָׁלַיִם,
וּמָה דְדוֹד מִלְפָּא הָכִי וּמָה דוֹד הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיָּה צָדִיק וְקָדוֹשׁ בְּכָל שְׂאָר עֲנִינֵי
נַעֲנֵשׁ כֵּן, שְׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא עַל אַחַת בְּמָה וּבְמָה שְׂאָר בְּנֵי אָדָם אִם יִפְגְּמוּ
בְּאוֹת בְּרִית וּדְאִי יַעֲנִשׁוּ עַל חֲטָאִים, (ועיין נֶסֶקְדָּמַת הַזֶּה דף ח ע"ב, שֶׁהַקֶּב"ה הֵלִיךְ נַעַד
דוֹד שְׁלָא חֲטָא צְנִיָּת עִי"ש).

מאמר "מאות הברית יראים עליונים ותחתונים", בו מבואר גודל קדושת
אות הברית שמבטלת כל הדינים הרעים, והמתקדש בו נאחז בשמו של
הקב"ה, הנרשם באות הברית.

(מקור המאמר הזה פרשת לך לך דף 75 ע"א, וצִיטָאוּרֵינוּ כֵּךְ 3 עמ' 570-571)

פֶּתַח אֵידֶךְ וְאַמֵּר פֶּתַח אִישׁ אַחֵר לִפְרֹשׁ מַה שֶׁכָּתוּב לוֹלִי יְהוּ"ה עֲזָרְתָה
לִי כְּמַעַט שְׁכָנָה דְּוָמָה נַפְשִׁי פִירוּשׁ אִם לֹא שֶׁה' הִיָּה לַעֲזֹר לִי, אִז
בִּשְׁעָה מוֹעֲטָה הִיָּתָה נַפְשִׁי שׁוֹכֵנָה בְּקִבְרִי, תָּאנָא בְּמָה זָכָאן יִשְׂרָאֵל דִּלָּא
נַחְתִּי לְגִיהֶנָּם כְּשֶׁאָר עַמּוּן לַמִּדְנָה בְּמָה זֻכִּים יִשְׂרָאֵל שְׁלָא יוֹרְדִים לְגִיהֶנָּם
כְּשֶׁאָר הָעַמִּים, וְלָא אֲתַמְסְרֵן בִּידוּי דְּדוּמָה וְלֹא נִמְסְרִים בִּידוּי שֶׁל מֶלֶךְ

דְּהָכִי תֵּאֲנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּבֵר נָשׁ נָפִיק מִעֲלָמָא, כַּמָּה חֲבִילִי טְהִירִין
אֲתַפְקֶדֶן עֲלֵיהּ, זְקַפִּין עֵינָא וְחֲמָאן הָאִי אֶת דְּהוּא קְיִימָא
דְּקִדְשָׁא, אֲתַפְרָשָׁן מִנִּיהּ, וְלֹא אֲתִיְהִיב בִּידוּי דְּדוּמָה לְנַחְתָּא
לְגִיְהֶנָּם, דְּכָל מָאן דְּאֲתַמְסֵר בִּידוּי נַחִית לְגִיְהֶנָּם וְדָאִי, וּמֵהָאִי
אֶת דְּחִלִּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְדִינִין בִּישִׁין לֹא שְׁלֹטִין בֵּיהּ בְּפֹר
נָשׁ, אִי אִיהוּ זָכִי לְנִטְרִי לִיהּ לְהָאִי אֶת, בְּגִין דְּהוּא אֲתַאֲחִיד
בְּשָׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פִּינָן דְּדוּד מְלָפָא לֹא נָטֵר אֶת קְיִימָא דָּא כְּדָקָא חֲזִי, אֲתַעֲדִי
מִנִּיהּ מְלֻכּוּתָא וְאֲתַטְרִיד מִירוּשָׁלַיִם, מִיד דְּחִיל, דְּסִבֵּר

מתוק מדבש

דומה שהוא שרו של הגיהנם, ואמר בְּהָאִי אֶת רק באות הברית אם שומרה
כראוי, דְּהָכִי תֵּאֲנָא, בְּשַׁעְתָּא דְּבֵר נָשׁ נָפִיק מִעֲלָמָא כִּי כַךְ לַמְדֵּנוּ בִּשְׁעָה
שֶׁהָאֲדָם יוֹצֵא וּנְפֹטֵר מִן הָעוֹלָם, כַּמָּה חֲבִילִי טְהִירִין אֲתַפְקֶדֶן עֲלֵיהּ כִּמָּה
חֲבוּרוֹת מְלֻכֵּי חֲבֻלָּה הַמְּאִירִים בְּתוֹקָף הָרִין נִפְקָדִים עֲלֵיהּ, זְקַפִּין עֵינָא וְחֲמָאן
הָאִי אֶת דְּהוּא קְיִימָא דְּקִדְשָׁא כְּשׁוֹקֵפִים עֵינֵיהֶם וְרוֹאִים בּוֹ אֶת אוֹת בְּרִית
קוֹדֶשׁ שֶׁהוֹסֵרָה הָעֲרֵלָה מִשָּׁם, אֲתַפְרָשָׁן מִנִּיהּ הֵם נִפְרָדִים וְהוֹלְכִים מִמֶּנּוּ כִּי
לֹא מִצְאוּ בּוֹ שׁוּם מָקוֹם אַחִיזָה, וְלֹא אֲתִיְהִיב בִּידוּי דְּדוּמָה לְנַחְתָּא לְגִיְהֶנָּם
וְלֹא נִיתֵן בִּידוּי שֶׁל דוּמָה לִירֵד לְגִיְהֶנָּם, דְּכָל מָאן דְּאֲתַמְסֵר בִּידוּי נַחִית
לְגִיְהֶנָּם וְדָאִי אֲבָל כָּל מִי שֶׁנִּמְסֵר בִּידוּי שֶׁל דוּמָה יוֹרֵד וְדָאִי לְגִיְהֶנָּם, וּמֵהָאִי
אֶת דְּחִלִּין עֲלָאִין וְתַתְּאִין כִּי מִזּוּ הָאוֹת יֵרָאִים עֲלִיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים לִפִּי שָׁם
הוּיָהּ נִרְשָׁם בֵּה, וְדִינִין בִּישִׁין לֹא שְׁלֹטִין בֵּיהּ בְּפֹר נָשׁ, אִי אִיהוּ זָכִי
לְנִטְרִי לִיהּ לְהָאִי אֶת וְדִינִים רַעִים אֵינָם שׁוֹלְטִים בָּאָדָם אִם זָכָה לְשִׁמּוּר אֶת
זוֹ הָאוֹת, בְּגִין דְּהוּא אֲתַאֲחִיד בְּשָׂמָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִפִּי שֶׁהוּא נֶאֱחָז
עַל יְדֵי זֶה בִּשְׁמוֹ שֶׁל הַקִּבָּה הַנִּרְשָׁם בְּאוֹת הַבְּרִית.

והמשיך ואמר פִּינָן דְּדוּד מְלָפָא לֹא נָטֵר אֶת קְיִימָא דָּא כְּדָקָא חֲזִי כִּינ
שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ לֹא שָׁמַר לְאוֹת בְּרִית זֶה כְּרָאוּי, אֲתַעֲדִי מִנִּיהּ מְלֻכּוּתָא
וְאֲתַטְרִיד מִירוּשָׁלַיִם הוֹסֵרָה מִמֶּנּוּ הַמְּלוּכָה וְנִטְרֵד מִירוּשָׁלַיִם, מִיד דְּחִיל דְּסִבֵּר

דַּיִיחֲתוֹן לִיה מִיד וַיִּמְסְרוֹן לִיה בִּידוֹי דְּדוּמָה, וַיָּמוּת בְּהִהוּא עֲלָמָא, עַד דְּאֶתְבְּשֹׁר בִּיה, דְּכְתִיב (ש"צ י"ג) גַּם יְהו"ה הָעֶבֶר חֲטָאתָךְ לֹא תָמוּת, בִּיה שְׁעָתָא פִּתַּח וְאָמַר, לוּלִי יְהו"ה עֲזָרְתָה לִי כִּמְעַט שְׁכָנָה דוּמָה נִפְשִׁי.

מאמר הנוהר בקדושתו נקרא צדיק

פִּתַּח אֵידֶךְ וְאָמַר, מָאִי הָאִי דְּאָמַר דָּוִד (שס טו כה) וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ

מתוק מדבש

דַּיִיחֲתוֹן לִיה מִיד וַיִּמְסְרוֹן לִיה בִּידוֹי דְּדוּמָה מִיד נְתִירָא שְׁחָשַׁב שִׁיורִידוֹ אוֹתוֹ מִיד כְּשִׁימוֹת וַיִּמְסְרוּ אוֹתוֹ בִּידוֹ שֶׁל דוּמָה, וַיָּמוּת בְּהִהוּא עֲלָמָא וַיָּמוּת בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, רָצָה לומר שִׁכְנָס בְּגִיהָנָם הַנִּקְרָא מוֹת, עַד דְּאֶתְבְּשֹׁר בִּיה רָצָה לומר שִׁעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְאָמַר לִנְתֵן הַנְּבִיא חֲטָאֵתִי לֵה, וְאַחֵר כֵּךְ נִתְבַּשֵּׁר שְׁמַחֵל לוֹ הַקִּב"ה, דְּכְתִיב שֶׁאָמַר לוֹ נָתַן הַנְּבִיא, גַּם יְהו"ה הָעֶבֶר חֲטָאתָךְ לֹא תָמוּת פִּירוּשׁ לֹא תָמוּת בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְלֹא תִכְנַס לְגִיהָנָם, בִּיה שְׁעָתָא פִּתַּח וְאָמַר לוּלִי יְהו"ה עֲזָרְתָה לִי בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אָמַר אִם לֹא שֶׁהַקִּב"ה הָעֶבֶר חֲטָאֵתִי, כִּמְעַט שְׁכָנָה דוּמָה נִפְשִׁי אִזְכָּר כִּמְעַט שֶׁהֵייתִי נִמְסָר לִיד דוּמָה לְהוֹרִידֵנִי לְגִיהָנָם.

מאמר "הנוהר בקדושתו נקרא צדיק", יבואר בו שלא נקרא צדיק אלא מי ששומר על קדושתו, ואות הברית התחתון קשור בעליון שהיא המלכות.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נד ע"א, וצנצורינו כרך ז עמ' שסח-שסט)

פִּתַּח אֵידֶךְ וְאָמַר פִּתַּח אִישׁ אַחֵר וְאָמַר, מָאִי הָאִי דְּאָמַר דָּוִד מַה פִּירוּשׁ שֶׁל זֶה מַה שֶׁאָמַר דָּוִד, רָצָה לומר שֶׁכְּתוּב שֶׁם כְּשֶׁבַרַח מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוּם, וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִדּוֹק הִשָּׁב אֶת אֲרוֹן אֱלֹהֵי־ם הָעִיר, אִם אֲמַצָּא חֵן בְּעֵינֵי ה' וְהִשְׁכַּנִּי, פִּירוּשׁ אִזְכָּר אוֹתִי לִירוּשָׁלַיִם, וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ וְאֶת נִוְהוּ פִּירוּשׁ וְאֶרְאֶה אוֹתוֹ

וְאֵת נֹוֹהוּ, מֵאֵן יָכִיל לְמַחְמִי לִיָּה לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶלֶּא הָכִי תַנִּינֵן, בְּהֵיִא שְׁעָתָא דְאַתְגָּזֵר עָלֶיָּה הֵהוּא עוֹנָשָׁא, וְדוֹד יָדַע דְּעַל דְּלֹא נָטַר הָאִי אֵת פְּדָקָא יָאוֹת אֲתַעֲנַשׁ בְּהָאִי, דְּכֻלָּא פְּחָדָא אֲחִידָא, וְכֻלָּא אֲתַרְמִיז בְּהָאִי אֵת, וְלֹא אֶקְרִי צְדִיק מֵאֵן דְּלֹא נָטַר לִיָּה פְּדָקָא יָאוֹת, הָוֵה בְּעִי בְּעוֹתִיָּה וְאָמַר, וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ וְאֵת נֹוֹהוּ, מֵאִי אוֹתוֹ, דָּא אֵת קְיִימָא קְדִישָׁא, דְּהָא דְּחִילָנָא דְאַתְאָבִיד מְנָאִי, מֵאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּתַרְיֵן אֵלִין מַלְכוּתָא וִירוּשָׁלַיִם בְּהָאִי אֲחִידָן, וּבְגִין כֶּךָ תְּלִי

מתוך מדבש

ואת מקדשו, ושואל מֵאֵן יָכִיל לְמַחְמִי לִיָּה לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא ומי יכול לראות את הקב"ה, אֶלֶּא הָכִי תַנִּינֵן בְּהֵיִא שְׁעָתָא דְאַתְגָּזֵר עָלֶיָּה הֵהוּא עוֹנָשָׁא אלא כך למדנו באותה שעה שנגזר עליו עונש ההוא שנתגרש מירושלים וממלכותו, וְדוֹד יָדַע דְּעַל דְּלֹא נָטַר הָאִי אֵת פְּדָקָא יָאוֹת אֲתַעֲנַשׁ בְּהָאִי ודוד ידע שעל שלא שמר את אות הברית נענש בעונש ההוא מדה כנגד מדה, שלפי שפגם במלכות ונפרדה ממקומה מהיסוד, לכך נתגרש גם הוא ממקומו וממלכותו, דְּכֻלָּא פְּחָדָא אֲחִידָא כי הכל אחוז יחד הברית התחתון והמלכות, וְכֻלָּא אֲתַרְמִיז בְּהָאִי אֵת והכל נרמז בזו האות, וְלֹא אֶקְרִי צְדִיק מֵאֵן דְּלֹא נָטַר לִיָּה פְּדָקָא יָאוֹת ולא נקרא צדיק מי שלא שומר אותה כראוי, הָוֵה בְּעִי בְּעוֹתִיָּה לכן היה מבקש דוד בקשתו, וְאָמַר וְהִרְאֵנִי אוֹתוֹ וְאֵת נֹוֹהוּ ועוד מפרש פירוש אחר על מלת אותו, ומפרש מֵאִי אוֹתוֹ, דָּא אֵת קְיִימָא קְדִישָׁא מלת אותו פירושה אות ברית קודש, דְּהָא דְּחִילָנָא דְאַתְאָבִיד מְנָאִי כי ירא אני שנאבדה ממני מעלת שמירת הברית, מֵאִי טַעְמָא למה היה מתירא, בְּגִין דְּתַרְיֵן אֵלִין מַלְכוּתָא וִירוּשָׁלַיִם בְּהָאִי אֲחִידָן לפי שב' אלו שהם המלכות וירושלים אחוזות באות ברית, וכיון שאבד המלוכה ונתגרש מירושלים חשב שגם מעלת שמירת הברית נאבדה ממנו, ועל זה אמר והראני אותו, פירוש שיראני ויחזיר לי את מעלת שמירת אות ברית קודש, וחוזר לסיים פירוש הראשון ואמר וּבְגִין כֶּךָ תְּלִי בְּבְעוֹתִיָּה לכן תלה בבקשתו ואמר והראני

בְּכַעֲוִיתִיהָ אוֹתוֹ וְאֵת נֹוֹהוּ, דִּיתְהִדֵּר מְלָכוּתָא דִּהָאִי אֶת לְאַתְרִיהָ,
וְכָלֹא חַד מְלָה.

מאמר ההשגות והחסד מושפעות משמירת האות
פֶּתַח אֵידֶךְ וְאֶמֶר, (ליוז יט כו) וּמִבְּשָׂרִי אֶחָזָה אֱלֹו־הָ, מֵאִי וּמִבְּשָׂרִי,
וּמִעֲצָמִי מִבְּעִי לִיָּה, אֶלֹא מִבְּשָׂרִי מִמָּשׁ, וּמֵאִי הוּא, דְּכָתִיב

מתוק מדבש

אוֹתוֹ וְאֵת נֹוֹהוּ פירוש אותו הוא היסוד הנקרא אות, ונוהו היינו המלכות
שהיא נוה ומשכן להיסוד, ומפרש בקשתו דִּיתְהִדֵּר מְלָכוּתָא דִּהָאִי אֶת
לְאַתְרִיהָ שתחזור המלכות הקשורה באות זו למקומה להיסוד, רצה לומר
שיחזור להתיחד ממה שגרם פירוד ביניהם על ידי החטא של בת שבע,
וְכָלֹא חַד מְלָה היסוד והמלכות שניהם נחשבים כאחד, ופירוש הפסוק,
והראני, פירוש שאזכה לראות אותו שהוא היסוד, ואת נוהו שהיא המלכות
מתיחדים כאחד.

מאמר "ההשגות והחסד מושפעות משמירת האות", יתבאר בו שהשומר
אות הברית זוכה להשפעה והשגה בספירותיו של הקב"ה, וקדושת נשמתו
נאחזת בו, וכל ענין המשכת שפע החסד תלוי בזה.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נד ע"א, וצנזאוריני כרך ג עמ' שנט-תא)

פֶּתַח אֵידֶךְ וְאֶמֶר פתח איש אחר לפרש הפסוק וּמִבְּשָׂרִי אֶחָזָה אֱלֹו־הָ
והקשה מֵאִי וּמִבְּשָׂרִי, וּמִעֲצָמִי מִבְּעִי לִיָּה ומעצמי אחזה אלו"ה היה
צריך לומר, שהיה משמעו כי מעצמיות יצירת האדם ומתכונת גופו ידעתי כח
היוצר יתברך שהכל מורה על נפלאות הבורא, ומתרץ אֶלֹא מִבְּשָׂרִי מִמָּשׁ
אלא ודאי בשר היינו דבר פרטי באדם הנקרא בשר, ומפרש וּמֵאִי הוּא ואמר
דְּכָתִיב וּבִשָּׁר קִדָּשׁ יַעֲבִירוּ מֵעָלֶיךָ שפירושו שאת הברית קודש העבירו

(ירמיה יא טו) וּבֶשֶׁר קָדַשׁ יַעֲבֹרוּ מֵעַלְיָךְ, וּכְתִיב (צדקיהו יז יג) וְהִיטָה בְּרִיתִי בְּבִשְׂרְכֶם, דִּתְנִיָּא בְּכָל זְמַנָּא דְּאַתְרָשִׁים בֶּר נָשׁ בְּהָאֵי רְשִׁימָא קֳדִישָׁא דִּהָאֵי אַת, מְנִיָּה חָמִי לְקֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מְנִיָּה מִמָּשׁ, וְנִשְׁמַתָּא קֳדִישָׁא אֶתְאַחֲדִית בֵּיהּ, וְאִי לֹא זָכִי, דְּלֹא נָטִיר הָאֵי אַת, מַה פְּתִיב (לוינ ד ט) מְנַשְׁמַת אֱלֹהִיָּה יֹאבְדֻּן, דִּהָא רְשִׁימוֹ דְּקֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֶתְנָטִיר.

וְאִי זָכִי וְנָטִיר לִיָּה שְׂכִינְתָּא לֹא אֶתְפָּרַשׁ מְנִיָּה, אִימְתִי מִתְקַיִּמָּא בֵּיהּ פֶּד אֶתְנָסִיב, וְהָאֵי אַת עֵייל בְּאַתְרֵיהּ, דִּתְנִן רְזָא דְּו'.

מתוך מדבש

ובטלו מהם, וּכְתִיב וְהִיטָה בְּרִיתִי בְּבִשְׂרְכֶם הָרִי שֶׁמְבַשְּׂרִי פִירוּשׁוֹ מִבְּרִית קוֹדֶשׁ שְׁלִי, וְהֵינּוּ דִּתְנִיָּא בְּכָל זְמַנָּא דְּאַתְרָשִׁים בֶּר נָשׁ בְּהָאֵי רְשִׁימָא קֳדִישָׁא דִּהָאֵי אַת שְׁלֵמְדֻנוּ בְּכָל זְמַן שֶׁהָאֲדָם נִרְשָׁם בִּזְוָה הָרוּשָׁם הַקְדוּשׁ שֶׁל אוֹת הַבְּרִית, מְנִיָּה חָמִי לְקֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִמֶּנּוּ יֵשִׁיג בִּסְפִירוֹתָיו שֶׁל הַקִּבְ"ה, מְנִיָּה מִמָּשׁ עַל יְדֵי אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ מִמָּשׁ, וְנִשְׁמַתָּא קֳדִישָׁא אֶתְאַחֲדִית בֵּיהּ וְעַל יְדֵי זֶה הַנִּשְׁמָה הַקְדוּשָׁה נֶאֱחָזֶת בּוֹ, רָצָה לֹמַר כְּשֶׁנִּמְוָל זֹכֶה לִנְפֹשׁ וְרוּחַ וְנִשְׁמָה כְּדֵי לְהַשְׁלִימֵן בַּחַיּוֹ, אֵךְ מִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ עַד שִׁישְׁבֵּר אֶת קְלִיפַת הַיֵּצֶר הָרַע בִּהְתַּחֲנוּכוֹ בַּמִּצּוֹת וְאַחֵר כֵּךְ שׁוֹב זֹכֶה אֵלֵיהֶם, וְאִי לֹא זָכִי לִנְשֻׁמָּה קְדוּשָׁה, דְּלֹא נָטִיר הָאֵי אַת לִפִּי שְׁלֹא שִׁמְרֵת אֶת אוֹת הַבְּרִית, מַה פְּתִיב מְנַשְׁמַת אֱלֹהִיָּה יֹאבְדֻּן פִּירוּשׁ שֶׁתֵּאבֹד מֵהֶם נִשְׁמַת אֱלֹהִיָּה, דִּהָא רְשִׁימוֹ דְּקֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֶתְנָטִיר לִפִּי שֶׁהָרוּשָׁם שֶׁל הַקִּבְ"ה לֹא נִשְׁמֵר כְּרֹאזִי.

וְאִי זָכִי וְנָטִיר לִיָּה וְאִם זֹכֶה וְשִׁמְרֵת אֶת הַבְּרִית כִּי יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלָתָהּ וְאֵת רְשׁוּמָהּ לִמְעַלָּה, שְׂכִינְתָּא לֹא אֶתְפָּרַשׁ מְנִיָּה אִם אֵין הַשְׂכִּינָה נִפְרֶדֶת מִמֶּנּוּ לִפִּי שֶׁעַל יְדֵי הַפְּרִיעָה הוּא נִרְשָׁם בִּסּוּד אוֹת י' דִּהוּיָּה הַכּוֹלֵלֶת אֶת כָּל הַשֵּׁם הוּיָּה, וְהַשְׂכִּינָה מִשְׁתַּקֵּקֶת אֶל הַשֵּׁם הוּיָּה, אִימְתִי מִתְקַיִּמָּא בֵּיהּ מִתִּי מִתְקַיִּמָּת בּוֹ הַשְׂכִּינָה, פֶּד אֶתְנָסִיב וְהָאֵי אַת עֵייל בְּאַתְרֵיהּ כְּשֶׁנוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאוֹת הַבְּרִית נִכְנַסֶּת בַּמְקוֹמָה הָרְאוּיָה, שְׂאֵז מַגִּיעַ אֶל הַשְׁלִימוֹת וְרֹאזִי שֶׁתִּשְׁרֶה עָלָיו הַשְׂכִּינָה, דִּתְנִן רְזָא דְּו' ה' אֶזְלִין פִּתְחָא שְׁלֵמְדֻנוּ סוּד ו' ה' שֶׁהֵם תְּפֹאֶרֶת

ה' אֶזְלִין פַּחְדָּא, כְּגִוּוֹנָא דְדִכְר וְנוֹקְבָא אֲשֶׁתְּפּוּ פַּחְדָּא וְאִנּוּן
חַד, כְּדִין חֶסֶד עֲלָאָה שְׂרִיָּא עֲלִיָּהּ, וְאַתְעֵטֵר בְּדִכּוּרָא,
וְאַתְבְּסַמַּת נּוֹקְבָא.

תּוּ תְּנִינֵן, אֱלוֹ"ה הָכִי הוּא, א"ל נְהִירוּ דְחֻכְמָתָא, ו' דִּכְר ה'
נוֹקְבָא, אֲשֶׁתְּפּוּ פַּחְדָּא אֱלוֹ"ה אֶקְרִי, וְנִשְׁמָתָא קְדִישָׁא מֵהַאי
אַתְר אֲתֵאֲחַדְתָּ, וְכֹלָא תְּלִיא בְּהַאי אַתָּה, וְעַל דָּא כְּתִיב וּמִבְּשָׂרִי אֲחֻזָּה
אֱלוֹ"ה, דָּא שְׁלִימוּתָא דְכֹלָא, מִבְּשָׂרִי מִמֶּשׁ, מֵהַאי אַתָּה מִמֶּשׁ.

מתוק מדבש

ומלכות הולכים ומתחברים יחד, כְּגִוּוֹנָא דְדִכְר וְנוֹקְבָא אֲשֶׁתְּפּוּ פַּחְדָּא כַּעֲיֵן זִכְר
וְנִקְבָּה שְׁמִשְׁתַּתְּפִים יחד, כִּי עַל דּוּגְמָא זֶה מִתְקִיִּים הָעוֹלָם בְּסוּד מִשְׁפִּיעַ וּמוֹשְׁפַע,
וְאִינּוּן חַד וְאִזּו כְּשֶׁהִתְפַּאֲרַת וְהַמְלָכוֹת נִחְשָׁבִים לְאֶחָד בְּסוּד יַחֲדוּד יֵאֵהָדוּגָה"י,
כְּדִין חֶסֶד עֲלָאָה שְׂרִיָּא עֲלִיָּהּ אִז עַל יְדֵי הַיַּחֲדוּד חֶסֶד הָעֲלִיּוֹן שׁוּרָה
עֲלֵיהֶם, וְהֵינּוּ וְאַתְעֵטֵר בְּדִכּוּרָא הַחֶסֶד נִתְעַטֵּר בְּהִתְפַּאֲרַת כִּי עֵיקַר בְּנִינּוּ
מִהַחֶסֶד, וְאַתְבְּסַמַּת נּוֹקְבָא וְנִמְתְּקוֹת גְּבוּרוֹת הַנוֹקְבָא עַל יְדֵי הַחֶסֶד דִּתְפַּאֲרַת,
וְכַמוֹ כֵּן כָּאֵן כְּשֶׁהָאִישׁ וְהָאִשָּׁה נִחְשָׁבִים כְּאַחַד, אִז שׁוּרָה עֲלֵיהֶם הַשְׂכִּינָה כְּרֹאִי.

תּוּ תְּנִינֵן עוֹד לְמַדְנוּ מֵה שְׁכָתוֹב מִבְּשָׂרִי אֲחֻזָּה אֱלוֹ"ה הָכִי הוּא הַשֵּׁם אֱלוֹ"ה
הוּא נוֹטְרִיקוֹן א"ל נְהִירוּ דְחֻכְמָתָא א"ל הוּא הָאֵרַת הַחֻכְמָה שְׁמִמְנָה
נִמְשָׁכִים הַחֲסִדִּים, ו' דִּכְר ה' נּוֹקְבָא אוֹת ו' הִיא הַזִּכָּר וְאוֹת ה' הִיא הַנִּקְבָּה
וְהֵינּוּ תְּפַאֲרַת וְהַמְלָכוֹת, אֲשֶׁתְּפּוּ פַּחְדָּא אֱלוֹ"ה אֶקְרִי כְּשֶׁמִּשְׁתַּתְּפִים יַחַד
נִקְרָאִים אֱלוֹ"ה, כִּי שִׁפְעַת הַחֶסֶד שֶׁל א"ל הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא הַחֻכְמָה יֵבֹא לְחֹבֵר ו'
עִם ה' שֶׁהֵם סוּד תְּפַאֲרַת וְהַמְלָכוֹת, וְנִשְׁמָתָא קְדִישָׁא מֵהַאי אַתְר אֲתֵאֲחַדְתָּ
הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה מִהַחֶסֶד נִמְשָׁכַת וְנִאֲחֻזָּת בְּגוֹף הָאָדָם, וְכֹלָא תְּלִיא בְּהַאי אַתָּה
וְכָל עֵינֵן הַמְשָׁכַת הַשִּׁפְעַת מִהַחֶסֶד תְּלוּי בְּאוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ, וְעַל דָּא כְּתִיב וּמִבְּשָׂרִי
אֲחֻזָּה אֱלוֹ"ה עַל יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית שֶׁבְּבָשָׂרִי אֲחֻזָּה אַתָּה שֵׁם אֱלוֹ"ה הַכּוֹלֵל
הָאֵרַת חֶסֶד א"ל שֶׁל חֻכְמָה עִם סוּד תְּפַאֲרַת וְהַמְלָכוֹת, רִצָּה לֹמַר שֶׁאֵקְבַל מֵהֶם
שִׁפְעַת הַחֶסֶד, דָּא שְׁלִימוּתָא דְכֹלָא עֵינֵן שְׁמִירַת הַבְּרִית הוּא שְׁלִימוֹת הַכֹּל, וְאִמַּר
מִבְּשָׂרִי מִמֶּשׁ פִּירוּשׁ מֵהַאי אַתָּה מִמֶּשׁ מִשְׁמִירַת אוֹת הַבְּרִית מִמֶּשׁ.

וְעַל דָּא זָכְאִין אֲנוּן יִשְׂרָאֵל קִדְיָשִׁין דְּאֶחֱידָן בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוא, זָכְאִין אֲנוּן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאִתִּי, עֲלִיָּהּ כְּתִיב
(דברים ד' ז') וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהוָה וגו', בְּגִין כֹּךְ חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם.

מאמר מעלת חכמי כפר טרשא

אָמַר רַבִּי אָבָא, וּמָה בְּכָל כֹּךְ אַתּוּן חֲפִימִין, וְאַתּוּן יְתִבִּין
הָכָא, אָמְרוּ לֵיהּ, אִי צְפוּרָאָה יִתְעַקְרוּ מֵאַתְרֵיהּ לֹא

מתוך מדבש

והסיק ואמר וְעַל דָּא זָכְאִין אֲנוּן יִשְׂרָאֵל קִדְיָשִׁין דְּאֶחֱידָן בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוא ועל כן אשריהם ישראל הקדושים שהם נאחזים בהקב"ה על
ידי שנרשמים בשמו בסוד המילה והפריעה, זָכְאִין אֲנוּן בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא
דְאִתִּי אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא, עֲלִיָּהּ כְּתִיב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
בִּיהוָה וגו' ולפי שאתם דבקים בה' ממש, בְּגִין כֹּךְ חַיִּים כְּלָכֶם הַיּוֹם
לכן אתם נקראים חיים בהיותכם נאחזים בחי העולמים.

הנה עד כאן זכרו שזעה מאמרים משזעה אנשים שהיו נעורים צאמו הלילה, ולקמן נהמשך נזכרים עוד שלשה.

מאמר "מעלת חכמי כפר טרשא", בו מבואר ענין חן המקום על יושביו,
ושהחכמים הרגילו את הילדים הקטנים לקום בחצות לילה לשמוע דברי
תורתם, והילדים הללו חזו מראש ענינים נפלאים.

(מקור המאמר נזכר פרשת לך לך דף נד ע"א-ע"ב, וצנזאורינו כרך ג עמ' תא-תג)

אָמַר רַבִּי אָבָא, וּמָה בְּכָל כֹּךְ אַתּוּן חֲפִימִין וְאַתּוּן יְתִבִּין הָכָא אִם
אתם כל כך חכמים למה אתם יושבים כאן בכפר טרשא שנקרא כך על
שם שהיה מקום טרשין, ודברי תורה צריכים מקום יפה למראה, ומרעה טוב
לשמח את הנפש, שמתוך כך דברי התורה מתברכים בין העוסקים בה, אָמְרוּ
לֵיהּ אִי צְפוּרָאָה יִתְעַקְרוּ מֵאַתְרֵיהּ אִם הַצְפוּרִים יַעֲקְרוּ מִמְּקוֹמָם, לֹא

יִדְעִין לְאֵן טֶאסֶן, הָדָא הוּא דְכְתִיב (משלי כו ט) פְּצֹפּוֹר נִוְדֶדֶת מִן קִנָּה בֶּן אִישׁ נִוְדֶד מִמְקוֹמוֹ, וְאַתְרָא דָּא זָכִי לֵן לְאוֹרֵייתָא, וְהָאִי אוֹרְחָא דִילָן בְּכָל לֵילִיא פִלְגוּתָא אֲנֵן נְיִימִין, וּפִלְגוּתָא אֲנֵן עֶסְקִין בְּאוֹרֵייתָא, וְכֹד אֲנֵן קְיִימִין בְּצַפְרָא, רִיחֵי חֻקְלָא וְנִהְרֵי מֵיא נְהָרִין לֵן אוֹרֵייתָא וְאַתִּישְׁבֶּת בִּלְבָן, וְאַתֵּר דָּא הָא דִּינִינָה לְעִילָא זְמָנָא חֵדָּא, וְכִמָּה סָרְכִי תְרִיסִין אֶסְתַּלְקוּ בַּהֲהוּא דִינָא עַל עוֹנָשָׁא דְאוֹרֵייתָא, וְכִדִּין אֶשְׁתַּדְלוּתָא דִילָן יִמָּמָא וְלִילִיא בְּאוֹרֵייתָא הוּא, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִייעָא לֵן, וּמָאן

מתוק מדבש

יִדְעִין לְאֵן טֶאסֶן לא ידעו אנה יעופפו, והנמשל הוא כי כשיעקרו ממקומם יקשה להם עד שימצאו מקום מנוח, הָדָא הוּא דְכְתִיב פְּצֹפּוֹר נִוְדֶדֶת מִן קִנָּה כמו שקשה לצפור שנודדת מן קנה, בֶּן אִישׁ נִוְדֶד מִמְקוֹמוֹ כֵּן תִּקְשֶׁה לְאִישׁ הַנִּדְּדָה מִמְקוֹמוֹ, רָצָה לוֹמַר כִּי הִהָרְגַל שׁוֹלֵט עַל כָּל דָּבָר, וְחָן מִקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו וְכֹכֵר הוֹרְגָלוֹ בּוֹ, וְאַתְרָא דָּא זָכִי לֵן לְאוֹרֵייתָא וְעוֹד כִּי הַמִּקוֹם הַזֶּה זִכָּה אוֹתָנוּ לְתוֹרָה כְּדַמְפֶּרֶשׁ וְאִזִּיל, וְהָאִי אוֹרְחָא דִילָן בְּכָל לֵילִיא פִלְגוּתָא אֲנֵן נְיִימִין וְזֶהוּ הַדֶּרֶךְ שֶׁלָּנוּ שֶׁבְּכָל לַיְלָה חֲצִיו הָרָאשׁוֹן אֲנוּ יֹשְׁנִים, וּפִלְגוּתָא אֲנֵן עֶסְקִין בְּאוֹרֵייתָא וְחֲצִיו הַשֵּׁנִי אֲנוּ עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְכֹד אֲנֵן קְיִימִין בְּצַפְרָא וְכִשְׁאֲנוּ קָמִים מִהַלִּימוֹד בְּבֹקֶר, רִיחֵי חֻקְלָא וְנִהְרֵי מֵיא נְהָרִין לֵן אוֹרֵייתָא וְאַתִּישְׁבֶּת בִּלְבָן רִיחוֹת הַשְּׂדֵה וְנִהְרֹת הַמַּיִם מֵאִירִים לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְעַל כֵּן דַּעַתָּנוּ צְלוּלָה וְהַתּוֹרָה מִתִּישְׁבֶּת בִּלְבָנוּ, וְהַכּוֹנֵה כִּי עַל יְדֵי הַחוּט שֶׁל חֶסֶד הַמִּתְעוֹרֵר בְּבֹקֶר הָיוּ מְשִׁיגִים הַשְּׂגַת הַתּוֹרָה, וְאַתֵּר דָּא הָא דִּינִינָה לְעִילָא זְמָנָא חֵדָּא וְאֵת הַמִּקוֹם הַזֶּה דָּנוּ לְמַעֲלָה פַּעַם אַחַת וְנִעֲנַשׁ בַּמִּגְפָּה לִפְנֵי ה' (כְּמִטְאָר גִּמְאָמֶר הַקּוֹדֶשׁ), וְכִמָּה סָרְכִי תְרִיסִין אֶסְתַּלְקוּ בַּהֲהוּא דִינָא עַל עוֹנָשָׁא דְאוֹרֵייתָא וְכִמָּה שְׂרֵי תּוֹרָה בְּעֵלֵי תְרִיסִין נִסְתַּלְקוּ בְּאוֹתוֹ הַדִּין כְּעוֹנֵשׁ עַל שְׂרָפָה יְדִיהֶם מִן הַתּוֹרָה, וְכִדִּין אֶשְׁתַּדְלוּתָא דִילָן יִמָּמָא וְלִילִיא בְּאוֹרֵייתָא הוּא וּמָאז הַהִשְׁתַּדְלוּת שֶׁלָּנוּ יוֹמָם וְלַיְלָה הִיא בַּתּוֹרָה, וְאַתְרָא דָּא קָא מְסִייעָא לֵן וּמִקוֹם זֶה מְסִייעַ אוֹתָנוּ לְלִימוֹד הַתּוֹרָה, כִּי בִּהְיוֹתָנוּ בַּמִּקוֹם הַזֶּה אֲנוּ זוֹכְרִים

דַּאתְפֶּרֶשׁ מִכָּאן כִּמְאן דַּאתְפֶּרֶשׁ מַחֲיֵי עַלְמָא, זְקִיף יְדוּי רַבִּי
אָבָא וּבְרִיךְ לֹון, יִתְבּוּ עַד דְּנֶהָר יִמָּמָא.

בְּתֵר דְּנֶהָר יִמָּמָא, אָמְרוּ לְאַנּוּן דְּרִדְקֵי דְקַמְיִיהוּ, פּוֹקוּ וְחִמּוּ אֵי
נֶהָר יִמָּמָא, וְכָל חַד לֵימָא מְלָה חֲדָתָא דְאֻרִייתָא לְהֵאֵי
גִבְרָא רַבָּא, נִפְקוּ וְחִמּוּ דְנֶהָר יִמָּמָא, אָמַר חַד מִנִּייהוּ זְמִין הֵאֵי
יּוֹמָא אֲשָׁא מְלַעִילָא, אָמַר אַחֲרָא וּבִהָךְ בֵּיתָא, אָמַר אַחֲרָא חַד
סָבָא הָכָא דְזְמִין הֵאֵי יּוֹמָא לְאַתּוּקְדָא בְּנוּרָא דָא, אָמַר רַבִּי אָבָא

מתוק מדבש

תמיד באותו העונש ומתחזקים בלימוד התורה, וּמֵאֵן דַּאתְפֶּרֶשׁ מִכָּאן כִּמְאן
דַּאתְפֶּרֶשׁ מַחֲיֵי עַלְמָא וּמִי מאתנו שפורש עצמו מכאן הוא כמי שפורש מחיי
עולם שהוא התורה, זְקִיף יְדוּי רַבִּי אָבָא וּבְרִיךְ לֹון זֶקֶף רַבִּי אָבָא יְדוּי
כלפי מעלה להמשיך עליהם ברכה וברך אותם, יִתְבּוּ עַד דְּנֶהָר יִמָּמָא יִשְׁבוּ
ועסקו בתורה עד שהאיר היום.

בְּתֵר דְּנֶהָר יִמָּמָא אָמְרוּ לְאַנּוּן דְּרִדְקֵי דְקַמְיִיהוּ אַחַר שֶׁהֵאִיר הַיּוֹם אָמְרוּ
לְהִילָדִים שִׁישְׁבוּ לַפְּנִיָּה, כִּי הַחֲכָמִים הֵהֱם הָיוּ מְרַגְלִים לְקַטְנֵיהֶם הַמְּנַהֵג
הַהוּא מְנַעֲוִיָּהֶם לְקוֹם בַּחֲצוֹת לַיְלָה כְּדִי שִׁתְּרַגְלוּ בַּכֶּךְ, וּשְׁיִטּוּ אֲזַנָּם לְשִׁמוּעַ דְּבָרֵי
חֲכָמִים, וְהֵם אָמְרוּ לָהֶם פּוֹקוּ וְחִמּוּ אֵי נֶהָר יִמָּמָא צֵאוּ וּרְאוּ אִם כָּבֵד הֵאִיר
הַיּוֹם, וְכָל חַד לֵימָא מְלָה חֲדָתָא דְאֻרִייתָא לְהֵאֵי גִבְרָא רַבָּא וְכָל אֶחָד
יֹאמַר אִיזָה חִידוּשׁ בַּתּוֹרָה לְאָדָם הַגְּדוֹל הַזֶּה שֶׁהוּא רַבִּי אָבָא לְהִיּוֹת לוֹ לְסִימָן
טוֹב, כִּי תָמִיד דְּבָרֵי דְרִדְקֵי דְבִי רַב הֵם סִימָן לְדַבֵּר עַל דֶּרֶךְ פְּסוּק לִי פְּסוּקָךְ,
נִפְקוּ וְחִמּוּ דְנֶהָר יִמָּמָא יִצְאוּ וּרְאוּ שֶׁהֵאִיר הַיּוֹם, וּמִכָּל אֶחָד מֵהֶם נִזְרָקָה
כַּעֲיִן נְבוּאָה, אָמַר חַד מִנִּייהוּ זְמִין הֵאֵי יּוֹמָא אֲשָׁא מְלַעִילָא אָמַר יֵלֵד
אֶחָד מֵהֶם בְּיוֹם הַזֶּה עֲתִידָה לְרֹדֵת אֵשׁ מִלְּמַעְלָה, אָמַר אַחֲרָא וּבִהָךְ בֵּיתָא
אָמַר יֵלֵד אַחֵר שֶׁהָאֵשׁ תִּרְדַּבּ בְּבֵית הַזֶּה, אָמַר אַחֲרָא חַד סָבָא הָכָא דְזְמִין
הֵאֵי יּוֹמָא לְאַתּוּקְדָא בְּנוּרָא דָא אָמַר יֵלֵד אַחֵר זֶקֶן אֶחָד שֶׁבְּכָאן עֲתִיד בְּיוֹם
הַזֶּה לְהִיּוֹת נִשְׂרָף בָּאֵשׁ הַזֹּאת, הֵינּוּ רַבִּי אָבָא שֶׁלְּהִטּוּ פָּנָיו בָּאֵשׁ שִׁירְדָה עֲלֵיהֶם
מִן הַשָּׁמַיִם כְּדִלְקָמָן, אָמַר רַבִּי אָבָא, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן הַקִּבְ"ה יִצִּילֵנוּ, כִּי

רַחֲמָנָא לִישׁזֹכֶן, תְּוֹה וְלֹא יָכִיל לְמַלְלָא, אָמַר קוּטְרָא דְהוּרְמָנָא
בְּאַרְעָא אֲתַפְסֶת, וְכֵן הָהָא דְהָהוּא יוֹמָא חָמֹו חֲבֵרִיָּא אִפִּי שְׂכִינְתָּא
וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאַשָּׁא, וְרַבִּי אָבָא אֲתַלְהִיטוּ אֲנַפּוּי כְּנוּרָא מַחֲדוּתָא
דְּאוּרִייתָא, תָּאנָא כֹּל הָהוּא יוֹמָא לֹא נִפְקוּ כְּלָהוּ מִבֵּיתָא, וּבֵיתָא
אֲתַקְטַר בְּקִיטְרָא, וְהוּוּ חֲדָתָן מְלִי בְּגוּוּיָהוּ כְּאֵלוּ קִבְלוּ הָהוּא
יוֹמָא אוּרִייתָא מְטוּרָא דְסִינִי, בְּתַר דְּאַסְתַּלְקוּ, לֹא הוּוּ יִדְעִי אִי
הָהָא יִמְמָא וְאִי הָהָא לֵילִיָּא.

מתוק מדבש

היה מתירא שמא שום מקרה רע יקראהו ביום ההוא, על כן תְּוֹה וְלֹא יָכִיל
לְמַלְלָא תמה רבי אבא ולא היה יכול לדבר מדאגה פן יגיעהו שום היזק, אחר
כך אָמַר קוּטְרָא דְהוּרְמָנָא בְּאַרְעָא אֲתַפְסֶת אמר אין ספק שעשן של
המלכות שמים גם בארץ יהיה תופס ונרגש, לפי שהסכימו שלשה ילדים לדבר
אחד שתדד אש מן השמים, וְכֵן הָהָא דְהָהוּא יוֹמָא חָמֹו חֲבֵרִיָּא אִפִּי
שְׂכִינְתָּא וְאַסְתַּחֲרוּ בְּאַשָּׁא וכך היה שבאותו היום ראו החברים פני השכינה
וסיבבה והקיפה אותם אש מלמעלה, מחמת השראת השכינה שהיתה שם על
ידי לימוד סודות התורה, וְרַבִּי אָבָא אֲתַלְהִיטוּ אֲנַפּוּי כְּנוּרָא מַחֲדוּתָא
דְּאוּרִייתָא ורבי אבא נתלהטו פניו כאש מרוב שמחת התורה, תָּאנָא כֹּל הָהוּא
יוֹמָא לֹא נִפְקוּ כְּלָהוּ מִבֵּיתָא למדנו שכל אותו היום כל החכמים לא יצאו
מן הבית לפי שאש השכינה סיבבה והקיפה את כל הבית, וּבֵיתָא אֲתַקְטַר
בְּקִיטְרָא והבית נתקשר בעשן של אש, כעין שהיה במעמד הר סיני כמו שכתוב
(שמות יט יח) והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' באש, וְהוּוּ חֲדָתָן
מְלִי בְּגוּוּיָהוּ כְּאֵלוּ קִבְלוּ הָהוּא יוֹמָא אוּרִייתָא מְטוּרָא דְסִינִי והיו
שמחים דברי התורה ביניהם כאלו אותו היום קבלו התורה מהר סיני, בְּתַר
דְּאַסְתַּלְקוּ אחר שנסתלקו האש והענן, לֹא הוּוּ יִדְעִי אִי הָהָא יִמְמָא וְאִי
הָהָא לֵילִיָּא לא ידעו אם הוא יום או לילה, כי מרוב דבקותם למעלה לא היו
מרגישים בעניני עולם הזה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּעוֹד דָּאָנן קַיִימִין לִימָא כּל חד מִינָן מְלָה חֲדָתָא
דְּחֻכְמָתָא, לְאֶקְשְׁרָא טִיבּוּ לְמַאֲרִיָּה דְּבֵיתָא, מְרִיָּה דְּהִלּוּלָא.

מאמר המילה נחשבת בקרבן לה'

פֶּתַח חֵד וְאָמַר, (תהלים סה ה) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵּב יִשְׁכֹּן חֲצָרֶיךָ
וְגו', בְּקִדְמִיתָא חֲצָרֶיךָ לְבָתֵּר בֵּיתְךָ וּלְבָתֵּר הֵיכְלְךָ, דָּא

מתוך מדבש

ואחר שמלו את התינוק אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּעוֹד דָּאָנן קַיִימִין לִימָא כּל
חד מִינָן מְלָה חֲדָתָא דְּחֻכְמָתָא בעוד שאנו עדיין כאן יאמר כל אחד
דבר חידוש בחכמה, לְאֶקְשְׁרָא טִיבּוּ לְמַאֲרִיָּה דְּבֵיתָא מְרִיָּה דְּהִלּוּלָא
להחזיק טובה לבעל הבית שהוא בעל השמחה, כי מתוך דבריהם שיהיו דורשים
יתמשך ויתקשר הטוב לבעל הבית כדמפרש ואזיל.

מאמר "המילה נחשבת בקרבן לה'", מתבאר בו שהמכנים בנו למילה,
נחשב לפני השי"ת כקרבן, ואז בוחר ברך הנימול ומקרבו, לכך יש לומר
בברית הפסוק אשרי תבחר ותקרב וגו'.

(מקור המאמר זהו פרש"י לך דף נד ע"ג-נ"ה ע"א, וצמאורינו כרך ג עמ' מד-מו)

פירוש הפסוק המובא להלן, אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵּב יִשְׁכֹּן חֲצָרֶיךָ פירוש אמר
דוד להקב"ה אשרי לעם שתבחר ותקרב, פירוש שבחרת להיות שוכן
בחצריך, והנה על ידי זה נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך נשבע מהטוב
והשפע הבא מביתך ומהיכלך הקדוש. (מלזות)

פֶּתַח חֵד וְאָמַר פתח אחד מהם לפרש מה שכתוב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵּב
יִשְׁכֹּן חֲצָרֶיךָ וְגו' ומקשה מה הטעם בְּקִדְמִיתָא חֲצָרֶיךָ, לְבָתֵּר
בֵּיתְךָ, וּלְבָתֵּר הֵיכְלְךָ תחילה כתיב חצריך, ואחר כך ביתך, ואחר כך

פְּנִימָאָה מִן דָּא, וְדָא לְגוּ מִן דָּא, יִשְׁכֵּן חֲצִירֶיךָ בְּקִדְמִיתָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה ד ג) וְהָיָה הַנֶּשֶׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ, נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ לְבָתֵּר, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (משלי כד ג) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, הַחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת לֹא פְתִיב, דְּאִי כְּתִיב הָכִי, הָוָה מְשַׁמֵּעַ דְּחֻכְמָה בַּיִת אֲקָרִי, אֱלֹא פְתִיב בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת, הֵינְנוּ דְּכְתִיב (בראשית ג י) וְנָהָר יוֹצֵא מַעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו', קְדוֹשׁ הֵיכְלְךָ לְבָתֵּר, דָּא הוּא שְׁלִימוּ

מתוק מדבש

היכלך, ומפרש דָּא פְּנִימָאָה מִן דָּא הבית פנימי מן החצר, וְדָא לְגוּ מִן דָּא וההיכל לפני מן הבית, ומפרש יִשְׁכֵּן חֲצִירֶיךָ בְּקִדְמִיתָא אשרי מי שזוכה תחילה לשכון בחצריך, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר וְהָיָה הַנֶּשֶׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַיִם קְדוֹשׁ יֹאמַר לוֹ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם הֵם יסוד ומלכות הנקראים חצריך כמו שכתוב (מלכים קטז יט) בחצרות בית ה' בתוככי ירושלים, ופירוש הפסוק, הנשאר והנותר, פירוש השומר והנשרש ביסוד ומלכות, קדוש יאמר לו, נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ לְבָתֵּר אחר כך יכנס אל ביתך שהוא התפארת לשבוע שם מ טוב הגנוז בו, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת פִּירוש שעל ידי החכמה יבנה התפארת, ומפרש הַחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת לֹא פְתִיב, דְּאִי כְּתִיב הָכִי הָוָה מְשַׁמֵּעַ דְּחֻכְמָה בַּיִת אֲקָרִי שאם היה כתוב ה'חכמה בה' היה משמע שהחכמה עצמה תבנה להיות בית לאחרים, ואז היה פירוש הפסוק, החכמה תבנה להיות בית לאחרים, אֱלֹא פְתִיב בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת שפירושו שעל ידי החכמה נבנה התפארת שנעשה בית להמוחין דאבא המתלכשים בו, הֵינְנוּ דְּכְתִיב וְנָהָר יוֹצֵא מַעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו' פירוש המוחין של התפארת הנקראים נהר יוצאים מהחכמה הנקראת עדן ונכנסים בו כדי לבנותו ולהשלימו, ועל ידי זה הוא יכול להשקות את המלכות הנקראת גן, קְדוֹשׁ הֵיכְלְךָ לְבָתֵּר אחר שנכנס לבית שהוא התפארת משם יכנס לפני אל ההיכל הקדוש שהוא הבינה שהיא היכל אל החכמה, ואמר דָּא הוּא שְׁלִימוּ דְּכֻלָּא מקום זה הוא שלימות הכל,

דְּכָלָא, דְּהָכִי תַנִּינן מַהוּ הִיכָל, פְּלוּמַר ה"י פ"ל הָאֵי וְהָאֵי, וְכָלָא אֲשֶׁתָּלִים פְּחָדָא.

רִישָׁא דְקָרָא מַה מוֹכַח דְּכָתִיב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקָּרֵב יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ, הָאֵי מֵאֵן דְּאֶקְרִיב בְּרִיָּה קָרְפָּנָא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רַעְוָא דְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהָהוּא קָרְפָּנָא, וְאַתְרָעִי בֵּיהּ וְקָרִיב לֵיהּ, וְשׁוּי מְדוּרִיָּה בְּתֵרִין אֲדָרִין, וְאַחִיד לְהָאֵי וּלְהָאֵי, דְּאֲנֹן תֵּרִין אֲתַקְשְׁרוּ פְּחָדָא, דְּכָתִיב יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ, חֲצָרִיךְ וְדָאֵי תֵרִי. בְּגִינִי כֶּף חֲסִידִי קְדָמָאֵי סְבָאן דְּהָכָא, פֶּד מְקָרִיבִין בְּנִיָּהוּ

מתוק מדבש

רצה לומר שהמשיג בה הגיע אל השלימות, דְּהָכִי תַנִּינן, מַהוּ הִיכָל שֶׁכֶּךָ לַמְדֵּנוּ מַה הִיא מֵלֶת הִיכָל, וְאִמַר פְּלוּמַר הִיא נוֹטְרִיקוֹן ה"י פֶּל פִּירוּשׁ הָאֵי וְהָאֵי בֵּין הַבֵּינָה הַנִּרְמֶזֶת בָּאוֹת ה' וּבֵין שְׁפַע הַחֲכָמָה הַנִּרְמֶזֶת בָּאוֹת י' כּוֹלֵם נִכְלָלִים יַחַד בַּתּוֹכָהּ, וְלִכֵּן נִקְרָאת הַבֵּינָה הִיכָל כִּי הִיא כְּלוּלָה מִן ה' וי', וְכָלָא אֲשֶׁתָּלִים פְּחָדָא וְכוֹלֵם דִּהֵינֵנו חֲכָמָה וּבֵינָה נִשְׁלֻמוֹת יַחַד.

רִישָׁא דְקָרָא מַה מוֹכַח תַּחֲלַת הַפְּסוּק עַל מַה מוֹכִיחַ דְּכָתִיב אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקָּרֵב יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ וְאִמַר שֶׁהַפְּסוּק רוֹמֵז עַל הָאֵי מֵאֵן דְּאֶקְרִיב בְּרִיָּה קָרְפָּנָא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִי שֶׁמְקָרִיב אֶת בְּנוֹ לַבְרִית מִלֵּה שְׁנַחֲשֵׁב כְּקָרֵב לַפָּנִי הַקִּב"ה, רַעְוָא דְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהָהוּא קָרְפָּנָא וְאַתְרָעִי בֵּיהּ מִתְעוֹרֵר רְצוֹנוֹ שֶׁל הַקִּב"ה בְּקָרֵב זֶה וּבוֹחֵר בְּרַךְ הַנִּמּוּל, וְקָרִיב לֵיהּ וּמְקָרֵב אוֹתוֹ, וְשׁוּי מְדוּרִיָּה בְּתֵרִין אֲדָרִין וְשֵׁם מְדוּרוֹ בִּשְׁתֵּי חֲצוֹת שֶׁל הַיְסוּד וְהַמְּלָכוֹת עַל יְדֵי הַמִּלֵּה וְהַפְּרִיעָה, וְאַחִיד לְהָאֵי וּלְהָאֵי וְהוּא אַחֲזוּ בִּזְזָהּ, דְּאֲנֹן תֵּרִין אֲתַקְשְׁרוּ פְּחָדָא כִּי יְסוּד וּמְלָכוֹת מִתְקַשְּׂרִים יַחַד, דְּכָתִיב יִשְׁכֵּן חֲצָרִיךְ וּמִפְּרֵשׁ חֲצָרִיךְ וְדָאֵי תֵרִי חֲצָרִיךְ לִשׁוֹן רַבִּים הוּא מוֹרָה עַל שְׁתֵּי חֲצוֹת שֶׁהֵם יְסוּד וּמְלָכוֹת כֵּנ"ל.

בְּגִינִי כֶּף חֲסִידִי קְדָמָאֵי סְבָאן דְּהָכָא לִכֵּן חֲסִידִים הָרָאוּשׁוּנִים זָקְנֵי כֹפֶר טְרַשָׁא שֶׁהִיוּ כּוֹלֵם מְקוּבָּלִים, פֶּד מְקָרִיבִין בְּנִיָּהוּ לְקָרְפָּנָא דָּא

לְקַרְבָּנָא דָא, פְּתַחֵי וְאָמְרִי אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵּב יִשְׁכֵּן חֲצָרֶיךָ,
 אֲנֹנִן דְּקִיָּמִי עַל־יְהוּ אָמְרִי, נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הֵיכְלְךָ,
 לְבַתֵּר מִבְּרַךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצֻנּוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל
 אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְאֲנֹנִן דְּקִיָּמִי עַל־יְהוּ אָמְרִי, כָּשֶׁם שֶׁהַכְּנָסְתוֹ
 לְבֵרִית וְכו', וְתִנְיֵנָן בְּקִדְּמִיתָא לִפְעִי בֵּר נָשׁ רַחֲמִין עָלֶיהָ,
 וּלְבַתֵּר עַל אַחֲרָא, דְּכָתִיב (ויקרא טו ו) וְכִפֹּר בַּעֲדוֹ בְּקִדְּמִיתָא,
 וּלְבַתֵּר וּבַעֲד כָּל קָהָל יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִן אֹרְחָא דָא נִקְטִינָן וְהָכִי
 שְׁפִיר וְחַזִּי לְקַמָּן.

מתוק מדבש

כשהקריבו את בניהם לברית מילה שנחשב כקרבן להקב"ה, פְּתַחֵי וְאָמְרִי פתחו
 ואמרו פסוק זה להקב"ה אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵּב יִשְׁכֵּן חֲצָרֶיךָ פירוש אשרי
 להתינוק שעל ידי המילה תבחר בו ותקרב אותו לשכון בחצריך, אֲנֹנִן דְּקִיָּמִי
 עַל־יְהוּ אָמְרִי ואלו העומדים אצלם בעת הברית היו אומרים נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב
 בֵּיתְךָ קְדוֹשׁ הֵיכְלְךָ פירוש יהי רצון שנזכה כולנו לשבוע משוב ביתך והיכלך,
 לְבַתֵּר מִבְּרַךְ אחר כך היה אבי הבן מברך אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצֻנּוּ
 לְהַכְנִיסוֹ בְּבֵרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ הטעם שברכה זו מתיחסת לאברהם
 כי הוא היה הראשון במצוה זו, וְאֲנֹנִן דְּקִיָּמִי עַל־יְהוּ אָמְרִי ואלו העומדים
 אצלם היו מבקשים רחמים על בעל הברית ומברכים אותו ואומרים כָּשֶׁם
 שֶׁהַכְּנָסְתוֹ לְבֵרִית וְכו' כן תזכה להכניסו תורה ולחופה ולמעשים טובים,
 וְתִנְיֵנָן בְּקִדְּמִיתָא לִפְעִי בֵּר נָשׁ רַחֲמִין עָלֶיהָ וּלְבַתֵּר עַל אַחֲרָא ולמדנו
 שתחלה צריך האדם לבקש רחמים על עצמו ואחר כך יבקש רחמים על אחרים,
 וראיה לדבר דְּכָתִיב וְכִפֹּר בַּעֲדוֹ בְּקִדְּמִיתָא תחלה התודה הכהן גדול על
 עצמו וּלְבַתֵּר וּבַעֲד כָּל קָהָל יִשְׂרָאֵל ואחר כך התודה בעד כל ישראל, לכן
 אמרו תחילה נשבעה בשוב ביתך על עצמם ואחר כך התפללו על בעל הברית
 ואמרו כשם שהכנסתו לברית וכו', ואמרו לרבי אבא וְאֲנִן אֹרְחָא דָא נִקְטִינָן
 וְהָכִי שְׁפִיר וְחַזִּי לְקַמָּן ואנו קבלנו עלינו דרך זה לנהוג מנהג אבותינו
 הזקנים, ודבר זה יפה והגון לפנינו.

אמר רבי אבא ודאי כך הוא ויאות מלה, ומאן דלא אמר הכי, אפיק גרמיה מעשרה חפות דזמין קדשא בריך הוא למעבד לצדיקא בעלמא דאתי, וכלהו מתקשרן בהאי, ובגיני כך עשרה מילי דמהימנותא אית בהאי קרא, אשרי תבחר ותקרב וגו', וכל מלה ומלה חד חפה אתעביד מנה, זכאה חולקיכון בעלמא דין ובעלמא דאתי, דהא אורייתא מתקשרא בלבייכו פאלו קיימיתו בגופייכו בטורא דסיני בשעתא דאתיהיבת אורייתא לישראל.

מתוק מדבש

אמר רבי אבא, ודאי כך הוא ויאות מלה ודאי כך הוא האמת ויפה המנהג לומר הפסוק אשרי תבחר ותקרב וגו', ומאן דלא אמר הכי אפיק גרמיה מעשרה חפות דזמין קדשא בריך הוא למעבד לצדיקא בעלמא דאתי ומי שלא אומר כן מוציא עצמו מעשר חופות שעתיד הקב"ה לעשות לצדיקים בעולם הבא, וכלהו מתקשרן בהאי וכולם מתקשרות ונרמזות בזה הפסוק, ובגיני כך עשרה מילי דמהימנותא אית בהאי קרא ולכן עשר תיבות של אמונה הרומזות על המלכות יש בפסוק זה, והיינו אשרי, תבחר, ותקרב, ישכון, חצריך, נשבעה, בטוב, ביתך, קדוש, היכלך, הרי עשר תיבות, וכל מלה ומלה חד חפה אתעביד מנה ומכל תיבה ותיבה נעשית ממנה חופה אחת, זכאה חולקיכון בעלמא דין ובעלמא דאתי אשרי חלקכם בעולם הזה ובעולם הבא, דהא אורייתא מתקשרא בלבייכו כי התורה מקושרת בלבכם, פאלו קיימיתו בגופייכו בטורא דסיני בשעתא דאתיהיבת אורייתא לישראל כאילו עמדתם בעצמכם על הר סיני בשעה שהתורה ניתנה לישראל, כי שם השיגו הנפשות ההם גדולות ונפלאות מה שלא היה באפשרות להשיג לכולם.

מאמר רצוי לפני ה' יותר מכל הקרבנות

פָּתַח אֵיךְ וְאָמַר, (שמות כ טז) מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת עֲלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ וְגו', תֵּאֵנָה כָּל מֵאֵן דְּקָרִיב בְּרִיָּה לְקָרְבָּנָא דָּא, כָּאֵלֹו אֲקָרִיב כָּל קָרְבָּנִין דְּעֵלְמָא לְקַמִּיָּה דְּקִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, וְכֵאִילֹו בְּנֵי מִדְּבַחָא שְׁלִימָתָא קַמִּיָּה, בְּגִינֵי כֶּךָ בְּעֵי לְסִדְרָא מִדְּבַחָא בְּמֵאנָא חַד מְלִיָּא אֲרַעָא, לְמַגְזֵר עֲלֵיהּ הָאֵי קִיָּמָא קִדִּישָׁא, וְאַתְחֲשִׁיב קַמִּי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא כָּאֵלֹו אֲדַבַּח עֲלֵיהּ עֲלוּן וְקָרְבָּנִין עֵאנָא וְתוֹרִי, וְנִיחָא לִיָּה יִתִּיר מִכְּלָהּוּ,

מתוק מדבש

מאמר "רצוי לפני ה' יותר מכל הקרבנות", מבואר בו שהמקריב בנו לקרבן המילה, חשוב הוא לפני הש"ת כאילו בנה מזבח, וזהו הטעם להכנת כלי עם עפר ולשום בו הערלה, ואות המילה נוח לפני הקב"ה יותר מכל הקרבנות, וצריך לשמוח במצוה זו תמיד.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף טז ע"א, ונצי"אורינו כרך ז עמ' טז-טז)

פָּתַח אֵיךְ וְאָמַר פָּתַח אַחֵר לְפָרֶשׁ מַה שִּׁכְתוּב מִזְבַּח אֲדָמָה תַעֲשֶׂה לִּי וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת עֲלֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ וְגו', תֵּאֵנָה כָּל מֵאֵן דְּקָרִיב בְּרִיָּה לְקָרְבָּנָא דָּא לְמַדְנֵי כָּל מִי שִׁמְקָרִיב בְּנֵי לְקָרְבֵּן זֶה שֶׁהוּא הַבְּרִית מִלְּהָ, כָּאֵלֹו אֲקָרִיב כָּל קָרְבָּנִין דְּעֵלְמָא לְקַמִּיָּה דְּקִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא נִחְשָׁב לוֹ כֵּאִילֹו הַקָּרִיב כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לִפְנֵי הַקָּב"ה, וְכֵאִילֹו בְּנֵי מִדְּבַחָא שְׁלִימָתָא קַמִּיָּה וְכֵאִילֹו בְּנֵי מִזְבַּח שְׁלֵם לִפְנֵי, בְּגִינֵי כֶּךָ בְּעֵי לְסִדְרָא מִדְּבַחָא בְּמֵאנָא חַד מְלִיָּא אֲרַעָא לְכֵן צָרִיךְ לְסִדֵּר מִזְבַּח בְּכָלִי אֶחָד מֵלֵא אֲדָמָה, לְמַגְזֵר עֲלֵיהּ הָאֵי קִיָּמָא קִדִּישָׁא לְמֹול אֲצִלֹו אֶת הַבְּרִית קוֹדֵשׁ לְהִרְאוֹת כִּי חֲשׁוּבָה הַבְּרִית מִלְּהָ לִפְנֵי הַקָּב"ה כֵּאִילֹו בְּנֵי מִזְבַּח, וְרַצָּה לוֹמַר שֶׁצָּרִיךְ לְהַכִּין כָּלִי מֵלֵא עֹפֵר לִשְׁמֵי בֹו הָעֶרְלָה, וְאַתְחֲשִׁיב קַמִּי קִדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא כָּאֵלֹו אֲדַבַּח עֲלֵיהּ עֲלוּן וְקָרְבָּנִין עֵאנָא וְתוֹרִי וְנִחְשָׁב לִפְנֵי הַקָּב"ה כֵּאִילֹו זֶבַח עָלִי עוֹלוֹת וְזִבְחִים שֶׁל צֶאֱן וּבָקָר, וְנִיחָא לִיָּה יִתִּיר מִכְּלָהּוּ וְנוֹחָה לוֹ הַבְּרִית

דְּכָתִיב וְזָבַחַת עָלָיו אֶת עֲלִיתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ וְגו', בְּכָל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אֲזָפִיר אֶת שְׁמִי, מִהוּ אֲזָפִיר אֶת שְׁמִי, דָּא מִלָּה, דְּכָתִיב
בָּהּ (תהלים כה יד) סוֹד יְהו"ה לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לַהוֹדִיעֵם.

הָאִי מְזַבַּח אַדְמָה וְדָאִי כְּמָה דְּאִמִּינָא, בְּתַרְיָה מַה כְּתִיב, וְאִם מְזַבַּח
אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה לִּי, רִמְזוּ לְגִיּוֹרָא פֶּד אֲתַגִּייר, דְּאִיהוּ מַעַם קָשִׁי
קָדֵל וְקָשִׁי לְפָא, הָאִי אֲקָרִי מְזַבַּח אֲבָנִים, לֹא תִבְנֶה אֶתְהֶן גְּזִית,
מָה הוּא, דְּבַעֲי לֹאֲעֵלָא לִיָּה בְּפוֹלְחָנָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא יִגְזֹר
יְתִיָּה עַד דִּינִשְׁי פּוֹלְחָנָא אַחֲרָא דְּעֵבֵד עַד הָכָא, וְיַעֲדִי מַנִּיָּה הַהוּא
קָשִׁיו דְּלְפָא, וְאִי אֲתַגְזֹר וְלֹא אַעֲדִי מַנִּיָּה הַהוּא קָשִׁיא דְּלְפָא, לְמִיעֵל

מתוק מדבש

מִלָּה יוֹתֵר מְכַל הַקִּרְבָּנוֹת, דְּכָתִיב מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי וְזָבַחַת עָלָיו אֶת
עֲלִיתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ אֶת צֹאנְךָ וְאֶת בִּקְרֶךְ, וְכָתִיב אַחֵר כֵּךְ בְּכָל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר אֲזָפִיר אֶת שְׁמִי וְאִמֵּר מִהוּ אֲזָפִיר אֶת שְׁמִי, דָּא מִלָּה זֶהוּ שֵׁם
הוֹי"ה הַנִּרְשָׁם בְּבֶשֶׁר הָאָדָם עַל יְדֵי הַמִּלָּה, דְּכָתִיב בָּהּ סוֹד יְהו"ה לִירְאָיו
וּבְרִיתוֹ לַהוֹדִיעֵם הִרִי שְׁבֵרִית הִיא סוֹד שֵׁם הוֹי"ה, וּפִירוּשׁ הַפְּסוּק שֶׁאֵפִילוּ
אִם תַּעֲשֶׂה מִזְבַּח אֲדָמָה וְתִקְרִיב עָלָיו כָּל הַקִּרְבָּנוֹת, עִם כָּל זֹאת הַבְּרִית מִלָּה
חֲשׁוּבָה יוֹתֵר אֲצִלִּי שֵׁשׁ אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבִרְכַּתֶּיךָ.

הָאִי מְזַבַּח אַדְמָה וְדָאִי כְּמָה דְּאִמִּינָא וְדָאִי פְסוּק מִזְבַּח אֲדָמָה פִּירוּשׁוֹ כְּמוֹ
שֶׁאִמְרֵנוּ, בְּתַרְיָה מַה כְּתִיב אַחֵר כֵּךְ מַה כְּתוּב וְאִם מְזַבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה
לִי כֹונֶתוֹ רִמְזוּ לְגִיּוֹרָא פֶּד אֲתַגִּייר דְּאִיהוּ מַעַם קָשִׁי קָדֵל וְקָשִׁי לְפָא הָאִי
אֲקָרִי מְזַבַּח אֲבָנִים רִמְזוּ עַל גֵּר כְּשֶׁמִּתְגִּייר שֶׁהוּא מַעַם קָשֶׁה עוֹרֵף וְקָשֶׁה לֵב הוּא
נִקְרָא מִזְבַּח אֲבָנִים, לְפִי שֶׁהוּא מַעַם הַקָּשֶׁה כְּאִבֵּן וְקָשֶׁה לוֹ לִפְרוֹשׁ מִסּוּרוֹ הָרַע, לֹא
תִבְנֶה אֶתְהֶן גְּזִית, מָה הוּא מַה פִּירוּשׁוֹ, וְאִמֵּר דְּבַעֲי לֹאֲעֵלָא לִיָּה בְּפוֹלְחָנָא
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שֶׁתַּחֲלֶה צִרִיךְ לִהְיוֹנִסּוֹ בַּעֲבוּדַת הַקִּבְ"ה מַעֲט מַעֲט, וְלֹא יִגְזֹר
יְתִיָּה עַד דִּינִשְׁי פּוֹלְחָנָא אַחֲרָא דְּעֵבֵד עַד הָכָא וְלֹא יִמּוּל אוֹתוֹ עַד שִׁישְׁכַּח
עֲבוּדָתוֹ הָאֲחֵרָה שֶׁעֵבֵד עַד עַתָּה, וְיַעֲדִי מַנִּיָּה הַהוּא קָשִׁיו דְּלְפָא וְיִסִּיר מִמֶּנּוּ
קָשִׁיוֹת לְבוֹ, וְאִי אֲתַגְזֹר וְלֹא אַעֲדִי מַנִּיָּה הַהוּא קָשִׁיא דְּלְפָא לְמִיעֵל

בְּפוֹלְחָנָא קְדִישָׁא דְקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, הָרִי הוּא פְּהֵאִי פְּסִילָא דְאַבְנָא,
 דְּגִזְרִי לִיה מְהֵאִי גִיסָא וּמְהֵאִי גִיסָא, וְאַשְׁתָּאֵר אַבְנָא פְּדִבְקִדְמִיתָא,
 בְּגִין כֶּף לֹא תִבְנֶה אֶתְהֵן גִּזִּית, דְּאִי אֲשְׁתָּאֵר בְּקִשְׁיוֹתִיהּ, פִּי חֲרָבָךְ
 הִנֵּפֶת עָלֶיהָ וְתַחֲלָלֶיהָ, פְּלוֹמֵר הֵהוּא גִזִּירו דְּאַתְגָּזֹר לֹא מְהֵנִיא לִיה.
 בְּגִינִי כֶף זַפְּאָה חוֹלְקִיה דְּמֵאֵן דְּאַקְרִיב הֵאִי קְרַפְנָא בְּחִדּוּתָא
 בְּרַעְוָא קִמִּי קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְעֵי לְמַחְדִּי בְּהֵאִי חוֹלְקָא
 פֶּל יוֹמָא, דְּכֶתִיב (ס"ה ט"ז) וְיִשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כֶף לְעוֹלָם יְרֵנְנוּ,
 וְתִסְפֵּךְ עֲלֵימוֹ וְיַעֲלִצוּ בְּךָ אֲהָבֵי שְׁמֶךָ.

מתוק מדבש

בְּפוֹלְחָנָא קְדִישָׁא דְקֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא ואם נמול ולא הסיר ממנו אותה
 קשיות הלב כדי ליכנס בעבודת הקודש של הקב"ה, הָרִי הוּא פְּהֵאִי פְּסִילָא
 דְּאַבְנָא דְּגִזְרִי לִיה מְהֵאִי גִיסָא וּמְהֵאִי גִיסָא וְאַשְׁתָּאֵר אַבְנָא פְּדִבְקִדְמִיתָא
 הרי הוא כאבן שפוסלים וחותכים ממנה מצד זה ומצד זה ונשארה אבן כבתחלה,
 כן לא מועילה לו כלום כריתת הערלה, בְּגִין כֶּף על זה נאמר לֹא תִבְנֶה
 אֶתְהֵן גִּזִּית פירוש לא תמול אותו לעשותו כאבן גזית (שהוא אבן משופה מד'
 צדדיה), ומפרש דְּאִי אֲשְׁתָּאֵר בְּקִשְׁיוֹתִיהּ דאם נשאר בקשיות לבו, עליו נאמר
 פִּי חֲרָבָךְ הִנֵּפֶת עָלֶיהָ וְתַחֲלָלֶיהָ, פְּלוֹמֵר הֵהוּא גִזִּירו דְּאַתְגָּזֹר לֹא
 מְהֵנִיא לִיה אותה המילה שנמול אינה מועלת לו.

ומסיק דבריו ואומר בְּגִינִי כֶף זַפְּאָה חוֹלְקִיה דְּמֵאֵן דְּאַקְרִיב הֵאִי קְרַפְנָא
 בְּחִדּוּתָא בְּרַעְוָא קִמִּי קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לכן אשרי חלקו של מי
 שמקריב את בנו לברית מילה בשמחה וברצון לפני הקב"ה, וּבְעֵי לְמַחְדִּי
 בְּהֵאִי חוֹלְקָא פֶּל יוֹמָא וצריך לשמוח בחלק זה כל הימים, פירוש במה שנתן
 לנו הקב"ה מצות ברית מילה, דְּכֶתִיב וְיִשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי כֶף לְעוֹלָם יְרֵנְנוּ
 פירוש כי מי שמקבל אות ברית קודש הוא חוסה בצלו של הקב"ה, וצריך
 לשמוח לעולם שזכה לקיים מצות מילה, וְתִסְפֵּךְ עֲלֵימוֹ ואתה תסכך עליהם
 לשמרם מכל רע, וְיַעֲלִצוּ בְּךָ אֲהָבֵי שְׁמֶךָ וישמחו בך כל האוהבים את שמך,
 ורצה לומר היא מצות מילה שמקיימים אותה בשמחה ונקראת שמך.

מאמר הנימול זוכה לשלימות ולשמירה

פֶּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר, וַיְהִי אֲבָרְם בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים
וַיָּרָא יְהוָה וַיֹּאמֶר, אֲנִי אֶל שְׂדֵי הַתְּהִלָּה לְפָנַי וְגו', הָאִי
קָרָא אֵת לְעֵינָא בֵּיה, וְקִשְׁיָא בְּכַמָּה אֲוֶרְחִין, וְכִי עַד הַשְׁתָּא
לֹא אֲתַגְלִי לִיה קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם, אֲלֹא הָאֵידֶנָּא פֶּד
מָטָא לְהֵנִי יוֹמִין וַיָּרָא יְהוָה אֶל אֲבָרְם וְלֹא קוֹדֶם, וְהִכְתִּיב
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אֲבָרְם, וַיְהוָה אָמַר אֶל אֲבָרְם, וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם
יָדוּעַ תִּדַּע וְגו', וְהָאֵידֶנָּא מָנִי חוֹשְׁבֵן יוֹמִין, וְכַד מָנִי לְהוּ פְתִיב
וַיָּרָא יְהוָה אֶל אֲבָרְם אֲשֶׁתַּמַּע דְּעַד הַשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי עָלּוּי,

מתוק מדבש

מאמר "הנימול זוכה לשלימות ולשמירה", בו יתבאר שעל ידי המילה
יוצאים מספירות הסמ"א ונכנסים ברשות השכינה, ומתגלה בהנימול אות
י' משם שדי, שהוא רושם הקודש של אות הברית השלם, ולכך זוכה
הנימול לשלימות ולשמירה מכל נזק, בשמרו על קדושתו.

(מקור המאמר צוהר פרשת לך לך דף נה ע"א-ע"ב, ונציאורינו כרך ז עמ' תט-תצ)

פֶּתַח אֵידֶךָ וְאָמַר פֶּתַח אַחֵר לְפָרֶשׁ מַה שִּׁכְתוּב וַיְהִי אֲבָרְם בֶּן תִּשְׁעִים
שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וַיָּרָא יְהוָה וַיֹּאמֶר, אֲנִי אֶל שְׂדֵי הַתְּהִלָּה
לְפָנַי וְגו' וְאָמַר הָאִי קָרָא אֵת לְעֵינָא בֵּיה בְּפִסוּק זֶה יֵשׁ לְעֵינֵי בּוּ,
וְקִשְׁיָא בְּכַמָּה אֲוֶרְחִין וְקִשְׁיָא בְּכַמָּה דְּרִכִּים, וְכִי עַד הַשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי
לִיה קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַבְרָהָם וְכִי עַד עַתָּה לֹא נִתְגַּלָּה הַקְּב"ה לְאַבְרָהָם
אֲלֹא הָאֵידֶנָּא פֶּד מָטָא לְהֵנִי יוֹמִין וַיָּרָא יְהוָה אֶל אֲבָרְם וְלֹא קוֹדֶם
אֲלֹא כְּשֶׁהֲגִיעַ לַצ"ט שָׁנִים רַק עַתָּה נִרְאָה אֵלָיו ה' וְלֹא קוֹדֶם, וְהִכְתִּיב בְּתַחֲלַת
הַפְּרָשָׁה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל אֲבָרְם לךְ לךְ, וְכֵן כְּתִיב אַחֲרֵי הַפְּרָד לֹוֹט מַעֲמו
וַיְהוָה אָמַר אֶל אֲבָרְם, וְכְתִיב בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדוּעַ
תִּדַּע וְגו' הָרִי שְׂדִיבֵר עֲמוּ הַקְּב"ה לְפָנַי כֵּן כְּמָה פְּעָמִים, וְהָאֵידֶנָּא מָנִי
חוֹשְׁבֵן יוֹמִין וְעַתָּה מוֹנֶה אֶת חֲשֹׁבוֹן יָמָיו, וְכַד מָנִי לְהוּ וְכַאֲשֶׁר מִנָּה אוֹתָם
פְתִיב וַיָּרָא יְהוָה אֶל אֲבָרְם, אֲשֶׁתַּמַּע דְּעַד הַשְׁתָּא לֹא אֲתַגְלִי עָלּוּי

וְעוֹד דְּכָתִיב בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים, בְּקִדְמִיתָא שָׁנָה וּלְבִסּוֹף שָׁנִים, אֶלָּא הָכִי תֵּאֲנָא, כֹּל אֲנוּן יוֹמִין לֹא כְּתִיב וַיֵּרָא, מֵאֵי טַעְמָא, אֶלָּא כֹּל כַּמָּה דְּהוּה אָטִים וְסָתִים, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲתַגְלִי עָלֶיהָ כְּדִקְחָזִי, וְהָאִידְנָא אֲתַגְלִי עָלֶיהָ דְּכָתִיב וַיֵּרָא, מֵאֵי טַעְמָא, מְשׁוּם דְּבִעָא לְגַלְיָא בֵּיהּ הָאֵי אֶת כְּתָרָא קִדְשָׁא.

וְעוֹד דְּבִעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא מִנִּיהּ זֶרְעָא קִדְשָׁא,

מתוק מדבש

מהלשון משמע כאילו עד עתה לא נתגלה עליו הקב"ה, וְעוֹד קִשָּׁה דְּכָתִיב בֶּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים, בְּקִדְמִיתָא שָׁנָה וּלְבִסּוֹף שָׁנִים בתחלה בשנים רבות אומר שנה ואחר כך בשנים מועטות אומר שנים, ומתוך אֶלָּא הָכִי תֵּאֲנָא כֹּל אֲנוּן יוֹמִין לֹא כְּתִיב וַיֵּרָא אלא כך למדנו שבכל שאר פעמים שעד עתה לא כתיב וירא אליו ה', (ומה שכתוב נחמילת הפרשה צטאו לארץ וירא ה' אל אברהם, שם הפירוש שהמלכות נצדה במדרגה קטנה נמרחתה אליו והצטוה לו לתת את הארץ לורעו, אבל כאן כתוב וירא אליו ה' שפירושו שהתפארת נתגלה אליו דרך פנימיות המלכות, כמבואר בזה פרשת וירא דף נח ע"א), מֵאֵי טַעְמָא, אֶלָּא כֹּל כַּמָּה דְּהוּה אָטִים וְסָתִים קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲתַגְלִי עָלֶיהָ כְּדִקְחָזִי הטעם הוא לפי שכל זמן שהיה ערל וסתום בערלה לא נתגלה עליו הקב"ה כראוי, לפי שהחמשה חסדים שבדעת לא נתפשטו בגופו מפני הערלה שהיתה חופפת על הברית, וְהָאִידְנָא אֲתַגְלִי עָלֶיהָ, דְּכָתִיב וַיֵּרָא אבל עתה נגלה עליו בלשון וירא, לפי שנתפשטו החמשה חסדים בגופו, מֵאֵי טַעְמָא, מְשׁוּם דְּבִעָא לְגַלְיָא בֵּיהּ הָאֵי אֶת כְּתָרָא קִדְשָׁא הטעם לפי שעתה רצה לגלות בו את אות ברית שהוא סוד גלוי העטרה שהיא כתר הקדוש, וכדי שיראה כבוד המילה וסגולתה אל הנבואה כדי שימול בלב טוב, לכן נגלה עליו בלשון וירא שהוא סוד ראיית והשגת פני ה' המורה על לשון חיבה.

ואם תאמר אם כן למה לא נמול קודם, לזה אמר וְעוֹד דְּבִעָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא מִנִּיהּ זֶרְעָא קִדְשָׁא ועוד שרצה הקב"ה להוציא ממנו זרע קודש, וכדי שיצא יצחק בקדושה נמול עתה ולא קודם כדי שתצא זוהמתו

וְקִדִּישָׁא לָא לַהֲוֵי בְּעוֹד דְּאִיהוּ אָטִים בְּשָׂרָא, אֱלֹא אָמַר הַשְׁתָּא דְּהוּא בֶּן תְּשָׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים, וְזִמְן קָרִיב הוּא דִּינְפּוֹק מִנִּיה זֶרְעָא קִדִּישָׁא, לַהֲוֵי הוּא קִדִּישָׁא בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתָּר יִנְפּוֹק מִנִּיה זֶרְעָא קִדִּישָׁא, בְּגִין כֶּךָ מְנִי יוֹמוֹי בְּהָאִי, וְלֹא בְּכָל הַנִּי זְמַנִּי קִדְמִיתָא, תּוּ תְּשָׁעִים שָׁנָה, דְּכָל יוֹמוֹי קִדְמָאִי לָא הָווּ שָׁנִים אֱלֹא כְּחַד שָׁנָה, דְּלֹא הָווּ יוֹמוֹי יוֹמִין, הַשְׁתָּא דְּמָטָא לְהָאִי שָׁנִים, שָׁנִים אֲנוּן וְלֹא שָׁנָה.

וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי א"ל שד"י, מַאי מִשְׁמַע דְּעַד הַשְׁתָּא לָא קָאֶמַר

מתוך מדבש

בישמעאל שהוא בטומאה, וְקִדִּישָׁא לָא לַהֲוֵי בְּעוֹד דְּאִיהוּ אָטִים בְּשָׂרָא והולד לא יכול להיות קדוש בעוד שהוא ערל בשר, אֱלֹא אָמַר הַשְׁתָּא דְּהוּא בֶּן תְּשָׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וְזִמְן קָרִיב הוּא דִּינְפּוֹק מִנִּיה זֶרְעָא קִדִּישָׁא אלא אמר הקב"ה עתה שהוא בן צ"ט שנה והזמן הוא קרוב שיצא ממנו זרע קודש, שהרי יצחק נולד כשהיה אברהם בן מאה שנה, לַהֲוֵי הוּא קִדִּישָׁא בְּקִדְמִיתָא וְלִבְתָּר יִנְפּוֹק מִנִּיה זֶרְעָא קִדִּישָׁא יהיה הוא קדוש תחלה על ידי המילה ואחר כך יצא ממנו זרע קודש, בְּגִין כֶּךָ מְנִי יוֹמוֹי בְּהָאִי וְלֹא בְּכָל הַנִּי זְמַנִּי קִדְמִיתָא לכן מנה עתה ימיו ולא בכל הזמנים הקודמים כשדבר עמו, לפי שעתה שהוא קרוב להיות בן מאה שנה שאז יוליד בן קדוש לכן הגיע הזמן שימול את עצמו, תּוּ תְּשָׁעִים שָׁנָה והטעם שכתוב תשעים שנה ולא שנים, דְּכָל יוֹמוֹי קִדְמָאִי לָא הָווּ שָׁנִים אֱלֹא כְּחַד שָׁנָה, דְּלֹא הָווּ יוֹמוֹי יוֹמִין כי כל ימיו הקודמים לא היו נחשבים לשנים רבות אלא כשנה אחת לכן כתיב שנה, כי לא היו ימיו חשובים בלא אות הברית, הַשְׁתָּא דְּמָטָא לְהָאִי עתה שהגיע לצ"ט שנים וקבל עליו למול את עצמו כתוב שָׁנִים, פירוש שָׁנִים אֲנוּן וְלֹא שָׁנָה עתה נחשבים להרבה שנים ולא לשנה אחת כמקודם, לפי שחזרו והאירו כל שניו וכל עבודתו הקודמת, ומה שהיה שנה נעשה שנים, וכאלו כתוב ויהי אברם בן צ"ט שנים.

ואמר עוד לפרש מה שכתוב וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי א"ל שד"י ושואל מַאי

אָנִי א"ל שד"י, אֶלָּא הָכִי תֵּאנָא, עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 פְּתָרִין תְּתַאֲרִין דְּלֹא קִדְּשִׁין לְתַתָּא, וְכָל אֲנוּן דְּלֹא אֲתַגְזֹרוּ
 יִסְתַּאבֹּן בְּהוּן וּרְשִׁימִין בְּהוּן, וּמָאִי רְשׁוּמָא אִית בְּהוּן, דְּאֲתַחְזִי
 בְּהוּ שִׁי"ן דל"ת וְלֹא יִתִּיר, וּבִגִּין פֶּךָ אִסְתַּאבֹּן בְּהוּ וְאֲתַדְּבִקוּן
 בְּהוּ, פְּתֵר דְּאֲתַגְזֹרוּ נִפְקִין מֵאֲלִין וְעֵאלִין בְּגִדְפּוּי דְּשְׂכִינְתָּא,
 וְאֲתַגְלִיָּא בְּהוּ יו"ד רְשִׁימָא קִדְּשָׁא אֶת קִיּוּמָא שְׁלִים וְאֲתַרְשִׁים
 בְּהוּ שד"י, וְאַשְׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהָאִי
 אָנִי א"ל שד"י הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים, שְׁלִים, דְּהִשְׁתָּא

מתוק מדבש

מִשְׁמַע דְּעֵד הִשְׁתָּא לֹא קָאָמַר אָנִי א"ל שד"י מַה הִטַּעַם שְׁעַד עֵתָּה
 לֹא אָמַר לוֹ הַקב"ה אָנִי א"ל שד"י, וְכַדִּי לְתַרְץ מִקְדִּים לִמְרָא אֶלָּא הָכִי
 תֵּאנָא, עֶבֶד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּתָרִין תְּתַאֲרִין דְּלֹא קִדְּשִׁין לְתַתָּא
 אִלָּא כֵךְ לְמַדְנֹו שְׁעֵשָׂה הַקב"ה סְפִירוֹת תַּחְתּוֹנוֹת שְׁאִינִם קְדוּשׁוֹת וְהִינֵנוּ שֶׁל
 הִסְטֵרָא אַחֲרָא, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים, וְכוּלָם נִרְשָׁמוֹת בְּב' אוֹתִיוֹת
 ש' ד', וְכָל אֲנוּן דְּלֹא אֲתַגְזֹרוּ יִסְתַּאבֹּן בְּהוּן וּרְשִׁימִין בְּהוּן לִכְן כֹּל
 אִלוֹ שְׁלֹא נִמּוּלוּ נִטְמָאִים בָּהֶם וְנִרְשָׁמִים בָּהֶם, וּמָאִי רְשׁוּמָא אִית בְּהוּן
 וְאִיזָה רוּשָׁם יֵשׁ בָּהֶם, דְּאֲתַחְזִי בְּהוּ שִׁי"ן דל"ת וְלֹא יִתִּיר שְׁנִרְאִית בָּהֶם
 רַק ב' אוֹתִיוֹת ש' ד' וְחִסְרָה מֵהֶם אוֹת י' דָּשֵׁם שד"י, וְהֵם בְּצַל ש"ד יַחְסִיוֹן,
 וְלֹא בְּצַל שד"י, וּבִגִּין פֶּךָ אִסְתַּאבֹּן בְּהוּ וְאֲתַדְּבִקוּן בְּהוּ לִכְן הֵם נִטְמָאִים
 בָּהֶם וּמִתְדַבְּקִים בָּהֶם, פְּתֵר דְּאֲתַגְזֹרוּ נִפְקִין מֵאֲלִין וְעֵאלִין בְּגִדְפּוּי
 דְּשְׂכִינְתָּא וְאַחֲרָ שְׁנִמּוּלוּ יוֹצֵאִים מֵאִלוֹ הַסְפִּירוֹת שֶׁל הִסְטֵרָא אַחֲרָא סוּד ש'
 ד', וְנִכְנָסִים תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, וְאֲתַגְלִיָּא בְּהוּ יו"ד רְשִׁימָא קִדְּשָׁא אֶת
 קִיּוּמָא שְׁלִים וּמִתְגַּלָּה בָּהֶם אוֹת י' שְׁהִיא רוּשָׁם הַקְדוּשָׁה שֶׁל אוֹת בְּרִית
 הַשְּׁלֵם, וְאֲתַרְשִׁים בְּהוּ שד"י וְאַשְׁתְּלִים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים וְנִרְשָׁם בָּהֶם הַשֵּׁם
 שד"י וְנִשְׁלֵם הָאָדָם בְּקִיּוּם שְׁלֵם, וְעַל דָּא כְּתִיב בְּהָאִי אָנִי א"ל שד"י
 לִכְן כְּתִיב כֹּאן בְּאַבְרָהָם כְּשֶׁהָיָה מוֹכֵן לְמוֹל אֶת עֲצָמוֹ אָנִי א"ל שד"י, וְמַה
 שְׁכָתוֹב הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים פִּירוּשׁוֹ שְׁלִים שְׁמַעְתָּה תְּהִיָּה שְׁלֵם,

את חסר ברשימא דשי"ן ודל"ת, גזר גרמף והוי שלים
ברשימא דיו"ד.

ומאן דאיהו ברשומא דא אתחזי לאתברכא בשמא דא,
דכתיב (בראשית כח ג) וא"ל שד"י יברך אותך, מהו א"ל
שד"י, ההוא דברכאן נפקן מניה, הוא דשליט על כל פתרון
תפתאין, וכלא מדחלתיה דחלין ומזדעזעין, בגין כך מאן
דאתגזר כל אנון דלא קדישין אתרחקן מניה ולא שלטין
ביה, ולא עוד אלא דלא נחית לגיהנם, דכתיב (ישעיה ס כא)
ועמך כלם צדיקים וגו'.

מתוק מדבש

דהשתא את חסר ברשימא דשי"ן ודל"ת כי עד עתה אתה חסר ויש
בך רק הרושם של ש' ד', גזר גרמף והוי שלים ברשימא דיו"ד מול
עצמך ותהיה שלם גם ברושם של אות י'.

ומאן דאיהו ברשומא דא אתחזי לאתברכא בשמא דא ומי שהוא רשום
ברושם זה ראוי להתברך בשם זה, דכתיב וא"ל שד"י יברך אותך
ומפרש מהו א"ל שד"י על מה רומז שם זה, ואמר ההוא דברכאן נפקן
מניה רצה לומר שרומז על מדת היסוד שכל הברכות אליו נאספות וממנו
יוצאות ונמשכות דרך מדת המלכות אל התחתונים, והנמולים מתברכים ממנו.
הוא דשליט על כל פתרון תפתאין זה השם הוא השולט על כל ספירות
התחתונות, וכלא מדחלתיה דחלין ומזדעזעין וכל החיצונים מפחדו מפחדים
ומזדעזעים, בגין כך מאן דאתגזר כל אנון דלא קדישין אתרחקן מניה
ולא שלטין ביה לכן כל מי שנמול כל אלו החיצונים שאינם קדושים מתרחקים
ממנו ואינם שולטים בו להזיקו, ולא עוד אלא דלא נחית לגיהנם ולא
עוד אלא שאינו יורד לגיהנם, אם לא טימא בריתו, דכתיב ועמך כלם צדיקים
וגו' פירוש כל בני ישראל הנמולים נקראים צדיקים, ואינם יורדים לגיהנם.

מאמר מעלות שומר הברית

אמר רבי אבא, זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי, זכאא חולקי דאתינא למשמע מלין אלין מפומיכוון, פלכו קדישין פלכו בני אלהא קדישא, עליכו כתיב (ישעיה מד ה) זה יאמר ליהו"ה אני, וזה יקרא בשם יעקב, וזה יכתב ידו ליהו"ה ובשם ישראל יכנה, כל חד מנכון אחיד ואתקשר במלפא קדישא

מתוק מדבש

מאמר "מעלות שומר הברית", יתבאר בו שהשומר עצמו בטהרתו נקרא קדוש וכן להשי"ת ואחוז ומקושר בו תמיד, וזוכה לקבל שפעו וחיותו מהשכינה עצמה.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נה ע"ב, וצנזאורינו כרך 3 עמ' תיז-תטז)

אמר רבי אבא אחר שהשלימו דרושיהם שלשת האנשים אמר להם זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא, זכאא חולקי דאתינא למשמע מלין אלין מפומיכוון אשרי חלקי שבאתי לשמוע סודות אלו מפיהם, פלכו קדישין פלכו בני אלהא קדישא כולכם אתם קדושים וכולכם אתם בנים להקב"ה, עליכו כתיב על שלשתכם נאמר מקרא זה, הנחלק לשלשה חלקים, זה יאמר ליהו"ה אני הצדיק נוטר הברית יאמר לה' אני פירוש אני שייך לה' על ידי השם הוי"ה החתום בבשרי, וזה יקרא בשם יעקב וזה הנוטר ברית יקרא עצמו בשם יעקב שהיה איש תם והיה קדוש בקדושת הברית עד שהתפאר ואמר ראובן בכורי אתה ראשית אוני, וזה יכתב ידו ליהו"ה וזה יכתוב ויעיד שידינו טהורות לה' על ידי שמירת הברית, כמאמר חז"ל יד לאמה תקצץ, ובשם ישראל יכנה וכל הנוטר בריתו נקרא בשם ישראל, ועליהם נאמר כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כולם צדיקים וגו' לפי שכולם הם נמולים ושומרים בריתם מלטמא, כל חד מנכון אחיד ואתקשר במלפא קדישא

עֲלָאָה, וְאַתּוֹן רַבְּרַבְּן מִמֶּנּוּ תִּרְיִסִין מֵהֵיִיא אֶרֶץ דְּאַקְרֵי אֶרֶץ
הַחַיִּים, דְּרַבְּרַבְּנוּהִי אֲכָלִין מִמֶּנָּא דְטִלָּא קְדִישָׁא.

פִּתַּח אִידָּךְ וְאָמַר, (קהל' י י) אֲשֵׁרִיךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָּךְ בֶּן חוּרִים וְשֵׁרִיךְ
בָּעֵת יֹאכְלוּ, וּכְתִיב (שם פסוק טו) אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָּךְ נָעַר
וְשֵׁרִיךְ בִּבְקָר יֹאכְלוּ, הֲנִי קְרָאִי קְשִׁיין אֶהְדְּדִי, וְלֹא קְשִׁיין, הֲאִי
דְכְתִיב אֲשֵׁרִיךְ אֶרֶץ דָּא אֶרֶץ דְּלַעִילָא, דְּשִׁלְטָא עַל כָּל אֲנָוִן חִיין
דְּלַעִילָא, וּבִגִּין כָּךְ אַקְרֵי אֶרֶץ הַחַיִּים, וְעַלָּה פְתִיב (דנריס יא יב)

מתוק מדבש

עֲלָאָה כֹל אֶחָד מֵכֶם אַחֲזוּ וּמִקּוּשֵׁר בַּמֶּלֶךְ הַקֹּדֶשׁ הַעֲלִינּוּ מִצַּד הַחֲכָמָה,
וְאַתּוֹן רַבְּרַבְּן מִמֶּנּוּ תִּרְיִסִין מֵהֵיִיא אֶרֶץ דְּאַקְרֵי אֶרֶץ הַחַיִּים וְאַתֶּם
שְׂרִים מִמוּנִים בְּעֵלֵי מַגִּינִים מִצַּד הַבֵּינָה הַנִּקְרֵאת אֶרֶץ הַחַיִּים, דְּרַבְּרַבְּנוּהִי
אֲכָלִין מִמֶּנָּא דְטִלָּא קְדִישָׁא שְׂשֵׁרִיָּה אוֹכְלִים מֵהֶמֶן הַנִּמְשָׁל לְטַל הַקֹּדֶשׁ
מִצַּד שְׁפַע הַכֶּתֶר.

פִּתַּח וְאָמַר (ס"ג סמ"ק וד"ו) וְהֵינּוּ רַבִּי אַבָּא, כְּדִי לְשַׁבַּח אוֹתָם לְפִי שְׁתוּרָתָם
הֵיטָה תּוֹרַת אֲמַת פִּתַּח פְּתִיחָה זֹו, וְאָמַר מֵה שְׁכֻתוֹב אֲשֵׁרִיךְ אֶרֶץ
שְׁמִלְכָּךְ בֶּן חוּרִים וְשֵׁרִיךְ בָּעֵת יֹאכְלוּ, וּכְתִיב שֵׁם בַּפְּסוּק שְׁלַפְנִיּוֹ,
אַלֹא שְׁמִקְדִּים פְּסוּק שְׁלֹאֲחֵרִיו לְצוּרֶךְ הַדְּרוֹשׁ, אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָּךְ נָעַר
וְשֵׁרִיךְ בִּבְקָר יֹאכְלוּ לְכַאוּרָה הֲנִי קְרָאִי קְשִׁיין אֶהְדְּדִי אֵלּוּ הַפְּסוּקִים
קָשִׁים זֶה עַל זֶה, כִּי הוּא לִיָּה לְמִימַר אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָךְ נָעַר, אֲשֵׁרִיךְ אֶרֶץ
שְׁמִלְכָךְ זָקֵן, כִּי הֵיפֶךְ הַנָּעַר הוּא הַזָּקֵן, אוּ יֹאמַר אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָךְ עֶבֶד,
אֲשֵׁרִיךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָךְ בֶּן חוּרִין כִּי הוּא דָּבָר וְהַפְּכוּ, וְלֹא קְשִׁיין וְאָמַר שְׁלַפְנִי
הַסּוּד אֵינֶם קָשִׁים כִּי הֵאִי דְכְתִיב אֲשֵׁרִיךְ אֶרֶץ דָּא אֶרֶץ דְּלַעִילָא הֵינּוּ
הַמְּלָכוֹת הַנִּקְרֵאת אֶרֶץ שְׁלַמְעֵלָה, דְּשִׁלְטָא עַל כָּל אֲנָוִן חִיין דְּלַעִילָא
שְׁשׁוּלְטַת עַל כָּל שְׁפַע הַסְּפִירוֹת הַנִּשְׁפָּע אֵלֶיהָ עַל יְדֵי הַיִּסּוּד הַנִּקְרָא א"ל חִי
כְּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וּבִגִּין כָּךְ אַקְרֵי אֶרֶץ הַחַיִּים וְלָכֵן נִקְרֵאת
הַמְּלָכוֹת אֶרֶץ הַחַיִּים לְפִי שֶׁהִיא מַחִיָּה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְעַלָּה פְתִיב אֶרֶץ

אֲשֶׁר יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךְ דּוֹרֵשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד, וּכְתִיב אֶרֶץ אֲשֶׁר
 לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ, לֹא תַחֲסֹר כָּל
 בָּהּ דִּיּוּקָא, וְכָל כֶּף לָמָּה, מְשׁוּם דְּכְתִיב שְׁמִלְכָּךְ בֶּן חוֹרִים,
 דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (שְׁמוֹת ז' כג) בְּנֵי בְכוּרֵי
 יִשְׂרָאֵל, בֶּן חוֹרִים, מָהוּ בֶּן חוֹרִים, כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר (ויקרא כה יג)
 יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם, וּכְתִיב וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ, דְּהָא
 כָּל חֵירוֹ מִיּוֹבְלָא קָא אֲתִי, בְּגִין כֶּף בֶּן חוֹרִים, וְאִי תִימָא בֶּן
 חוֹרִים, וְלֹא כְתִיב בֶּן חֵירוֹת, הֵכִי הוּא וְדָאֵי בֶּן חֵירוֹת מְבַעֲי
 לֵיהּ, אֵלֹא בְּמִתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָא, כִּד מִתְחַבְּרָן י' בָּהּ,

מתוק מדבש

אֲשֶׁר יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךְ דּוֹרֵשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד הַמְּלָכוֹת הִיא אֶרֶץ שֶׁהַחֲכָמָה
 וּבִינָה הַנִּקְרָאִים יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךְ דּוֹרְשִׁים אוֹתָהּ תָּמִיד לְהַשְׁפִּיעַ בָּהּ מֵהַחַיִּים
 הָעֲלִיוֹנִים, וּכְתִיב אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנוֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר
 כָּל בָּהּ פִּירוּשׁ לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ דִּיּוּקָא פִּירוּשׁ לֹא יַחֲסֹר בָּהּ שַׁפֵּעַ הַחַיִּים
 מֵהִסּוּד הַנִּקְרָא כָּל, וְכָל כֶּף לָמָּה מֵהַטַּעַם שֶׁלֹּא חָסֵר בָּהּ שַׁפֵּעַ, מְשׁוּם
 דְּכְתִיב שְׁמִלְכָּךְ בֶּן חוֹרִים, דָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא הֵינּוּ הַתּוֹפָאֶרֶת שֶׁהוּא
 מַלְכָּה שֶׁל הַמְּלָכוֹת שֶׁהוּא בֶּן חוֹרִין, וּמִפְּרֹשׁ שֶׁנִּקְרָא בֶּן כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר בְּנֵי
 בְּכוּרֵי יִשְׂרָאֵל פִּירוּשׁ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא מְבַעֲלָה שֶׁהוּא הַתּוֹפָאֶרֶת מְצִינוּ כֹּאן בַּפְּסוּק
 שֶׁנִּקְרָא בְנֵי, בֶּן חוֹרִים וּמִפְּרֹשׁ מָהוּ בֶּן חוֹרִים לְמָה נִקְרָא הַתּוֹפָאֶרֶת חוֹרִין,
 וְאָמַר כְּמָה דְּאַתָּ אָמַר יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם פִּירוּשׁ שֶׁזֶּה נֹאמַר עַל
 הַבֵּינָה הַנִּקְרָאֶת יוֹבֵל, וּכְתִיב וּקְרַאתֶם דְּרוֹר בְּאֶרֶץ, דְּהָא כָּל חֵירוֹ מִיּוֹבְלָא
 קָא אֲתִי לְפִי שְׁכַל חֵירוֹת בָּאָה לְעוֹלָם מְבִינָה, בְּגִין כֶּף בֶּן חוֹרִים לְכֹן
 כִּשֶׁהַתּוֹפָאֶרֶת עוֹלָה לְבִינָה לְקַבֵּל מִמֶּנָּה מוֹחִין נִקְרָא בֶּן חוֹרִין, וְאִי תִימָא בֶּן
 חוֹרִים וְאִם תֹּאמַר לְמָה נִקְרָא הַתּוֹפָאֶרֶת בֶּן חוֹרִין שֶׁמִּשְׁמַעוֹ לְשׁוֹן רַבִּים, וְלֹא
 כְּתִיב בֶּן חֵירוֹת שֶׁמִּשְׁמַעוֹ לְשׁוֹן יַחֲדִיד וְהֵינּוּ בֶּן לְבִינָה, וּמִתְרַץ הֵכִי הוּא
 וְדָאֵי בֶּן חֵירוֹת מְבַעֲי לֵיהּ כֵּן הוּא וְדָאֵי שֶׁהַתּוֹפָאֶרֶת הִיא צָרִיךְ לְהִקְרָא בֶּן
 חֵירוֹת, אֵלֹא בְּמִתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָא אֵלֹא בְּמִשְׁנָה שֶׁלֹּא שֶׁבָּה דְּבָרִים
 סְתוּמִים לְמַדְּנוּ, כִּד מִתְחַבְּרָן י' בָּהּ כִּשְׁמִתְחַבְּרִים חֲכָמָה וּבִינָה שֶׁהֵם סוּד י"ה

כִּדְיִן פְּתִיב (בראשית 3 י) וְנָהָר יוֹצֵא מַעְדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, וְלֹא תִמָּא כִּד מִתְחַבְּרָן, אֱלֹא מִתְחַבְּרָן וְדָאִי, וּבִגְיִן כָּךְ בֶּן חוּרִים פְּתִיב, וְעַל דָּא אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָּךְ בֶּן חוּרִים, וְשֶׁרִיךְ בַּעַת יֹאכְלוּ, בְּחִדּוּתָא בְּשָׁלִימוֹ בְּרַעּוּא.

אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָּךְ נָעַר, הָאִי אֶרֶץ דְּלִתְתָּא, דִּתְנִיָּא כֹּל שְׂאָר אֶרְעֵי דְשְׂאָר עַמִּין, אֲתִיְהִיבּוֹ לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמֶּנּוּ עַלְיֵיהּ, וְעִילָא מְפֻלְהּוּ הָהוּא דְכָתִיב בֵּיה (תהלים לו כה) נָעַר הָיִיתִי גַם זָקְנָתִי,

מתוק מדבש

דשם הוי"ה, כִּדְיִן פְּתִיב וְנָהָר יוֹצֵא מַעְדָּן נהר הוא שפע של יסוד דחכמה יוצא מבינה הנקראת עדן, לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן היינו את התפארת ומלכות, וְלֹא תִמָּא כִּד מִתְחַבְּרָן ולא תאמר הלשון כשמתחברים החכמה ובינה שאפשר לטעות ולחשוב שיש להם עתים שאינם מתחברים, אֱלֹא מִתְחַבְּרָן וְדָאִי אלא הם ודאי מחוברים תמיד ביחוד תדירי, וּבִגְיִן כָּךְ בֶּן חוּרִים פְּתִיב ולכן כתיב בן חורין בלשון רבים לפי שהתפארת מקבל המוחין משניהם מחכמה ובינה יחד הנקראים חורין, וְעַל דָּא ועל זה נאמר אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ היא ארץ שלמעלה שהיא המלכות, שְׁמִלְכָּךְ בֶּן חוּרִים היינו התפארת שהוא מלכה של המלכות, והוא בן של שני חורין, ולכך אמר אשריך לפי שכשהתפארת נקרא בן חורין, דהיינו כשעולה לחכמה ובינה אז הוא משפיע בה שפע רב, ואז היא יכולה להשפיע למטה, וזה שכתוב וְשֶׁרִיךְ בַּעַת יֹאכְלוּ הם בני ישראל שהם ממלכת כהנים וגוי קדוש שהם בעת הראויה יאכלו מהשפע של המלכות, ואכילתם הוא בְּחִדּוּתָא בְּשָׁלִימוֹ בְּרַעּוּא בשמחה מצד הבינה, בשלימות מצד החכמה, וברצון מצד הכתר.

ומה שכתוב אִי לָךְ אֶרֶץ שְׁמִלְכָּךְ נָעַר פירושו הָאִי אֶרֶץ דְּלִתְתָּא היינו ארץ זו התחתונה, דִּתְנִיָּא כֹּל שְׂאָר אֶרְעֵי דְשְׂאָר עַמִּין אֲתִיְהִיבּוֹ לְרַבְרַבִּין תְּרִיסִין דְּמִמֶּנּוּ עַלְיֵיהּ כי למדנו שכל שאר ארצות העמים ניתנו לשרים בעלי מגינים הממונים עליהם אשר חלק ה' להם, וְעִילָא מְפֻלְהּוּ ולמעלה מכל השרים הוא הָהוּא דְכָתִיב בֵּיה נָעַר הָיִיתִי גַם זָקְנָתִי ומפרש

וְתֹאנָא הָאֵי קָרָא שָׁרוּ שֶׁל עוֹלָם אָמְרוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב אִי לָךְ
אֶרֶץ שְׂמִלְכָּךְ נָעַר, וְוִי לְעֵלְמָא דְּמַסְטָרָא דָּא יִנְקָא, וְכֵד יִשְׂרָאֵל
בְּגִלוּתָא, יִנְקִין כְּמָאן דִּינִיק מְרִשׁוּתָא אֲחֵרָא.

וְשָׂרִיף בְּבִקְרָא יֹאכְלוּ, וְלֹא בְּכוּלֵי יוֹמָא, בְּבִקְרָא וְלֹא בְּזִמְנָא אֲחֵרָא
דִּיּוֹמָא, דִּתְנִיָּא בְּשַׁעְתָּא דְּחֻמָּה זֹרְחָת, וְאַתִּינִין וְסַגְדִּין לִיהּ
לְשִׁמְשָׁא, רוּגְזָא תְּלִי בְּעֵלְמָא, בְּשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה רוּגְזָא תְּלִיָּא
בְּעֵלְמָא, מֵאן גָּרִים הָאֵי, מְשׁוּם דְּמִלְכָּךְ נָעַר, הֵהוּא דְּאִקְרִי נָעַר,

מתוק מדבש

וְתֹאנָא בְּמַס' יְבִמוֹת דָּף טז ע"ב, הָאֵי קָרָא שֶׁל נָעַר הֵייתִי שָׁרוּ שֶׁל עוֹלָם
אָמְרוּ הֵיינוּ מֵלֶאךְ מַט"ט הַנִּקְרָא לַפְעָמִים נָעַר, כְּלוּמַר חֲלַשׁ מִלְּהַשְׁפִּיעַ שְׁפַע
כְּנַעַר, וּלְפַעְמִים נִקְרָא זֶקֶן הַמֶּלֶא שְׁפַע וְרַחֲמִים וְכָל טוֹב, וְהוּא מְמוֹנָה עַל כָּל
הַשְּׂרִים וְעַל כָּל הַנְּהַגַת הָעוֹלָם לִכְן נִקְרָא שָׁרוּ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל דָּא כְּתִיב אִי
לָךְ אֶרֶץ שְׂמִלְכָּךְ נָעַר פִּירוּשׁ וְוִי לְעֵלְמָא דְּמַסְטָרָא דָּא יִנְקָא אוּי לְהָעוֹלָם
כְּשִׁינּוּקִים מִצַּד מַט"ט כִּשְׁהוּא בְּבַחֲיַנַת נָעַר הַמּוֹרָה עַל הָעֵדֶר הַשְּׁפַע, וְכֵד יִשְׂרָאֵל
בְּגִלוּתָא יִנְקִין כְּמָאן דִּינִיק מְרִשׁוּתָא אֲחֵרָא וְכִשְׂיִשְׂרָאֵל בְּגִלוּת גַּם הֵם
יוֹנְקִים מִמֶּנּוּ כְּמִי שִׁינּוּק מִרְשׁוֹת אַחֵר, כִּי עֵיקַר הַשְּׁפַע נִתֵּן לְהָאוֹמוֹת וְיִשְׂרָאֵל
מִקְבָּלִים רַק מֵהַתְּמַצִּית.

וּמָה שֶׁכְּתוּב וְשָׂרִיף בְּבִקְרָא יֹאכְלוּ הֵיינוּ שְׂרֵי הָאוֹמוֹת שֶׁמִּקְבָּלִים הַשְּׁפַע בְּבִקְרָא
קוֹדֵם זֵרִיחַת הַחֲמָה וְלֹא בְּכוּלֵי יוֹמָא וְלֹא בְּמִשְׁךְ כָּל הַיּוֹם, וּמִפְרֹשׁ לְמָה
דּוּקָא בְּבִקְרָא קוֹדֵם זֵרִיחַת הַחֲמָה, וְלֹא בְּזִמְנָא אֲחֵרָא דִּיּוֹמָא וְלֹא בְּשֹׂאֵר
שְׁעוֹת הַיּוֹם, וְאִמְרָא לִפִּי דִּתְנִיָּא בְּמַס' בְּרִכּוֹת דָּף ז ע"א, בְּשַׁעְתָּא דְּחֻמָּה זֹרְחָת
וְאַתִּינִין וְסַגְדִּין לִיהּ לְשִׁמְשָׁא בְּשַׁעְתָּא שֶׁהַחֲמָה זֹרְחָת וְהַגּוֹיִם בָּאִים וּמִשְׁתַּחֲוִים
לְשִׁמְשׁ, רוּגְזָא תְּלִי בְּעֵלְמָא אִזְ כַּעַס וְרוּגְזָא תְּלוּי בְּעוֹלָם, לִכְן בְּשַׁעְתָּא שֶׁהַחֲמָה
זֹרְחָת נִפְסַק מֵהֶם הַשְּׁפַעַת הַשְּׁפַע, בְּשַׁעְתָּא דְּמִנְחָה רוּגְזָא תְּלִיָּא בְּעֵלְמָא
וְכֵן בְּשַׁעְתָּא הַמִּנְחָה שֶׁהַחֲמָה בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְהַגּוֹיִם מִשְׁתַּחֲוִים לָהּ, אִזְ הַכַּעַס תְּלוּי
בִּיּוֹתֵר בְּעוֹלָם וְאִזְ וְדָאִי שְׁאִין שְׁפַע נִשְׁפַּע לָהֶם, וּמִסִּיק דְּבִרְיוּ וְאִמְרָא מֵאן גָּרִים
הָאֵי מִי גֵרָם זֹאת שִׁיחִיהָ חֲסִירוֹן שְׁפַע בְּעוֹלָם, מְשׁוּם דְּמִלְכָּךְ נָעַר פִּירוּשׁ

וְאַתּוֹן זָפְאֵי קְשׁוּט קְדִישִׁי עֲלִיוֹנִין בְּנֵי מִלְכָּא קְדִישָׁא, לָא יִנְקִין
מִהָאֵי סְטָרָא, אֶלָּא מִהָהוּא אֲתֵר קְדִישָׁא דְלַעֲיִלָּא, עֲלִיכּוֹ כְּתִיב
(דנריס ד' ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהו"ה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.

מתוק מדבש

הָהוּא דְאֶקְרִי נַעַר לִפִּי שְׁשׁוּלֵט מִט"ט בִּבְחִינַתוֹ הַנִּקְרָאת נַעַר שְׂאז אֵין בִּכְחוֹ
לְהַמְשִׁיךְ שְׁפַע לַעֲוֹלָם, וְאִמַּר לֵהֶם רַבִּי אַבָּא וְאַתּוֹן זָפְאֵי קְשׁוּט קְדִישִׁי עֲלִיוֹנִין
בְּנֵי מִלְכָּא קְדִישָׁא וְאַתֶּם צְדִיקֵי אֲמַת קְדוּשִׁים עֲלִיוֹנִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְדוּשׁ, לָא
יִנְקִין מִהָאֵי סְטָרָא אֵין אַתֶּם יוֹנְקִים הַשְׁפַּע דְּרִיךְ מִט"ט, אֶלָּא מִהָהוּא אֲתֵר
קְדִישָׁא דְלַעֲיִלָּא אֵלָּא מִמָּקוֹם קְדוּשׁ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַשְׁכִּינָה לִפִּי שְׂאֵתֶם מוֹשְׁרֵשִׁים
בֵּה, עֲלִיכּוֹ כְּתִיב וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּיהו"ה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כָּלְכֶם הַיּוֹם.

מאמר "אשר קדש ידיד מבטן", בו מבואר טעם האהבה הגדולה של
הקב"ה ליצחק עוד טרם שנולד, והיינו מפני יצירתו אחר מילת אברהם,
והוספת האות ה' לשמות אברהם ושרה שבכך הגיעו לשלימות.

(מקור המאמר צהר פרשת לך לך דף נה ע"ג-נז ע"א, ונציאורינו כרך ג עמ' תז-תס)

פִּירוּשׁ הַפֶּסוּק הַמּוּבָא לַהֲלֹךְ, יִשְׁעִיה הַנְּבִיא אָמַר, אֲשִׁירָה נָא לַיִּדִידִי פִּירוּשׁ
אֲשִׁיר בַּמָּקוֹם וּבִשְׁלִיחוֹת יִדִּידִי שֶׁהוּא הַקֶּב"ה, שִׁירַת דּוּדֵי לְבָרָמוֹ
פִּירוּשׁ שִׁירָה עֲבוּר עֶסֶק כְּרָמוֹ, וְזוֹ הִיא הַשִּׁירָה כְּרָם רֹמְזוֹ לְבֵית יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב כְּרָם ה' צִבְאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל, הִיא לַיִּדִידִי הוּא הַקֶּב"ה שֶׁהוּא בַּעַל
הַכְּרָם, בִּקְרָן בֶּן שֶׁמֶן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא מָקוֹם פֶּנֶה וְזוּיַת שְׁבָה רְאוּיִים
לִיעֲשׂוֹת פִּירוֹת שְׁמָנִים, וַיַּעֲזֹקְהוּ גִּדְרוֹ מִסְכִּיב שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ בֵּה הָאוֹיְבִים,
וַיִּסְקָלְהוּ הַסִּיר מִתּוֹכוֹ אֶת הָאֲבָנִים הַמְּזִיקוֹת לְהַגְפִּינִים שֶׁהֵם הַכֹּנַעֲנִים, וַיִּמְעָדְהוּ
שׁוֹרֵק וְנִטַּע בּוֹ זִמּוּרוֹת הַיִּפּוֹת לְנִטְעֵיהָ שֶׁהֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב וְאִנֹּכִי
נִטַּעְתִּיךְ שׁוֹרֵק, וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכּוֹ עָשָׂה בּוֹ גֵּת לַעֲצוֹר אֶת הָעֹנֵבִים לְהוֹצִיא
יֵינָם, שֶׁהוּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהִיא בַּמָּקוֹם גְּבוּהָ, וְגַם יִקְבַּ חֲצֵב בּוֹ הוּא הַבוּר

מאמר אשר קדש ידיד מבטן

פֶּתַח רַבִּי אָבָא וְאָמַר, (ישעיה ס ב) אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי שִׁירַת דּוּדִי לְכַרְמוֹ וְגו', וַיַּעֲזֹקֵהוּ וַיִּסְקָלֵהוּ וְגו', הִנֵּי קָרָאִי אֵת לְאַסְתָּפְלָא בְּהוּ, אֲמַאי פְּתִיב שִׁירָה, תּוֹכַחָה מִבְּעֵי לִיָּה, לִידִידִי, לְדוּדִי מִבְּעֵי לִיָּה, כִּמָּה דְּכְתִיב שִׁירַת דּוּדִי, כָּרַם הִיא לִידִידִי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֹן, אֲסְתָּפְלָנָא בְּכָל אוֹרֵייתָא וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא אֶתְרָא דְּאֶקְרִי קֶרֶן בֶּן שָׁמֹן, אֶלָּא הִנֵּי קָרָאִי הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא בְּכַמָּה גְּוֹוִנִין, וְכֻלְהוּ שְׁפִיר וְהָכִי הוּא.

מתוק מדבש

שלפני הגת שהיין יורד בו שהוא המזבח והשיתין, ויקו לעשות ענבים אחר כל ההכנות האלו קיוה שיעשה הכרם ענבים משובחים שהם בני ישראל העושים רצונו יתברך, אבל ויעש באושים אבל יצאו ענבים גרועים, שקלקלו בני ישראל מעשיהם. (רש"י ומפרשים)

ועוד פֶּתַח רַבִּי אָבָא וְאָמַר לפרש מה שכתוב אֲשִׁירָה נָא לִידִידִי שִׁירַת דּוּדִי לְכַרְמוֹ וְגו', וַיַּעֲזֹקֵהוּ וַיִּסְקָלֵהוּ וְגו', הִנֵּי קָרָאִי אֵת לְאַסְתָּפְלָא בְּהוּ אלו הפסוקים ראוי להסתכל ולעיין בהם, אֲמַאי פְּתִיב שִׁירָה למה כתיב שירה, תּוֹכַחָה מִבְּעֵי לִיָּה הלא הם דברי תוכחה לישראל כמו שכתוב שם אחר כך, ועתה אודיע נא אתכם אשר אני עושה לכרמי, הסר משוכתו והיה לבער פרוץ גדרו והיה למרמס וגו', ועוד למה כתיב לִידִידִי, לְדוּדִי מִבְּעֵי לִיָּה לדודי היה צריך לומר כִּמָּה דְּכְתִיב מִד אחר כך שִׁירַת דּוּדִי שהוא הלשון המורגל בכתובים לכנות את הקב"ה, כמו דודי צח ואדום, מה דודך מדוד ועוד, כָּרַם הִיא לִידִידִי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֹן, אֲסְתָּפְלָנָא בְּכָל אוֹרֵייתָא וְלֹא אֲשַׁכְחָנָא אֶתְרָא דְּאֶקְרִי קֶרֶן בֶּן שָׁמֹן הסתכלתי בכל התורה ולא מצאתי מקום הנקרא קרן בן שמן, אֶלָּא הִנֵּי קָרָאִי הָא אוֹקְמוּהָ חֲבֵרִיָּא בְּכַמָּה גְּוֹוִנִין וְכֻלְהוּ שְׁפִיר וְהָכִי הוּא אלא פסוקים האלו פירשו החברים במדרשים בכמה אופנים, וכולם יפים ואמתיים כי הרבה פנים לתורה.

אָבֶל אָשִׁירָה נָא לִידִידִי, דָּא יִצְחָק דִּהּוּה יְדִיד, וְאֶקְרִי יְדִיד עַד
 לָא יְפוּק לְעֵלְמָא, אַמַּאי יְדִיד, דִּתְנִינֵן רְחִימוּ סְגִי הִוּה
 לִיה לְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בִּיה, דְּלֹא אֲתַעְבִּיד עַד דְּלֹא אֲתַגְזֹר
 אַבְרָהָם אָבוּה וְאֶקְרִי שְׁלִים, וְאַתּוֹסֶף לִיה ה"א לְאַשְׁלֵמוּתָא, וְכֵן
 לְשָׂרָה הָאִי ה"א אֲתִיְהִיבֵת לָהּ.

מתוק מדבש

אָבֶל אַנִּי אִפְרָשׁ עַל פִּי הַסּוּר, מַה שְׁכָתוּב אָשִׁירָה נָא לִידִידִי, דָּא יִצְחָק
 דִּהּוּה יְדִיד זֶה יִצְחָק שְׁהִיה יִדִּידוֹ שֶׁל הַקב"ה, וְאֶקְרִי יְדִיד עַד לָא
 יְפוּק לְעֵלְמָא וְנִקְרָא יְדִיד עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְעוֹלָם, וְאָמַר אַמַּאי יְדִיד כְּלוּמַר
 כִּמְה נִיכֵר שְׁהִיה יִדִּידוֹ שֶׁל הַקב"ה, דִּתְנִינֵן רְחִימוּ סְגִי הִוּה לִיה לְקַדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא בִּיה שְׁלֵמְדָנוּ שְׁאֵהֲבָה גְדוּלָה הִיתָה לוֹ לְהַקב"ה בִּיצְחָק, דְּלֹא
 אֲתַעְבִּיד עַד דְּלֹא אֲתַגְזֹר אַבְרָהָם אָבוּה וְאֶקְרִי שְׁלִים שְׁהִירִי לֹא נוצֵר
 עַד שֶׁלֹּא נִמּוּל אַבְרָהָם אָבִיו וְנִקְרָא תָמִים כִּמוֹ שְׁכָתוּב הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי בְּמִצּוֹת
 מִלֵּה וְהִיה תָּמִים, וְאַתּוֹסֶף לִיה ה"א לְאַשְׁלֵמוּתָא וְנִתְּסַפֵּה לוֹ אוֹת ה'
 בְּשֵׁמוֹ כְּדִי לְהַשְׁלִים רַמ"ח אַבְרִיו, וְכֵן לְשָׂרָה הָאִי ה"א אֲתִיְהִיבֵת לָהּ וְכֵן
 לְשָׂרָה נִיתְּנָה אוֹת ה' לְהַשְׁלִימָה מַעֲקֻרוֹתָהּ, וְכִדִּי שְׁתַּהִיָּה שְׂרָה עַל כָּל הָעוֹלָם,
 וְכָל זֶה מוֹרָה עַל יִדִּידוֹת הַקב"ה לִיצְחָק שֶׁלֹּא רָצָה שִׁיּוּלַד עַד שִׁהִיו אַבְרָהָם
 וְשָׂרָה שְׁלִימִים, וְזֶה נִרְמַז בְּבִרְכַּת הַמִּלֵּה שְׁאוּמְרִים אֲשֶׁר קִידֵשׁ יְדִיד מִבֶּטֶן שֶׁהוּא
 יִצְחָק שְׁנִתְּקַדֵּשׁ מִבֶּטֶן, כִּמוֹ שְׁכָתוּב וְאֵת בְּרִיתִי אִקִּים אֵת יִצְחָק, אִקִּים ר"ת
 אֲשֶׁר קִידֵשׁ יְדִיד מִבֶּטֶן.

מאמר סוד אות הה"א באברהם ושרה

הָכָא אֵית לְאַסְתַּפְּלָא, ה' לְשָׁרָה שְׁפִיר, אָבֵל לְאַבְרָהָם אֲמַאי ה' וְלֹא י', י' מִבְּעֵי לִיָּה, דְּהָא הוּא דְּכֹר הָוָה, אֶלָּא רָזָא עֲלָאָה הוּא סְתִים בְּגוּוֹן, אַבְרָהָם סָלִיק לְעִילָא, וְנָטִיל רָזָא מֵה"א עֲלָאָה, דְּאִיהוּ עֲלֵמָא דְּדִכּוּרָא, ה"א עֲלָאָה וְה"א תַּתָּאָה, הָאִי

מתוק מדבש

מאמר "סוד אות הה"א באברהם ושרה", יבואר בו ענין סוד תוספת אות הה"א בשמות אברהם ושרה.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף לו ע"א, ונציאווינו ככך ז עמ' תיח)

ואמר עוד הָכָא אֵית לְאַסְתַּפְּלָא כאן יש מקום להסתכל ולעיין, ה' לְשָׁרָה שְׁפִיר ודאי מה שנתוספה אות ה' לשרה מובן כי שרה היתה סוד המלכות שהיא בחינת נוקבא לכן נתוספה בשמה אות ה' כנגד ה' תתאה, אָבֵל לְאַבְרָהָם אֲמַאי ה' וְלֹא י', י' מִבְּעֵי לִיָּה דְּהָא הוּא דְּכֹר הָוָה אבל קשה למה נתוספה בשמו של אברהם אות ה' שהיא כנגד המלכות ולא אות י', הלא יותר היה ראוי להוסיף בשמו אות י' כי הרי היה זכר מושרש בחסד שבתפארת, אֶלָּא רָזָא עֲלָאָה הוּא סְתִים בְּגוּוֹן אלא ענין זה הוא סוד גדול שסתום בינינו, שאין מגלים אותו לכל אדם כי אם להיודעים סתרי תורה כמוכם, וזה הוא כי אַבְרָהָם סָלִיק לְעִילָא עלה ממקומו שבחסד דתפארת למעלה לבינה, וְנָטִיל רָזָא מֵה"א עֲלָאָה דְּאִיהוּ עֲלֵמָא דְּדִכּוּרָא ולקח הארה מה' ראשונה של השם הוי"ה שהיא בחינת עולם הזכר כדמבאר לקמן, ומבאר כי מה שיש ה"א עֲלָאָה שהיא ה' ראשונה של שם הוי"ה, וְה"א תַּתָּאָה שהיא ה' אחרונה של שם הוי"ה, הָאִי תַלְיָא בְּדִכּוּרָא ה' ראשונה שהיא הבינה אף על פי שהיא בחינת נקבה עם כל זאת לפי שהחכמה ובינה הם תרין רעין דלא מתפרשין הרי היא תלויה ומחוברת תמיד בחכמה שהיא בחינת זכר לכן הרי היא בחינת זכר כמו החכמה, ועוד סיבה שהיא בחינת זכר כמו החכמה, לפי ששתיהם משפיעות

תִּלְיָא בְּדְכוּרָא, וְהָאִי בְּנוֹקְפָא וְדָאִי, וּבְגִין כֶּךָ אֲבֵרָהֶם סָלִיק בְּה"א
דְּלַעֲלָא, וְשָׂרָה נְחֻתָת בְּה"א דְּלַתְתָּא.

מאמר מעלת הנולד בקדושת ישראל

תו, דְּכְתִיב כֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ, וְתִנָּא זִרְעֶךָ זִרְעֶךָ מִמֶּשׁ, דִּהְוָה
שְׂאֵרֵי לְמִיעַל בְּהָאִי קִיִּים, וּמֵאֵן דְּשְׂאֵרֵי לְמִיעַל בְּהָאִי קִיִּים

מתוק מדבש

שפע המוחין להתפארת ומלכות, וְהָאִי בְּנוֹקְפָא וְדָאִי וְה' אחרונה שהיא
המלכות היא בחינת נקבה ודאי כי אף על פי שהיא מחוברת עם התפארת עם
כל זאת לפי שהם נקראים דודים ואינם מחוברים תמיד לכן נקראת נקבה, וּבְגִין
כֶּךָ אֲבֵרָהֶם סָלִיק בְּה"א דְּלַעֲלָא ולפיכך אברהם עלה בבינה שהיא ה'
עלאה בחינת עולם הזכר, לכן נתוספה לו אות ה' בשמו כנגד הבינה כדי להיות
שלם להשפיע, וְשָׂרָה נְחֻתָת בְּה"א דְּלַתְתָּא ושרה ירדה להיות במקומה
שבמלכות שהיא ה' אחרונה לכן נתוספה אות ה' בשמה כנגד המלכות.

מאמר "מעלת הנולד בקדושת ישראל", יבואר בו רוממותו וסגולתו
המיוחדת של הנולד בקדושה מורע ישראל, שלאחר המילה חל עליו שם
ידיד בבחינת יצחק אבינו ע"ה.

(מקור המאמר צוהר פרש"י לך לך דף לו ע"א, וצנצאוריני כרך ג עמ' תיט-תכ)

תו עוד מעלה אנו רואים שהיה ליצחק על ידי שנולד מאברהם אחר שנמול,
דְּכְתִיב כֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ פירוש במדת כה שהיא המלכות יהיו אחוזים
זרעך כמוך, וְתִנָּא זִרְעֶךָ, זִרְעֶךָ מִמֶּשׁ היינו יצחק כמו שכתוב כי ביצחק
יקרא לך זרע, דִּהְוָה שְׂאֵרֵי לְמִיעַל בְּהָאִי קִיִּים שהוא היה הראשון ליכנס
בזו הברית שהיא סוד פנימיות המלכות הנקראת כה לפי שהורתו ולידתו היתה
בקדושה אחר שנמול אברהם אביו, לכן זכה שנשמתו תהיה קדושה וטהורה

עָאֵל, וּבְגִינִי כָּךְ גִּיּוֹרָא דְאַתְגָּזֹר גַּר צֶדֶק אֶקְרִי, בְּגִין דְּלֹא אֶתָּא
מִגְזַעָא קְדִישָׁא דְאַתְגָּזֹר, וְעַל דָּא מֵאן דְּעָאֵל בְּהָאִי, שְׁמִיָּה
בְּהָאִי, אֲבִרְהָם בְּגִין כֶּךָ פְּתִיב בֵּיהּ כֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ, זִרְעֶךָ מִמֶּשׁ,
וְאַתְמָסֵר לִיָּה ה"א.

וְאִי לֹא דְאַתְמָסֵר ה"א לְשָׁרָה, הִזָּה לִיָּה לְאַבְרָהָם לְאוֹלִיד
לְתַתָּא, כִּמָּה דְּהָאִי כ"ה אוֹלִידֵת לְתַתָּא, בְּתֵר דְּאַתְמָסֵרֵת

מתוק מדבש

מפנימיות המלכות, אבל נשמות הגרים שבאו מאברהם ושרה קודם שנמול אברהם
כמו שכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן, הם לא נכנסו על ידי המילה בפנימיות
המלכות אלא מקום שורשם היה תחת כנפי השכינה בחיצוניות המלכות, ואמר
וּמֵאן דְּשִׁאֲרִי לְמִיעַל כל אחד מישראל שמתחיל ליכנס בקדושה כשנמול, בְּהָאִי
קָיִים עָאֵל זוכה ליכנס בזו הברית שהיא סוד פנימיות המלכות לפי שהורתו
ולידתו היו בקדושה, וּבְגִינִי כָּךְ גִּיּוֹרָא דְאַתְגָּזֹר גַּר צֶדֶק אֶקְרִי לפיכך גר
שנתגייר ונמול נקרא רק גר צדק לפי שהוא מקבל נפש רק מחיצוניות המלכות
הנקראת צדק, בְּגִין דְּלֹא אֶתָּא מִגְזַעָא קְדִישָׁא דְאַתְגָּזֹר לפי שלא נולד מגזע
קדוש שנמולו לכן לא נכנס בפנימיות המלכות, וְעַל דָּא מֵאן דְּעָאֵל בְּהָאִי
ועל כן כל אחד מישראל כשנכנס בפנימיות המלכות על ידי שנמול שְׁמִיָּה בְּהָאִי
נקרא ידיד כמו יצחק כמו שאומרים בברכת המילה צוה להציל ידידות שארנו
משחת למען בריתו אשר שם בבשרנו, לפי שגם הוא נולד מאב הנמול כמו יצחק,
אַבְרָהָם לפי שנמול קודם שנולד יצחק, בְּגִין כֶּךָ פְּתִיב בֵּיהּ כֹּה יִהְיֶה זִרְעֶךָ
פירוש זִרְעֶךָ מִמֶּשׁ שהוא יצחק שיהיה מושרש בפנימיות המלכות, וְאַתְמָסֵר
לִיָּה ה"א ולכן נמסרה אות ה' לאברהם כדי שיוליד את יצחק בשלימות.

ועתה בא להוסיף מעלה נוספת שהיה ליצחק שנשמתו היתה מושרשת גם
בתפארת, חוץ ממה שהיתה מפנימיות המלכות, ואמר וְאִי לֹא דְאַתְמָסֵר
ה"א לְשָׁרָה ואם לא שנמסרה אות ה' דמלכות לשרה, אז היתה אות ה' שבשמו
של אברהם ה' דמלכות, ואז הִזָּה לִיָּה לְאַבְרָהָם לְאוֹלִיד לְתַתָּא היה לו
לאברהם להוליד את יצחק למטה מהמלכות בעולם הבריאה, כִּמָּה דְּהָאִי כ"ה

ה"א לְשָׁרָה, אֶתְחַבְּרוּ תְּרִין הַהִי"ן פְּחָדָא וְאוֹלִידוּ לְעִילָא, וּמֵאִי דְנִפְק מִנִּיָּהּ הוּא יו"ד, בְּגִינִי כָךְ יו"ד אֶת רִישָׁא דִּיצְחָק דְּכָר, מִכָּאן שְׂאֲרֵי דְכוּרָא לְאַתְפְּשָׁטָא, וְעַל דָּא כְּתִיב (בראשית כא יב) פִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָךְ זָרַע, בִּיצְחָק וְלֹא בָךְ. יִצְחָק אוֹלִיד לְעִילָא, דְּכְתִיב (מִכָּה א כ) תִּתֵּן אִמָּת לִיעֶקֶב, יַעֲקֹב אֲשֵׁלִים כָּלָא.

מתוק מדבש

אוֹלִידַת לְתַתָּא כִּמוּ שֶׁהַמְּלָכוֹת כְּבִיכּוֹל מוֹלִידָה נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה בַּעֲלוֹם הַבְּרִיאָה, אֲבָל בְּתַר דְּאַתְּמַסְרַת ה"א לְשָׁרָה מֵאַחַר שֶׁנִּמְסְרָה ה' דְּמַלְכוֹת לְשָׁרָה וְלֹכֵן הִיתָה אוֹת ה' שֶׁבִּשְׁמוֹ שֶׁל אֲבִרָהָם ה' דְּבִינָה, אֶתְחַבְּרוּ תְּרִין הַהִי"ן פְּחָדָא וְאוֹלִידוּ לְעִילָא אִזּוּ נִתְחַבְּרוּ ב' הַהִי"ן שֶׁל אֲבִרָהָם וְשֶׁל שָׂרָה יַחַד וְשָׂרָה קִבְּלָה הָאָרֶה מִהֲבִינָה, וְהוֹלִידוּ אֶת נִשְׁמַת יִצְחָק לְמַעְלָה בְּאַצִּילוֹת, וּמֵאִי דְנִפְק מִנִּיָּהּ הוּא יו"ד וְזֶה שִׁינְיָא מֵהֶם הִיא אוֹת י' בְּחִינַת זָכֹר, כִּי עַל יְדֵי שֶׁנִּתְחַבְּרוּ ב' הַהִי"ן יִצָּא מֵהֶם אוֹת י' כִּמְסַפֵּר ב' הַהִי"ן, בְּגִינִי כָךְ יו"ד אֶת רִישָׁא דִּיצְחָק דְּכָר לֹכֵן אוֹת י' הִיא בְּרֵאשׁ שְׁמוֹ שֶׁל יִצְחָק שֶׁהִיא אוֹת שֶׁל זָכֹר לְהוֹרוֹת שֶׁנִּשְׁמַתוֹ הִיתָה מוֹשְׁרֶשֶׁת בְּתַפְאֶרֶת, מִכָּאן שְׂאֲרֵי דְכוּרָא לְאַתְפְּשָׁטָא מִכָּאן וְאֵילָךְ הִתְחִילוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמוֹשְׁרֶשׁוֹת בְּתַפְאֶרֶת לְהַתְּפַשֵּׁט וּלְצַאֵת לְעוֹלָם, וְעַל דָּא כְּתִיב פִּי בִיצְחָק יִקְרָא לָךְ זָרַע פִּירוּשׁ בִּיצְחָק עַל יְדֵי לִידַת יִצְחָק יִתְּפַשֵּׁט הַזָּרַע שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל לִפִּי שֶׁהִיא מוֹשְׁרֶשׁ בְּתַפְאֶרֶת, וְלֹא בָךְ שֶׁאֵתָּה עֲדִיין מוֹשְׁרֶשׁ בְּמַלְכוּת, וְזֶה שֶׁעַלָּה אֲבִרָהָם לְבִינָה הִיָּה רַק לִפִּי שְׁעָה כְּדִי לְהוֹלִיד אֶת נִשְׁמַת יִצְחָק לְמַעְלָה שֶׁתְּהִיָּה מוֹשְׁרֶשֶׁת בְּאַצִּילוֹת. וְאָמַר עוֹד יִצְחָק אוֹלִיד לְעִילָא יִצְחָק לִפִּי שֶׁהוֹרְתוֹ וְלִידְתּוֹ הָיוּ בְּקִדּוּשָׁה לֹכֵן הוֹלִיד אֶת נִשְׁמַת יַעֲקֹב מוֹשְׁרֶשׁ לְמַעְלָה בְּאַצִּילוֹת בְּתַפְאֶרֶת שֶׁבְּתַפְאֶרֶת, דְּכְתִיב תִּתֵּן אִמָּת לִיעֶקֶב פִּירוּשׁ שֶׁהִקְבִּ"ה נָתַן מִדַּת הַתַּפְאֶרֶת שֶׁהוּא מִדַּת הָאִמָּת לִיעֶקֶב, יַעֲקֹב אֲשֵׁלִים כָּלָא וְעַל כֵּן יַעֲקֹב הַשְּׁלִיִם הַכֹּל, רָצָה לֹמַר הוּא הַשְּׁלִיִם אֶת פְּרִצּוֹן הַתַּפְאֶרֶת שֶׁהוּא קוֹ אֲמֻצְעֵי וְהוֹלִיד אֶת י"ב שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל.

מאמר סוד מצות המילה לאברהם. בן צ"ט

וְאִי תִימָא וְכִי אֲבִרָהֶם בְּהֵאֵי אֶתְאֲחִיד וְלֹא יִתִּיר, וְהָא פְּתִיב
 (ספ) חֶסֶד לְאֲבִרָהֶם, אֶלָּא חוּלְקָא דִּילִיָּה כֶּף הוּא, בְּגִין
 דְּעֵבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי עֲלָמָא, אֲבָל לְאוּלְדָּא הֵכָא אֶחִיד וּמִהֵכָא
 שְׂרִיָּא, וְעַל דָּא לֹא אֶתְגַּזֵּר אֲבִרָהֶם אֶלָּא בֵּין תְּשָׁעִים וְתִשְׁעִי
 שָׁנָה, וְרָזָא דְמִלָּה הָא אֶתִּידַע וְאוּקִימָנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן, וּבְגִין

מתוק מדבש

מאמר "סוד מצות המילה לאברהם, בן צ"ט", יתבאר בו סוד הענין
 שלא נצטווה אברהם אבינו במצות המילה עד להיותו בן תשעים
 ותשע שנה.

(מקור המאמר צוהר פרשת לך לך דף טו ע"א, וצנצאורינו כרך 3 עמ' תכ-תכא)

עתה חוזר לפרש באיזו ספירה היתה אחיזת אברהם, ומפני שאמר לעיל שביצחק
 יקרא לך זרע ולא בך שאתה עדיין מושרש במלכות, לכן מקשה ואמר
 וְאִי תִימָא וְכִי אֲבִרָהֶם בְּהֵאֵי אֶתְאֲחִיד וְלֹא יִתִּיר ואם תאמר וכי אברהם
 נאחז רק בספירת המלכות ולא יותר למעלה, וְהָא פְּתִיב חֶסֶד לְאֲבִרָהֶם
 הרי שמדתו היתה מדת החסד ובה היה מושרש, ומתרץ אֶלָּא ודאי היה
 מושרש במלכות, ומה שמדתו היתה מדת החסד חוּלְקָא דִּילִיָּה כֶּף הוּא
 זה היה חלקו שזכה בְּגִין דְּעֵבִיד חֶסֶד עִם בְּנֵי עֲלָמָא לפי שעשה חסד
 עם בני העולם, אבל לא נשרש בה. אֲבָל לְאוּלְדָּא הֵכָא אֶחִיד אבל להוליד
 היה יכול רק מהמלכות שבה היה מושרש, וּמִהֵכָא שְׂרִיָּא ומכאן התחיל
 להוליד. וְעַל דָּא לֹא אֶתְגַּזֵּר אֲבִרָהֶם אֶלָּא בֵּין תְּשָׁעִים וְתִשְׁעִי שָׁנָה ועל
 כן לפי שהיה מושרש במלכות לא נמול אברהם אלא בן צ"ט שנה, כי אז
 היה קרוב להשתלם במלכות הנקראת מאה, ועל ידי המילה יוכל להשתלם
 ביותר, אבל קודם כיון שאינו קרוב להשתלם למה לו למול עצמו, ועתה נמול
 כדי שכשיוליד את יצחק יהיה בן מאה, פירוש מושלם במלכות לגמרי, ומפרש
 וְרָזָא דְמִלָּה הָא אֶתִּידַע וְאוּקִימָנָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן וסוד הדבר נודע

כִּן יִצְחָק דִּינָא קִשְׁיָא נִפְק לְאַחְדָּא לְחוֹלְקִיָּה, וְלֹאֻלָּדָא חֲסֵד
 אֶקְרִי, וְעַל דָּא יַעֲקֹב אֲשָׁלִים כְּלָא מַהֲאִי סְטָרָא וּמַהֲאִי סְטָרָא,
 מִסְטָרָא דְאַחֲדִידוֹ אֲבִרְהֵם וְיִצְחָק לְחוֹלְקִיָּהוּן לְעִילָא הוּא שְׁלִימוּתָא,
 מִסְטָרָא דְאַתְיָהִיב לְהוּ לְאֻלָּדָא מִתְתָּא לְעִילָא הוּא שְׁלִימוּתָא,
 וְעַל דָּא כְּתִיב (ישעיה מט ג) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בֶּךָ אֶתְפָּאֵר, בֵּיה אֶתְאַחֲדִידוֹ
 גְּוֹנִין מְעִילָא וּמִתְתָּא.

מתוק מדבש

ומפורש במשנה שלנו הטעם למה נקראת המלכות מאה לפי שהיא כלולה
 ממאה ברכות (והוא סוד מאה אדנ"ס, ומאה שערים, ועין זוהר פרשת תרומה דף קכ ע"א),
 ובגין כִּן יִצְחָק דִּינָא קִשְׁיָא נִפְק לְאַחְדָּא לְחוֹלְקִיָּה ולפי שיצחק יצא
 מהמלכות שהיא בחינת דין לכן יצא בדין קשה כדי לאחוז בחלקו שבגבורה,
 וְלֹאֻלָּדָא חֲסֵד אֶקְרִי אבל כשהוליד את יעקב הולידו בתפארת שנוטה לצד
 החסד, וְעַל דָּא יַעֲקֹב אֲשָׁלִים כְּלָא מַהֲאִי סְטָרָא וּמַהֲאִי סְטָרָא ועל
 כן יעקב שבתפארת השלים והכריע הכל מצד החסד ומצד הגבורה, מִסְטָרָא
 דְאַחֲדִידוֹ אֲבִרְהֵם וְיִצְחָק לְחוֹלְקִיָּהוּן לְעִילָא הוּא שְׁלִימוּתָא מצד שאחזו
 אברהם ויצחק לחלקיהם למעלה בחסד וגבורה נעשה יעקב שלם, מִסְטָרָא
 דְאַתְיָהִיב לְהוּ לְאֻלָּדָא מִתְתָּא לְעִילָא הוּא שְׁלִימוּתָא מפני שניתן להם
 כח להוליד מלמטה למעלה רצה לומר מהמלכות בתפארת לכן היה יעקב שלם,
 וְעַל דָּא כְּתִיב יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בֶּךָ אֶתְפָּאֵר פירוש שבך אתפאר ואתיפה
 בגוונין, בֵּיה אֶתְאַחֲדִידוֹ גְּוֹנִין מְעִילָא וּמִתְתָּא ביעקב שבתפארת נאחזו
 הגוונים, היינו גוון לבן מלמעלה מהחסד, וגוון אדום מלמטה מהגבורה, וגוון
 שלו עצמו ירוק שבתפארת.

מאמר כחו של יצחק לנטוע כרם ישראל

וְעַל דָּא כְּתִיב הֶכָּא שִׁירָה, דְּכְתִיב (ס ס ה ב) אֲשִׁירָה נָא לַיְדִידִי, שִׁירָה וַדָּאי, דְּהָא אֶקְרִי לְאוֹלָדָא דְכֹר, דְּהָא אֶקְרִי יְדִיד עַד לָא יְפוּק לְעֵלְמָא, וְאִית דְּאִמְרִי אֲשִׁירָה נָא לַיְדִידִי דָּא אַבְרָהָם, כְּמָה דְּאֵת אִמְר (יִרְמְיָה יא טו) מָה לַיְדִידִי בְּבֵיתִי, וְאַבְרָהָם יֵרִית יְרוּתָא דְּאַחְסָנָת חוּלְקָא דָּא, אֲבָל מָה דְּאִמְינָא דְּדָא יִצְחָק הָכִי הוּא.

מתוק מדבש

מאמר "כחו של יצחק לנטוע כרם ישראל", מבואר בו ענין הכח המיוחד שביצחק אבינו ע"ה לבנות את כללות עם ישראל בעתיד.

(מקור המאמר צוהר פרשת לך לך דף לו ע"א-ע"ב, וצנצאורינו כרך ג עמ' תכא-תכב)

ועתה חוזר לפרש הפסוק שפתח בו, ואומר וְעַל דָּא כְּתִיב הֶכָּא שִׁירָה ועל כן כתיב כאן שירה ולא תוכחה, דְּכְתִיב אֲשִׁירָה נָא לַיְדִידִי הטעם שהרי ביצחק קיימינן דהיינו בתחילת התהוות כרם בית ישראל, לכן שִׁירָה וַדָּאי ודאי ראוי לשיר שירה ולשמוח, דְּהָא אֶקְרִי לְאוֹלָדָא דְכֹר שהרי כדי להוליד את יעקב היה בבחינת גבורה ותפארת שהוא בחינת זכר, דְּהָא אֶקְרִי יְדִיד עַד לָא יְפוּק לְעֵלְמָא שהרי נקרא ידיד עד שלא יצא לעולם מפני שהיה הורתו ולידתו בקדושה, ועל ידי אלו הב' מעלות היה בכחו להוליד את יעקב בתפארת, ולנטוע את כרם בית ישראל כראוי. וְאִית דְּאִמְרִי אֲשִׁירָה נָא לַיְדִידִי, דָּא אַבְרָהָם הנקרא ידיד, כְּמָה דְּאֵת אִמְר כמו שנאמר בשעת חרבן בית המקדש שאמר הקב"ה לאברהם מָה לַיְדִידִי בְּבֵיתִי, וְאַבְרָהָם יֵרִית יְרוּתָא דְּאַחְסָנָת חוּלְקָא דָּא ואברהם ירש ירושת נחלת חלקו שבחסד והורישו להבאים אחריו והוא התחיל במצוה זו של אהבת חסד לכן יצדק בו שם ידיד, הנה עם כל זאת אֲבָל מָה דְּאִמְינָא דְּדָא יִצְחָק הָכִי הוּא אבל מה שאמרתי מקודם שידיד הוא יצחק הוא נכון יותר לפי שהוא קבל הברית בן שמונה ימים, ומבטן נקרא ידיד.

שִׁירַת דּוּדֵי לְכַרְמוֹ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאֶקְרִי דּוּדֵי, דְּכָתִיב
(שיר ס ט) דּוּדֵי צַח וְאָדוּם, יְדִידֵי אֶחִיד בְּדוּדֵי דְּכָר, וּמַנִּיחָה
אֶתְנַטֵּעַ פָּרָם, דְּכָתִיב פָּרָם הִיא לִידִידֵי.

בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֶן, מֵאֵי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֶן, אֶלֹּא בְּמָה נִפְיָק הָאֵי פָּרָם,
וּבְמָה אֶתְנַטֵּעַ, חֲזֹר וְאָמַר בְּקֶרֶן, מֵאֵי קֶרֶן, דְּכָתִיב (יהושע
ו ט) בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל, בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל שְׁאֲרֵי, וְהָאֵי קֶרֶן אֶתְאֶחִיד בְּהֵהוּא
דְּכָר דְּאֶקְרִי בֶּן שָׁמֶן, מֵהוּ בֶּן שָׁמֶן, פְּמָה דְּאֵת אָמַר בֶּן חוֹרִין,

מתוק מדבש

ועתה מפרש מי הוא הדוד, ועל מי נאמר שִׁירַת דּוּדֵי לְכַרְמוֹ ואומר דָּא
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאֶקְרִי דּוּדֵי הֵינּוּ הַתּפֹּאֶרֶת הַנִּקְרָא דּוּדֵי דְּכָתִיב
דּוּדֵי צַח וְאָדוּם פִּירוּשׁ שְׁכָלוֹל מִגּוּוֹן צַח שֶׁהוּא לְבָן שְׁבַחֲסָד וּמִגּוּוֹן אָדוּם
שְׁבַגְבוּרָה, וְהוֹקֵשָׁה לוֹ שֶׁתַּחֲלָה כָּתִיב שִׁירַת דּוּדֵי לְכַרְמוֹ שֶׁהוּא בַּתּפֹּאֶרֶת, וְאַחֲרֵי
כך כָּתוּב כֹּרֶם הִיא לִידִידֵי שֶׁהוּא סוּד יִצְחָק שְׁבַגְבוּרָה, וְאָמַר שֶׁלֹּא קֵשָׁה יְדִידֵי
אֶחִיד בְּדוּדֵי דְּכָר כִּי יִידֵי שְׁבַגְבוּרָה שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת נֹקְבָא, אַחֲזוּ בְּדוּדֵי
שֶׁהוּא בַּתּפֹּאֶרֶת בַּחֲנִינָת זָכָר, וְהַכֶּרֶם הִיא שֶׁל שְׁנֵיהֶם, וְהֵינּוּ כִּי וּמַנִּיחָה אֶתְנַטֵּעַ
פָּרָם מִיִּצְחָק, כִּי הוּא הִיא הַסִּיבָה לְמָה שֶׁנִּטְעַע יַעֲקֹב אֶת הַכֶּרֶם שֶׁהוּא י"ב
שְׁבִטֵי י"ה, וּבִזְזָה מוֹבֵן מֵה דְּכָתִיב פָּרָם הִיא לִידִידֵי הֵינּוּ לִיִּצְחָק לְפִי
שֶׁהוּא הִיא סִיבַת הַנִּטְעִיעָה.

וְמָה שְׁכָתוּב בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֶן וְשׁוֹאֵל מֵאֵי בְּקֶרֶן בֶּן שָׁמֶן שֶׁלֹּא מִצִּינוּ מִקּוֹם
כֹּזֶה, וְעַל מָה הוּא רוּמֹז, וְעוֹד אֶלֹּא בְּמָה נִפְיָק הָאֵי פָּרָם עַל יְדֵי מָה
יֵצֵא וְצִמַּח הַכֶּרֶם הַזֶּה, וּבְמָה אֶתְנַטֵּעַ וּבִאִיזָה אֹפֶן נִטְעוּ אוֹתוֹ תַּחֲלָה, חֲזֹר
רַבִּי אַבָּא וְאָמַר בְּקֶרֶן וְשׁוֹאֵל מֵאֵי קֶרֶן עַל אִיזוֹ סְפִירָה רוּמֹז, וְאָמַר דְּכָתִיב
בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל קֶרֶן נִקְרָאת הַמַּלְכוּת הָאֲחֻזָּה בְּבִינָה הַנִּקְרָאת יוֹבֵל, כִּי הָאֵם מִקְשֶׁטֶת
אֶת הַבַּת בְּקִשּׁוּטִיָּה, וּמִפְרֹשׁ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל שְׁאֲרֵי תַּחֲלַת הוּיָת הַכֶּרֶם שֶׁל בֵּית
יִשְׂרָאֵל הִיָּתָה בַּמַּלְכוּת כְּשֶׁהִיָּתָה דְּבוּקָה בְּבִינָה, וְהָאֵי קֶרֶן אֶתְאֶחִיד בְּהֵהוּא
דְּכָר דְּאֶקְרִי בֶּן שָׁמֶן וְאַחֲרֵי כֵךְ הַמַּלְכוּת נִאֲחֻזָּה בַּתּפֹּאֶרֶת הַנִּקְרָא בֶּן שָׁמֶן בְּסוּד
הַיַּחֲדוּד, מֵהוּ בֶּן שָׁמֶן לְמָה נִקְרָא הַתּפֹּאֶרֶת בֶּן שָׁמֶן, פְּמָה דְּאֵת אָמַר בֶּן

וְתִרְוִייהוּ חֵד מְלָה, שְׁמֵן דְּמִתְמָן נְגִיד מִשְׁחָא וּרְבוּ לְאִדְלָקָא
 בּוּצִינִין, וּבְגִין כֶּךָ בֶּן שְׁמֵן, וְדָא שְׁמֵן וּרְבוּ נְגִיד וּנְפִיק וְאִדְלִיק
 בּוּצִינִין, עַד דְּנָטִיל לִיה וְכָנִישׁ לִיה הָאִי קֶרֶן, וְדָא אֶקְרִי קֶרֶן
 הַיּוֹבֵל, בְּגִינִי כֶּךָ לִית מְשִׁיחוּתָא דְּמַלְכוּתָא אֱלָא בְּקֶרֶן, וְעַל דָּא
 אֶתְמַשֵּׁךְ מַלְכוּתָא דְּדוֹד, דָּאֶתְמַשֵּׁךְ בְּקֶרֶן וְאֶתְאֲחִיד בֵּיהּ.

וַיַּעֲזֻקְהוּ, כִּהְיָ עֲזָקָא דְּאֶסְתַּחַר לְכָל סְטָרִין, וַיִּסְקַלְהוּ, דָּאֶעֱדִי

מתוק מדבש

חורִין שפירשנו למעלה שהוא בן לבינה שבה החירות, וכן בן שמן גם כן
 הכונה שהוא בן לבינה שמשפעת לו משמן העליון שקבלה מהחכמה שבה
 מקור השמן, וְתִרְוִייהוּ חֵד מְלָה חורין ושמן שניהם מורים על הבינה,
 ומפרש שְׁמֵן דְּמִתְמָן נְגִיד מִשְׁחָא וּרְבוּ לְאִדְלָקָא בּוּצִינִין לכן נקראת
 בינה שמן כי ממנה נמשך שמן משחת קודש של החכמה להדליק הנרות שהם
 ששת ספירות התפארת, וּבְגִין כֶּךָ בֶּן שְׁמֵן לכן נקרא התפארת בן שמן,
 וְדָא שְׁמֵן וּרְבוּ נְגִיד וּנְפִיק וְאִדְלִיק בּוּצִינִין וזה השמן והגדולה דהיינו
 המוחין, נמשך ויוצא ומדליק את הנרות, עַד דְּנָטִיל לִיה וְכָנִישׁ לִיה הָאִי
 קֶרֶן עד שלוקחת ומאספת אותו המלכות אצלה, בסוד כל הנחלים יורדים אל
 הים, וְדָא אֶקְרִי קֶרֶן הַיּוֹבֵל ואז נקראת המלכות קרן היובל לפי שכל
 מגמתו של יובל להשפיע ולמלאות את הקרן הזה מבן שמן, בְּגִינִי כֶּךָ לִית
 מְשִׁיחוּתָא דְּמַלְכוּתָא אֱלָא בְּקֶרֶן לכן אין משיחת המלכים אלא בקרן,
 לפי שהשמן נמשך מחכמה דרך הבינה אל הקרן שהיא המלכות, וממנה
 מושחים המלכים כי בה מלכים ימלוכו, וְעַל דָּא אֶתְמַשֵּׁךְ מַלְכוּתָא דְּדוֹד
 דָּאֶתְמַשֵּׁךְ בְּקֶרֶן וְאֶתְאֲחִיד בֵּיהּ ועל כן נמשכה מלכות בית דוד לפי
 שנמשך בקרן ונאחז בו.

וַיַּעֲזֻקְהוּ פִּירוּשׁ גִּדֵּר אֶת הַכֶּרֶם מִסְבִּיב, כִּהְיָ עֲזָקָא דְּאֶסְתַּחַר לְכָל סְטָרִין
 כטבעת זו שמסובבת מכל צד, ורצה לומר שככה הקיף הקב"ה את
 כרם ישראל בענני כבוד ובהשראת שכינתו עליהם, וַיִּסְקַלְהוּ פִּירוּשׁ הַסִּיר אֶת
 האבנים מתוכו אשר מזיקות להגפנים, והיינו דָּאֶעֱדִי מַנִּיהָ שהסיר מכרם בית

מִנִּיה וּמַחֲוֹלָקִיָּה כָּל אֲנוֹן רַב־רְבִּין, כָּל אֲנוֹן תְּרִיסִין, כָּל אֲנוֹן
כְּתָרִין תַּתְּאִין, וְהוּא נָסִיב לִיה לְהָאֵי כָּרָם לְחֹלְקִיָּה, דְּכְתִיב (דברים
לג ט) כִּי חֵלֶק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחַלְתּוֹ, וַיִּטְעֵהוּ שׁוֹרֶק,
כְּמָה דָּאֵת אָמַר (ירמיה ג כה) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֶק כְּלָה זֶרַע אֲמַת,
כְּל"ה כְּתִיב בַּה"א, מִכָּאן שְׁאֵרֵי אַבְרָהָם לְאוֹלָדָא לְעִילָא, וּמֵהָאֵי
נִפְק זֶרַע אֲמַת, כְּלָה זֶרַע אֲמַת וְדָאֵי, הֵינּוּ דְכְתִיב בַּה"ה יִהְיֶה
זֶרַעְךָ, וְכֹלָא חַד מְלָה, זַכָּאָה חֹלְקֵהוֹן דִּישְׁרָאֵל דִּינְתּוּ יְרוּתָא
קִדִּישָׁא דָּא.

מתוק מדבש

ישראל, וּמַחֲוֹלָקִיָּה וּמֵהִשְׁכִּינָה שֶׁהִיא חֵלֶקם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כָּל אֲנוֹן רַב־רְבִּין
כֹּל שֵׁיכּוֹתָם לְהַשְׁבִּיעַם שְׂרִים, כָּל אֲנוֹן תְּרִיסִין כֹּל בְּעֵלֵי מַגִּינִים שֶׁהֵם בְּעֵלֵי
הַדִּינִים, כָּל אֲנוֹן כְּתָרִין תַּתְּאִין וְכֹל שֵׁיכּוֹתָם וְאַחִיזָתָם בְּסִפּוּרֹת הַחִיצוֹנִים,
וְהוּא נָסִיב לִיה לְהָאֵי כָּרָם לְחֹלְקִיָּה וְהַקִּב"ה לָקַח אֶת כֶּרֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל
לְחַלְקוֹ וּנְחַלְתּוֹ, דְּכְתִיב כִּי חֵלֶק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחַלְתּוֹ, וְעוֹד
וַיִּטְעֵהוּ שׁוֹרֶק פִּירוּשׁ נֹטַע בּוֹ זְמוּרוֹת הַיְּפוֹת לְנִטְעִיָּה, כְּמָה דָּאֵת אָמַר
וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֶק רָצָה לֹמַר תַּחֲלַת נִטְעַתְּךָ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הִיוּ אֲבוֹתֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים שְׁאִין טוֹבִים כְּמוֹתָם בְּעוֹלָם, כְּלָה זֶרַע אֲמַת וּמִפְרֹשׁ כְּל"ה כְּתִיב
בַּה"א וְלֹא בּוֹ בֹא לְרַמֹּז שֶׁהָאֲבוֹת הִיוּ נֶאֱחָזִים בְּכֹלָה הַעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא הַשְׁכִּינָה
הַקְּדוּשָׁה, מִכָּאן שְׁאֵרֵי אַבְרָהָם לְאוֹלָדָא לְעִילָא מֵהַמַּלְכוּת הַתַּחֲלִיל אֲבָרָהָם
לְהוֹלִיד לְמַעֲלָה, וּמֵהָאֵי נִפְק זֶרַע אֲמַת וּמֵהַמַּלְכוּת יֵצְאוּ זֶרַע יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם
זֶרַע אֲמַת כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב כְּלָה זֶרַע אֲמַת וְדָאֵי וְדוֹרֵשׁ הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת כְּלָה
מִמֶּנָּה יֵצְאוּ זֶרַע אֲמַת, הֵינּוּ דְכְתִיב בַּה"ה יִהְיֶה זֶרַעְךָ כֹּה הוּא גַם כֵּן כְּנוֹי
הַמַּלְכוּת, וּמִמֶּנָּה יִהְיֶה זֶרַע שֶׁהֵם כֹּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְכֹלָא חַד מְלָה מֵלֵת כְּלָה,
וּמֵלֵת כֹּה, שְׁתֵּיהֶם הֵם כְּנוֹיִים לְהַמַּלְכוּת, זַכָּאָה חֹלְקֵהוֹן דִּישְׁרָאֵל דִּינְתּוּ יְרוּתָא
קִדִּישָׁא דָּא אֲשֶׁרֵי חֲלִיקֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שִׁירְשׁוּ יְרוּשָׁה זֹאת שֶׁהִיא
הַמַּלְכוּתָא קִדִּישָׁא.

סוֹפִיָּה דִקְרָא, (ישעיה ס ב) וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ, מֵהוּ מִגְדָּל, כִּמָּה
 דָּאָתָּ אָמַר (משלי יח י) מִגְדָּל עַז שֵׁם יְהו"ה בּוּ יִרוּץ צָדִיק
 וְנִשְׁגָּב, בּוּ יִרוּץ צָדִיק וְדָאִי, וְגַם יִקָּב חֲצַב בּוּ, דָּא תִרְעָא דְצָדִק,
 כִּמָּה דָּאָתָּ אָמַר (תהלים קיח יט) פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צֶדֶק, מֵאִי מִשְׁמַע,
 דְּכָל בֶּר יִשְׂרָאֵל דָּאֲתַגְזֹר עֵייל בְּתַרְווייהוּ, וְזָכִי לְתַרְווייהוּ.

וּמֵאֵן דְּקָרִיב בְּרִיָּה לְקַרְפְּנָא דָּא, עֵייל לִיָּה בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְעַל
 אָת דָּא מִתְקִימִין שְׁמִיָּא וְאַרְעָא, דְּכִתִּיב (ירמיה לג כה) אִם
 לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקֹּת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

מתוק מדבש

סוֹפִיָּה דִקְרָא בסוף הפסוק כתיב וַיִּבֶן מִגְדָּל בְּתוֹכוֹ (פירוש בנה בהכרם גת
 לעצור הענבים ולהוציא את יינם), ושואל מֵהוּ מִגְדָּל לפי הסוד, ואמר
 כִּמָּה דָּאָתָּ אָמַר מִגְדָּל עַז שֵׁם יְהו"ה היסוד דנוקבא שהוא סוד עיר ציון
 נקרא מגדל, בּוּ יִרוּץ צָדִיק וְנִשְׁגָּב פירוש בּוּ יִרוּץ צָדִיק וְדָאִי בּוּ רץ
 ומתחבר יסוד דתפארת הנקרא צדיק, ומה שכתוב וְגַם יִקָּב חֲצַב בּוּ (פירוש
 חצב בור לפני הגת שבו ירד היין), פירושו לפי הסוד דָּא תִרְעָא דְצָדִק זהו
 שער של המלכות, והיינו בחינת עטרת היסוד שבה שהיא המלכות דמלכות
 הנקראת ירושלים, כִּמָּה דָּאָתָּ אָמַר פִּתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צֶדֶק שרומז על שער
 המלכות, מֵאִי מִשְׁמַע מה שאמר שערי צדק בלשון רבים, וגם מה בא להשמיענו
 שבנה בכרם בית ישראל את ב' בחינות של יסוד ומלכות, ואומר דְּכָל בֶּר
 יִשְׂרָאֵל דָּאֲתַגְזֹר עֵייל בְּתַרְווייהוּ שכל אדם שנמול נכנס בשניהם בחיים
 חיותו בעולם הזה, וְזָכִי לְתַרְווייהוּ וזוכה לשניהם לעולם הבא.

ומסיים דבריו ואמר וּמֵאֵן דְּקָרִיב בְּרִיָּה לְקַרְפְּנָא דָּא ומי שמקריב את בנו
 לקרבן ברית מילה, עֵייל לִיָּה בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא מכניס אותו בשם
 הקדוש שד"י, וְעַל אָת דָּא מִתְקִימִין שְׁמִיָּא וְאַרְעָא ועל אות ברית הזאת
 מתקיימים שמים וארץ, דְּכִתִּיב אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה פירוש אם לא
 שברית שהוא היסוד כולל יומם שהוא התפארת ולילה שהוא המלכות, חֻקֹּת
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי הרי שעל הברית קיימים שמים וארץ.

מאמר חשיבות הלימוד שביום הברית

וְהָאֵי מְאָרִיָּה דִּהְלֹלָא דָּא זָכָה לְכָלָא, לְמַחְזֵי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא
 אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין בְּהָאֵי יוֹמָא, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְזַכִּינָא לְהָאֵי
 יוֹמָא, וְזַפְּאָה חוּלְקָנָא עֲמָנָא, וְהָאֵי בְּרָא דְאַתְיִילִיד לָךְ, קְרִינָא עֲלִיָּה
 (ישעיה מג י) כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְגו' יִצְרְתִּיו אֶף עֲשִׂיתִיו, וּכְתִיב (שם
 נד יג) וְכָל בְּנִיךָ לְמוֹדֵי יְהוָה וְגו', אוֹזְפוּהוּ לְרַבִּי אַבָּא תַּלְתַּת מִלִּין.

מתוך מדבש

מאמר "חשיבות הלימוד שביום הברית", בו נפרטו הגילויים וההשגות
 שזכו להם החבורה שנתקבצו לעסוק בצוותא בתורה וסודותיה בענינא
 דיומא של מצות ברית המילה.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף לו ע"ב, ונציאורינו כרך ז עמ' תכה)

ואחר שהשלים רבי אבא דבריו פתח בשבחו של בעל הבית, ואמר וְהָאֵי מְאָרִיָּה
 דִּהְלֹלָא דָּא זָכָה לְכָלָא ובעל השמחה הזה זכה לכל זה, וזכה גם
 לְמַחְזֵי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲנַפִּין בְּאַנְפִּין בְּהָאֵי יוֹמָא לראות את הקב"ה
 פנים בפנים, היינו לראות גלוי אור התפארת שנתגלה על ידי עסק התורה והוא
 מראה האש שנתלהטה סביב הבית, זַפְּאָה חוּלְקָנָא דְזַכִּינָא לְהָאֵי יוֹמָא
 אשרי חלקינו שזכינו לזה היום, וְזַפְּאָה חוּלְקָנָא עֲמָנָא ואשרי חלקך עמנו,
 וְהָאֵי בְּרָא דְאַתְיִילִיד לָךְ קְרִינָא עֲלִיָּה וזה הבן שנולד לך אני קורא עליו
 מקרא זה כֹּל הַנִּקְרָא בְּשֵׁמִי וְגו' שנקרא שם שד"י עליו אחר שנמול, יִצְרְתִּיו
 פירוש שנשרש בעולם היצירה שהוא סוד התפארת, והוא כנגד הפריעה שהיא
 ביסוד דתפארת, אֶף עֲשִׂיתִיו פירוש שנשרש בעולם העשיה שהוא סוד המלכות,
 והיינו כנגד המילה שהיא במלכות, וּכְתִיב וְכָל בְּנִיךָ לְמוֹדֵי יְהוָה וְגו'
 בזה הפסוק ברך את הילד שיהיה תלמיד חכם לומד את למודי תורת ה',
 אוֹזְפוּהוּ לְרַבִּי אַבָּא תַּלְתַּת מִלִּין אחר כך ליוו את רבי אבא ג' מילין.

מאמר גדולת מצות הלימוד והיכום

אָמְרוּ לִיָּהּ, הָאֵי מְרִיָּה דְּהַלּוּלָא אוּשְׁפִּיזָן זָכָה לְכוּלֵי הָאֵי, בְּגִין דְּקִיָּים קִיּוּמָא דְּמִצְוָה, אָמַר מָאִי הִיא, אָמַר הֵהוּא גִבְרָא, דְּבִיתָאֵי אֶתְת אַחֵי הָוּוֹת, וּמִית בְּלָא בְּנִין, וְנִסְיבְנָא לָהּ, וְדָא הוּא בְּרָא קְדַמָּאָה דְּהָוָה לִי מִנָּה, וְקָרִינָא לִיָּהּ בְּשֵׁמָא דְּאָחֵי דְּאֶתְפֹּטֵר, אָמַר לִיָּהּ מִכָּאן וְלְהֵלָאָה קָרִי לִיָּהּ אִידִי, וְהֵינּוּ אִידִי בְּר יַעֲקֹב, בְּרִין לֹון רַבִּי אַבָּא וְאַזִּיל לְאַרְחִיָּה.

מתוך מדבש

מאמר "גדולת מצות הלימוד והיכום", יתבאר בו שזכות מצות היכום גרמה לבעל הבית שיודמנו החכמים במחיצתו, וילמדו בצוותא סודות התורה סמוך לעת הכנסת בנו למצות ברית המילה, והתינוק הזה גדל במעלה, הלא הוא רב אידי בר יעקב.

(מקור המאמר צהר פרשת לך לך דף נו ע"ב, ונציאונו כך נ עמ' סכו)

אָמְרוּ לִיָּהּ הָאֵי מְרִיָּה דְּהַלּוּלָא אוּשְׁפִּיזָן זָכָה לְכוּלֵי הָאֵי אִמְרוּ לוֹ אֲנִשִּׁי הַמָּקוֹם בַּעַל הַשְּׂמִחָה הַזֶּה בַּעַל הָאֲכֻסְנִיא שֶׁלךְ זָכָה לְכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה, בְּגִין דְּקִיָּים קִיּוּמָא דְּמִצְוָה לְפִי שְׁקִיִּים אִיזוּ מִצְוָה חֲשׁוּבָה, אָמַר מָאִי הִיא שְׁאֵל מֵהֶם מָה הִיא אוֹתָהּ הַמִּצְוָה, אָמַר הֵהוּא גִבְרָא, דְּבִיתָאֵי אֶתְת אַחֵי הָוּוֹת אִמַּר אוֹתוֹ הָאִישׁ אֲשֶׁתִּי הִיתָה אִשְׁת אַחִי, וּמִית בְּלָא בְּנִין שְׂמַת בְּלָא בְּנִים, וְנִסְיבְנָא לָהּ וּלְקַחְתִּי אוֹתָהּ לְקִיָּים בַּה מִצְוֹת יְבוּם, וְדָא הוּא בְּרָא קְדַמָּאָה דְּהָוָה לִי מִנָּה וְזֶהוּ בֶן הָרָאוּשׁוֹן שֶׁהִיא לִי מִמֶּנָּה, וְקָרִינָא לִיָּהּ בְּשֵׁמָא דְּאָחֵי דְּאֶתְפֹּטֵר וּקְרָאתִי אוֹתוֹ בְּשֵׁם אַחִי שְׁנַפְטֵר לְהַקִּים שֵׁם הַמֵּת וְלֹא יִמְחָה שְׁמוּ מִיִּשְׂרָאֵל, אָמַר לִיָּהּ מִכָּאן וְלְהֵלָאָה קָרִי לִיָּהּ אִידִי אִמַּר לוֹ רַבִּי אַבָּא מִכָּאן וְאֵילַךְ תִּקְרָא אוֹתוֹ גַּם בְּשֵׁם אִידִי, לְרַמֵּז שֶׁנִּשְׁמַתוֹ הִיא מִמֶּשׁ נִשְׁמַת אַחִיו, כְּמוֹ אִידִי וְאִידִי שְׁבַשׁ"ס שְׁפִירוּשׁוֹ הֵינּוּ הֵךְ, וְהֵינּוּ אִידִי בְּר יַעֲקֹב וְהוּא הַנוֹדֵעַ בְּשֵׁמוֹ אִידִי בֶן יַעֲקֹב (עֵין נִסְפֵּר סֵדֶר הַדּוֹרוֹת מ"ב ערך רב אִידִי צִיָּה דר' יַעֲקֹב שֶׁהֵלךְ לִישִׁנָּה ר' יוֹמָן, וְהִנֵּחַ שְׁנַעֲיָן יַעֲקֹב הַגִּיטָסָא רַב אִידִי צִיָּה דר' יַעֲקֹב), בְּרִין לֹון רַבִּי אַבָּא וְאַזִּיל לְאַרְחִיָּה בְּרַךְ אוֹתָם רַבִּי אַבָּא בִּשְׁעָה שְׁנַפְטֵר מִמֶּנּוּ וְהֵלךְ לְדַרְכוֹ.

מאמר שלימות לימוד הפשט עם הסוד

כַּד אֶתָּא סֵדֶר מְלִין קָמִיה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָחִיל לְמִימַר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, יוֹמָא חַד הָוָה קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאִי דְכָתִיב (בראשית יז ג-ד) וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֶתֹּו אֱלֹהִיִּם לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ, מִשְׁמַע דְּעַד דְּלֹא אֶתְגָּזֵר הָוָה נָפִיל עַל אַנְפּוּי וּמְלִיל עֲמִיה, וּבִתֵּר דְּאֶתְגָּזֵר קָאִים בְּקִיּוּמִיה וְלֹא דָחִיל, אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ, דְּאֶשְׁכַּח גְּרָמִיה גָּזִיר.

מתוק מדבש

מאמר "שלימות לימוד הפשט עם הסוד", יסופר בו שרבי אבא גילה לרשב"י את חידושי התורה שגילו בחבורה בלימוד שבעת הברית ור' שמעון קילסם מאד, וגזר על חכמי הסוד שיגלו לבבל ללמוד תורה זו, וילמדו מהם להסתיר הסודות למי שלא נכנס לפרדם החכמה.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף לו ע"ג, ונציאוני כרך ג עמ' טו-טז)

כַּד אֶתָּא סֵדֶר מְלִין קָמִיה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, כִּשְׁבָא לִישִׁיבְתוּ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, סִידֵר אֶת כָּל הַדְּבָרִים לִפְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר וְסִיפֵר לוֹ כָּל הַמַּעֲמָד הַהוּא, וְדָחִיל לְמִימַר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן וְהִיה מִתִּירָא לְאוֹמְרָם לְרַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁלֹּא יַעֲנִשֵׁם לִפִּי שַׁעֲשׂוּ יִשְׁיבָה בִּסְתֵרִי תוֹרָה בְּלִי רִשּׁוֹתוֹ, וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה חוּץ מִיִּשְׁיבַת רַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁהִיתָה בְּרִשּׁוֹת גְּבוּהָ, וְהִסְתִּיר אֶת הַדְּבָר עַד שֶׁקָּרָה מִקְרָה, דִּהִינּוּ יוֹמָא חַד הָוָה קָמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן יוֹם אֶחָד הִיה רַבִּי אֲבָא לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מָאִי דְכָתִיב וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֶתֹּו אֱלֹהִיִּם לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ, מִשְׁמַע דְּעַד דְּלֹא אֶתְגָּזֵר הָוָה נָפִיל עַל אַנְפּוּי וּמְלִיל עֲמִיה מִשְׁמַע מִכָּאן שַׁעַד שֶׁלֹּא נִמּוּל אֲבָרָהָם הִיה נּוֹפֵל עַל פָּנָיו וְכֵן דִּיבֵר עִמּוֹ הַקְּב"ה, וּבִתֵּר דְּאֶתְגָּזֵר קָאִים בְּקִיּוּמִיה וְלֹא דָחִיל וְאַחֵר שֶׁנִּמּוּל עִמָּד עַל עִמָּדוֹ וְלֹא הִיה מִתִּירָא, וְמָה שֶׁכָּתוּב אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ פִּירוּשׁוֹ דְּאֶשְׁכַּח גְּרָמִיה גָּזִיר שֶׁמִּצָּא עִצְמוֹ מִהוּל (מְדֻלָּתָא צִ"ר פִּמ"ו ט'), אָמַר רַבִּי לִי "מִל" אֲנָרְסָא אֵין כְּמִין כָּאֵן אֵלֹא "עוֹמֵל", דָּק אֵת עִצְמוֹ וּמִנָּא עִצְמוֹ מִהוּל, וּפִירוּשׁ הַפְּסוּק, הִנֵּה בְרִיתִי, שֶׁהִיא הַמִּילָה, כִּבֵּר אִתְּךָ, פִּירוּשׁ כִּבֵּר הִיא אֶצְלָךְ שֶׁאַתָּה מִהוּל כִּבֵּר.

אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא, אִי נִיחָא קַמִּיה דְּמַר דְּלִימָא קַמִּיה מֵאֲנֹן מְלִי מַעְלִיתָא דְּשִׁמְעָנָא בְּהָאִי. אָמַר לִיה אִימָא, אָמַר לִיה דְּחִילָנָא דְּלֹא יִתְעַנְשׁוּ עַל יְדָאִי, אָמַר לִיה חַס וְשָׁלוֹם (תהלים קיב) מְשִׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא נָכוֹן לְבוּ בְּטוֹחַ בִּיהו"ה, סָח לִיה עוֹבְדָא וְסִדֵּר קַמִּיה כָּל אֲנֹן מְלִין.

אָמַר לִיה, וְכִי כָּל הָנִי מְלִי מַעְלִיתָא הוּוּ טְמִירִין גִּבָּךְ וְלֹא אִמְרַתָּ לְהוּ, גּוֹזְרָנָא עֲלֶךְ דְּכָל תְּלָתִין יוֹמִין אֵלִין תְּלָעִי וְתַנְשִׁי, וְלֹא כְּתִיב (משלי ג כו) אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעַלְיוּ בְּהִיּוֹת לֹאֵל

מתוך מדבש

אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא, אִי נִיחָא קַמִּיה דְּמַר דְּלִימָא קַמִּיה מֵאֲנֹן מְלִי מַעְלִיתָא דְּשִׁמְעָנָא בְּהָאִי אָמַר לוֹ רַבִּי אַבָּא אִם טוֹב לִפְנֵי אַדוֹנִי שְׂאוּמֵר לִפְנֵי מֵאוֹתָם דְּבְרֵי תוֹרָה שְׁמַעְתִּי בַּעֲנִין הַבְּרִית, אָמַר לִיה אִימָא אָמַר לוֹ אָמֹר כִּי אֵין מִדְּרַש בְּלֹא חִידוּשׁ, אָמַר לִיה דְּחִילָנָא דְּלֹא יִתְעַנְשׁוּ עַל יְדָאִי אָמַר לוֹ אֲנִי מִתִּירָא שְׁלֹא יַעֲנִשׁוּ בַּעֲלֵי הַחִידוּשִׁים עַל יָדִי, רָעָה לוֹמַר פֶּן יַחְרָה אִף אַדוֹנִי בָּהֶם עַל שֶׁעָשׂוּ יִשְׁכַּח בְּלֹא רְשׁוּתְךָ וְתַעֲנִישׁ אוֹתָם, אָמַר לִיה חַס וְשָׁלוֹם שִׁיעֲנִשׁוּ, וְעַל זֶה נֹאמַר מְשִׁמוּעָה רָעָה לֹא יִירָא נָכוֹן לְבוּ בְּטוֹחַ בִּיהו"ה פִּירוּשׁ וְדָאִי לֹא תִבֵּא עַל יָדְךָ שְׁמוּעָה רָעָה, וְיִהְיֶה נָכוֹן לְכַךְ שְׁלֹא יַעֲנִשׁוּ עַל יָדְךָ, סָח לִיה עוֹבְדָא סִיפֵר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן כָּל הַמַּעֲשֶׂה מֵהַ שְׁקֵרָה בַּמַּעֲמָד הַהוּא בַּכֹּפֶר טְרָשָׁא, וְסִדֵּר קַמִּיה כָּל אֲנֹן מְלִין וְסִדֵּר לִפְנֵי כָּל אוֹתָם סִתְרֵי תוֹרָה שְׁשַׁמַּע מֵהֶם וְלֹא הֵנִיחַ דְּבַר שְׁלֹא הִגִּיד לוֹ מִכָּל אֲשֶׁר דִּרְשׁוּ שֵׁם בְּיוֹם הַמִּילָה וְשְׁתֵּי הַלִּילוֹת.

אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא, וְכִי כָּל הָנִי מְלִי מַעְלִיתָא הוּוּ טְמִירִין גִּבָּךְ וְלֹא אִמְרַתָּ לְהוּ וְכִי כָּל אֵלּוּ דְּבָרִים הַטּוֹבִים הִיוּ טְמוּנִים אַצְלָךְ וְשִׁמְרַת אוֹתָם אַצְלָךְ זֶה שְׁלִשִׁים יוֹם וְלֹא אִמְרַת אוֹתָם, גּוֹזְרָנָא עֲלֶךְ דְּכָל תְּלָתִין יוֹמִין אֵלִין תְּלָעִי וְתַנְשִׁי אֲנִי גּוֹזֵר עֲלֶיךָ שְׁכַנְגָּד שְׁלוּשִׁים הַיָּמִים שְׁלֹא גָלִית אוֹתָם הַסּוּדוֹת כְּנִגְדַּי זֶה שְׁלִשִׁים יָמִים תַּעֲסוֹק בַּתּוֹרָה וּמִיד תִּשְׁכַּח מֵהַ שְׁלֵמִדָּת, וְלֹא כְּתִיב פִּירוּשׁ וְהָרִי כְּתִיב אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעַלְיוּ בְּהִיּוֹת

יָדָךְ לַעֲשׂוֹת, וְכָךְ הָיָה, אָמַר גּוֹזְרָנָא דְּבִאורֵייתָא דָּא יִגְלוֹן לְכַבֵּל,
 בִּינֵי חֲבֵרֵיִיא, חֲלַשׁ דַּעְתִּיה דְּרַבִּי אַבָּא, יוֹמָא חַד חָמָא לִיה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה טוֹפְסָרָא דְּלַבָּךְ בְּאַנְפָּךְ שְׂכִיחַ, אָמַר לִיה לֹא
 עַל דִּידִי הוּא, אָלֹא עַל דִּידֵהוּ, אָמַר לִיה חֶס וְשְׁלוֹם דַּאֲתַעֲנָשׁוּ,
 אָלֹא בְּגִין דְּמַלִּין אֲתַגְלִיין בִּינֵיהוּ כָּל כָּךְ, יִגְלוֹן בִּינֵי חֲבֵרֵיִיא,
 וַיִּלְפּוֹן אֲנוֹן אֲרַחֲיָן וְאֲתַפְסִיין מַלִּין בְּגוֹוִיֵּיהוּ, דִּהָא מַלִּין לֹא

מתוק מדבש

לֹאֵל יָדָךְ לַעֲשׂוֹת אִם כֵּן הִיתְכֵּן שְׁמַנְעַת מִמֶּנִּי כָּל הַזְמַן אֶת הַטוֹב שֶׁהוּא
 סְתֵרִי תוֹרָה הַלְלוּ, וְכָךְ הָיָה וְכֵן הָיָה כִּמוֹ שֶׁגִּזְרָה עָלָיו שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח כִּי דִּבְרוּ
 לֹא יֵשׁוּב אַחֲרָיו, וְעוֹד אָמַר גּוֹזְרָנָא דְּבִאורֵייתָא דָּא יִגְלוֹן לְכַבֵּל בִּינֵי
 חֲבֵרֵיִיא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲנִי גּוֹזֵר עַל אוֹתָם בְּנֵי הַכֹּפֶר שֶׁעַם אֱלֹהֵי סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה יִגְלוּ לְכַבֵּל בֵּין הַחֲבֵרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתְּגַלּוּ סוּדוֹת הַלְלוּ גַם בֵּין חֲכָמֵי כָּל
 כִּי חֲכָמֵי כָּל לֹא הָיוּ עוֹסְקִים בְּסִתְרֵי תּוֹרָה כִּמוֹ חֲכָמֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, חֲלַשׁ
 דַּעְתִּיה דְּרַבִּי אַבָּא חֲלַשָּׁה דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבִּי אַבָּא כִּי חָשַׁב שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן גּוֹזֵר
 עֲלֵיהֶם גְּלוּת לְהַעֲנִישָׁם עֲבוּר גְּלוּי הַסּוּדוֹת, יוֹמָא חַד חָמָא לִיה רַבִּי
 שְׁמַעוֹן יוֹם אֶחָד רָאָה אוֹתוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה טוֹפְסָרָא דְּלַבָּךְ
 בְּאַנְפָּךְ שְׂכִיחַ אָמַר לוֹ צִיּוֹר הַמַּחֲשֶׁבֶה שֶׁבִּלְבָּךְ נִיכָר בַּפִּינִךְ שֵׁשׁ בִּלְבָּךְ אִיזָה
 דַּאֲגָה וְצֶעַר, אָמַר לִיה לֹא עַל דִּידִי הוּא אָלֹא עַל דִּידֵהוּ אָמַר לוֹ
 רַבִּי אַבָּא לֹא עַל עֲצָמֵי אֲנִי מִצְטַעֵר שֶׁאֲנִי לוֹמֵד וְשׁוֹכַח, אֲלֹא עַל בְּנֵי כֹפֶר
 טְרָשָׁא אֲנִי דוֹאֵג שְׁנַעֲנָשׁוּ עַל יְדֵי לְגָלוּת לְכַבֵּל, אָמַר לִיה חֶס וְשְׁלוֹם
 דַּאֲתַעֲנָשׁוּ אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן חָזַר שְׁנַעֲנָשׁוּ, כִּי לֹא עַל יְדֵי שְׁבִיטַת חֵיילִים
 יִגְלוּ לְכַבֵּל, וְלֹא יִהְיֶה לָהֶם צֶעַר לֹא בְּגוֹפָם וְלֹא בְּמִמּוֹנָם וְלֹא בְּתוֹרָתָם, וְלֹא
 יִקְרָה אוֹתָם שׁוֹם אֲסוֹן בִּלְכַתָּם לְכַבֵּל, אָלֹא בְּגִין דְּמַלִּין אֲתַגְלִיין בִּינֵיהוּ
 כָּל כָּךְ אֲלֹא לְפִי שֶׁהַסּוּדוֹת נִגְלִים בִּינֵיהֶם כָּל כָּךְ, וְכַתִּיב כְּבוֹד אֱלֹהִים
 הַסֵּתֵר דִּבְרִי, וְשִׁמָּא יַעֲנִשׁוּ כֹאֵן עַל רַבּוּי גְּלוּי הַסּוּדוֹת, לִכְן גִּזְרָתִי עֲלֵיהֶם כִּי
 יִגְלוֹן בִּינֵי חֲבֵרֵיִיא שִׁיגְלוּ בֵּין הַחֲבֵרִים שֶׁבִּכְבֵּל, וְשֵׁם וַיִּלְפּוֹן אֲנוֹן אֲרַחֲיָן
 וְאֲתַפְסִיין מַלִּין בְּגוֹוִיֵּיהוּ יִלְמְדוּ מֵהֶם הַדְּרָכִים אֵיךְ לְכַסּוֹת הַסּוּדוֹת, וּמֵאֵז

אתגליין אלא פיננא, דהא קדשא בריה הוא אסתכים עמנא, ועל
ידנא אתגליין מלין.

אמר רבי יוסי, פתיב (ישעיה נח ט) אז יפקע פשחר אורף וגו',
זמין קדשא בריה הוא לאכרזא על בנוי ויימא, אז יפקע
פשחר אורף וארכתה מהרה תצמח, והלף לפניה צדקה פבור
יהו"ה יאספה.

מתוק מדבש

ידעו איך להסתיר הסודות ולא יענשו, ורצה לומר שעל ידי שחכמי בבל לא
היו רגילים בנסתר לכן כל אחד יתמזג במדת חבירו, דהיינו שחכמי בבל יקבלו
מעט מהסודות, והם ילמדו להסתיר מעט מהסודות, נמצא שכוונת רבי שמעון
היתה לטובתם, דהא מלין לא אתגליין אלא פיננא כי הסודות אינם
ראויים שיתגלו אלא בינינו, דהא קדשא בריה הוא אסתכים עמנא כי
הקב"ה הסכים עמנו וברשותו אנו נכנסים לפרדס, ועל ידנא אתגליין מלין
ועל ידינו יתגלו סודות התורה.

וכדי לסיים בנחמה מביא כאן דברי רבי יוסי וזה שאמר אמר רבי יוסי,
פתיב אז יפקע פשחר אורף וגו' פירוש זמין קדשא בריה הוא
לאכרזא על בנוי לעתיד לבא עתיד הקב"ה להכריז על בנוי, ויימא ויאמר,
אז יפקע פשחר אורף וארכתה מהרה תצמח והלף לפניה צדקה פבור
יהו"ה יאספה.

מאמר תחבולת החכמים להתעורר בחצות

רַבִּי אֲבָא הָוָה אֶתִּי מְטַבְּרִיהָ לְבִי טְרוּנָיָא דְּחֻמוֹי, וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּרִיהָ הָוָה עֲמִיהָ, אֶעְרְעֵו בְּכַפֵּר טְרָשָׁא, כִּד בָּעוּ לְמִשְׁפָּב, אָמַר רַבִּי אֲבָא לְמַרְיָה דְּבִיתָא, אֵית הָכָא תְּרַנְגוּלָא, אָמַר לִיהָ מְאָרִיָּה דְּבִיתָא אֲמָאִי, אָמַר לִיהָ בְּגִין דְּקְאִימְנָא בְּפִלְגוּת לִילְיָא מִמָּשׁ, אָמַר לִיהָ לֹא אֶצְטְרִיךְ, דְּהָא סִימְנָא לִי בְּבִיתָא, דְּהָדִין טְקֵלָא דְּקָמִי עֲרִסָאִי, מְלִינָא לִיהָ מִיָּא וְנָטִיף טִיף טִיף,

מתוך מדבש

מאמר "תחבולת החכמים להתעורר בחצות", יתבאר בו ענין הסימן שעשו להם כתחבולה להתעוררות ללימוד סודות התורה מחצות ליל, כפי שקבלו מזקנם, שעוד גילה להם גודל ענין הקימה בחצות לעסוק בתורה, שהמלכות [השכינה] ופמלייתה באים אז לשמוע קול התורה של ישראל.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף 33 ע"ב, וצנזאוריו כרך 3 עמ' 27-28)

רַבִּי אֲבָא הָוָה אֶתִּי מְטַבְּרִיהָ לְבִי טְרוּנָיָא דְּחֻמוֹי רַבִּי אֲבָא הִיא בָּא מְטַבְּרִיהָ לְבִית הַשְּׂרָרָה שֶׁל חֻמוֹי (פִּירוּשׁ מִקּוּם אֶסְפִּיפָה גְדוּלִיס וְזֵרִיס, תַּגּוּס סְרִיס טְרוּנִיָּא), וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּרִיהָ (בְּרִיב דְּפּוּסִיס אִיתָא רַבִּי יַעֲקֹב בְּרַבִּי), הָוָה עֲמִיהָ וְרַבִּי יַעֲקֹב בְּנוֹ הִיא עֵמוֹ, אֶעְרְעֵו בְּכַפֵּר טְרָשָׁא פִּגְעוּ בְּאִמְצַע דְּרַכָּם בְּכַפֵּר טְרָשָׁא וְנִכְנְסוּ לְלוֹן בְּאִכְסִנְיָא אַחַת, כִּד בָּעוּ לְמִשְׁפָּב, אָמַר רַבִּי אֲבָא לְמַרְיָה דְּבִיתָא כְּשֶׁרְצוּ לִלְכַּת לִישָׁן אָמַר רַבִּי אֲבָא לְבַעַל הַבֵּית, אֵית הָכָא תְּרַנְגוּלָא הָאֵם יֵשׁ כָּאֵן תְּרַנְגוּל, אָמַר לִיהָ מְאָרִיָּה דְּבִיתָא אֲמָאִי שָׁאֵלָו בַּעַל הַבֵּית לְמָה נִצְרַךְ לָךְ תְּרַנְגוּל, אָמַר לִיהָ בְּגִין דְּקְאִימְנָא בְּפִלְגוּת לִילְיָא מִמָּשׁ אָמַר לוֹ רַבִּי אֲבָא לְפִי שְׁאֵנִי נוֹהָג לְקוּם בְּחֻצוֹת לִילָה מִמָּשׁ, לָכֵן אֲנִי צָרִיךְ תְּרַנְגוּל שִׁיעִיר אוֹתִי מִשְׁנִנִּי, אָמַר לִיהָ לֹא אֶצְטְרִיךְ אָמַר לוֹ הַבַּעַל הַבֵּית אֵינְךָ צָרִיךְ תְּרַנְגוּל לְהַעִיר אוֹתְךָ, דְּהָא סִימְנָא לִי בְּבִיתָא כִּי יֵשׁ לִי סִימֵן בְּבִיתִי מִתִּי הוּא חֻצוֹת מִמָּשׁ, דְּהָדִין טְקֵלָא דְּקָמִי עֲרִסָאִי מְלִינָא לִיהָ מִיָּא וְנָטִיף טִיף טִיף כִּי מִשְׁקַל זֶה שֶׁלִּפְנֵי מִטְתִּי אֲנִי מִמְלָא מִים בְּתַחֲלִית

וּבְפִלְגֹת לַיְלִיָּא מִמָּשׁ אֶתְרָקוּ פְּלָהוּ מִיָּא, וְאַתְגַּלְגַּל הָאִי קִיטְפָא וְנָהִים, וְאַשְׁתַּמַּע קָלָא בְּכָל בֵּיתָא, וּכְדִין הוּא פִּלְגֹת לַיְלִיָּא מִמָּשׁ, וְחַד סָבָא הָוָה לִי דִהּוּהָ קָם בְּכָל פִּלְגֹת לַיְלִיָּא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא, וּבְגִינִי כֶּף עֶבֶד הָאִי, אָמַר רַבִּי אָבָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הֵכָא, בְּפִלְגֹת לַיְלִיָּא נָהִים הָהוּא גַּלְגַּלָּא דְקִיטְפָא, קָמוּ רַבִּי אָבָא וְרַבִּי יַעֲקֹב.

שָׁמְעוּ לָהֶהוּא גִבְרָא דִּהּוּהָ יְתִיב בְּשִׁפּוּלֵי בֵּיתָא וְתַרִּין בְּנוֹי עֲמִיָּה, וְהָוָה אָמַר פְּתִיב (פסלים קיט טז) חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ, מֵאִי קָא חָמָא דָּוִד דְּאִיהוּ אָמַר חֲצוֹת

מתוך מדבש

הלילה, והוא נוטף טפות טפות דרך נקב דק שבו, ובפִּלְגֹת לַיְלִיָּא מִמָּשׁ אֶתְרָקוּ פְּלָהוּ מִיָּא ובחצות הלילה ממש מתרוקנים כל המים מן הכלי, וְאַתְגַּלְגַּל הָאִי קִיטְפָא וְנָהִים ומתגלגל ויורד זה הכלי הדבוק במשקל ונוהם ועושה רעש, וְאַשְׁתַּמַּע קָלָא בְּכָל בֵּיתָא ואז נשמע קול הרעש בכל הבית ומעורר את בני הבית משינתם, וּכְדִין הוּא פִּלְגֹת לַיְלִיָּא מִמָּשׁ ואז הוא זמן חצות לילה ממש, וְחַד סָבָא הָוָה לִי דִהּוּהָ קָם בְּכָל פִּלְגֹת לַיְלִיָּא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא וּבְגִינִי כֶּף עֶבֶד הָאִי וזקן אחד היה לי שהיה קם בכל חצות לילה ועסק בתורה ולכן עשה תחבולה זו כדי שיתעורר משינתו, אָמַר רַבִּי אָבָא בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הֵכָא אמר רבי אבא ברוך ה' ששלחני לכאן, בְּפִלְגֹת לַיְלִיָּא נָהִים הָהוּא גַּלְגַּלָּא דְקִיטְפָא בחצות הלילה נהם אותו הגלגל של המשקל ועשה רעש בבית, קָמוּ רַבִּי אָבָא וְרַבִּי יַעֲקֹב והכינו את עצמם לעסוק בתורה.

שָׁמְעוּ לָהֶהוּא גִבְרָא דִּהּוּהָ יְתִיב בְּשִׁפּוּלֵי בֵּיתָא וְתַרִּין בְּנוֹי עֲמִיָּה שמעו לאותו הבעל הבית שהיה יושב בירכתי הבית ושני בניו עמו שכבר קדמו הם לקום קודם, וְהָוָה אָמַר, פְּתִיב חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ ושאל מאי קָא חָמָא דָּוִד דְּאִיהוּ אָמַר חֲצוֹת

לִילָה, וְלֹא בַחֲצוֹת לַיְלָה, אֶלֶּא חֲצוֹת לַיְלָה וּדְאִי לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אָמַר הָכִי, וְכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי אֶקְרִי, אֵין, דְּהָא
חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח וְסִיעֲתָא דִּילִיהּ,
וּכְדִין הִיא שְׁעָתָא דְּעֵייל בְּגִנְתָּא דְּעֵדן לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם צְדִיקָיָא,
אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יַעֲקֹב, וּדְאִי נִשְׁתַּתַּף בְּשִׁכְנִיתָא וְנִתְחַבֵּר
בַּחֲדָא, קָרִיבוּ וְיִתִּיבוּ עִמִּיהּ, אָמְרוּ לִיהּ אֵימָא מְלָה דְּפוּמָךְ דְּשִׁפּוּר
קְאָמְרַת, מְנָא לָךְ הָאִי, אָמַר לֹון מְלָה דָּא אוּלִּיפְנָא מְסֻבָּאִי.

מתוק מדבש

לִילָה וְלֹא בַחֲצוֹת לַיְלָה מֵה רָאָה דוֹד שֶׁאִמֵּר חֲצוֹת לַיְלָה וְלֹא בַחֲצוֹת לַיְלָה
כִּי אִם רָצָה לוֹמַר שֶׁהוּא קֵם בַּחֲצוֹת הִיָּה לוֹ לוֹמַר בַּחֲצוֹת לַיְלָה, אֶלֶּא חֲצוֹת
לַיְלָה, וּדְאִי לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר הָכִי אֵלֶּא וּדְאִי מֵה שֶׁאִמֵּר חֲצוֹת
לַיְלָה לַהֲקַבֵּ"ה שֶׁהוּא הַמַּלְכוּת הַנִּקְרֶאת חֲצוֹת אִמֵּר כֵּן, וְשֶׁאֵל וְכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא הָכִי אֶקְרִי הָאֵם הַמַּלְכוּת נִקְרֶאת חֲצוֹת, וְאִמֵּר אֵין וּדְאִי נִקְרֶאת חֲצוֹת,
דְּהָא חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח וְסִיעֲתָא דִּילִיהּ כִּי
בַּחֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ הַמַּלְכוּת וְכָל פְּמִלִּיא שְׁלֵה נִמְצָאִים וּמוֹכֵנִים לְשִׁמוּעַ קוֹל הַתּוֹרָה
שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּכְדִין הִיא שְׁעָתָא דְּעֵייל בְּגִנְתָּא דְּעֵדן לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם
צְדִיקָיָא וְאִזּוּ הִיא הַשְׁעָה שֶׁהַמַּלְכוּת נִכְנַסֶּת בְּגֵן עֵדן לַהֲשַׁתַּעֲשֹׁעַ עִם הַצְּדִיקִים,
לִכֵּן נִקְרֶאת הַמַּלְכוּת אִזּוּ חֲצוֹת לַיְלָה עַל שֵׁם פְּעוּלְתָהּ בְּאוֹתָהּ שַׁעָה, וְעַל זֶה אִמֵּר
דוֹד לַהֲמַלְכוּת הַנִּקְרֶאת חֲצוֹת לַיְלָה, שֶׁאִקוּם לַהֲוֹדוֹת לָךְ בַּשַּׁעָה זֹו עַל מִשְׁפָּטִי
צִדְקָךְ, אַחֵר שֶׁשָּׁמְעוּ דְּבָרִים הַלּוֹ מִבְּעַל הַבַּיִת אָמַר רַבִּי אַבָּא לְרַבִּי יַעֲקֹב,
וּדְאִי נִשְׁתַּתַּף בְּשִׁכְנִיתָא וְנִתְחַבֵּר בַּחֲדָא נִשְׁתַּתַּף עִם הַשְּׁכִינָה לַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה
וְנִתְחַבֵּר יַחַד עִם הַבְּעַל הַבַּיִת וּבְנָיו, קָרִיבוּ וְיִתִּיבוּ עִמִּיהּ נִתְקַרְבוּ אֵלָיו וַיִּשְׁבוּ
אֲצִלוּ, אָמְרוּ לִיהּ אֵימָא אִמֵּר לֹו אִמֵּר לֹו, מְלָה דְּפוּמָךְ דְּשִׁפּוּר קְאָמְרַת,
מְנָא לָךְ הָאִי דְּבָרִי פִּיךְ שֶׁאִמֵּרְתָּ יִפָּה, מִמִּי שֶׁמַּעַת כָּל זֶה, אָמַר לֹון מְלָה
דָּא אוּלִּיפְנָא מְסֻבָּאִי אִמֵּר לָהֶם סוּד זֶה לְמַדְתִּי מִזְּקִנִי.

מאמר בעלי הדינים התחתונים נעלמים בחצות

וְתוֹ הָיָה אָמַר, דְּתַחֲלַת שְׁעָתִי קָמִיתָא דְּלִילָא, כָּל דִּינִין דְּלִתְתָּא
מִתְעָרִין וְאִזְלִין וְשָׂאטִין בְּעֵלְמָא, וּבְפִלְגוֹת לִילָא מִמָּשׁ
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעֵר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וְדִינִין דְּלִתְתָּא לֹא מִשְׁתַּפְּחוּ,
וְכָל גִּימוּסִין דְּלֵעִילָא בְּלִילָא לֹא אֲשַׁתְּכּוּ אֶלָּא בְּפִלְגוֹת לִילָא
מִמָּשׁ, מִנְלָן מֵאֲבָרְהָם דְּכָתִיב (בראשית יד טו) וַיִּחַלֶּק עֲלֵיהֶם לִילָה,

מתוך מדבש

מאמר "בעלי הדינים התחתונים נעלמים בחצות", יבואר בו ענין
ביטול שליטת החיצונים מחצות ולהלן, שאז שורה הנהגת המלכות
[השכינה] שבאצילות.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נב ע"ב, ונציאורינו כרך ג עמ' שפג-שפג)

וְתוֹ הָיָה אָמַר ועוד אמר זקני, דְּתַחֲלַת שְׁעָתִי קָמִיתָא דְּלִילָא שבתחילת
שעה הראשונה של הלילה, כָּל דִּינִין דְּלִתְתָּא מִתְעָרִין וְאִזְלִין וְשָׂאטִין
בְּעֵלְמָא מתעוררים כל בעלי דינים החיצונים שלמטה והולכים ומשוטטים בעולם
עד חצות ורוצים לשלוט ולהזיק בני אדם, וּבְפִלְגוֹת לִילָא מִמָּשׁ קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲתַעֵר בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן אחר כך בחצות הלילה ממש המלכות
מתעוררת לרדת בגן עדן שבעולם הבריאה, וְדִינִין דְּלִתְתָּא לֹא מִשְׁתַּפְּחוּ
ואז כל בעלי הדינים החיצונים שלמטה אינם נמצאים עוד בעולם אלא נכנסים
בנוקבא דתהומא רבא כדי שלא יתבטלו מפרד ה' ומהדר גאונו, וְכָל גִּימוּסִין
דְּלֵעִילָא וכל הנהגות הדין של המלכות שיש למעלה באצילות, (ה"ג הרמ"ק)
לֹא אֲשַׁתְּכּוּ אֶלָּא בְּפִלְגוֹת לִילָא מִמָּשׁ אינם נמצאות ויוצאות לפועל
אלא בחצות לילה ממש כשהמלכות יורדת לעולם הבריאה, מִנְלָן שבחצות
לילה יש הנהגת הדין בעולם על ידי המלכות, מֵאֲבָרְהָם, דְּכָתִיב וַיִּחַלֶּק
עֲלֵיהֶם לִילָה הוא ועבדיו ויכם וירדפם עד חובה, פירוש כשהלכו ללחום עם
המלכים נחלק עליהם הלילה לחצאין והיה זמן חצות, ואז נצחו את המלחמה,

בְּמִצְרִים (שמות יב כט) **וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה, וּבְאַתְרֵין סְגִיאִין בְּאוֹרֵייתָא**
הָכִי אֲשַׁתְּכַח.

מאמר הארת המלכות מצד החסד

וְדוֹד הָוָה יָדַע, וּמָנָא הָוָה יָדַע, אֶלָּא הָכִי אָמַר סָבָא, דְּמַלְכוּתָא
דִּילִיָּה בְּהָאִי תִלְיָא, וְעַל דָּא קָאִים בְּהֵיאָא שְׁעָתָא וְאָמַר
שִׁירְתָּא, וּלְהָכִי קָרִיִּיָּה לְקַדְשָׁא בְּרִין הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ,

מתוק מדבש

וכן כתיב בְּמִצְרִים, **וַיְהִי בַּחֲצֵי הַלַּיְלָה** וה' הכה כל בכור, **וּבְאַתְרֵין סְגִיאִין**
בְּאוֹרֵייתָא הָכִי אֲשַׁתְּכַח ובהרבה מקומות בתורה ובנ"ך נמצא כן שנעשו נסים
לישראל בחצות הלילה על ידי הנהגת הדין של המלכות.

מאמר "הארת המלכות מצד החסד", בו מתבאר סוד הנהגת המלכות
[השכינה] שבאצילות בעוה"ז משעת חצות לילה ואילך, שפועלת דין
בשונאי ישראל ועל ידה ניצח דוד המלך ע"ה במלחמותיו, אולם נמתקת
היא בהארה שמצד החסד, סודות הללו נלמדו ונתחדשו אף מתינוקות
שבדור רשב"י זי"ע שזכו לחכמה עליונה.

(מקור המאמר זוהר פרשת לך לך דף נב ע"ב-נב ע"א, וצנזאורינו כרך ג עמ' שפג-שפה)

ואמר עוד **וְדוֹד הָוָה יָדַע** ודוד היה יודע שיש הנהגת הדין בחצות לילה לכן קם
אז ואמר חצות לילה אקום, **וּמָנָא הָוָה יָדַע** ושואל מנין ידע דוד דבר זה,
אֶלָּא הָכִי אָמַר סָבָא אלא כך אמר זקני, **דְּמַלְכוּתָא דִּילִיָּה בְּהָאִי תִלְיָא** שכח
מלכותו של דוד שהיה ללחום מלחמת ה', היה תלוי בזמן חצות לילה שאז המלכות
יורדת לעולם הבריאה לברר הנשמות מהקליפות ולהכניעם על ידי זה, **וְעַל דָּא**
קָאִים בְּהֵיאָא שְׁעָתָא וְאָמַר שִׁירְתָּא ולכן היה קם באותה השעה של חצות
לילה ממש ואמר שירה, **וּלְהָכִי קָרִיִּיָּה לְקַדְשָׁא בְּרִין הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ**

אָקום לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו', דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מִהָכָא, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מִהָכָא מְשַׁתְּפָחִין, וְהָיָא שְׁעָתָא אֲתִקְטִיר בָּהּ דָּוִד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא.

אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה, אָמַר לִיה וְדָאִי הָכִי הוּא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא. תָּא חֲזִי לֵילָה דִּינָא בְּכָל אֲתָר וְהָא אוּקִימָנָא מִיָּלִי וְהָכִי הוּא וְדָאִי, וְהָא אֲתַעֵר קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן.

מתוך מדבש

ועל כן קרא להמלכות חצות לילה ממש על שם שאז יורדת לעולם הבריאה ופועלת דיניה, והיה אומר לה, את הנקראת חצות לילה אָקום לְהוֹדוֹת לָךְ עַל מְשַׁפְּטֵי צִדְקָךְ (ה"ג סמ"ק) פירוש שאקום להודות לך על משפטי הצדק שאת פועלת בשונאי ישראל, ועוד מפרש הטעם למה דוקא בחצי הלילה, ואמר דְּהָא כָּל דִּינִין תְּלִיין מִהָכָא כי כל הדינים והמשפטים שבאים לעולם על שונאי ישראל כולם תלויים במה שנעשה בחצות הלילה שאז המלכות יורדת לעולם הבריאה, וְדִינִין דְּמַלְכוּתָא מִהָכָא מְשַׁתְּפָחִין וכח הדין והגבורה של מלכות דוד נמצא מכח מה שנעשה בחצות הלילה, וְהָיָא שְׁעָתָא אֲתִקְטִיר בָּהּ דָּוִד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא לכן באותה שעה נקשר דוד במלכות, כי היא שורש נפשו, וקם ואמר שירה להודות להקב"ה על כח הדין והמשפט שקבל מהמלכות הנקראת צדק כדי ללחום מלחמת ה'.

אַתָּא רַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקִיָּה בא רבי אבא ונשקו להדביק נפשו בנפשו כמנהגם תמיד בשמחת לבבם בדברי תורה שהוא סוד יחוד דנשיקין, אָמַר לִיה וְדָאִי הָכִי הוּא אמר לו ודאי כן הוא כדברך, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְשִׁדְרָנִי הָכָא ברוך ה' ששלחני לכאן לשמוע סוד זה, והוסיף ואמר תָּא חֲזִי לֵילָה דִּינָא בְּכָל אֲתָר בא וראה ודאי כן הוא כדברך כי בכל מקום שנזכר לילה הוא בחינת דין, וגם כאן נקראת המלכות חצות לילה על שם הדין שפועלת באותה שעה, וְהָא אוּקִימָנָא מִיָּלִי וְהָכִי הוּא וְדָאִי וכבר ביארנו דבר זה וכן הוא האמת, וְהָא אֲתַעֵר קָמִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן וכבר נתעורר דבר זה ונלמד לפני רבי שמעון.

אָמַר הָהוּא יְנוּקָא בְּרִיָּה דְּהָהוּא גִּבְרָא, אִי הָכִי אֲמַאי פְּתִיב
 חֲצוֹת לַיְלָה, אָמַר לֵיהָ הָא אֲתָמַר בְּפִלְגוֹת לַיְלָא מְלָכוּתָא
 דְּשִׁמְיָא אֲתַעְרַת, אָמַר אָנָּא שְׁמַעְנָא מְלָה, אָמַר לֵיהָ רַבִּי אָבָא
 אֵימָא בְּרִי טָב, דְּהָא מְלָה דְּפּוּמָךְ קָלָא דְּבוּצִינָא לַהּוּי, אָמַר אָנָּא
 שְׁמַעְנָא דְּהָא לַיְלָה דִּינָא דְּמְלָכוּתָא אֵיהּוּ, וּבְכָל אֲתַר דִּינָא הוּא,
 וְהָאִי דְּקָאמַר חֲצוֹת, בְּגִין דִּינָקָא בְּתַרִּי גּוֹוִי, בְּדִינָא וְחֶסֶד, וְוָדָאִי
 פְּלָגוּתָא קְדָמִיתָא דִּינָא הוּא, דְּהָא פְּלָגוּתָא אֲחֶרָא נִהִירוּ אֲנַפְהָא
 בְּסִטְרָא דְּחֶסֶד, וְעַל דָּא חֲצוֹת לַיְלָה פְּתִיב וְדָאִי.

מתוק מדבש

אָמַר הָהוּא יְנוּקָא בְּרִיָּה דְּהָהוּא גִּבְרָא אֲמַר אוֹתוּ הִתְיַנוּק בְּנוּ שֶׁל הַבֶּעַל
 הַבֵּית, אִי הָכִי אֲמַאי פְּתִיב חֲצוֹת לַיְלָה אִם כֵּן הוּא שְׂדוּד קְרָא אֵל
 הַמַּלְכוּת חֲצוֹת לַיְלָה, הִיָּה דִּי לוֹ לוֹמַר לַיְלָה אָקוּם כִּי הַמַּלְכוּת נִקְרָאת לַיְלָה בְּכָל
 מְקוֹם לְפִי שֶׁהִיא פּוֹעֶלֶת דִּין, אָמַר לֵיהָ רַבִּי אָבָא, הָא אֲתָמַר הָרִי כְּבֵר לְמַדְנוּ,
 כִּי בְּפִלְגוֹת לַיְלָא מְלָכוּתָא דְּשִׁמְיָא אֲתַעְרַת שְׁבַח חֲצוֹת הַלַּיְלָה הַמַּלְכוּת שָׁמַיִם
 מִתְעוֹרֶרֶת וְיוֹרֶדֶת אֵל עוֹלָם הַבְּרִיאָה וּפּוֹעֶלֶת דִּינָהּ, לָכֵן קְרָא אוֹתָהּ דוּד אִזְ עַל
 שֵׁם זֶה חֲצוֹת לַיְלָה, אָמַר אָנָּא שְׁמַעְנָא מְלָה אֲמַר הִתְיַנוּק אֲנִי שְׁמַעְתִּי עוֹד
 טַעַם לְמָה אֲמַר דוּד חֲצוֹת, אָמַר לֵיהָ רַבִּי אָבָא, אֵימָא בְּרִי טָב אֲמוֹר בְּנִי
 הַטּוֹב דְּהָא מְלָה דְּפּוּמָךְ קָלָא דְּבוּצִינָא לַהּוּי כִּי אֲמַרִּי פִּיךָ יִהְיוּ נְעִימִים
 כְּקוֹלוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן הַנִּקְרָא נֵר הַקְדוּשׁ, אָמַר אָנָּא שְׁמַעְנָא דְּהָא לַיְלָה
 דִּינָא דְּמְלָכוּתָא אֵיהּוּ אֲמַר הִתְיַנוּק גַּם אֲנִי שְׁמַעְתִּי כְּדַבְרִיכֶם שְׁמַלַת לַיְלָה
 מוֹרָה עַל הַדִּין שֶׁל הַמַּלְכוּת, וּבְכָל אֲתַר דִּינָא הוּא וְלַיְלָה הוּא בַּחֲנִינָת דִּין
 בְּכָל מְקוֹם, וְהָאִי דְּקָאמַר חֲצוֹת זֶה שֶׁאֲמַר דוּד חֲצוֹת, בְּגִין דִּינָקָא בְּתַרִּי
 גּוֹוִי בְּדִינָא וְחֶסֶד לְפִי שֶׁהַמַּלְכוּת יוֹנֶקֶת בִּב' אוֹפְנִים בְּדִין וּבְחֶסֶד, וְוָדָאִי
 פְּלָגוּתָא קְדָמִיתָא דִּינָא הוּא וּבּוֹדָאִי בַּחֲצִי הָרָאשׁוֹן שֶׁל הַלַּיְלָה הַנִּקְרָא לֵיל
 הוּא דִּין, דְּהָא פְּלָגוּתָא אֲחֶרָא נִהִירוּ אֲנַפְהָא בְּסִטְרָא דְּחֶסֶד כִּי בַּחֲצִי
 הַשֵּׁנִי שֶׁל הַלַּיְלָה הַנִּקְרָא לַיְלָה מֵאִירוֹת פָּנֶיהָ בְּצַד הַחֶסֶד, וְעַל דָּא חֲצוֹת לַיְלָה
 פְּתִיב וְדָאִי כִּי פִירוּשׁוֹ שֶׁל חֲצוֹת הוּא ב' חֲצָאִין שֶׁהַמַּלְכוּת יוֹנֶקֶת מֵהֶם.

קָם רַבִּי אַבָּא וְשׂוּי יְדוּי בְּרִישִׁיָּה וּבְרַכְיָה, אָמַר וַדַּאי חֲשִׁיבָנָא
 דְּחֻכְמָתָא לָא אִשְׁתַּכַּח בְּרַ בְּאַנּוּן זָכָאִי דְּזָכוּ בָּהּ, הִשְׁתָּא
 חֲמִינָא דְאַפִּילוּ יְנוּקֵי בְּדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן זָכוּ לְחֻכְמָתָא עֲלָאָה,
 זָכָאָה אֲנִתְּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי לְדָרָא דְאַנִּתְּ תַּסְתַּלַּק מִנִּיהּ, יְתָבוּ עַד
 צַפְרָא וְאַשְׁתַּדְּלוּ בְּאוּרִייתָא.

בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן

מתוק מדבש

קָם רַבִּי אַבָּא וְשׂוּי יְדוּי בְּרִישִׁיָּה וּבְרַכְיָה עַמְד רַבִּי אַבָּא וּשְׁם ב' יְדוּי
 עַל רֵאשׁוּ וּבִרְכוּ, אָמַר וַדַּאי חֲשִׁיבָנָא דְּחֻכְמָתָא לָא אִשְׁתַּכַּח בְּרַ
 בְּאַנּוּן זָכָאִי דְּזָכוּ בָּהּ אִמַר רַבִּי אַבָּא חֲשַׁבְתִּי שְׁסוּדוֹת הַחֲכָמָה לָא נִמְצְאִים
 אִלָּא בְּאוֹתָם הַצְדִּיקִים שְׁזָכוּ אֵלֶיהָ עַל יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, הִשְׁתָּא חֲמִינָא
 דְּאַפִּילוּ יְנוּקֵי בְּדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן זָכוּ לְחֻכְמָתָא עֲלָאָה עֵתָה רֵאִיתִי
 שְׁאִפִּילוּ הַתִּינוּקוֹת בְּדוֹרוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּכוֹחוֹ זָכוּ לַחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, זָכָאָה
 אֲנִתְּ רַבִּי שְׁמַעוֹן אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי לְדָרָא דְאַנִּתְּ תַּסְתַּלַּק מִנִּיהּ אוּי
 לְאוֹתוֹ הַדּוֹר שֶׁתַּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ, יְתָבוּ עַד צַפְרָא וְאַשְׁתַּדְּלוּ בְּאוּרִייתָא יִשְׁבוּ
 שֵׁם עַד הַבּוֹקֵר וְעַסְקוּ בַּתּוֹרָה.

הסיפור הידוע ממרן הבעל שם טוב הק'

הועתק מתוך ספר "מעשה השם" להרה"ק מקומארנא זיע"א
 סיפר לי מורי חמי, מו"ה אברהם מרדכי מפינטשוב ז"ל.
 שהיה בכפר אחד, כומר אחד מכשף גדול, שהיה ממית ילדי
 ישראל קודם המילה בכשפיו. פעם אחת אירע ברית מילה
 ליהודי אחד, שהיה דר בכפר הנ"ל, וראה מרן הבעש"ט הק'
 זי"ע שהכומר מכין עצמו להרוג את הילד, ונסע מרן הבעש"ט
 הק' זי"ע בקפיצה לשם, ובא שמה עם תלמידיו קודם הלילה
 שלמחרתו יהיה המילה, והיהודי כיבדו מאד, ואמר מרן
 הבעש"ט הק' זי"ע להיהודי שיסגור הדלת וכל מקום פתוח,
 ולא יניח אף חור קטן אחד שלא יסתום אותו, ויכין לו מקלות
 גדולים ועבים, וכשיאמר לו [מרן] הכה! אז יכה בכל כוחו,
 וכשהיה לילה אז דפק אחד בדלת שיפתח לו, ולא רצה
 היהודי, כאשר צוה אותו איש האלקים, והלך הכומר בכשפים,
 והחליף צורתו לתמונת חתול וחיות טמאות, והתחיל לחפור
 תחת קרקע הבית, וכיון שתחב את ראשו לתוך הבית, אז
 צוה מרן הבעש"ט הק' זי"ע שיכה, והכה אותו היהודי מכות
 אכזריות, הכה ופצוע עד שנשברו לו יד ורגל, והלך הכומר
 לביתו, ובבוקר היתה שמחת ברית המילה גדולה מאוד.

ובהוודע להכומר שכל זה עשה לו מרן, קבל אותו
 לפני השרים שיכריחו את מרן הבעש"ט הק' זי"ע שיתווכח

אתו, עד שהשרים הסכימו לו, וקבעו לו זמן שיעמדו שניהם, וכל אחד יעשה מופת שיתגבר וינצח את חברו במקלות עם רב, ונתוועדו ביום המיועד, כל השרים והכומרים והמון רב, ואמר לו מרן הבעש"ט הק' זי"ע, עשה אתה ראשונה מה שתוכל, והכומר הביא עליו כל מיני רוחות ושידין וחיות רעות ונחשים ועקרבים וכל מיני מזיקין, ומרן הבעש"ט הק' זי"ע לקח מהר את המטה, וחג חוגה סביבו, והוא עמד באמצע ולא יכלו לעבור המחוגה, עד שהביא עליו חזיר מיער, וכשראהו מרן, אמר, זה הוא עז פנים גדול, ומיהר ועשה מחוגה בתוך העיגול הראשון, ועבר החזיר בעזותו בשתי ידיו את העיגול הראשון, ולא יכול לעבור [את העיגול השני] וחזר וברח, וכשראה המכשף שכל מיני כישוף לא הועילו לו, שיעבור את המחוגה ויזיק אותו, אמר למרן הבעש"ט הק' זי"ע עשה אתה, אמר לו מרן הבעש"ט הק' זי"ע אני לא אעשה שום דבר, רק אקרא לילדים שהרגת ויעשו בך נקמה, מיד באו ונאספו עליו ילדים קטנים הרבה מאד, ונפלו עליו, ולא השאירו ממנו עצם קטן שלם, כן יאבדו כל אויבך ד' אמן.

תפלה לאחר הלימוד מהחיד"א זי"א

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ^{יהוה הוא ויהוה צדיק הדין} יאמרנו ^{אבותינו} אלהינו ^{אלהינו} ואלהינו ^{תקנו ובעל היכולת ובעל המוחות כולם} אבותינו ^{אבותינו} שיהא ^{אבותינו} וימריצה ^{אבותינו} לפונדנו ^{אבותינו} בתורתך הקדושה פרינו ^{אבותינו} ציונו ^{אבותינו} ותעלה עלינו פארו פוננו בכל הפונות הראויות לנו ^{אבותינו} בכל לפוננו. ודרך פכל אנו מכוננים לתקן שרשם במקום ^{אבותינו} עליון לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ^{אבותינו} ורחימו ורחימו ורחימו וימשיך שפע וברכה רבה בכל ^{אבותינו} העולמות על ידי לפוננו תורתך ויתבררו כל נצוצות ^{אבותינו} הקדשה אשר נתפזרו על ידינו בין הקלפות וזיל בלע ^{אבותינו} ויקיאונו. ומשם ישפע לילד הצולד, ויתפדה למילה ^{אבותינו} ולשם, וישמור ברית קדש כדת מה לעשות. איכא ^{אבותינו} רבא ויתעבד בתורה ומצוות בויי אביו ואמו, ויתגדלו ^{אבותינו} לעבודתך וליראתך, ויתעילו מכל וזולאי הקטנים, לא ^{אבותינו} תאנה אליו רעה וגעל לא יקרב לו. ואתה בטובה ^{אבותינו} תתמלא רחמים עלינו ונתחזירנו בתשובה שלמה לפניה, ^{אבותינו} ויתעילו מכל וזולאי ובפרט מפגם הברית. לב טהור ^{אבותינו} ברא לנו אלהים ^{תקנו ובעל היכולת ובעל המוחות כולם} ורוח זכון וחדש בקרבנו. ^{אבותינו} אלהינו ^{אלהינו} ואלהינו ^{תקנו ובעל היכולת ובעל המוחות כולם} אבותינו ^{אבותינו} מלך רחמן, ^{אבותינו} רחם עלינו, טוב ומטיב הדרש לנו, שובה אלינו בהמון ^{אבותינו} רחמיה, בגלל אבות שעשו רצונה, בנה ביתך בביתך ^{אבותינו} כונן מקדשך על מכוננו, הראנו בבנינו שמחנו בתקונו, ^{אבותינו} והשב כהנים לעבודתם ולויים בדוכנם לשירם ולזמרם, ^{אבותינו} ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניה, אמין כן יהי רצון.

יְהִי לְרָצוֹן אֲמָרֵי פִינוּ וְהַגִּינוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְעַלֶּה
 צוּרֵנוּ וְזֹאכֵנוּ: היה הוה ויהיה אדרון הכל

טוב שלאחר הלימוד יעתירו בשפה וכה יאמרו

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְעַלֶּה אֱלֹהֵינוּ תקוף ובעל חיובות ובעל המוחות כולם
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּקְבֹּל בְּרוּחִמִּים וּבְרָצוֹן
 לְמוֹתֵנוּ אֲשֶׁר לְמוֹתֵנוּ לְזָכוֹת וּלְשִׁמְיֵית הַיְכָל הַזֶּה בְּבֵית
 הַזֶּה. וְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְעַלֶּה אֱלֹהֵינוּ תקוף ובעל חיובות ובעל המוחות כולם
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הַשּׁוֹמֵר אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
 מִכָּל דָּבָר רָע, שֶׁתִּשְׁמֹר אֶת הַיְכָל הַזֶּה בְּבֵית הַזֶּה
 מֵאֲסָפְרָה וּמִשְׁדֵּיךָ וּרְוִחוֹךָ וְלִכְלִיךָ וּמַעַן הָרָע, וּמִכָּל פְּגָמִים
 וּמִרְעִין בִּישׁוֹן, וּמִכָּל רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לָבוֹא בְּעוֹלָם.
 וַיִּזְכֶּה לְמִיכָה, וּלְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַצּוֹת וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים,
 וְתַגְדִּלָּהּ לְלִמּוֹד תּוֹרָה לְשִׁמְיָהּ, וַיְהִי מִכְתָּר בְּכָתֵר תּוֹרָה
 וּכְתָר שֵׁם טוֹב, וַיִּשְׁיִמְהוּ אֱלֹהִים תקוף ובעל חיובות ובעל המוחות כולם כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנֵשֶׁה
 בְּזוּיֵי אָבִיו וְאִמּוֹ. יִשְׁבְּחוּ הָאִישׁ בְּיוֹצְאֵי וְחֻלְצֵי וְתַגְלֵי הָאֱשֵׁה
 בְּפָרִי בְטָנָהּ. וַיִּקְיֵם בּוֹ מִקְרָא שְׂכָתוֹב: יִשְׁבְּחוּ אָבִיךָ וְאִמְךָ
 וְתַגְלֵי יוֹלְדֶיךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן רְחוּמֶיךָ הָרַבִּים, וּלְמַעַן אֲבוֹתֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים, אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב עֲבָדֶיךָ, וּלְמַעַן מִשְׁעָה
 וְאַהֲרֹן, יוֹסֵף וְדָוִד, וּלְמַעַן כָּל הַצְדִּיקִים וְהַחֲסִידִים, וְכֹתֶם
 תַּגְלֵי עָלֵינוּ. וְתֵן שֹׁכֵר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמִּית,
 וְשִׁים וְחֻלְקָנוּ עִמָּהֶם, אִם לֹא בְּזָכוֹת, בְּרוּחִמִּים. יְהִי לְרָצוֹן
 אֲמָרֵי פִי. וְהַגִּינוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ. יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְעַלֶּה צוּרֵי היה הוה ויהיה אדרון הכל
 וְזֹאכֵנוּ.

אחר הלימוד כשיש מנין אומרים קדיש דרבנן

אמן של הקדיש סדר כוונתו "אידהצויה". (שעה"כ דף מא ט"ד)

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֶלְמָא דִּי בָּרָא כְּרֵוּתָהּ
וּבְמִלֵּי מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמִיחַ פְּרָקָנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ.
בְּזִימִיכוֹן וּבְזִימִיכוֹן וּבְזִימִי דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל.
בְּעֶזְרָא וּבְזִמְן קָרִיב. וְאָמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.
יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר
וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל. שְׁמֵהּ דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
לְעָקָא (בעשי"ת וּלְעָקָא מִכָּל) מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא.
תְּשַׁבְּחָתָא וְנִזְמָתָא. דְּאָמִירָן בְּעֶלְמָא. וְאָמְרוּ אַמֵּן:

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבָּנָן. וְעַל תַּלְמֵי־דִיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמֵי־דִי
תַּלְמֵי־דִיהוֹן. וְעַל כָּל מֵאן דְּעִסְקִין בְּאוֹרֵיתָא. דִּי
בְּאַתְרָא (בא"י קד"ש) הִדִּין וְדִי בְּכָל אֶתֶר וְאַתֶּר. יְהֵא
לְהוֹן וּלְכוֹן שְׁלָמָא רַבָּא וְחָנָא וְחִסְדָּא וְרוּחֵמִי וְחַיֵּי אֲרִיכִי
וּמְזוּנֵי רוּחֵי וּפְרָקָנָא מִן קָדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא
וְאֶרְעָא וְאָמְרוּ אַמֵּן:

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל
יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אַמֵּן:

עוֹשֶׂה שָׁלוֹם (בעשי"ת הַשָּׁלוֹם) בְּמִרוּמָיו. הוּא בְּרוּחֵמִי
יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ. וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אַמֵּן:

מנהג קריאת שמע אצל התינוק

אל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֶחָד ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

אֵלֵינוּ ^{תקוף ובעל היכולת} ^{ובעל הכוחות כולם} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

אֶחָד: ^{יהוה אחד} ^{אדון הכל}

בלחש בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאֵתְּ אֶת יְהוָה אֶחָד ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

בְּכָל-לִבָּבְךָ ^{תקוף ובעל היכולת} ^{ובעל הכוחות כולם} ^{יהוה אחד}

בְּכָל-מְאֹדְךָ: ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

וְאֵתְּ אֶשֶׁר אֲנִי מִצִּיּוֹן הַיּוֹם ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

לִבָּבְךָ: ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

וּבְשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ: ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

וְהָיָה כְּטָטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד} ^{יהוה אחד}

עַל-מַוָּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשִׁעְרֶיךָ:

יש נוהגין לומר והיה אם שמוע - ויאמר, ויהי נועם, יושב בסתר

הַמִּלֶּאָה הַגָּאֵל אֶתִּי מִכָּל רָע יְבָרֵךְ אֶת
הַנְּעָרִים. וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמִי. וְשֵׁם
אֲבוֹתַי אֲבָרָהָם וַיְצַוֵּק. וַיִּזְגֹּו לָרֹב בְּקָרֵב הָאָרֶץ:

יש מוסיפים יברכך, הנה, לישועתך, בשם ג"פ, שיר המעלות אשרי כל ירא
ה', שיר למעלות אשא עיני, אדון עולם.

יש נוהגים לומר וַיִּפְּלֵי זַעְזַל אוֹיְפָן דָּאף אַזְוִיפִיל מִלְּאָכִים
אוֹיְפָן וואף:

סגולה להרבות בנרות בליל זה. (של"ה)

יש נוהגין להניח סכין של מילה תחת ראש התינוק בלילה שקודם המילה
והוא לשמירה. (לקוטי מהרי"ח)

עניני ברית מילה

הוספות חשובות לעניני ברית מילה מספרים קדושים

לִיקוּמִים מִסִּידוֹר בֵּית יַעֲקֹב לְהַגָּאוֹן מוֹהֲרֵי־עַב"ץ זי"ע
טעם מלוא זו כדי להחליש האצר וכח [היפה"ר, וצאות הגשמי צצור יתגבר
בו כח הקדושה, עיין שם ציבור הענין], וצאות זה נקרא תמים ונכנס
באמונת היחוד וצברית אברהם אבינו, והוא עדות על היחוד והאמונה,
וכלי זיינו של השי"ת הוא שם שדי, והמהול חתום צצורו שם זה, והרי
הוא חגור כלי זיינו של השי"ת.

מצות מילה היא כקרבן כשם שדם הקרבן מכפר בו כן דם המילה,
וכשם שכתוב בקרבן ואכלו אשר כופר זהם, כן עושין סעודה
ביום המילה, וגדולה מקרבן שהוא בגופו, ועל כן נחשב לו כאילו עקד
עלמו לזבח.

היא המלוה הראשונה שזוהי ה' שיקיימו זרע אברהם אברהם, ועליה כרת ברית עמו ועם זרעו אחריו וי"ג צריחות נכרתו עליה, רומזים לי"ג מדות, ואברהם אבינו לא נקרא שלם עד שכל, ואלמלא הוא לא ברא ה' עולמו.

שקול'ה כנגד כל התורה והמצוות וצווחות מקבלים פני שכינה, והשי"ת שומע תפלתו אפילו חטא, ואלהיו ברא לברית מילה ומעיד, ובשכינה ניצולין מגיהנום, כי אברהם אבינו עומד על פתחה ואינו מניח לנימול ליד, וזה מקבלין אלוהותו יתעלה, ועל ידה הוצטחו שאינן כלין בגלות, ומסרו נפשם עליה, והמלוה קיימת בשהיא קיום העולם באמת.

המנהג להזמין איש אחד לאחוז התינוק על צרכיו להמול [הסנדק] ויחזר אחר איש כשר ולדיק היותר טוב, וכן המוהל יהא כשר מומחה ומוחזק [במלאכתו], ולא יקח סנדק ומוהל לאהבת אדם או בשביל תועלת, כשאין ראוי.

במדינות אלו מרבין בנרות, ויש להדליק י"ב [נרות] קטנים בכותלי בית הכנסת כנגד השצטים, וג' גדולים לפני התיבה כנגד האצות.

ביום המילה קורין לו שם, ויש אדם שכל הנקרא בשמו ילליח ויעלה לגדולה, ויש להיפוך, לכן יתפלל אדם שכל הנקרא בשמו יהיו צו מדות טובות והמריצה על השם סכנה לו [לתינוק].

ביום הברית ישמח מאד ויודה לה' על שזיכהו לבן לקיים מצוה גדולה זו לחתום אותו באות ברית קודש, ולחקריב לפניו קרבן חשוב שאין למעלה ממנו, [ויזהר משכחה ומכשול ורישול מלעשותה כהוגן], ושכרו כפול ואוכל פירות צעוה"ז בשכר השמחה, וצוהר: אשרי חלקו של המקריב קרבן זה בשמחה לפני הקב"ה, וצריך לשמוח בחלקו זה כל היום.

גדול'ה שמחת הקב"ה במי שמקיים מצוה חביבה זו בלב טוב, וצוהר: בעת שהאדם מעלה את בנו בברית זה, קורא הקב"ה לפמליא שלו ואומר: ראו מה נברא עושה בעולמי.

ליקוטים מהגה"ק מדינוב זי"ע

בספר דרך פקודיך להרה"ק מוהרל"א מדינוב זי"ע (מלות עשה ז) בחלק המחשבה, אות א כתב: העיקר צדינו להלכה מלות עשה דאורייתא נריכה כונה והוא שנריכין לבוין צעשותה, הנני מכוין צעשיה הזאת לקיים מלות צוראינו כאשר ציונו צתורה ונמלתם את צשר ערלתכם המול לכם כל זכר לדורותיכם וכן שמונת ימים ימול לכם כל זכר לדורותיכם.

ובאות ג כתב: כבר כתבנו דמלות שהטעם מפורש צתורה צריך לבוין גם הטעם, והטעם שכתב הרב בעל החינוך הוא המעבב כי לדעתי הוא המבואר בתורה וזה לשונו: שזונו השי"ת לרשום אותנו במקום אבר המוליד [כל קומת האדם] שאנחנו עצדיו מיוחדים לו יותר מכל אומה ולשון, כמו המלך הרושם את עצדיו למען יזכירו ויכירו וידעו שהם עצדיו [ע"כ]. והעמיק ציור הרב מהר"ס חאגיז צקנת שינוי והוא: שהמלות הזאת הוא דמיון אות וכריתת ברית בין שני אלהים לכל תשכח אהבתם ולכל יפרדו.

והנה לדעתי הטעמים הללו מעבבין וצריך האב והמוהל לבוין הנני מקיים המצוה כאשר צונו ה' אלקינו בתורה, והטעם שנתן השי"ת בנו רושם בצבר המוליד להורות שאנחנו עצדיו מיוחדים לו לעבודה, והוא כריתת ברית לנו לזכרון לכל תפרד אהבתינו.

ובאות ה כתב: אמר הקצ"ה לאצרהם אצינו התהלך לפני והיה תמים כאשר צונו השי"ת המלות הזאת, נטוה להתהלך בתום, הכוונה כי הנה השכל האנושי יתקשה לדעת אם מאוסה היא הערלה למה נצרכה, וכמו ששאל טורנוסרופוס לרבי עקיבא כו', ורבי עקיבא השיבו שהשי"ת פעל ועשה את עולמו באופן שהאדם על ידי בחירתו ישלים ההשלמה בכל דבר כי רצה לזכותו ולהשתעשע צמעשי ידיו.

ומחוייב האדם לעשות מצותיו בלי חקירה למה עשה ה' ככה, רק להתהלך בתום ולהשליך עליו יתברך כל מאויו ולקיים מצותיו, הגם שהשכל דוחקו למה עשה ה' ככה, ישב אל לבו הלא אין מחשבתו

כמחשבותינו, ומה לנו ומה חיינו לזא עד תזונתו ית"ש, ונאמן הוא צעל מלאכתיו אשר הוא ודעתו וחכמתו אחד, הוא יודע הטוב והמוצח לנו רק עשות מצותיו, כי האך אפשר לנצח צריה קטנה מעוטה צדעת לזא עד תכלית חכמתו.

והנה אצרהס אצינו להיות שצא צעולס תוהו ולא היה לו רצ למורה ולא תורה, אזי התהלך בחקירתו האנושית להתזונן שאין צירה ללא מנהיג, עד שנגלה אליו מלך מלכי המלכים הקצ"ה ואמר לו אני הוא צעל הצירה, אחרי כל חקירותיו ושכליותיו נתן לו השי"ת המצוה הזאת, ואמר לו התהלך לפני והיה תמים, להורות גם לבניו אחריו שאי אפשר לו לבא לתכלית טעמי מצותיו ית"ש, וזה כל האדם לשמור ולעשות ולקיים, עשה המצות באשר צוך ה' אלקיך, וזה הוא הצלחת נפשך ורוחך ונשמתך מבלי הביט אל חקירה בשכל המוגבל בחומר, כי הוא יתצרך היוצר והצורא הוא היודע הטוב לנו ולנשמותינו.

עוד כתב החינוך והרצ מהר"ם חאגיז, שלכך לא נצח כך [כלומר מהול] האיש הישראלי רק נצטו להשלים תיקון גופו ע"י האדם, להורות דכמו שלמות נורת גופו נשלם ע"י האדם, כן שלימות צורת נפשו הוא על ידי האדם בבחירתו.

עוד שם צדך פקודיך, צסס המקוצלים הראשונים שכתצו צטעס מצות מילה שהיא החיתוך והפריעה כדי להכרית ולצטל את הג' קליפות הטמאות וזהו ענין החיתוך, והפריעה שצעור הרך היא כנגד קליפת נוגה שכל הדצרים המותרים חיותם ממנה, וכאשר לוקח האדם עניני עולם הזה כגון אכילה ושחיה ושאר הנאות עוה"ז ומכוין צהס לעצודתו ית"ש שיהיה לו כח לעצוד השי"ת, אזי נכלל החיות מקליפות נוגה צקדושה, וזה כל האדם צעצודתו, ועצור זה נצטונו לפרוע העור הרך כו', לקדש עצמינו צמותר שלא ליהנות ממותרי העולם רק עפ"י ההכרח המצטרך לתורה ועצודה, דהיינו שילך צכח האכילה ההיא לעצוד את השי"ת, והמתזונן יראה שכל התורה כולה נכללת צמצוה זאת, וצזולת זה לא נקרא

תמים צמנוה זו, וזה ג"כ מ"ש השי"ת התהלך לפני והיה תמים, צעסוק האדם צמנוה זו כל ימי חייו יתצונן צוה ואז טוב לו, וכשימנא עצמו חסר מכל הנ"ל הנה לא קיים המנוה עדיין כראוי וישוצ אל ה' וירחמהו, וזהו ג"כ ומלתא את ערלת לצצכס.

עניני המעשה

בח"ק המעשה שם צאות יד כתב: מה שסוצ אומרים פעם שנית (צעת הצרית) שיצרתי וגו', נ"ל דכיון שמצקשים מאליהו לסומכו חוזרים ואומרים דאעפ"כ העיקר הוא העזר האלקי.

שם צאות כב כתב: מהראוי שיעמדו כל העם צעעת המילה ע"ש [הכחוצ] ויעמוד כל העם צצרית, חוץ הסנדק התופס התינוק.

ובאות יג כתב: ואחד יושב על הכסא ותופס התינוק צעעת המנוה, והוא הנקרא סנדק, ומנוה גדולה היא ותיקון לחטא הצרית.

תפלה לאם כשהיא מוסרת בנה להכניסו בבריתו של א"א

ע"ה (מספר שבט מוסר פרק כד)

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, כְּשֵׁם שְׁהוּא רָצוֹי לְפָנֶיךָ עֲכֶשְׁיוּ עֲשִׂיִן
בּוֹ לֹא יוֹטֵא וּלֹא עוֹן, כִּי יִהְיֶה תַּמִּיד לְפָנֶיךָ שְׁלֵא
יִפְגֹּם בְּרִיתוֹ, עֲשֵׂא לְתַבִּיאוֹ לִיְדֵי צְסִיוֹן, וּלֹא לִיְדֵי בְּיוֹן,
וְיִהְיֶה בְּרִיא אוֹלָם לְעַבְדֶּיךָ, וְתַמִּיד תִּהְיֶה צָגָר פָּצִי
יִרְאֶתָּה, וּלֹא יִסּוֹר דְּעֵתוֹ וּרְצוֹנוֹ מִלְּמוֹד תּוֹרַתָּה, וּבְעֶשְׂרִית
מִצְוֹתֶיךָ, וְיִהְיֶה כֵן עִמָּךְ עַד יוֹם מוֹתוֹ. וְתַזְמִיֵן לוֹ פֶּרֶצְסוֹ
מִיָּדָה, וְאֵל תַּבִּיאוֹ לִיְדֵי מִתְנַת בְּשָׂר וָדָם, דְּיִהְיֶה מִסָּר
מִבְּדִיל שְׁלֵא יוֹכֵל לְעַבְדָּהּ, בְּהִיוֹתוֹ מְכוֹסֵה בּוֹשָׁה וּכְלִימָה
לְצָפוֹת מִיָּד בְּשָׂר וָדָם, צָבֵל וְקַפְדָּן, וּמִתְנַתוֹ מוֹעֵט וְעִיר

שָׁם וְעִיר שָׁם, וְכִיּוֹן שְׁמִצָּפָה לְאַחֲרִים, וְחֻכְמָתוֹ זְסָרוּחַת, וְנִפְשׁוֹ עָלָיו זְעֻצָּבָת, וּבִשְׁרֹו עָלָיו יִכָּאֵב. לֹא כֵן הַמִּקְבֵּל מִיָּד הַטּוֹבָה, הַפְּתוּחָה, וְהָרוּחָה, וְהַמִּלְאָה. וְלֹא יִצְטָרֵךְ מִן הַבְּרִיּוֹת עַד יוֹם מוֹתוֹ. וְכִשְׁיִזְכֶּה לְאִקְצָה יְהִי רָצוֹן שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ עָלָיו יְסוּרִין, לֹא כְּבָדִים וְלֹא קָלִים. וְלֹא יֵאָרֵעַ לוֹ חוֹלָאִים בְּחַיָּיו. וְתִצְלִיחֵהוּ מִכָּל פְּגָעִים וּמִקָּרִים רָעִים, כִּדִּי שֶׁתִּמִּיד יִהְיֶה מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָה, וְתֵן בְּרָצוֹנוֹ לְכוֹן לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָה, וְאֵל יָבֹא לִידֵי שׁוֹם מִכְשׁוֹל הַבֵּר בְּעוֹלָם, לֹא בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וְלֹא בְּדַבְּרֵי צָרָכָיו. וְלֹא יִפּוֹל בּוֹ מוֹם מוֹחֲמֵת וְחוֹלִי אוֹ מַכָּה. וְתִצְלִיחֵהוּ לְאִקְצָה בְּבָנִים וּבָנוֹת שֶׁיִּרְאֶה בְּחַפְזָן, עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת. וְלֹא תִהְיֶה מִיתָתוֹ מִחוּלֵי כְּבֵד וּבִשְׁוֹנָה, וְיָבֹא אֶל הַקָּבֶר שָׁלֵם בְּכָל אֲבָרָיו. אָמֵן.

תפלה לאבי הבן והמוהל קודם ברית המילה

מוֹבֵא בְּסֵפֶר דֶּרֶךְ פְּקוּדֵיךְ (במ"ע ב' חלק המחשבה) שֶׁהָאֵב וְהַמוֹהֵל שְׁאִינוּ מְכוּיִן לְקִיִּים הַמְצוּה אוֹ שְׁאִינוּ מְכוּיִן טַעַם הַמְצוּה לֹא יִחַשֵׁב לוֹ הַמְצוּה בְּכָלֵל לַהֲשַׁתֵּלם בַּחֲלֻקָּא דְּרַבְנֵן שְׁלֹו, וּבָאֵם כָּל יְמֵי חַיָּיו לֹא קִיִּים הַמְצוּה זֹו בְּכוּוּנָה, מִן הַצּוּרֵךְ לַחֲזוֹר וּלְבֹא בְּגִלְגּוֹל, ע"כ הִעֲתַקְנוּ מִשֵּׁם הַנוֹסֵחַ שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר קוֹדֵם הַמִּלָּה הָאֵב וְהַמוֹהֵל, וְנִכְלָל כָּאֵן גַּם ה"לשם יחוד" קוֹדֵם כָּל מְצוּה מִסֵּפֶר שְׁעָרֵי צִיּוֹן, וְהַתְּפִלָּה קוֹדֵם הַמִּלָּה מִסֵּפֶר עֲבוּדַת הַקּוֹדֵשׁ. (מִהַרֵּ"ק אֲדוֹמ"ר מ"תוֹלָדוֹת אַהֲרֹן" זִצְק"ל)

אוֹמְרִים לִמְנַצַּח (תְּהִלִּים ו') לִמְנַצַּח (שם יב), וְהָאֵב אוֹמַר לִפְנֵי הַמִּלָּה
תפלה זו

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיָּה בְּחַיִּילוֹ וּרְחִיבֵנו
(ויכוין אלו השמות יֵאָהֳוִיהָ יֵאָהֳוִיָּה אִידֵהֲצִיָּה) וּלְיִחִיד
אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת י"ה בּו"ה בְּיִחִידָא שְׁלֵמִים עַל יְדֵי הָאֵי טָמִיר
וְנִעְלָם (הַכוּוּנָה אוֹר אֵין סוֹף ב"ה שֶׁעַל יָדוֹ הַכֵּל מִתִּיחַדִּין) בְּשֵׁם כָּל
יִשְׂרָאֵל: (כָּאֵן יִקְשֶׁר עֲצָמוֹ עִם כִּלּוֹת יִשְׂרָאֵל וְעִם כִּלּוֹת צַדִּיקֵי הַדּוֹר).

האב אומר

הִנֵּה אֲנִכִּי בָּא

המוהל אומר

הֲנִנִּי מִכּוֹן בַּעֲשִׂיָּהּ זֹאת

לָקִים מִצֹּת עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר צִוֵּי יְהוָה יִהְיֶה לְךָ יִאֲהֲדֶנָּה אֲדֹנָי הַכֹּהֵן הַזֶּה אֶלְהִינוּ
 בַּתּוֹרָה זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם תִּקְוָה וּבַעַל הַיִּמּוֹת וּבַעַל הַכֹּסֶם
 וּבֵין זֶרַעךָ אֲזוּרֶיךָ הַמוֹל לָכֶם כָּל זָכָר, וּכְתִיב וּבַיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי יִמוֹל בָּשָׂר עֲרָקְתּוּ. לְתַקֵּן אֶת שְׂרֵשׁ מִצְוָה זֹאת
 בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן, וּכְדִי לְהַשְׁלִים אֲדָם הָעֲלִיוֹן וְאִכְלָן הָעֲלִיוֹן,
 וּכְדִי לַעֲשׂוֹת צִוֵּת רוּחַ לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, לְאֻקְמָא
 שְׂכִינָתָא מֵעַפְרָא וּלְיִחוּדָהּ בְּבַעֲלָהּ, וּלְעֲשׂוֹת עֲטָרִין וְקִשּׁוּטִין
 לְשִׂכְנֵיהָ הַקְדוּשָׁה, וּלְהַלְבִּישׁ אוֹתָהּ בְּגָדֵי זָהָרִין, וּלְגָרֶם
 שִׁפְעַ וּבִרְכָה רַבָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּלְתַקֵּן כָּל הַנִּצְצוֹת
 שֶׁנִּפְּלוּ תוֹף הַקְּלָפוֹת בֵּין עַל יְדֵי בֵין עַל יְדֵי שְׂאָר עֲמָךְ
 יִשְׂרָאֵל, וּלְזַכֵּךְ נַפְשֵׁי רוּחֵי וְנַשְׁמוֹתֵי שְׂמֵיָהּוּ רְאוּיִים לְעוֹרֵר
 מִיֵּין תַּתְּאִין עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה מִצְוָה זֹאת, וּכְדִי לְקַשֵּׁר נַפְשֵׁי
 רוּחֵי וְנַשְׁמוֹתֵי בְּמָקוֹרֶם וְשִׁרְשָׁם הָעֲלִיוֹן, וּכְדִי לְהַעֲשׂוֹת עַל
 יְדֵי זֶה הַמִּצְוָה כִּסֵּא וּמִרְכָּבָה לְשִׂכְנֵיהָ הַקְדוּשָׁה כְּדִי לָקִים
 מִצְוֹת עֲשֵׂה וּלְדַבָּקָהּ בּוֹ. וַיְהִי וַיָּשׁוּב וּמִקְבֹּץ לִפְנֵי הַקְדוּשָׁה
 בָּרוּךְ הוּא כָּאֵלוּ קִיַּמְתִּיהָ בְּכָל פְּרִטִּיָּה וּדְקָדוּקִיָּה וּכְנֻזְתִּיָּה
 וְתַרְיָג מִצְוֹת הַתְּלוּיִים בָּהּ, וְאֵל יַעֲכֹב שׁוֹם חֲטָא וְעוֹן
 וְהִרְהוּר רַע אֶת הַמִּצְוָה הַזֹּאת מְכַלְכֵּל לְרַצּוֹן לִפְנֵי הַשֵּׁם:

וְהַטָּעַם שֶׁצִּוֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְרִשֵּׁם אוֹתָנוּ בְּאֵיבָר הַבְּרִית.
 לְהוֹרֹת שְׂאֲנֻחָנוּ עֲבָדָיו מִיְּחֻדִּים לוֹ יוֹתֵר מִכָּל אֲמָה
 וְקִשּׁוֹן, כָּמוֹ מִקֵּץ הָרוּשִׁים אֶת עֲבָדָיו לְמַעַן יִזְכְּרוּ וַיִּדְּעוּ שֶׁהֵם
 עֲבָדָיו, וְהוּא פְּרִיתֵת בְּרִית לָנוּ לְזַכְרוֹן לְבַל תִּפְרֹד אֶהְבַּתָּנוּ,

וּלְהוֹרוֹת שְׁכָמוֹ שְׁשִׁלְמוֹת צוֹרֶת גּוֹפּוֹ זְשִׁלְמֹת עַל יְדֵי הָאָדָם
כִּן שְׁלִמּוֹת צוֹרֶת גּוֹפְשׁוֹ הִיא עַל יְדֵי הָאָדָם, בְּבִחֲיָרְתּוֹ בְּהַכְשֵׁר
פְּעֻלּוֹתָיו, כִּמוֹ שְׁצֶאֱמַר הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים.

האב אומר

וְהָרִיצִי מוֹסֵר בְּנִי לְמוֹהֶל וְאַנִּי מִבְּנֵה
אוֹתוֹ שְׁלִיחַ גָּמּוּר שְׁיָמוּל אֶת
בְּנִי כְּדֵת מֵה לַעֲשׂוֹת. וְהִי רָצוֹן
מִלְּפָנָיָהּ יְהוָה ^{יְהוָה וְהִיא} ^{הִיא חַת וְהִיא} ^{אֶתְּחַלֵּץ} ^{אֶתְּחַלֵּץ}
וְאֶתְּחַלֵּץ ^{תָּקִיף וּבִלְעַל הַיִּסְכָּל} ^{וּבִלְעַל הַיִּסְכָּל} ^{וּבִלְעַל הַיִּסְכָּל}
שְׁתַּעֲלָה עָלַי כָּאֵל קִימְתִּי מִצֹּה אוֹ עַם
כָּל הַפְּנִיּוֹת הָרְאוּיֹת לְכֹן בְּמִצְוֹת
מִיָּלָה וּפְרִיעָה וּמִצִּיצָה, וְיִתְּנֻהוּ
הַחֲסִדִּים בְּמִשְׁפָּט הָאֲוִירִים, וְיִתְּנֵהוּ
מִצֹּה אוֹ וְשׁוֹבָה לִפְנֵי כְּרִיחַ זִיחוּחַ,
וְתִשְׁפִּיעַ זְשִׁמָּה קְדוּשָׁה לְהִילָךְ,
וְאֶלִּיהוּ הַגָּבִיא זְכוּר לְטוֹב יִבְרַךְ הַיָּלֵד
לְשִׁמּוֹר בְּרִיתוֹ, וְשִׁלָּא יִחָטֵא כָּלֵל,
וְיִצְלִיחַ בְּלִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
וְתִזְכֶּנִי לִי וּלְאִמּוֹ לְגִדְלוֹ לְתוֹרָה
וּלְמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהָיָה חֹכֶם
וְחָסִיד וּבַעַל מִדּוֹת טוֹבוֹת, וּבְרִיא
מִזִּלָּה, וְנִשְׁמָח בּוֹ וּבְתוֹרָתוֹ, וְנִגְזִיעָהוּ
לְחֻפָּה. וְעַתָּה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת רֵאשִׁית
פְּרִי הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לִּי לֶקֶחַ

המוהל אומר

וְהִי רָצוֹן מִלְּפָנָיָהּ
אֲבִינוֹ שְׁשִׁמּוֹת
שְׁתַּעֲלָה עָלַי כָּאֵל
קִימְתִּי מִצֹּה אוֹ עַם
כָּל הַפְּנִיּוֹת הָרְאוּיֹת לְכֹן
בְּמִצְוֹת מִיָּלָה וּפְרִיעָה
וּמִצִּיצָה, וְיִתְּנֻהוּ
הַחֲסִדִּים בְּמִשְׁפָּט
הָאֲוִירִים, וְיִתְּנֵהוּ
מִצֹּה אוֹ וְשׁוֹבָה לִפְנֵי
כְּרִיחַ זִיחוּחַ, וְתִשְׁפִּיעַ
זְשִׁמָּה קְדוּשָׁה לְהִילָךְ,
וְאֶלִּיהוּ הַגָּבִיא זְכוּר לְטוֹב
יִבְרַךְ הַיָּלֵד לְשִׁמּוֹר
בְּרִיתוֹ, וְשִׁלָּא יִחָטֵא
כָּלֵל, וְיִצְלִיחַ בְּלִמּוּד
תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִזְכֶּנִי
לְאִבִּי וּלְאִמּוֹ לְגִדְלוֹ
לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמִצְוֹת
וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהָיָה

מִצֻּוֹתַי, וּבִירָאָה וְאַהֲבָה וְשִׁמְחָה | וְחֶכֶם וְחֹסֶד וּבִעַל מִדּוֹת
רַבָּה בָּאתִי הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ : טוֹבוֹת, וּבְרִיא מוֹלָה :

וְאַתָּה בָּרַב רַחֲמֶיךָ תִּתְּכַרְכְּנוּ מִבְּרֻכּוֹתַי, וְתִשְׁמְחוּנוּ
בְּעֲבוּדָתְךָ, וְתַעֲלִילוּ מִכָּל חַטָּא, וְתִזְכְּנוּ לְקַיָּים כָּל
הַמִּצְוֹת שֶׁבִּתְּוָרָה. וְחַלְצֵנִי יְהוָה ^{יֵאָדָר וְנֵחִי} ^{הֵיטֵה הָיָה וְהָיָה} אֶלֶיךָ
אֶקְרָא כָּל הַיּוֹם. עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי ^{תִקְוָה וּבִעַל הַיּוֹסֵף} ^{וּבִעַל הַמּוֹחִת כּוֹסֶם} יִשְׁעֵינוּ עַל הַדָּבָר
כְּבוֹד שְׁמִי וְהַעֲלִילוּ וּכְפָר עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמִי. וְהִי
נָעַם אֲדֹנִי ^{אֲדֹנִי} ^{תִקְוָה וּבִעַל הַיּוֹסֵף} ^{וּבִעַל הַמּוֹחִת כּוֹסֶם} אֱלֹהֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה
עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה :

תפלה לסנדק קודם המילה (מסידור בית יעקב)

לְשֵׁם יִחוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתִיה בְּדוּחֵיכֶם וּרְחִימוּ
לִיחֹד שָׁם יִהְיֶה בְּרָהּ בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל
יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה אָנֹכִי בָּא לְהִיּוֹת סַנְדָּק וְאַהֲבָה כְּסָא וּמִזְבֵּחַ
לַעֲשׂוֹת עַל יְרֵכֵי הַמִּילָה. וְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵי יְהוָה ^{יֵאָדָר וְנֵחִי}
אֱלֹהֵינוּ ^{תִקְוָה וּבִעַל הַיּוֹסֵף} ^{וּבִעַל הַמּוֹחִת כּוֹסֶם} וְאַלֵּהִי ^{תִקְוָה וּבִעַל הַיּוֹסֵף} ^{וּבִעַל הַמּוֹחִת כּוֹסֶם} אֲבוֹתֵינוּ, שְׂיִהִיה
מִזְבֵּחַ כְּפָרָה שֶׁתְּכַפֵּר עַל כָּל חַטָּאתֵי וְעֲוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי
וּבִפְרֹט מִה שֶׁפָּגַמְתִּי בִּירְכִי וּבְאֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ, וְתַעֲלֶה
עָלֵינוּ כָּאֵל כּוֹנֵן בְּכָל הַפְּנוּת הָרְאוּיוֹת לְכוּיָן, וְתַמְלֵא
כָּל הַשִּׁמּוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בָּהֶם, וְתֵהֵא הַמִּילָה וְחִשּׁוּבָהּ
כְּטוֹרֶת סָמִים כְּדַכְתִּיב גְּבַעַת הָעֵרְלוֹת וּכְתִיב גְּבַעַת
הַלְבוּשָׁה, וְיִתְקַיֵּים בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכְּתוּב יִשְׂרָאֵל קְטוֹרֶה בְּאַפָּהּ
וּכְלִיל עַל מִזְבְּחָהּ בָּרַךְ יְהוָה ^{יֵאָדָר וְנֵחִי} ^{הֵיטֵה הָיָה וְהָיָה} וְחִיכֹל וּפּוֹעֵל
יְדִיו תִּרְצֶה : וְהִי נָעַם אֲדֹנִי ^{אֲדֹנִי} ^{תִקְוָה וּבִעַל הַיּוֹסֵף} ^{וּבִעַל הַמּוֹחִת כּוֹסֶם} אֱלֹהֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה.
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה :

סדר ברית מילה

אליהו הנביא זכור לטוב בא יחד עם הנימוץ
 כשמביאין הילד ואומר ברוך ה' כי אליהו בא עם הילד, וכשצא
 ליטול הילד יכוין שצא לקבל מאליו למולו, ומשימין אותו פעם
 א' על מקום שמכינים לאליו, וחוזר ויתן [התינוק] לסנדק. (סידור רבי שני)
 כשמביאין התינוק יקומו הכל מפניו (ויעמדו עד גמר הצרית, חוץ מהסנדק,
 וה"ה מפני כל עושי מנוה, והפוגעם דרך הלוחו ליוס ד"א לפחות),
 ואומרים בקול ברוך הבא, (ויש אומרים יש פר' פנחס וידבר ה' עד בריתי
 שלום), ואומר האב אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך ועונים נשבעה בשוב
 ביתך קדוש היכלך. (סידור צמ יעקב למוהרי"ע)

כשמביאים את התינוק לבית הכנסת למול אומרים הקהל

ברוך ה' אלהינו:

והאב אומר אֱשֶׁרִי תַבְחֹר וּתְקַרֵּב יִשְׁכֹּן וְחֲצִירִי:

והעומדים שם אומרים זַעֲבֻלָּה בְּטוֹב בֵּיתְךָ. קִדְשׁ הַיְכָלְךָ:

מנהג ארץ ישראל

האב מקבל את התינוק ועומד כלפי ארון קודש ואומר, והקהל חוזר אחריו
 פסוק בפסוק

זַעֲבֻלָּה	יִשְׂרָאֵל	יְהוָה	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל
היה הוה ויהיה אדון הכל	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה
אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ
היה הוה ויהיה אדון הכל	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה
אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ	אֱלֹהֵינוּ

יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל
יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל
יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה
יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל	יִשְׂרָאֵל

מִלְכָּךְ יְהוָה וְאַתָּה יֵאָמַר לְעוֹלָם:

[illegible]

וְזֶה הַפֶּסַח שֶׁל אֵלֵינוּ הַגָּבִיּוֹת וְזֶה הַכּוֹר לִטְוֹב:

צַעַר בְּעֵלָה בָּטוֹב בֵּיתָהּ. קֹדֶשׁ הַיְכָלָהּ:

לְמוֹלֵ אֶת בְּנֵי :

סדר ברית מילה

קג

המוהל קודם שמל אומר בשמחה

אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם אַבִּיִּנוּ, הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה
תָּמִיד. הִנֵּנִי מוֹכֵן וּמְזַמֵּן לְכֵּן מִצְוֹת עֲשֵׂה שְׂעוֹנֵי הַבּוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ, לְמוֹל. (וּאִם הָאֵב בַּעֲצָמוֹ מַל, אֹמֵר לְמוֹל אֶת בְּנִי). לְשֵׁם
יִחוּד קֳדֵשׁא בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכִּינְתּוֹ בְּדוּחֵיכֵי וּרְחוּמֵי לִיחוּד שֵׁם
יְיָ בְּרָה בְּיִחוּדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. וְהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה ובעל היסודות} ^{היה הוה ויהיה} ^{יאהודינוהי} ^{אדון הכל} עֲלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

אבי הבן לוקח את הנער ומניחהו על ברכי הסנדק, ועומד אצל המוהל
ומודיעו שהוא שלוחו, והמוהל מברך הברכה בקול רם

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה ובעל היסודות} ^{היה הוה ויהיה} ^{יאהודינוהי} ^{אדון הכל} אֱלֹהֵינוּ.
מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קֳדֵשׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו.
וַעֲזָנוּ עַל הַמִּיכָה:

ואח"כ יחתוך הערלה ואבי הבן מברך, ואם אין לו אב מברך הסנדק

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה ובעל היסודות} ^{היה הוה ויהיה} ^{יאהודינוהי} ^{אדון הכל} אֱלֹהֵינוּ.
מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קֳדֵשׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו.
וַעֲזָנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבִרְיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אַבִּיִּנוּ:

המנהג בארץ ישראל שאבי הבן מברך שהחיינו

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה ובעל היסודות} ^{היה הוה ויהיה} ^{יאהודינוהי} ^{אדון הכל} אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
הָעוֹלָם. שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהַגִּיעְנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

והקהל עונים

כְּשֵׁם שְׂעָכְכִס לְבָרִית. כֵּן יִכָּס לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה
וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים:

וישים הערלה בחול או בעפר ואחר כך מברכין על הכוס

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יהוה הוא ויהיה אדון הכל **אֱלֹהֵינוּ**
מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה: תקין ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יהוה הוא ויהיה אדון הכל **אֱלֹהֵינוּ** תקין ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר קִדְּשׁ יָדִיד מִבְּטָן. וְחֹזֵק בְּשִׁאָרוֹ שָׁם. וְצֹאֲצְאָיו וְחַתָּם בָּאוֹת בְּרִית קִדְּשׁ. עַל כֵּן בְּשִׁכְרֹתָ אֵת. אֵל חַי וְחֹלְקָנוּ צוּרָנוּ. צִוָּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֲרָנוּ מִשִּׁחָת. לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׂרָנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ** יהוה הוא ויהיה אדון הכל **כּוֹרֵת הַבְּרִית:**

אֱלֹהֵינוּ תקין ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **וְאֵלֵינוּ** תקין ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם **אֲבוֹתֵינוּ. קָיָם אֵת הַיְקָרָה הַזֶּה לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ. וַיִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל** (פלוגי בן פלוגי) **יְשֻׁמוֹ הָאֵב בְּיוֹצֵא וְחֹלְצֵיו *), וְתִגַּל אִמּוֹ בְּפָרִי בְטָנָה. כִּכְתוּב. יְשֻׁמוֹ אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתָךְ: וְנֶאֱמַר. וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדָמֶיךָ. וְאֶמַּר קָךְ בְּדָמֶיךָ חַיִּי. וְאֶמַּר קָךְ בְּדָמֶיךָ חַיִּי: וְנֶאֱמַר. זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ. דִּבֶּר צִוָּה לְאֶלְקָה הָדוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֵת אֲבֹתָהֶם וַיְשַׁבְּעֵתוּ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹזֶק. לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: וְנֶאֱמַר. וַיִּמָּל**

(* אם האב בעצמו מברך אומר יהי רצון שאשמואל ביוצא וְחֹלְצֵיו, ליתום מהאב אומר המוהל יְשֻׁמוֹ הָאֵב בְּצֵן עֵדֶן בְּיוֹצֵא וְחֹלְצֵיו, ליתום מהאב אומר וְתִגַּל אִמּוֹ בְּצֵן עֵדֶן בְּפָרִי בְטָנָה,

אֲבָרְהָם אֶת יִצְחָק בְּנֹו בֶן עֶשְׂמוֹנֶת יָמִים. כַּאֲשֶׁר צִוָּה
 אֱלֹהִים ^{תלפז ובעל היסודות} : הוֹדִו לַיהוָה ^{יאהרונת} ^{היה חות ויתיה} אֲדֹן הַכֹּל כִּי
 טוֹב. כִּי לָעוֹלָם וַחֲסִדֹו : הוֹדִו לַיהוָה ^{יאהרונת} ^{היה חות ויתיה} אֲדֹן הַכֹּל כִּי
 טוֹב. כִּי לָעוֹלָם וַחֲסִדֹו : (פלוגי בן פלוגי, יזכיר שם הילד) וְזֶה
 הַקָּטָן גָּדוֹל יִהְיֶה. כָּשֵׁם שֶׁצֶכֶס לַבְרִית. בֶּן יָכֶס לַתּוֹרָה
 וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים :

מִי שֶׁבָּרַךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב מִשָּׁה וְאַהֲרֹן
 דָּוִד וְיִשְׁלָמָה הוּא יְבָרַךְ אֶת הַיָּלֵד הָרַךְ הַנִּמּוֹל
 (פלוגי בן פלוגי) בְּעָבוּר שֶׁצֶכֶס לַבְרִית וְכָל הַקָּהָל מְבָרְכִים
 אוֹתוֹ. וּבִשְׂכַר זֶאת הַקְדוּשָׁה בָּרוּךְ הוּא יִשְׁלַח לוֹ רְפוּאָה
 שְׁלָמָה מִן הַשָּׁמַיִם רְפוּאָה הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָה הַגּוּף לְרַמ"ח
 אֵיבָרָיו וְשִׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל. וּכְשֵׁם
 שֶׁצֶכֶס לַבְרִית בֶּן יָכֶס לַתּוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.
 וְנֹאמַר אָמֵן :

ישתה המברך כוס של ברכה, גם יתן להתינוק הנימול מעט מכוס של ברכה,
 כמו שעשה כשאמר בדמיון חיי, ואח"כ יעמוד המוהל ויתפלל תפלה זו

רְבוּנוּ שֵׁל עוֹלָם, יְהִי רָצוֹן מִלְפָּנֶיךָ, שְׁיִהְיֶה זֶה חַיִּיב וּמְרֻצָּה
 וּמְקַבֵּל לְפָנֶיךָ, כָּאֵלוּ הַקְרִבְתִּיהוּ לְפָנֶיךָ כֶּסֶף כְּבוֹדָךָ,
 וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים שְׁלַח עַל יְדֵי מַלְאָכֶיךָ הַקְדוּשִׁים
 גְּשָׁמָה קְדוּשָׁה וּטְהוֹרָה (לפלוגי בן פלוגי) הַנִּמּוֹל עֲתֵה לְשִׁמְךָ
 הַגָּדוֹל, וְשִׁיְהִיָּה לָבוֹ פְּתוּחַ כְּפִתּוּחַ שֵׁל אוֹלָם בְּתוֹרָתְךָ
 הַקְדוּשָׁה, לְלִמּוּד וּלְלִמָּה לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת, וְתֵן לוֹ אַרְיכוֹת
 יָמִים וְשָׁנֹת וַחַיִּים שֵׁל יִרְאֵת וַחֲטָא, וַחַיִּים שֵׁל עֲשֶׂר וְכְבוֹד,
 וַחַיִּים שֶׁתִּמְלֹא מִשְׁאֲלוֹת לָבוֹ לְטוֹבָה, אָמֵן וְכֵן יְהִי רָצוֹן :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה: ^{יֵשׁוּעַ הַמָּסֻב} אֲבוֹתֵינוּ ^{חַדְשׁ חֹדֶשׁ הַכֹּסֶם} אֲלוֹהֵינוּ ^{תַקְוָה וּבִלְבָּל הַיּוֹסֵפֶת} וְאַלְהֵינוּ
אֲבוֹתֵינוּ, שֵׁיחָא וְחֵשִׁיב וּמִקָּבֵל לְפָנֶיךָ, כָּאוֹל
הַקָּרְבָּנִים אֶת בָּנֵי לְפָנֵינוּ כֶּסֶף כְּבוֹדָךְ, וְאַתָּה בְּרוּחֲמִיךָ הָרַבִּים
שָׂלַח עַל יְדֵי מַלְאָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים נְשָׂמָה קְדוֹשָׁה וּמְהֻרָּה
לְבָנֵי הַגְּמוּלָה עֲתָה לְשִׁמּוֹךְ הַגְּדוֹל, וְשִׁיחָיָה לְבוֹ פְּתוּחַ כְּפֻתוֹ
שֶׁל אוֹלָם בְּתוֹרָתָךְ הַקְּדוֹשָׁה, לְלִמּוּד וּלְלִמּוּד לְשִׁמּוֹר
וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם, וְתֵתֵן לְבָנֵי הַגְּמוּלָה עֲתָה אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁלוֹם
וְחַיִּים שֶׁל יִרְאֵת וְחֵטָא, וְחַיִּים שֶׁל עֲשֶׂר וּכְבוֹד, וְחַיִּים שֶׁתִּמְכֹּא
כָּל מִשְׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, וְזָכְנֵנוּ לְגָדְלוֹ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה
וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלִרְאוֹת מִמֶּנּוּ בָּנִים וּבָנֵי בָּנִים עוֹסְקִים
בְּתוֹרָה וּבְמִצְווֹת, וְתִקְבֵּל תְּפִלָּתִי בְּקָרֵב תְּפִלוֹת כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְיִהְיוּ לְרָצוֹן אֱמֹרֵי פִי וְהַגִּידוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה: ^{יֵשׁוּעַ הַמָּסֻב} אֲלוֹהֵינוּ ^{חַדְשׁ חֹדֶשׁ הַכֹּסֶם} אֲבוֹתֵינוּ
צוּרֵנוּ וְגֹאֲלֵנוּ, אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

אומרים עלינו לשבח וכו', ק"י.

ליקוטים מעניני הסעודה

יעשה סעודה צער ויין ויקרא לפחות עשרה, והמרצה זה משוחזר.

יתאמץ כפי יכולתו להזמין עניים לסעודה שלא ליתן מקום למקטרג, ולא ישכח שחיוץ גדול להקדימנו לכל, ואין קרוב חציב להשי"ת מזה.

אובלים ושומים ושמתים, כי סעודת מנחה היא, ונהגו לדרוש ולעסוק בדברי תורה בשולחן. (סידור יעב"ץ)

כתב בספר דרך פקודיך, צאות כג מחלק המעשה: ויהיגין לעשות סעודה ומשתה ושמחה ציום המילה, ויש סמך לזה ויעש אצרהם משתה גדול

גאולה לברית מילה

קז

ציוס הגמל וגו', ודרשו דורשי רשומות ציוס ה"ג — מל את יצחק ה"ג
בגימטריא ח.

ושם צאות כד כתב: כשמזכרין צרכת המזון אין מזכרין שהשמחה צמעונו
משום נער דינוקא (רמ"א).

ובאות כה כתב: נוסח הרחמן וכו' שמוסיפין בצרכת המזון, כשהוא מילה שלא
בזמנה אין אומרים מיום השמיני והלאה ירצה דמו, רק מיום המילה
והלאה וכו', וכן לא יאמרו יצרך את 'הרך הנימול לשמונה', רק 'הרך הנימול
נכונה', אם המל הוא אחד ופורע אחר ומונץ אחר, יאמר את המל ואת הפורע
ואת המונץ.

בסעודת המילה נודהגין לזמר:

יום לַיְשָׁה זָהָפְכוּ מִצֻּלִּים. שְׂיָרָה וְחִדְשָׁה
שְׂבִיחוּ גְאוּלִּים:

הַטְּבַעַת בְּתֵרֵמִית. רָגְלִי בַת עֲצָמִית. וּפַעְמִי שְׂוִלְמִית.
יָפוּ בַּעֲלִים.

וְכָל רוֹאֵי יִשְׁרוּן. בְּבֵית הוֹדֵי יִשְׁרָרוֹן. אֵין כָּאֵל יִשְׁרוּן.
וְאוֹיְבָיו פְּלִילִים.

דִּגְלִי כֵן תָּרִים. עַל הַעֲשָׂאִים. וְתַלְקֵט גְּפֹאֲרִים.
כְּמַלְקֵט שְׂבָלִים.

הַבָּאִים עִמָּךְ. בְּבֵרִית וְחֻתְמָךְ. וּמִבְטָן לְשִׁמְךָ. הַבְּה
גְּמוּלִים.

הַרְאֵה אוֹתוֹתֶם. לְכָל רוֹאֵי אוֹתָם. וְעַל כְּנָפֵי כְּסוּתָם.
יַעֲשֵׂוּ גְדִילִים.

לְבִי וְאֵת גְּרִשְׁמִית. הַפֶּר זָא דְּבַר אֲמִית. לְבִי הַחֻתְמָת.
וּלְבִי הַפְּתִילִים.

וְשׁוּב עֲצִית לְקַדְשָׁהּ. וְאֵל תּוֹסִיף לְגַדְּשָׁהּ. וְהַעֲלֵה אֹר
 שְׁמִישָׁהּ. וְצִסּוּ הַעֲלָלִים. שירה

יְדִידִים רֹמְמוּהָ. בְּשִׁירָה קְדֻמוֹהָ. מִי כְמוֹכָהּ. יְהוָה
 יֵאָדָר וְנֵאָדָר ^{היה הוה ויהיה} ^{אדון הכל} בְּאֵלִים. שירה

בְּגֻלָּ אָבוֹת תּוֹשִׁיעַ בָּנִים וְתָבִיא גְּאֻלָּה
 לְבָנִי בְנֵיהֶם:

סדר ברכת המזון

בחול קודם נטילת מים אחרונים אומרים זה

עַל גְּהָרוֹת בָּבֶל שָׁם יִשְׁבְּנוּ. גַּם-בָּכִינוּ בְּאֶזְכָּרְנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: עַל-עָרְבִים בְּתוֹכָהּ. תָּלִינוּ כְּצֹרֵתֵינוּ:
 כִּי שָׁם שְׁאִלְנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי-שִׁיר. וְתוֹכְלִינוּ
 שְׂמִיחָה. שִׁירוּ לָנוּ. מִשִּׁיר צִיּוֹן: אִיךָ צָשִׁיר
 אֶת-שִׁיר-יְהוָה ^{יֵאָדָר וְנֵאָדָר} ^{היה הוה ויהיה} ^{אדון הכל}. עַל אֲדַמַּת זָכָר:
 אִם-אֶשְׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם. תִּשְׁכַּח יְמֵי: תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי
 לְחִפִּי. אִם-לֹא אֶזְכְּרִי. אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם.
 עַל רֹאשׁ שְׂמִיחָתִי: זָכָר יְהוָה ^{יֵאָדָר וְנֵאָדָר} ^{היה הוה ויהיה} ^{אדון הכל} לְבָנִי
 אֲדוֹם. אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם. הָאֲמָרִים. עָרוּ עָרוּ. עַד
 הַיְסוֹד בָּהּ: בֵּת-בָּבֶל הַשְׁדֻּדָה. אֶשְׁרִי שְׁשִׁלָם-כָּף.
 אֶת-גְּמוּלָךְ שְׁצַמְכִּית לָנוּ: אֶשְׁרִי שְׁיֵאֻחַ וְנִפְץ
 אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסֵּלַע:

ביום שאין אומרים תחנון אומרים זה

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בְּשׁוּב יְהוָה יִהְיֶה יֵהוּא ^{יהיה הנה ויהיה ארון הכבוד} יֵהוּא ^{יהיה הנה ויהיה ארון הכבוד} אֶת שְׂיִבַת
 צִיּוֹן הֵייוֹ כְּחִלָּמִים: אָז יִמְלֹא שִׁחוֹק פִּינוֹ
 וּלְשׁוֹנָם רִנָּה. אָז יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגִּדִּיל יְהוָה ^{יהיה הנה ויהיה ארון הכבוד}
 לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה: הַגִּדִּיל יְהוָה ^{יהיה הנה ויהיה ארון הכבוד}
 לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ. הֵייוֹ שְׂמִיחִים: שׁוּבָה יְהוָה ^{יהיה הנה ויהיה ארון הכבוד}
 אֶת שְׂבִיתָנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב: הִזְרְעִים בְּדִמְעָה ^{יהיה הנה ויהיה ארון הכבוד}
 בְּרָנָה יִקְצְרוּ: הָלוֹךְ יֵלֶךְ וּבָכָה נָשִׂא מִשֶּׁךְ הַזֶּרַע. בֹּא
 יְבֵא בְרָנָה. נָשִׂא אֲלֻמֹּתָיו:

בשעת רחיצת מים אחרונים יאמר פסוק זה

זֶה חִלְקֵךְ אָדָם רָשָׁע [ר"מ אחר] מֵאֱלֹהִים וְנִחַלְתָּ אֲבִירָם מֵאֵל (איוב
 כ כט). ר"מ אחר כי ע"י המים אחרונים מסתלק הסט"א הנקרא אל
 אחר. (סידור רצי שצמי)

למנצח בציור מנורה

קודם צרכת המזון יאמר מזמור אלה"ם יחנונו, וטוב לאומרה מתוך ציור
 המנורה [צעמוד הבא].

לְמַנְצֵחוֹ בְּנִצְנוֹת מִזְמֹר שִׁיר: אֱלֹהִים ^{תקנו ובעל היסודות} יִחַצְצֵנוּ
 ויִבְרַכְנוּ. יָאֵר פָּנָיו אֶתָּנוּ סִלָּה: לִדְעַת בְּאֶרֶץ
 דְּרָכָה. בְּכָל גּוֹיִם יִשְׁוּעָתָךְ: יוֹדוּךָ עַלְמִים אֱלֹהִים ^{תקנו ובעל היסודות}
 יוֹדוּךָ עַלְמִים כָּלָם: יִשְׂמְחוּ וִירְנֵנוּ לְאֻמִּים. כִּי
 תִשְׁפֹּט עַלְמִים מִיֵּשֶׁר. וּלְאֻמִּים בְּאֶרֶץ תִּנְחֹם סִלָּה:
 יוֹדוּךָ עַלְמִים אֱלֹהִים ^{תקנו ובעל היסודות} יוֹדוּךָ עַלְמִים כָּלָם: אֶרֶץ
 נִתְנָה יְבוּלָה. יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים ^{תקנו ובעל היסודות} אֱלֹהֵינוּ ^{תקנו ובעל היסודות}
 יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים ^{תקנו ובעל היסודות} ויִירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֲפָסֵי אֶרֶץ:

סדר ברכת המזון

אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה יֵהְיוּ אָדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 תַּהֲלִיתוֹ בְּפִי: סוֹף דְּבַר הַכֹּל נְשַׁמְעֵה.
 אֶת הָאֱלֹהִים תִּקְוָה וּבִעֲלֵי חַיִּיכוֹת וּבִעֲלֵי הַמִּזְוֹת כּוֹסֵם
 יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 כִּי זֶה כָּל הָאָדָם: תַּהֲלִית יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 יִדְבַּר פִּי. וַיְבָרֶךְ כָּל בָּשָׂר שֶׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם
 וְעַד: וְאֲנִיחֵנוּ נְבָרֶךְ יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 הַלְלוּהָ: וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי
 יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם

ברכת המזון בשמחה יתירה

צריך שמדע כי אע"פ שצמח הסעודה אם הוא צחול יתעצב אל לבו על
 החורבן, אמנם בצרכי המזון אדרבא צריך להראות שמחה יתירה
 בלבו, וכמ"ס צוהר (ויקהל דף ר"ח ע"א) על צועז ויאכל וישת ויטב אל
 לבו, דצריך על מזוניה ששמחה וצטוב לבב, וצריך לצרך צרכי המזון צעין
 טובה, וצשמחה יתירה, להראות [לשכינה] כנדיבים צעין טובה, ולא כצרי עין,
 ואז גם היא [השכינה] נותנת לנו מזונותינו ששמחה וצעין הטוב.
 (שער המנוח פ' עקב)

הַלְלוּ מִיֹּכֵן וּמִזִּמְנוֹן לְקַיָּים מִצִּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל בְּרַכַּת הַמִּזְוֹן.
 שְׁמַעְמַר. וְאֲכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבִרְכַּת אֶת יְהוָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם וְחַיֵּיהֶם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 אֶלְהֵיךָ תִּקְוָה וּבִעֲלֵי חַיִּיכוֹת וּבִעֲלֵי הַמִּזְוֹת כּוֹסֵם
 לָךְ: לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵיתִיהָ. עַל יְדֵי
 הַהוּא טָמִיר וְנִעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי נִעְלָם אֲדָמָה יֵהְיוּ חַיֵּיהֶם
 אֶלְהֵינוּ תִּקְוָה וּבִעֲלֵי חַיִּיכוֹת וּבִעֲלֵי הַמִּזְוֹת כּוֹסֵם
 עֲלֵינוּ. וּבְעֲשֵׂה יִדְּנוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ. וּבְעֲשֵׂה
 יִדְּנוּ כּוֹנֵנָה:

שלשה שאכלו כאחד חייבין בזימון.

אם מברכים על הכוס, אומר המזמן

הב ק"ו וּבְרַךְ:

וכשנותנים לו הכוס מקבלו בשתי ידיו ואח"כ מיישבו על יד ימינו, ומגביהו טפח מהשולחן.

המזמן אומר **רַבּוּתִי. מִיר וְעַלְךָ בְּעֶצְמֶיךָ:**

המסובים עונים **יְהִי שֵׁם יְהוָה** יהי ה' ויהיה אדון הכל **יֵאֱהָרֵנָה** יאהרוננה **מִבְּרַךְ מֵעַתָּה** **וְעַד עוֹלָם:**

המזמן חוזר ואומר **יְהִי שֵׁם יְהוָה** יהי ה' ויהיה אדון הכל **יֵאֱהָרֵנָה** יאהרוננה **מִבְּרַךְ מֵעַתָּה** **וְעַד עוֹלָם:**

נֹדֶה לְשִׁמְךָ בְּתוֹךְ אֲמוּנָי. בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה יהי ה' ויהיה אדון הכל **נודה:**

בְּרִשׁוֹת אֵל אֵיוִם וְזוֹרָא. מִשְׁגָּב לְעֵתוֹת בְּצָרָה. אֵל **נֶאֱזָר בְּגִבּוֹרָה. אֵלֵיר בְּמָרוֹם יְהוָה** יהי ה' ויהיה אדון הכל **נודה:**

בְּרִשׁוֹת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. טְהוֹרָה הִיא וְגַם פְּרוּשָׁה. צְוֵה לָנוּ מוֹרְשָׁה. מִשָּׁה עֶלְבֵד יְהוָה יהי ה' ויהיה אדון הכל **נודה:**

בְּרִשׁוֹת הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם. אֶקְרָא לֵאלֹהֵי תקוה ובעל חסד ובעל המדות טובות **הַעֲבָרִיִּים. אֶהוֹדְנוּ בְּכָל אַיִם. אֲבָרְכָה אֶת** **יְהוָה** יהי ה' ויהיה אדון הכל **נודה:**

בְּרִשׁוֹת מֶרֶץ וְרַבָּץ וְרַבּוּתִי. אֶפְתָּחָה בְּשִׁיר פִּי **וּשְׁפָתִי. וְתֹאמַרְנָה עַלְמוֹתֵי. בְּרוּךְ הָבָא בְּשֵׁם** **יְהוָה** יהי ה' ויהיה אדון הכל **נודה:**

המזמן אומר **בְּרָשִׁית מִרְצֵן וְרִבְצֵן וְרִבּוֹתַי גְּבָרָךְ** (בעשרה
אֱלֹהֵינוּ ^{תקנו ובעל היכולת} ^{ובעל המוחות כולם}) **שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְּׁלֹךְ :**

ועונים המסובים **בָּרוּךְ** (בעשרה ^{תקנו ובעל היכולת} ^{ובעל המוחות כולם}) **שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְּׁלֹךְ**
וּבִטְּוֵנוּ וְזִיַּצְנוּ :

המזמן חוזר ואומר **בָּרוּךְ** (בעשרה ^{תקנו ובעל היכולת} ^{ובעל המוחות כולם}) **שֶׁאֲכַלְנוּ מִשְּׁלֹךְ**
וּבִטְּוֵנוּ וְזִיַּצְנוּ :

מי שלא אכל עונה **בָּרוּךְ** (בעשרה ^{תקנו ובעל היכולת} ^{ובעל המוחות כולם}) **וּמִבּוֹרְךְ שְׁמוֹ**
תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד :

כוונת החתימה בימות החול

בברכה א' [נמול], צהזכרת ההוי"ה של צרוך אתה ה' [נחמימה], יכוין צהוי"ה
צניקוד אלהים [כזה יהודה] זולת ההוי"ה ענמה של הצרכה.
(שעה"כ דף סא ט"ב)

כוונת החתימה בשבת

בחתימת צרכה זו, [נצמט] צלמנך ברוך אתה ה' הזן את הכל תכוין כי
זאת ההוי"ה היא דע"צ דיודי"ן, [כזה, יוד ה' ויו ה' שצאצלות].
(סס דף עב ט"ג)

יחיד אינו אומר **בָּרוּךְ** הוא **וּבָרוּךְ שְׁמוֹ :**

בָּרוּךְ אֶתָּה יְהוָה ^{יאהרונ'הי} ^{היה הוה ויהיה} ^{אדון הכל} **מֶלֶךְ**

אֱלֹהֵינוּ ^{תקנו ובעל היכולת} ^{ובעל המוחות כולם}

הָעוֹלָם. הַיָּן אֶת הָעוֹלָם כָּלֹ

בִּטְּוֵנוּ. בְּיָחַץ בְּיָחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. הוּא

צוֹתֵן לָחֶם לְכֹל בִּשְׂרָ. כִּי לְעוֹלָם

וְחִסְדּוֹ. וּבִטְוֵבוֹ הַגָּדוֹל תִּמְיֵד לֹא
 חֲסֵר לָנוּ וְאֵל יִחְסֵר לָנוּ מִזֶּן
 לְעוֹלָם וָעֶד. בִּלְעָבוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל.
 כִּי הוּא אֵל זָן וּמַפְרִיֵּס לְכֹל וּמִטֵּיב
 לְכֹל וּמִכֵּין מִזֶּן לְכֹל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר
 בָּרָא. כָּאֲמֹר. פּוֹתֵחַ אֶת יָדָךְ
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכֹל חַי רָצוֹן: בָּרוּךְ אַתָּה
 יְהוָה יְהוֹאֲדָנָה ^{יְהוֹאֲדָנָה הוּא וְיָהוּדָה אֲדֹנָי הַכֹּל} הַזֶּן אֶת הַכֹּל:

כוונת החתימה בימות החול

בברכה ה' [נמול], זהזכרת ה' [נחמימה], יכין גס כן שס אלהים.
 (שעה"כ 77 סא ט"ז)

כוונת החתימה בשבת

בברוך אתה הוי"ה [שנצרכה זו, שנצנת] יכין אל [שס] ס"ג, [כזה, יוד] הי
 ואו הי שנצריאה].
 (שס 77 עב ט"ג)

זוֹרֵחַ לָךְ יְהוָה יְהוֹאֲדָנָה ^{יְהוֹאֲדָנָה הוּא וְיָהוּדָה אֲדֹנָי הַכֹּל} אֱלֹהֵינוּ

עַל שֶׁהִנְחֵלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ ^{תְּקוּף וּבִעַל הַיּוֹסֵף וּבִעַל הַמּוֹחִיּוֹת כּוֹסֵם}

חֲמִידָה טוֹבָה וְרוּחָבָה. וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְהוָה יְהוֹאֲדָנָה

אֱלֹהֵינוּ ^{יְהוֹאֲדָנָה הוּא וְיָהוּדָה אֲדֹנָי הַכֹּל} מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

וּפָדִיתָנוּ מִבֵּית עֲבָדִים. וְעַל בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָת

בְּבִשְׁרָנוּ. וְעַל תּוֹרָתְךָ שֶׁלְּמִדָּתָנוּ. וְעַל חֲסִידְךָ

שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים חַיִּים וְחֹסֶד שֶׁחֻזַּנְתָּנוּ. וְעַל
אֲכִילַת מִזֶּזֶן שְׁאַתָּה זָן וּמִפְרֹצִים אוֹתָנוּ תִּמְיֵד.
בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה: *

(*) בחנוכה ובפורים אומרים

וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת (וְעַל
הַנְּפִלְאוֹת וְעַל הַנְּחֻמוֹת) וְעַל הַמְּלֻחְמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ
לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּיָּמִין הַזֶּה:

בפורים

בַּיָּמִין מִתְּנִיחוּ בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן
גָּדוֹל וְשִׁמְשׁוֹנָאִי וּבָנָיו.
כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יוֹן הָרָשָׁעָה עַל
עַמֵּךְ יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחֵם תּוֹרַתְךָ
וּלְהַעֲבִירָם מִחֻקֵּי רְצוֹנָה: וְאַתָּה
בְּרוּחְמִיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם
בְּעֵת צָרָתָם. רַבֵּת אֶת רִיבָם.
דָּנַת אֶת דִּינָם. נָקְמַת אֶת
נָקְמָתָם. מִסֵּרְתָּ גְבוּרִים בְּיָד
חֲכָשִׁים. וְרַבִּים בְּיָד מַעֲשִׂים.
וּטְמָאִים בְּיָד טְהוֹרִים. וְרָשָׁעִים
בְּיָד צַדִּיקִים. וְזָדִים בְּיָד עוֹסְקֵי
תּוֹרַתְךָ. וְלֵךְ עָשִׂיתָ שִׁם גָּדוֹל

בחנוכה

וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמְךָ. וְלַעֲמֵךְ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גָּדוֹלָה וּפְרָקָן כְּהִיּוֹם
הַזֶּה: וְאַחֲרֵי כֵן בָּאוּ בְּנֵיךְ לְדַבֵּיר בֵּיתְךָ. וּפָצוּ אֶת הַיִּכְלָה. וּטְהָרוּ אֶת
מִקְדָּשֶׁךָ. וְהִדְלִיקוּ גָרוֹת בְּחֻצְרוֹת קֹדֶשֶׁךָ. וְקִבְּעוּ שִׁמּוֹנֵת (יָמִים אֵלּוּ
בַּהֲלָל וּבַהוֹדָאָה וְעָשִׂיתָ עִמָּהֶם גָּס וּפְלֵא וְנִזְדָּה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סְלָה) יָמִי
וְנִזְכָּה אֵלּוּ. לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל: וְעַל הַכֹּל וְכוּ'

לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סְלָה): וְעַל הַכֹּל וְכוּ'
וְעַל הַכֹּל וְכוּ'

וְעַל הַכֹּל יְהוָה יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ
היה הוה ויהיה
אדון הכל יֵאָהֲרֶנּוּ

אֱלֹהֵינוּ תְקַיֵּם וּבַעַל הַיְכֻלֹת
תקוף ובעל היכולת
ובעל הכוחות כולם אֲצַחֲצֵנוּ מוֹדִים

לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ. יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ
 בְּפִי כָל חַי תְּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
 כִּפְתּוּב. וְאֶכְלֶת וּשְׂבֹעֶת. וּבִרְכַּת אֶת

יְהוָה יִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ
היה הוה ויהיה
אדון הכל יֵאָהֲרֶנּוּ אֱלֹהֵינוּ

עַל הָאָרֶץ הַטְּבִיחַ אֱשֶׁר צִתָּ לָךְ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
היה הוה ויהיה
אדון הכל יֵאָהֲרֶנּוּ אֱלֹהֵינוּ

הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

כוונת החתימה בימות החול

בברכה השלישית צהזכרת ה' [צמתימת הצרכה], יכין צסס אל.

ביום ראשון יכין א"ל זה הוא סוד אל שדי, ועל ידי כן יעמיד עמו
 תוספת הנשמה [משנת שעצרה]. ביום שני יכין כי א"ל זה הוא אל
 יהוה, כדי להעמיד הרוח [משנת שעצרה]. ביום שלישי יכין צאל אדני,
 כדי להעמיד הנפש [משנת שעצרה].

ביום רביעי יכין צאל אדני, [כדי] לקבל תוספת הנפש [של שנת הצאה].
 ביום חמישי [יכין] צאל יהוה, [כדי] לקבל תוספת רוח [של שנת
 הצאה]. ביום שישי [יכין] צאל שדי, [כדי] לקבל תוספת נשמה [של שנת
 הצאה]. (שעה"כ דף סא ט"ז וט"ג)

כוונת החתימה בשבת

בהוי"ה דמתימת הצרכה, [צשנת] תכין צהוי"ה דמ"ה [כזה, יודי הא ואו
 הא שצירה]. (שס דף עז ט"ג)

רַחֵם ^{יֵאָהֳרֹאֲנֵהוּ} יְהוָה ^{הִיא הוּא וְהִיא} אֱלֹהֵינוּ ^{אֲדוֹן הַכֹּל}

עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ. וְעַל ^{תַּקִּיף וּבַעַל הַיְכֻלֹּת} יְרוּשָׁלַיִם ^{וּבַעַל הַכּוֹזוֹת כּוֹלֵם} עִירָךְ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ.

וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מִשְׁיַחְךָ. וְעַל הַבַּיִת

הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא

שֵׁמֶךָ עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ ^{תַּקִּיף וּבַעַל הַיְכֻלֹּת} אֲבֵינוּ. רַעֲנוּ ^{וּבַעַל הַכּוֹזוֹת כּוֹלֵם}

וְנִצְנוּ פִּרְצֵינוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהִרְוִיחְנוּ. וְהִרְוִיחְנוּ

לָנוּ יְהוָה ^{יֵאָהֳרֹאֲנֵהוּ} אֱלֹהֵינוּ ^{הִיא הוּא וְהִיא}

מִהֲרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל תַּצְרִיכְנוּ

יְהוָה ^{יֵאָהֳרֹאֲנֵהוּ} אֱלֹהֵינוּ ^{הִיא הוּא וְהִיא}

לִיָּדִי מִתְנַת בֶּשֶׁר וָדָם וְלֹא לִיָּדִי הַלְוָאָתָם.

כִּי אִם לִיָּדְךָ הַמְּלָאָה. הַפְּתוּחָה. הַקָּדוֹשָׁה

וְהַרְחֲבָה. שֶׁלֹּא יָבוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם (וְלֹא

נִכְשֵׁל) לְעוֹלָם וָעֶד: (*)

(*) בשבת אומרים

רַחֵם וְהַחֲלִיצֵנוּ יְהוָה ^{יֵאָהֳרֹאֲנֵהוּ} אֱלֹהֵינוּ ^{הִיא הוּא וְהִיא}

בְּמִצּוֹתֶיךָ וּבְמִצּוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי. הַשְּׁפֹת הַגָּדוֹל

וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה. כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ. לְשִׁפְתַּי בּוֹ

וּלְצִוְיָ בּוֹ בְּאַהֲבָה בְּמִצּוֹת רְצוֹנָךְ. וּבְרָצוֹנְךָ הָעוֹלָם לָנוּ יְהוָה

וּבִלְבָּהּ יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 בּוֹלֵה בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן: היה היה ויהיה
אדון הכל

לשבת

אֱלֹהֵינוּ יהיה היה ויהיה
אדון הכל שְׁלֵמָה תִּהְיֶה צָרָה וַיָּצֹן וַאֲנִיחָהּ
 בְּיוֹם מַצּוֹתֵינוּ. וְהִרְאֵנוּ יְהוָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ תקנו ובעל היסודות
ובעל המוחות כולם
 בְּנִחְמֵת צִיּוֹן עִירָהּ. וּבִבְלִין יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁהּ. כִּי אַתָּה הוּא
 בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנְּחֻמוֹת:

(*) בראש חדש ויום טוב וחול המועד אומרים

אֱלֹהֵינוּ תקנו ובעל היסודות
ובעל המוחות כולם וְאֱלֹהֵי תקנו ובעל היסודות
ובעל המוחות כולם אֲבוֹתֵינוּ. יַעֲלֶה וַיָּבֹא וַיַּעֲלֶה.
 וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע. וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר וַיִּכְרֹזֵנוּ
 וַיִּפְקֹדֵנוּ. וַיִּזְכְּרוּ אֲבוֹתֵינוּ. וַיִּזְכְּרוּ מַשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ.
 וַיִּזְכְּרוּ יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָּׁהּ. וַיִּזְכְּרוּ כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
 לַפְּלִיטָה לְטוֹבָהּ. לַחַן וּלְחֹסֶד וּלְרַחֲמִים. לַחַיִּים
 וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם

בראש חודש	בפסח	בסוכות	בשבועות
רֵאשִׁי הַחֹדֶשׁ	וַחַג הַמִּצּוֹת	וַחַג הַסֻּכּוֹת	וַחַג הַשִּׁבְעוֹת
בשמ"ע ובשמחת תורה	בראש השנה	ילדים וחולים ביו"כ	
שְׁמִינִי עֲצֶרֶת הַחַג	הַזִּכְרוֹן	הַכַּפּוּרִים	

הַיּוֹם. וְזָכְרָנוּ יְהוָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ יהיה היה ויהיה
אדון הכל תקנו ובעל היסודות
ובעל המוחות כולם בּוֹ
 לְטוֹבָהּ. וּפְקֻדָּתוֹ בּוֹ לְבִרְכָּהּ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לַחַיִּים טוֹבִים.
 וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. חַוּס וְחַנּוּן. וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ.
 כִּי אֵלֶיךָ עֲלֵינוּ. כִּי אֵל מֶלֶךְ וַיָּצֹן וְרַחוּם אַתָּה:

כוונת שם הברכה בימות החול

ברכה רביעית, זהזכרת השם [נחמילת הנרכה], כיון שם צבאות.

(שעה"כ דף סא ט"ג)

כוונת שם הברכה בשבת

בהוי"ה [שנזכרה זו, נשנת] תכין צהוי"ה דצ"ן [מה, יוד הה וו הה שזעשיה].

(* בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} אֱלֹהֵינוּ ^{אֵלֵינוּ הוה הכל}

מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל.

אֲבִינוּ. מִלְכֵנוּ. אֲדִירֵנוּ. בּוֹרְאֵנוּ. זּוֹאֲלֵנוּ.

(* ברכות ל"מי ששכח רצה או יעלה ויבא

שבת לומר רצה בשבת או יעלה ויבא בראש חודש ויום טוב וחול המועד ונוכר קודם שאמר השם מברכת בונה ירושלים אומרו שם, אבל אם אמר השם אם נוכר קודם שהתחיל הטוב והמטיב אומר. (סימן קפח סעיף ו)

בשבת בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} אֱלֹהֵינוּ ^{אֵלֵינוּ הוה הכל} מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר ^{תקנו ובעל היסודות} נָתַן ^{בעל המצוות טובים} עֲשׂוֹת לְמִצְוָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת:

ביו"ט וחזה"מ אומר בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} אֱלֹהֵינוּ ^{אֵלֵינוּ הוה הכל} מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר ^{תקנו ובעל היסודות} נָתַן ^{בעל המצוות טובים} יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לְשִׁשְׁוֹן וּלְשִׁמּוּחָה אֶת יוֹם חַג (פלוני) הַזֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמִינִים:

ביו"ט שחל בשבת בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} אֱלֹהֵינוּ ^{אֵלֵינוּ הוה הכל} מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר ^{תקנו ובעל היסודות} נָתַן ^{בעל המצוות טובים} עֲשׂוֹת לְמִצְוָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית וְיָמִים טוֹבִים לְשִׁשְׁוֹן וּלְשִׁמּוּחָה אֶת יוֹם חַג (פלוני) הַזֶּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וְהַזְמִינִים:

בר"ה בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} אֱלֹהֵינוּ ^{אֵלֵינוּ הוה הכל} מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר ^{תקנו ובעל היסודות} נָתַן ^{בעל המצוות טובים} יָמִים טוֹבִים לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל אֶת יוֹם הַזְכָּרוֹן הַזֶּה:

בר"ה שחל בשבת בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יְהוָה ^{היה הוה ויהיה} אֱלֹהֵינוּ ^{אֵלֵינוּ הוה הכל} מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר ^{תקנו ובעל היסודות} נָתַן ^{בעל המצוות טובים} עֲשׂוֹת לְמִצְוָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה לְאוֹת וּלְבָרִית

ברכות למי ששכח רצה או יעלה ויבא

[illegible]

הלכות למי שישבח רצה או יעלה ויבוא

מַעַה בשבת בב' סעודות הראשונות, ולא אמר רצה או ביו"ט יעלה ויבוא, עד שהתחיל הטוב והמטיב חוזר לראש ברכת המזון, אבל מַעַה בר"ח או בחול המועד ולא אמר יעלה ויבוא והתחיל הטוב והמטיב אינו חוזר לראש מפני שאינו חייב לאכול פת, והוא הדין בסעודה שלישית של שבת שאינו חוזר לראש כשלא אמר רצה. (או"ח סימן קפח סעיף ו-ח)

הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יִמְלֵךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁמִים

וּבְאֲרָץ: הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר הָדוֹר.

וַיִּתְפָּאֶר בָּנוּ לְעֵד וּלְצִצְיוֹ וְצִחוֹיִם. וַיִּתְהַדָּר בָּנוּ

לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יִפְרֹסֵנוּ

בְּכָבוֹד: הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יִשְׁבֵּר עָלֵנוּ מֵעַל

צְוָארָנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאֶרְצֵנוּ:

הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית

הָאֵל וְעַל שְׁלֹחָן זֶה שְׂאֻכְלָנוּ עָלֵינוּ: הַרְחֵמֵנוּ.

הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַגָּבִיָּא וְכוֹר לְטוֹב.

וַיִּבְשֵׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת:

הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יְבָרַךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבֵּית

הַזֶּה וְאֶת (אָמִי מוֹרְתִי) בְּעֻלַּת הַבֵּית

הַזֶּה. (מִי שִׁישׁ לוֹ אֵב וְאִם וְאִינוּ אוֹכֵל אֶצְלָם יֵשׁ לוֹ לומר הַרְחֵמֵנוּ

הוּא יְבָרַךְ אֶת אָבִי מוֹרִי וְאֶת בְּעַל הַבֵּית הַזֶּה

וְאֶת אָמִי מוֹרְתִי וְאֶת בְּעֻלַּת הַבֵּית הַזֶּה). אוֹתָם

וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זְרַעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. (וְאִם

הוּא נָשׁוּי אוֹמֵר ג"כ אוֹתִי וְאֶת אֲשֶׁרִי וְאִם יֵשׁ בָּנִים אוֹ בָנוֹת יֹאמֵר

ג"כ וְאֶת זְרַעִי וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי). אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל

אֲשֶׁר לָנוּ. כִּמּוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרָהָם יִצְחָק

וַיִּעֲקֹב. בְּכָל מִכְּלָ כָּל. כֵּן יִבְרַךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יוֹד
בְּבִרְכָּה שְׁלֵמָה. וְנֹאמַר אָמֵן: (*)

בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ וְכוּת
שֶׁתִּהְיֶה לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשְׁאֵא

בְּרָכָה מֵאֵת יְהוָהּ יֵאֱהָרֹנָהּ ^{יֵאֱהָרֹנָהּ} ^{הִיא הִוא וְהִיא} ^{אֲדוֹן הַכֹּל} וְצִדְקָה

מֵאֱלֹהֵי ^{תִקְוָה וּבַעַל הַיְכוּלֹת} ^{וּבַעַל הַכּוֹחֹת כּוֹלֵם} יִשְׁעֵינוּ. וְנִמְצָא חַן וְשִׂכָּל

טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים ^{תִקְוָה וּבַעַל הַיְכוּלֹת} ^{וּבַעַל הַכּוֹחֹת כּוֹלֵם} וְאֲדָם:

ואומר

הַרְחִמָּנוּ. הוּא יִבְרַךְ אֲבִי הַיָּלֵד וְאִמּוֹ. וַיִּזְכּוּ לְצִדְקָתוֹ

וּלְחַיֵּכָּתוֹ וּלְחִיבָתוֹ. מִיּוֹם הַשְּׂמִינִי וְהַלֵּאָה

יִרְצֶה דָּמּוֹ. וַיְהִי יְהוָהּ יֵאֱהָרֹנָהּ ^{יֵאֱהָרֹנָהּ} ^{הִיא הִוא וְהִיא} ^{אֲדוֹן הַכֹּל} אֱלֹהֵינוּ

עָמֵנוּ: ^{תִקְוָה וּבַעַל הַיְכוּלֹת} ^{וּבַעַל הַכּוֹחֹת כּוֹלֵם}

הַרְחִמָּנוּ. הוּא יִבְרַךְ בַּעַל בְּרִית הַמִּיכָּה. אֲשֶׁר שִׁשְׁ

(*) אם הוא אוכל על שלחן אחרים יברך לבעל הבית

יְהִי רָצוֹן. שֶׁלֹּא יִבּוֹשׂ בַּעַל הַבֵּית בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא

יִכְלֹם לְעוֹלָם הַבָּא. וַיִּצְלַח מְאֹד בְּכָל זָכָסִיו.

וַיְהִיו זָכָסִיו וְזָכָסֵינוּ מְצֻלָּחִים וְקָרוֹבִים לְעִיר. וְאֵל

יִשְׁלַט שְׁטָן לֹא בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו וְלֹא בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְאֵל

יִזְדַּק לֹא לְפָנָיו וְלֹא לְפָנֵינוּ שׁוֹם דְּבַר הַרְהוּר וְחִטָּא

וְעִבְרָה וְעוֹן מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

לַעֲשׂוֹת צָדֶק בְּגִילָה. וַיֵּשְׁלֵם פָּעֻלוֹ וּמִשְׁכַּרְתּוֹ
כְּפוֹלָה. וַיִּתְּנֵהוּ לְמַעַלְלָה לְמַעַלְלָה:
אמן

הַרְחִמֵן. הוּא יְבַרֵךְ רַךְ הַצִּמּוּל לְשִׁמוּנָה. וַיְהִי יָדָיו
וְלִבּוֹ לֹאֵל אֲמוּנָה. וַיִּזְכֶּה לִרְאוֹת פְּנֵי
הַשְּׂכִינָה. שְׁלֵשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה:
אמן

כשהמוהל מברך יתן הכוס של ברכה לאחר לומר הרחמן הזה

הַרְחִמֵן. הוּא יְבַרֵךְ הַמֶּל בְּשֵׁר הָעֶרְלָה. וּפָרַעַ
וּמִצֵּץ דְּהִמִּי הַמִּילָה. אִישׁ הִירָא וְרַךְ
הַלֵּבָב (ויש נוהגין לומר עֲבוּדָתוֹ פְּסוּלָה. אִם
שְׁלֵשׁ אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָהּ) עֲבוּדָתוֹ
כְּשֶׁרָה. אִם שְׁלֵשׁ אֵלֶּה יַעֲשֶׂה לָהּ:
אמן

הַרְחִמֵן. הוּא יִשְׁלַח לָנוּ מְשִׁיחוֹ הוֹלֵךְ תְּמִים.
בְּזָכוֹת וְזֹתָן לְמוֹלֹת דְּהִמִּים. לְבַשֵּׁר
בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת וְנִזְוִימִים. לָעַם אֲחִיד מְפֹרָר
וּמְפָרֵד בֵּין הָעַמִּים:
אמן

הַרְחִמֵן. הוּא יִשְׁלַח לָנוּ כֹּהֵן צָדֶק אֲשֶׁר לִפְנֵי
לְעֵלּוֹם. עַד הוֹכֵן כֶּסֶּאָו כְּשֶׁמֶשׁ וַיְהִלּוּם.
וַיִּלְטֵ פָנָיו בְּאַדְרֵתוֹ וַיִּגְלּוּם. בְּרִיתִי הִיתָה
אֵתוֹ הַחַיִּים וְהַשְׁלָוִים:
אמן

הַרְחִמֵן. הוּא יַגְמִילָנוּ לְיוֹם שְׁכָנוֹ שְׁבֵת וּמִנּוּחָה לְחַיֵּי
הָעוֹלָמִים:

הַרְחִמֵן. הוּא יַחֲדֵשׁ עָלֵינוּ אֶת הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה:

בשבת

בר"ח

הַרְחֵמֵנוּ. הוּא יִצְחִילֵנוּ לְיוֹם שְׂכָלוֹ טוֹב: (בב' לילות הראשונים של פסח מוסיפין יום שְׂכָלוֹ אָרוּךְ. יוֹם שִׁצְדִּיקִים וְיוֹשְׁבִים וְעִטְרוֹתֵיהֶם בְּרַאשֵׁיהֶם וְנִהְיִים מִיְּדֵי הַשִּׁכְנָה. וְיֵהִי חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם.)

בַּרְיָהּ הָרַחֲמָן. הוּא יַחֲדֵשׁ עָלֵינוּ אֶת הַשְּׁנָה הַזֹּאת לְטוֹבָה וּלְבָרָכָה:
בְּסוּכוֹת הָרַחֲמָן. הוּא יִקְרֶה לָנוּ אֶת סֶפֶת הַיּוֹד הַנּוֹפֵלִית:

בחנוכה ופורים אם שכת על הניסים אזי כשיגיע כאן יאמר
הַרְחֵם. הוא יַעֲשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְפִלֹאוֹת. כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה לְאַבְרָהָם.
בַּיָּמִים הָאֵלֶּם בְּזֶמֶן הַזֶּה: בִּימֵי וכו'

הַתְּרִימָן. הוּא יִצְבֵּנוּ לִימּוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹ וּלְיָמֵי
הָעוֹלָם הַבָּא: כחול מַעֲהִיל (בשבת וביו"ט

וּבַחֹל הַמוֹעֵד וּבִרְ"חַ מִגְדָּלוֹ) יִשְׁוּעוֹת מִלָּכּוֹ. וְעִשָּׂה
 וְחִסֵּד לְמַשְׁיָחוֹ לְדָוִד וּלְאַרְעֹ עַד עוֹכֵם: עִשָּׂה
 עָלֵינוּ בְּמִרוּמָיו. הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
 כָּל יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אֲמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְהוָה: יאֵהוּדַי ^{זאת הנה וזהו} קְדוֹשִׁים כִּי אֵין מִחוּסֹר ^{אֲדֻן הַכֹּל}

לִירְאוֹ: כְּפִירִים רָעִים וְרַעְבֹּ וְדוֹרְשֵׁי יְהוָה:

לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה ^{זאת הנה וזהו} ^{אֲדֻן הַכֹּל} יאֵהוּדַי

פִּי טוֹב כִּי לַעֲוֹנֵיכֶם וְחִסְדֹּי: פִּוְתֹחַ אֶת יְהוָה
 וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן: בָּרוּךְ הַעֲבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח
 בַּיהוָה אֱדֵנִי וְהִלֵּיתִי יְהוָה אֱדֵנִי

מִבְּטָחוֹ: זַעַר הָיִיתִי גַם וְקִנְיִתִּי וְלֹא רָאִיתִי צָרִיק זִיעֹזֵב
וְיֹאדָעוּ מִבִּקְשׁ כְּלוֹם: יְהוָה^{יְהוָה} יִהְיֶה^{יְהוָה} עִזֹּ כְלֵמוֹ יִתֵּן
יְהוָה^{יְהוָה} יִבָּרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

ברכה אחרונה מעין שלש קבה

מברך

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יֵאָדָר וְיִתְהַלַּל הוּא הוֹדוֹ וְהִתְהַלַּל אֲדָרְיָן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן :

ברכה אחרונה מעין שלש

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יֵאָדָר וְיִתְהַלַּל הוּא הוֹדוֹ וְהִתְהַלַּל אֲדָרְיָן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ וְחַמְדָּה טוֹבָה וְרוּחָהּ עֲרִצִּית וְהַגְזָלֹת לְאֲבוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל מִפְּרִיהָ וְלִשְׂבֹּעַ מִטוֹבָהּ רַחֵם זָא יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְהַלַּל הוּא הוֹדוֹ וְהִתְהַלַּל אֲדָרְיָן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹהּ וְעַל יְרוּשָׁלַּיִם עִירָהּ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדָהּ וְעַל מִזְבְּחָהּ וְעַל הַיְכָלָהּ וּבִגְדֵהּ יְרוּשָׁלַּיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֶאֱכֹל מִפְּרִיהָ וְנִשְׂבָּע מִטוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיהָ בְּקֹדֶשׁהּ וּבִטְהָרָה :

בשבת וְרִצָּה וְהַחֲלִיצָנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה :

בראש חדש וְזָכְרָנוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם רֵאשִׁי הַחֹדֶשׁ הַזֶּה :

בראש השנה וְזָכְרָנוּ לְטוֹבָה בְּיוֹם הַזְּכָרוֹן הַזֶּה :

ביו"ט ובחזה"מ וְשִׁמְחָנוּ בְּיוֹם וַחֲזָ (פלוני) הַזֶּה :

כִּי אַתָּה יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְהַלַּל הוּא הוֹדוֹ וְהִתְהַלַּל אֲדָרְיָן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל טוֹב וּבִמְטִיב לְכֹל וְנִזְדָּה לָךְ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יֵאָדָר וְיִתְהַלַּל הוּא הוֹדוֹ וְהִתְהַלַּל אֲדָרְיָן הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן (על יין ארץ ישראל אומרים וְעַל פְּרֵי גִפְנָה) :

תפלת השל"ה הקדוש

תפלה לכל עת, ובפרט לער"ח סיון, להתפלל על עצמו ועל צאצאיו לילך בדרכי ישרים מספר של"ה הק'

אֱתָהּ הוּא יְהוָה יֵהוָה יֵהוָה ^{יהוה יהוה יהוה} אֱלֹהֵינוּ ^{תקנו ובעל היכולת} עַד שֶׁלֹּא בָרָאת ^{בעל המוחות כולם}

הָעוֹלָם. וְאֵתָהּ הוּא אֱלֹהֵינוּ ^{תקנו ובעל היכולת} מִשֶּׁבָּרָאת הָעוֹלָם.

וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֵתָהּ אֵל. וּבָרָאת עוֹלָמְךָ בְּגִין לְהַשְׁתַּמּוֹדֶעָא אֶלְהוּתְךָ בְּאֻמִּצְעוּת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבִרְכָּהּ. "בְּרֵאשִׁית". בְּשִׁבִּיל תּוֹרָה וּבְשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל. כִּי הֵם עֲמָךְ וְנִזְוָלָתְךָ אֲשֶׁר בּוֹחֶרֶת בָּהֶם מִכָּל הָאֻמוֹת. וְנָתַתְּ לָהֶם תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. וְקִרְבָתָם לְעַמְּךָ הַגָּדוֹל.

וְעַל קִיּוֹם הָעוֹלָם וְעַל קִיּוֹם הַתּוֹרָה בָּא לָנוּ מִמָּךְ יֵהוָה יֵהוָה ^{יהוה יהוה יהוה}

אֱלֹהֵינוּ ^{תקנו ובעל היכולת} שְׁנֵי צוּרִים. כְּתִבְתָּ בְּתוֹרָתְךָ "פָּרוּ

וּרְבוּ". וְכְתִבְתָּ בְּתוֹרָתְךָ "וְלִמְדַתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם". וְהַפְנִינָה

בְּשִׁתִּיהֶן אֲחֻת. כִּי לֹא לִתְהוֹ בָּרָאתָ כִּי אִם לְשִׁבָּת. וְלִכְבוֹדְךָ

בָּרָאת יֵצֶרֶת אֶף עֲשִׂיתָ. כִּדִּי שֶׁנֶּהִיָּה אֲנִינֵנוּ וְצִאָצְאֵינוּ וְצִאָצְאֵי כָּל

עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל יוֹדְעֵי שְׁמָךְ וְלוֹמְדֵי תּוֹרָתְךָ.

וּבִכֵּן אָבוּא אֵלֶיךָ יֵהוָה יֵהוָה ^{יהוה יהוה יהוה} מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים.

וְאֶפִּיל תּוֹנֵנִתִּי. וְעֵינֵי לָךְ תְּלוּיוֹת עַד שֶׁתּוֹנֵנִנִי וְתִשְׁמַעַ

תַּפְלָתִי לְהַזְמִין לִי בָּנִים וּבָנוֹת. וְגַם הֵם יִפְרוּ וְיִרְבּוּ הֵם וּבְנֵיהֶם

וּבְנֵי בְנֵיהֶם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת לְתַכְלִית שֵׁיהֶם וְאֲנִי כִּלְנוּ יַעֲסֻקוּ

בְּתוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל

דְּבָרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה. וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתְךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ

בְּמִצְוֹתֶיךָ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמָךְ.

אָבִינוּ אֵב הָרַחֲמִין. תֵּן לְכָלֵנוּ חַיִּים אֲרָכִים וּבְרוּכִים. מִי כְמוֹךָ

אֵב הָרַחֲמִים זֹכֵר יִצְרִיו לְחַיִּים בְּרוּחִמִּים. וְכִרְנוּ לְחַיִּים

נְצִחִים כְּמוֹ שֶׁתַּפְּלֵל אֲבִרָהֶם אָבִינוּ "לוֹ יִחְיֶה לְפָנֶיךָ". וּפְרָשׁוֹ

רַבּוּתֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבִרְכָּהּ. "בִּירְאָתְךָ".

תקין ובעל היכולת
בעל הכוחות כולם

$\frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$ $\frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$ $\frac{1}{2} \frac{1}{2} \frac{1}{2}$
 2 2 2

יִצְחָק

10/10/10 10/10/10 10/10/10
 10/10/10 10/10/10 10/10/10

יְהוָה יִשְׁמַרְךָ יְהוָה יִשְׁמַרְךָ

אֶת־הַיָּם וְאֶת־הַיַּבָּשָׁה וְאֶת־הַיָּם וְאֶת־הַיַּבָּשָׁה

2014 2013 2012 2011 2010
 2009 2008 2007 2006 2005

יִשְׂרָאֵל

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ ၀၀ မှ ၈ နာရီ ၁၀ မိနစ်အတွင်း

‘אתה וְגו’

תפלה להצלחה מרבנו תם זי"ע א

ז"פ צָרָה יְהוּדָה יִמְרָצוּ. וְהוּא יֵרָע עֲקֵב: כִּן אֲעֲלִינָה בְּדַרְכֵי כְּמוֹ
שֶׁעָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן עִם יִשְׂרָאֵל וּבְמִלְחָמָה
עִם הַכְּנַעֲנִי וְשֵׁב בְּשָׁלוֹם לְאֶרְצוֹ:

הזוהר במד מערה... שם נלמד סודי חזק

"הזוהר הקדוש" ע"פ "מתוך מדבש"

הפירוש הנפלא שהתקבל בכל תפוצות ישראל

23 כרכים המפרשים את כל דברי הזוהר
בלשון קל וקצר ע"פ מפרשי הזוהר הקדמונים

ניתן להשיג בפורמט גדול (24/17 ס"מ)

ובפורמט בינוני (17/12 ס"מ) - מהדורת ר' הערשל וועבער

ובפורמט כיס "ובלכתך בדרך" (16.5/11.5) מהדורת ר' יוסף צבי בערגער

משלוחים חינם עד הבית לכל חלקי הארץ

ניתן להשיג בחנויות המובחרות

במייל: 3022233@gmail.com

1800-350-330